

Chaṭṭhasaṅgītipiṭakaṃ

Abhidhammapiṭake

DHAMMASAṅGAṆĪPĀḲI

Buddhavasse 2552

Marammavasse 1370

AD. 2008

Romanized from Myanmar version published in 1997

© Buddhasāsana Society

Pāḷi Series 29

First published in 2008 by Ministry of Religious Affairs

Yangon, Myanmar

THE PĀLI ALPHABET IN BURMESE AND ROMAN CHARACTERS

VOWELS

အ a အာ ā ဣ i ဤ ī ဥ u ဦ ū ဧ e ဩ o

CONSONANTS WITH VOWEL "A"

က ka ခ kha ဂ ga ဃ gha င ṇa
 ဇ ca ဆ cha ဇ ja ဈ jha ဠ ña
 ဋ ta ဌ tha ဒ ḍa ဖ ḍha ဎ ṇa
 တ ta ထ tha ဒ da ဓ dha န na
 ပ pa ဖ pha ဗ ba ဘ bha မ ma
 ယ ya ရ ra လ la ဝ va သ sa ဟ ha ဠ ḷa ိ ṁ

VOWELS IN COMBINATION

ာ ၊ = ā ိ = i ိ = ī ဣ ၊ = u ဣ ၊ = ū ဧ = e ဩ ၊ = o
 က ka ကာ kā ကိ ki ကိ kī ကု ku ကု kū ကေ ke ကေ ko
 ခ kha ခါ khā ခိ khi ခိ khī ခု khu ခု khū ခေ khe ခေါ kho ...

CONJUNCT-CONSONANTS

ကက kka	ယံ ṅgha	ကန ṇṭha	ဈာ dhya	လှ pla	လှ lla
ကွ kkha	ဇ cca	ကဏ ṇḍa	ဇ dhva	ဗ pba	လှ lya
ကျ kya	ဆ ccha	ကဏ ṇṇa	နိ nta	နိ bbha	လှ lha
ကြ kri	ဇ jja	ကဏ ṇha	နိ ntva	ဈ bya	ဂ vha
ကလ kla	ဇ jḷha	ကတ tta	နိ ntha	ဇ bra	ဆ sta
ကွ kva	ည ṇṇa	ကတ ttha	နိ nda	ဗ mpa	ကြ strā
ဈ khya	ဗ ṇha	ကတ tva	နိ ndra	ဗ mpha	သ္မ sna
ဇ khva	ဗ ṇca	ကျ tya	နိ ndha	ဗ mba	သ္မ sya
ဂ gga	ဆ ṇcha	ကြ tra	နိ nna	ဗ mbha	သ ssa
လှ ggha	ဗ ṇja	ဒ dda	ဈ nya	ဗ mma	သ္မ sma
ဈ gya	ဗ ṇjha	ဒ ddha	နိ nha	ဈ mya	သ္မ sva
ဂ gra	ဇ ṭta	ဈ dya	ဗ ppa	ဗ mha	ကွ hma
ကံ ṅka	ဇ ṭṭha	ဒ dra	ဗ ppha	လှ yya	ကွ hva
နံ ṅkha	သ္မ ḍḍa	ဒ dva	ဈ pya	လှ yha	ဠ ḷha
ဂံ ṅga					

၁ ၂ ၃ ၄ ၅ ၆ ၇ ၈ ၉ ၁၀
 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Nidānakathā

Sirimatā amhākaṃ Buddhena Bhagavatā Arahatā Sammāsambuddhena sakalalokapatthaṭamahākaruṇāsinehasiniddhahadayena sabbattha appaṭihatasabbaññutānāvaraṇādiñāṇobhāsasamujjalitena sanarāmaralokagurunā sadevakassa lokassa atthāya hitāya sukhāya dhammo ca vinayo ca desito paññatto, so pariyaṭṭipattipattipattivedhavasena vibhassetu tīsu saddhammesu pariyaṭṭisaddhammo nāma, tadeva ca sāsanaṭṭhitiyā pamāṇaṃ, satiyeva hi tasmīṃ itare uppajjanti, nāsati, vuttañhetuṃ **Aṅguttaraṭṭhakathāyaṃ**— (Am-Ṭṭha 1. 72 piṭṭhe)

“Suttantesu asantesu, pamuṭṭhe vinayamhi ca.

Tamo bhavissati loko, sūriye atthaṅgate yathā.

Suttante rakkhite sante, paṭipatti hoti rakkhitā.

Paṭipattiyaṃ ṭhito dhīro, yogakkhemā na dhamṣati”ti.

Teneva ca saddhammaciraṭṭhitikāmino theravarā Mahākassapādayo pariyaṭṭisaddhammasaṅkhātāṃ Tepiṭakaṃ Buddhavacanaṃ saṅgītimāropetvā Buddhasāsanaṃ saṃrakkhimsu, taṃkālikā ca rājāno saddhammābhivuddhikāmaṃ tesaṃ saṅgītikārānāmanubalappadānena sahāyattamupāgamuṃ.

Tathā hi catūhādhikatimāsaparinibbute Bhagavati Mahākassapattherappamukhehi pañcahi arahantasatehi Rājagahe **paṭhamā dhammasaṅgīti** katā rañño Māgadhasa Ajātasattuno visesānuggaḥamaḍāya.

Vassasataparinibbute ca Bhagavati Mahāyasattherappamukhehi sattahi arahantasatehi Vesāliyaṃ **duṭṭhiyā dhammasaṅgīti** katā, tadā ca Kālāsoko mahīpati tesaṃ sahāyattamupāgato.

Tathāgataparinibbānato pana dvinnāṃ vassasatānamupari pañcattimsatime vasse Mahāmoggaliputtatissattherappamukhehi arahantasahasāhi Pāṭaliputte **tatiyā dhammasaṅgīti** katā sakalalokapatthaṭayasassa Dhammāsokassa bhūpatino niratisayānuggaḥamaḍdhāna.

Sammāsambuddhapariniḥṣṭito pana catunnaṃ vassasatānamupari paṇṇāse vasse Laṅkādiṭṭhe Vaṭṭagāmaṇirājino kāle Mātulajanapade Ālokalāṇe **catutthī dhammasaṅgīti** katā pañcahi arahantasatehi Mahādhammarakkhitattherappamukhehi, yā loke “pothakāropanasaṅgīti”ti pākaṭā.

Buddhavasṣe pana catussatādhikadvisahassānamupari pannarasamaṣaṅkhyāṃ sampatte imasmimpi Marammaraṭṭhe **Mindonnā**massa mahādhammarājino kāle Mandalay itipākaṭe Ratanāpuñjanagare **pañcamī dhammasaṅgīti** katā catussatādhikadvisahassattherehi Dakkhinārāmaṇasītipīṭakadharabhadantaajāgarattherappamukhehi tasṣeva rañño anavaṣeṇaṇuggaḥamaḍāya, yā loke “selakkharāropanasaṅgīti”ti vuccati.

Itthaṃ sudam Buddhassa Bhagavato sāsaṇaṃ iddhañceva hoti phītaṇa vitthārikaṃ bāhujaṇṇaṃ puthubhūtaṃ yāvajjatanā.

Cirakālato panetaṃ Buddhavacanāṃ lekhaṇaparamparāya ceva muddaṇaparamparāya ca anekakkhattuṃ parivattiyābhataṃ na sakkā dāni vattuṃ “paṭhamadutiyatatiyādisaṅgītimāropitākāreṇeva sabbaso parisuddhaṃ”ti, aññadatthu paṇādhunikapotthakesu saṃvijjamānehi kehici paṇādalekhādisaṅgītakhalitādhikaparibhaṭṭhapāṭhehi malīnamevetam, tathā hi nānādesiyapotthakesu aññamaññaṃ saṃsandiyaṃānesu anekā visadisapāṭhā dissanti.

Tatoyeva ca Buddhavacanassa suparisuddhabhāvakāmīno mahātherā sasatthantarapīṭakattayakovidā dhammavinayaṃ vācentāyeva te khalitādhikaparibhaṭṭhapāṭhe disvā evaṃ samacintesuṃ kathesuṃ ca—

“Advayaṇvādīno suparisuddhavacanassa tassa Bhagavato pāvacaṇaṃ advayaṃ suparisuddhaṃ nimmalamevassa, imesu pana pāvacaṇapotthakesu aññamaññaṃ visadisā ceva aparisuddhā ca pāṭhā dissanti, nissamsayaṃ kho ayameva mūlapāṭho, yo nesam yuttisampanno, tadanñño pana paṇādalekhaṇapāṭhoyeva, tādisā ca dissanti ādhunikapāvacaṇapotthakesu kismiñci kismiñci ṭhāne.

Kāmañcetedāni na tāva bahutarā, yāva yathābhūtaṃ pāḷiyā atthaṃ paṭisedheyyuṃ, etarahi pana asodhiyaṃānā te gacchante gacchante

kāle bahutarā bahutarā jāyeyyūṃ, taṃkālikā ca pacchimā janā te sodhetuṃ asamatthā yathādhippetāṃ pāḷiyā atthaṃ na sammā jāneyyūṃ, evamete saddhammassa sammosāya antaradhānāya saṃvatteyyūṃ.

Vuttaṃ hetuṃ **Āṅguttaranikāye**— (Am 1. 60 piṭṭhe)

‘Dveme bhikkhave dhammā saddhammassa sammosāya antaradhānāya saṃvattanti, katame dve, dunnikkhittaṃ ca padabyañjanaṃ attho ca dunnīto, dunnikkhittassa bhikkhave padabyañjanassa atthopi dunnayo hoti, ime kho bhikkhave dve dhammā saddhammassa sammosāya antaradhānāya saṃvattanti’ti.

Yaṃnūna mayaṃ te sodhetvā nimmalaṃ parisuddhaṃ Buddhavacanaṃ sampatiṭṭhāpeyyāma, tadassa saddhammaciraṭṭhitiyā bahujanahitāya bahujanasukhāya ca, taṃ pana na sukaraṃ sampādetuṃ aññatra dhammikaṛājūnāmanuggahenā”ti.

Sā paṇāyaṃ kathā patthaṭā sādhujanaparamparāya, sutā ca **U Nu** nāmadheyyaggamahāmacappamukhehi Marammaraṭṭhissarehi, sutvāna te evaṃ samacintesuṃ sammantayimsu ca “na kho panetaṃ amhākaṃ patirūpaṃ, ye mayaṃ pubbakehi dhammikehi dhammarājūhi samanuggahitassa Buddhasāsanassa parihānikāraṇaṃ passamānāyeva ajjhupekkhitvā appossukkā vihareyyāma, yaṃnūna mayaṃ sāsānopakārupāye sampādetvā visesato ca ādhunikapāvācanapotthakesu dissamāne saṃsayaṭṭhāniye pamādalekhapāṭhe saṃsodhetukāmānaṃ mahātherānaṃ ajjhāsayaṃ paripūretvā Buddhasāsaṇaṃ anuggaṇheyyāma”ti, atha te sabbe pi sāsānānuggahāya katasanniṭṭhānā ahesuṃ.

Anuggahitukāmehipi ca tehi na sakkā āṇāya kātuṃ vinā mahājanacchandasañjātopadesena, mahājanappatinidhibhūtā hi etarahi Marammikā rājāno, upadeso ca santhāgārasamitiyaṃ mahājanappatinidhibhūtānaṃ matisajīvānaṃ chandeneva samuppajjati, tasmā Buddhasāsanānuggahāya santhāgārasamitiyaṃ ekaṃ dhammupadesaṃ paññāpetvā **Buddhasāsanasamiti** nāma mahāsamiti samuṭṭhāpitā. Tassā kho pana samitiyā sabhāpati hoti *Thadosirīsudhammopādhidhārī* **Sīr U Thwin** vhayo mahāseṭṭhi, upasabhāpati pana *Thadosirīsudhammopādhidhārī* eva **U Thein Maung** vhayo padhānaḍḍavinicchayamandiramhi mahākkhadassādhipati, sabbakammavidhāyako pana

hitadharo *Thadomahāsa*resīthūpādhiko **U Chan Htun**vhayo
upadesikādhīpatipadhānanītivedimahāmantī. Bhaṇḍuppādako pana
raṭṭhissarānaṃ patinidhibhūto **U Win** nāmadheyyo
sāsanaṭṭhānikamahāmatto.

Atha te Buddhasāsanasamitikā “yāyeva kho panatthāya
samuṭṭhāpitāyaṃ samiti, tadatthamidāni visesato kāhāmā”ti
Marammaraṭṭhebbhipākaṭaḡaṇasamudayasamudite tattha tattha
padhānanāyakabhūte paropaṇṇāsamahāthere dīghadassino nimantiya
evamārocesuṃ “ayaṃ bhante amhākaṃ Buddhasāsanamahāsamiti
Buddhasāsanānuggahatthāyeva raṭṭhissarānaṃ dhammupadesena
samuṭṭhāpitā, sacedāni bhante pubbe viya dhammasaṅgītiṃ katvā sāsanaṃ
paggaṇhituṃ yujjeyya, mahātherā ca tathā kātumiccheyyūṃ, vissatthāva
bhante karontu, mayaṃ tattha kāyañāṇapaccayabalehi niravasesaṃ byāvaṭā
bhavissāmā”ti.

Atha kho te mahātherā “dhammasaṅgītiṃ karissāmā”ti katasanniṭṭhānā
evaṃ pativedesuṃ “kattabbāyevesā dhammasaṅgīti, nesā na kattabbā, tasmā
mayaṃ dāni piṭakapotthakāni pañcamasaṅgītisilālekhāya samānetvā
tāniyeva sarīraṃ katvā pāḷisaṃsodhanapubbaṅgamaṃ dhammasaṅgītiṃ
kassāma, yāya ādhunikapotthakesu paramparāparivattanavasena saṅjātā
pamādalekhaṇā ca nirākariyissanti, visodhitaṇa suparisuddhaṃ
pāvacaṇamūlaṃ labhivā taṃ muddāpetvā sakalaloke nānāraṭṭhesu
nānādesesu byāpanavasena Buddhasāsanassa ciraṭṭhiti ca sādhiyissati, sabbe
ca Theravādikā raṭṭhā Marammaraṭṭhasahitā ekato hutvā Buddhasāsanāṃ
abhūtapubbapaggahena paggaṇhituṃ labhissanti, sā ca purimikā pañca
saṅgītiyo upanidhāya **chaṭṭhasaṅgīti** nāma bhavissati, taṇca sabbaṃ
bhavissati bahujaṇahitāya bahujaṇasukhāya atthāya hitāya sukhāya
devamanussānaṃ, bahūni panettha āvassakakiccāni paṭikacceva
samādapetabbāni tumhākamāyattāni, tasmā saṅgītikālavavattānādikiccaṃ
tumhākaṃyeva bhāro hotū”ti.

Atha te Buddhasāsanasamitikā sāsanaṇālakānaṃ mahātherānaṃ
chandaṇa ruciṇa samādāya ovādaṇa sirasā sampaṭicchitvā therānaṃ ceva
attano ca kattabbakiccānaṃ pariniṭṭhānasamayaṃ sallakkhetvā “ayaṃ
chaṭṭhasaṅgīti Sammāsambuddhapaṇinibbānato catussatādhikānaṃ dvinnaṃ
vassasahassānamupari

aṭṭhanavutime vasse vesākhapūṇṇamito paṭṭhāya ārabhitabbā, dve ca vassāni kattabbā, pañcannaṃ ca sāsanaṃ vassasahassānam upaḍḍhavasve vesākhapūṇṇamiyaṃ yeva pariniṭṭhāpetabbā”ti saṅgītikālaṃ vavatthapesuṃ.

Tato paṭṭhāya ca te punappunaṃ sannipatitvā sammantayitvā saṅgītiyā pubbakiccesu nirantaraṃ byāvaṭṭaṃ honti, “mahantaṃ kho Jinasāsanaṃ mahatiyāyevetaṃ pūjāya pūjaṇiyaṃ”ti mantvā tehi kāraṇāni mahantamahantāni sāsanaṃ mandirāni, tattha saṅgītiṃ kurumānassa bhikkhusaṃghassa sukhassannisaṃjattamaṃ sannipātaṭṭhānabhūtaṃ mahantaṃ saṅgītiṃ mandiraṃ Yangon nāma rājadhāniyaṃ **Sirimaṅgalatthale Kaba Aye** (Lokasāma) nāmakassa cetiyassa āsanne selapabbataguhaṃ vesena kāraṇitaṃ tibhūmakāṃ pāyaso silā-iṭṭhakāyomayaṃ, evaṃ mahantampetaṃ ekasaṃvachhareneva pariniṭṭhāpitaṃ iddhiyā maññe nimmitaṃ, taṃca bahi ṭhatvā apekkhattaṃ sayamaṃ jātase lapabbato viya dissati, anto pavisitvā olokayataṃ pana olokitolokitaṭṭhānato dassaṇiyaṃ pāsādikāṃ ramaṇiyaṃ atittikameva hutvā devavimānaṃ miva khāyati. Tassa paṇāvidūre aḍḍhateyyānaṃ saṅgītikārabhikkhusahassānaṃ nivāsappahonakā cattāro iṭṭhakamayā mahāpāsādā ceva iṭṭhakamayāyeva bhojanamahāsālā ca mahāsīmāpāsādādayo ca muddaṇayantasālā ca tattheva kāraṇitā.

Mahātherāpi ca “saṅgītikiccaṃ nāma therādheyyaṃ, therānaṃ ovādeneva kattabbaṃ, na vinā tena, tasmā bhikkhusaṃghassa ceva upāsakānaṃca sabbampi saṅgītipaṭibaddhamovādaṃ dātum bhavitabbamettha ovādadāyakaṃ saṃghasabhāyapī”ti Marammaraṭṭhadhajūpame aggamahāpaṇḍitopādhidhārino ca raṭṭhovādācariyasammate ca raṭṭhavinayadharasammate ca aññe cābhipākaṭaṭṭhagarubhāvaṇiyādiguṇaṇasamaṅginoti parosataṃ nāyakamahāthere uccinitvā “chaṭṭhasaṅgīti-ovādācariyasāṃghanāyakaṃ sabhaṃ” nāmekāṃ padhānamahāsāṃghasabhaṃ patiṭṭhāpesuṃ, te ca nāyakamahātherā Sambuddhavadānaratanaṅkarapāraṇe vividhasatthantaragahanāsaṅgacārīne therānuthere pañcavīsatiṃ matte samuccinitvā “chaṭṭhasaṅgītidhurandharasabhā”ti ca sammannitvā tassā sabhāya bhāraṃ niyyātesuṃ sabbāni saṅgītipaṭibaddhakiccāni saṃvidahitum. Te ca saṅgītidhurandharasabhikā therā sakalamarammaraṭṭhe **Nyaung Yan Sayadaw**ti abhipākaṭaṃ “Aggamahāpaṇḍito” pādhiṇā ceva “Abhidhammahāraṭṭhagurū” pādhiṇā cāti

dvīhi Marammaraṭṭhissarasamappitopādhīhi virājitaṃ jātiyā āsītivassikaṃ upasampadāya saṭṭhivassaṃ “Bhadantarevataṃ” nāma mahātheravaraṃ sabhāpatiṃ katvā Tepiṭake Buddhavacane ceva nānāsatthesu ca kovide dhammācariyakavipadappatte bhikkhū uccinitvā aṭṭhadasādivaggavasena parosataṃ pālvisodhakavagge ceva sambahule ca paṭvisodhakavagge bandhāpetvā visodhanappaṭvisodhanehi Buddhavacanaṃ superisuddhattaṃ paṭipāpetvā dhammasaṅgītiṃ kātumārabhiṃsu, yathā taṃ porāṇakasaṅgītikārā.

Evañca pana ārabhiyamānesu saṅgītipubbakiccesu tehi saṅgītidhurandharasabhikamahātherehi Tipiṭakapariyattisaṃsodhanakiccaṃ sampādetuṃ piṭakapotthakāni anekabhāge katvā Marammikānaṃ yathāvuttapālvisodhakavaggānaṃ visuṃ visuṃ niyyātītāni, na kevalañca Marammikānameva, api ca kho Sīhaḷasyāmakambojalāvosaṅkhātesu raṭṭhantaresupi padhānapāmoḁkhabhāvamāpannānaṃ vibhāvippavarapadappattānaṃ saṃgharājasaṃghanāyakaamahātherānaṃ ca santikaṃ pahitāni visodhanāya, evametāni pamādakhalitādhikaparibhaṭṭhapāṭhānaṃ nirākaraṇavasena visodhitāni ceva paṭvisodhitāni ca, atha tāni anekavāravisodhanena suvisodhitāni superisuddhāni Buddhasāsanamuddaṇayantālaye samappitāni suṭṭhu muddāpanāya.

Evam samappetvāpi ca tehi saṅgītidhurandharasabhikamahātheravarehi “appeva nāmettha evaṃ suvisodhitepi siyā avasiṭṭho kocipi doso, muddaṇakammakarānaṃ vā duṭṭhapitaṃ, tassapi sabbassa visodhanāya bhavitabbameva osānasodheyyapattapāṭhakehipī”ti sampassamānehi sanikāyambarapuṇṇindusaṅkāsānaṃ laddhaggaamahāpaṇḍitādipaṇḍiccapadānaṃ pāvacanetarasatthapāragānaṃ “catunnañca Marammikānaṃ ekassa ca Laṅkāḍīpikassā”ti pañcannaṃ mahātherānaṃ osānasodheyyapattapāṭhakasammuti dinnā, “yathātra na kocipi doso paññāyetha, yathā ca taṃ olokayataṃ paribyattaṃ suviññeyyamaṣṣa, evamosānasodheyyapattaṃ vicinitvā sodhentū”ti ca nesaṃ bhāro kato.

Laddhasammutikā ca te pañca mahātherā mūlasodheyyapattapāṭhakehi gahaṭṭhapaṇḍitehi ceva dhammācariyabhikkhupaṇḍitehi ca anekavāraṃ parisodhitaṃ osānasodheyyapattaṃ paṭvisodhitamūlapotthakena ceva

aññehi sadesadesantarikapāvācanapotthakehi ca vividhabyākaraṇādisatthehi
 ca punappunam saṁsandetvā
 suvisadaparibyattakaṇḍavāravākyacchedasaṅketatañca sampāpetvā mahatā
 parissamena osānasodhanamakaṁsu, evamidam piṭakavaram
 theravādīnekāyikavibudhappamukhānam satthāgamaratanālayasāragāhīnam
 veyyākaraṇakesarīnam accantanimmalaññāvārīnā paridhovitā, tam
 vibudhappavarekagocaram vimuttirasassādabhāgi hutvā ciraṁ vilasatā, tam
 sakalopiminā loko saddhammanirato Sammāsambuddhaparāyaṇo
 bhavatanti.

Tenetam vuccati—

1. Mūlakam pariyattīva, sāsanaṁ Mahesino.
 Pariyattippamāṇā hi, ciraṁ saddhammasaṅgīti.
2. Tasmā tam rakkhituṁ therā, dhammasaṅgāhakā purā.
 Rājāno upanissāya, akaṁsu dhammasaṅgahe.
3. **Paṭhamam** dhammasaṅgītiṁ, **Ajātasatturā**jino.
 Anuggahena katvāna, pālayuṁ Jinasāsanam.
4. **Dutiyam** tu tathā katvā, **Kālāsokassa** rājino.
 Kāle tamupanissāya, pālayuṁ Jinasāsanam.
5. **Tatiyaṁ**pica katvāna, **Dhammāsokassa** rājino.
 Anuggahena Buddhassa, sāsanaṁ abhipālayuṁ.
6. **Catutthim** pana Laṅkāyam, **Vaṭṭagāmaṇirā**jino.
 Kālamhi potthakāruḷham, katvāna pālayuṁ tathā.
7. Imasmiṁ Marammaraṭṭhepi, **Mindonnāma** narādhipam.
 Rajjam samanussāntam, ratanattayamāmakam.
8. Sannissāya mahātherā, thirasilā guṇākara.
Pañcamim dhammasaṅgītiṁ, karontā sāsanaṭṭhitim.
9. Patthayantā likhāpetvā, silāpaṭṭesu peṭakam.
 Byāyāmena mahantena, pālayuṁ Jinasāsanam.

10. Itthaṃ purā mathātherā, rājāno cāpi dhammikā.
Sāsanam paripālesum, jīvitam viya attano.
11. Tathāpi khalitādāni, dissanti Piṭakattaye.
Paramparāya lekhāya, sañjātā muddaṇena ca.
12. Disvāna te mahātherā, vācentāva Tipeṭakam.
Vuccamānanayenevaṃ, cintesum mantayimsu ca.
13. “Katvāna sādhuḥkaṃ gantha-suddhikaṃ sāsanāyukaṃ.
Yamūna dhammasaṅgītiṃ, kareyyāma mayam” iti.
14. Etamattham suṇitvāna, **U Nu** nāma mahāsayo.
Marammavisaye **agga-mahāmacca**dhurandharo.
15. “Sāsanāyattakiccāni, sampādentā visesato.
Saṅgītiyaṅca therānam, sampūrentā manoratham.
16. Yathā rakkhimsu porāṇā, surājāno tathā mayam.
Saṃrakkheyyāma Sambuddha-sāsanam” iti cintiya.
17. Mahāmaccehi aññehi, saṅgamehi ca mantiya.
Suppatiṭṭhāpayitvāna, **Buddhasāsanasaṅgamaṃ**.
18. Mahātherānamādāya, chandam idha nivāsinam.
Aññesu Sīhaḷādīsu, videsesu ca vāsinam.
19. Kāretvā dhammasaṅgītiṃ, sodhetvā Satthusāsanam.
Paggahatthāya saddhammam, karam daḷhaparakkamaṃ.
20. **Sirīmaṅgalavikhyāte**, thalasmim pavare subhe.
Cetiyaśśavidūramhi, **Kaba Aye** itisaññino.
21. Guhāvesena kāretvā, mahāsaṅgītimandiraṃ.
Āvāsādiṅca bhikkhūnam, kāresi muddaṇālayam.
22. Ganthasaṃsodhanam dhamma-saṅgītiyā tu paṇḍitā.
Mahātheravarākaṃsu, satimantā punappunam.

23. Muddāpente ca passitvā, mahātherehi pañcahi.
Sodheyyapattamosānaṃ, nimmalattaṃ supāpitaṃ.
24. Sunimmalaṃ pāvacaṇaṃ, vimuttisukhadaṃ idaṃ.
Suṭṭhu muddāpitaṃ hoti, sabbalokatthasiddhiyā.
25. Yathā saṅgītiyo pubbe, saddhammassa ciraṭṭhitin.
Patthayantā pavattesuṃ, mahātherā mahiddhikā.
26. Tatheva **chaṭṭhamin** dhamma-saṅgītiṃ Marammamaṇḍale.
Mahātherā pavattenti, saddhammaṭṭhitikāmino.
27. Ciraṃ tiṭṭhatu saddhammo, asaddhammo vinassatu.
Saddhammagaruno niccaṃ, hontu sabbepi paṇinoti.

Saṅketaviññāpanaṃ

Sī	= Sīhaḷapotthake dissamānapāṭho.
Ka-Sī	= Katthaci Sīhaḷapotthake ...
Syā	= Syāmapotthake ...
Kaṃ	= Kambojapotthake ...
I	= Ingalisapotthake ...
Ka	= Katthaci Marammapotthake ...
Ṭṭha	= Aṭṭhakathā.
?	= “Siyā nukho porāṇapāṭho”ti takkitapāṭho.

Dhammasaṅgaṇīpāli

Mātikā

Piṭṭhaṅka

Mātikā

Tikamātikā	...	...	1
Dukamātikā	...	...	4
Hetugocchaka	...	...	4
Cūḷantaraduka	...	...	4
Āsavagocchaka	...	...	5
Saññojanagocchaka	...	...	5
Ganthagocchaka	...	...	6
Oghagocchaka	...	...	7
Yogagocchaka	...	...	7
Nīvaraṇagocchaka	...	...	8
Parāmāsagocchaka	...	...	9
Mahantaraduka	...	...	9
Upādānagocchaka	...	...	10
Kilesagocchaka	...	...	11
Piṭṭhiduka	...	...	12
Suttantikadukamātikā	...	...	13

1. Cittuppādakaṇḍa

Kāmāvacarakusalapadabhājanī	...	...	17
Koṭṭhāsavāra	...	...	26
Suññatavāra	...	...	35
Rūpāvacarakusalacatukkanaya	...	...	44

Mātikā	Piṭṭhaṅka
Pañcakanaya	46
Catasso paṭipadā	50
Cattāri ārammaṇāni	51
Soḷasakkhattukaṃ	52
Aṭṭhakasiṇaṃ soḷasakkhattukaṃ	55
Abhibhāyatanāni parittāni	55
Catasso paṭipadā	56
Dve ārammaṇāni	57
Aṭṭhakkhattukaṃ	57
Idampi aṭṭhakkhattukaṃ	59
Appamaṇāni	60
Catasso paṭipadā	60
Dve ārammaṇāni	61
Aparampi aṭṭhakkhattukaṃ	62
Idampi aṭṭhakkhattukaṃ	64
Tīṇi vimokkhāni soḷasakkhattukāni	65
Cattāri brahmavihārajhānāni soḷasakkhattukāni	66
Asubhajhānaṃ soḷasakkhattukaṃ	67
Arūpāvacarakusala	68
Tebhūmakakāmāvacarakusala	69
Rūpāvacarakusala	70
Arūpāvacarakusala	70
Lokuttarakusalasuddhikapaṭipadā	72
Suññata	84
Suññatamūlakapaṭipadā	84
Appaṇihita	85
Appaṇihitamūlakapaṭipadā	86
Vīsati mahānaya	87

Mātikā	Piṭṭhaṅka
Adhipati	88
Dvādasa akusala	90
Abyākatavipākakusalavipākapañcaviññāṇa	104
Kusalavipākamanodhātu	108
Kusalavipākamanoviññāṇadhātusomanassasahagata	111
Kusalavipākamanoviññāṇadhātuupekkhāsahagata	113
Aṭṭhamahāvīpāka	116
Rūpāvacaravīpāka	116
Arūpāvacaravīpāka	117
Lokuttaravīpāka-paṭhamamaggavīpākasuddhikapaṭipadā	118
Suddhikasūññata	120
Sūññatapaṭipadā	121
Suddhika-appaṇihita	123
Appaṇihitapaṭipadā	124
Vīsātimahānaya	125
Chandādhīpateyyasuddhikapaṭipadā	126
Chandādhīpateyyasuddhikasūññata	128
Dutiyādimaggavīpāka	134
Akusalavīpāka-abyākata-akusalavipākapañcaviññāṇa	136
Akusalavipākamanodhātu	137
Akusalavipākamanoviññāṇadhātu	138
Ahetukakiriya-abyākatakiriyāmanodhātu	139
Kiriyaāmanoviññāṇadhātusomanassasahagata	140
Kiriyaāmanoviññāṇadhātuupekkhāsahagata	141
Sahetukakāmāvacarakiriya	142
Rūpāvacarakiriya	142
Arūpāvacarakiriya	143

Mātikā

Piṭṭhaṅka

2. Rūpakaṇḍa

Uddesa	...	...	145
--------	-----	-----	-----

Mātikā

Ekaka	...	...	145
Duka	...	...	146
Tika	...	...	148
Catukka	...	...	152
Pañcaka	...	...	154
Chakka	...	...	154
Sattaka	...	...	154
Aṭṭhaka	...	...	154
Navaka	...	...	155
Dasaka	...	...	155
Ekādasaka	...	...	155

Rūpavibhatti

Ekakaniddesa	...	...	156
Dukaniddesa-upādābhājanīya	...	...	156
Tikaniddesa	...	...	179
Catukka	...	...	192
Pañcaka	...	...	201
Chakka	...	...	202
Sattaka	...	...	202
Aṭṭhaka	...	...	203
Navaka	...	...	203
Dasaka	...	...	203
Ekādasaka	...	...	204

Mātikā

Piṭṭhaṅka

3. Nikkhepaṅkaṇḍa

Tikanikkhepa	...	...	205
Dukanikkhepahetugocchaka	...	...	214
Cūḷantaraduka	...	...	219
Āsavagocchaka	...	...	221
Saññōjanagocchaka	...	...	224
Ganthagocchaka	...	...	229
Oghagocchaka	...	...	232
Yogagocchaka	...	...	232
Nīvaraṇagocchaka	...	...	232
Parāmāsagocchaka	...	...	236
Mahantaraduka	...	...	238
Upādānagocchaka	...	...	240
Kilesagocchaka	...	...	243
Piṭṭhiduka	...	...	249
Suttantikadukanikkhepa	...	...	255

4. Aṭṭhakathāṅkaṇḍa

Tika-atthuddhāra	...	...	266
Duka-atthuddhārahetugocchaka	...	...	274
Cūḷantaraduka	...	...	277
Āsavagocchaka	...	...	278
Saññōjanagocchaka	...	...	280
Ganthagocchaka	...	...	281
Oghagocchaka	...	...	283

Mātikā		Piṭṭhaṅka	
Yogagocchaka	...	...	283
Nīvaraṇagocchaka	...	...	283
Parāmāsagocchaka	...	...	285
Mahantaraduka	...	...	287
Upādānagocchaka	...	...	289
Kilesagocchaka	...	...	291
Piṭṭhiduka	...	...	293

Dhammasaṅgaṇīpālimātikā niṭṭhitā.

Abhidhammapiṭaka

Dhammasaṅgaṇīpālī

Namo tassa Bhagavato Arahato Sammāsambuddhassa.

Mātikā

Tikamātikā

1. Kusalā dhammā. (363, 985, 1384)
Akusalā dhammā. (365, 427, 986, 1385)
Abyākatā dhammā. (431, 583, 987, 1386)
2. Sukhāya vedanāya sampayuttā dhammā. (988, 1387)
Dukkhāya vedanāya sampayuttā dhammā. (989, 1388)
Adukkhamasukhāya vedanāya sampayuttā dhammā. (990, 1389)
3. Vipākā dhammā. (991, 1390)
Vipākadhammadhammā. (992, 1391)
Nevavipākanavipākadhammadhammā. (993, 1392)
4. Upādiṇṇupādāniyā¹ dhammā. (994, 1393)
Anupādiṇṇupādāniyā dhammā. (995, 1394)
Anupādiṇṇa-anupādāniyā² dhammā. (996, 1395)
5. Saṁkiliṭṭhasaṁkilesikā dhammā. (997, 1396)
Asaṁkiliṭṭhasaṁkilesikā dhammā. (998, 1397)
Asaṁkiliṭṭha-asāṁkilesikā³ dhammā. (999, 1398)

1. Upādinupādāniyā (Syā)

3. Asaṁkiliṭṭhasaṁkilesikā (Syā)

2. Anupādinupādāniyā (Syā)

6. Savitakkasavicārā dhammā. (1000, 1399)
 Avitakkavicāramattā dhammā. (1001, 1400)
 Avitakka-avicārā¹ dhammā. (1002, 1401)
7. Pītisahagatā dhammā. (1003, 1402)
 Sukhasahagatā dhammā. (1004, 1403)
 Upekkhāsahagatā dhammā. (1005, 1404)
8. Dassanena pahātabbā dhammā. (1006, 1405)
 Bhāvanāya pahātabbā dhammā. (1011, 1406)
 Neva dassanena na bhāvanāya pahātabbā dhammā. (1012, 1407)
9. Dassanena pahātabbahetukā dhammā. (1013, 1408)
 Bhāvanāya pahātabbahetukā dhammā. (1018, 1409)
 Neva dassanena na bhāvanāya pahātabbahetukā dhammā.
 (1019, 1410)
10. Ācayagāmino dhammā. (1020, 1411)
 Apacayagāmino dhammā. (1021, 1412)
 Nevācayagāmi nāpacayagāmino² dhammā. (1022, 1413)
11. Sekkhā dhammā. (1023, 1414)
 Asekkhā dhammā. (1024, 1415)
 Nevasekkhānāsekkhā³ dhammā. (1025, 1416)
12. Parittā dhammā. (1026, 1417)
 Mahaggatā dhammā. (1027, 1418)
 Appamāṇā dhammā. (1028, 1419)
13. Parittārammaṇā dhammā. (1029, 1420)
 Mahaggatārammaṇā dhammā. (1030, 1421)
 Appamāṇārammaṇā dhammā. (1031, 1422)

1. Avitakkāvicārā (Syā)

2. Nevācayagāmino nāpacayagāmino (Syā)

3. Nevasekkhānāsekkhā (Sī, Syā)

14. Hīnā dhammā. (1032, 1423)
Majjhimā dhammā. (1033, 1424)
Paṇītā dhammā. (1034, 1425)
15. Micchattaniyatā dhammā. (1035, 1426)
Sammattaniyatā dhammā. (1036, 1427)
Aniyatā dhammā. (1037, 1428)
16. Maggārammaṇā dhammā. (1038, 1429)
Maggahetukā dhammā. (1039, 1429)
Maggādhipatino dhammā. (1040, 1429)
17. Uppannā dhammā. (1041, 1430)
Anuppannā dhammā. (1042, 1430)
Uppādino dhammā. (1043, 1430)
18. Atītā dhammā. (1044, 1431)
Anāgatā dhammā. (1045, 1431)
Paccuppannā dhammā. (1046, 1431)
19. Atītārammaṇā dhammā. (1047, 1432)
Anāgatārammaṇā dhammā. (1048, 1433)
Paccuppannārammaṇā dhammā. (1049, 1434)
20. Ajjhattā dhammā. (1050, 1435)
Bahiddhā dhammā. (1051, 1435)
Ajjhatabhiddhā dhammā. (1052, 1435)
21. Ajjhattārammaṇā dhammā. (1053, 1436)
Bahiddhārammaṇā dhammā. (1054, 1437)
Ajjhatabhiddhārammaṇā dhammā. (1055, 1437)
22. Sanidassanasappaṭighā dhammā. (1056, 1438)
Anidassanasappaṭighā dhammā. (1057, 1439)
Anidassana-appaṭighā¹ dhammā. (1058, 1440)

Tikamātikā.

1. Anidassanāppaṭighā (Syā)

Dukamātikā**Hetugocchaka**

1. Hetū dhammā. (1059, 1077, 1441)
Na hetū dhammā. (1078, 1442)
2. Sahetukā dhammā. (1079, 1443)
Ahetukā dhammā. (1080, 1444)
3. Hetusampayuttā dhammā. (1081, 1445)
Hetuvippayuttā dhammā. (1082, 1446)
4. Hetū ceva dhammā sahetukā ca. (1083, 1447)
Sahetukā ceva dhammā na ca hetū. (1084, 1448)
5. Hetū ceva dhammā hetusampayuttā ca. (1085, 1449)
Hetusampayuttā ceva dhammā na ca hetū. (1086, 1450)
6. Na hetū kho pana dhammā sahetukāpi. (1087, 1451)
Ahetukāpi. (1088, 1452)

Hetugocchakaṃ.

Cūḷantaraduka

7. Sappaccayā dhammā. (1089, 1453)
Appaccayā dhammā. (1090, 1454)
8. Saṅkhatā dhammā. (1091, 1455)
Asaṅkhatā dhammā. (1092, 1456)
9. Sanidassanā dhammā. (1093, 1457)
Anidassanā dhammā. (1094, 1458)
10. Sappaṭighā dhammā. (1095, 1459)
Appaṭighā dhammā. (1096, 1460)

11. Rūpino dhammā. (1097, 1461)
Arūpino dhammā. (1098, 1462)
12. Lokiyā dhammā. (1099, 1463)
Lokuttarā dhammā. (1100, 1464)
13. Kenaci viññeyyā dhammā. (1101, 1464)
Kenaci na viññeyyā dhammā. (1101, 1464)

Cūḷantaradukaṃ.

Āsavagocchaka

14. Āsavā dhammā. (1102, 1465)
No āsavā dhammā. (1107, 1466)
15. Sāsavā dhammā. (1108, 1467)
Anāsavā dhammā. (1109, 1468)
16. Āsavasampayuttā dhammā. (1110, 1469)
Āsavavippayuttā dhammā. (1111, 1470)
17. Āsavā ceva dhammā sāsavā ca. (1112, 1471)
Sāsavā ceva dhammā no ca āsavā. (1113, 1472)
18. Āsavā ceva dhammā āsavasampayuttā ca. (1114, 1473)
Āsavasampayuttā ceva dhammā no ca āsavā. (1115, 1474)
19. Āsavavippayuttā kho pana dhammā sāsavāpi. (1116, 1475)
Anāsavāpi. (1117, 1476)

Āsavagocchakaṃ.

Saññōjanagocchaka

20. Saññōjanā dhammā. (1118, 1477)
No saññōjanā dhammā. (1129, 1478)

21. Saññojaniyā dhammā. (1130, 1479)
Asaññojaniyā dhammā. (1131, 1480)
22. Saññojanasampayuttā dhammā. (1132, 1481)
Saññojanavippayuttā dhammā. (1133, 1482)
23. Saññojanā ceva dhammā saññojaniyā ca. (1134, 1483)
Saññojaniyā ceva dhammā no ca saññojanā. (1135, 1484)
24. Saññojanā ceva dhammā saññojanasampayuttā ca. (1136, 1485)
Saññojanasampayuttā ceva dhammā no ca saññojanā. (1137, 1486)
25. Saññojanavippayuttā kho pana dhammā saññojaniyāpi. (1138, 1487)
Asaññojaniyāpi. (1139, 1488)

Saññojanagocchakaṃ.

Ganthagocchaka

26. Ganthā dhammā. (1140, 1489)
No ganthā dhammā. (1145, 1490)
27. Ganthaniyā dhammā. (1146, 1491)
Aganthaniyā dhammā. (1147, 1492)
28. Ganthasampayuttā dhammā. (1148, 1493)
Ganthavippayuttā dhammā. (1149, 1494)
29. Ganthā ceva dhammā ganthaniyā ca. (1150, 1495)
Ganthaniyā ceva dhammā no ca ganthā. (1151, 1496)
30. Ganthā ceva dhammā ganthasampayuttā ca. (1152, 1497)
Ganthasampayuttā ceva dhammā no ca ganthā. (1153, 1498)

31. Ganthavippayuttā kho pana dhammā ganthaniyāpi. (1154, 1499)
 Aganthaniyāpi. (1155, 1500)

Ganthagocchakaṃ.

Oghagocchaka

32. Oghā dhammā. (1156, 1501)
 No oghā dhammā.
33. Oghaniyā dhammā.
 Anoghaniyā dhammā.
34. Oghasampayuttā dhammā.
 Oghavippayuttā dhammā.
35. Oghā ceva dhammā oghaniyā ca.
 Oghaniyā ceva dhammā no ca oghā.
36. Oghā ceva dhammā oghasampayuttā ca.
 Oghasampayuttā ceva dhammā no ca oghā.
37. Oghavippayuttā kho pana dhammā oghaniyāpi.
 Anoghaniyāpi.

Oghagocchakaṃ.

Yogagocchaka

38. Yogā dhammā. (1157, 1502)
 No yogā dhammā.
39. Yoganiyā dhammā.
 Ayoganiyā dhammā.
40. Yogasampayuttā dhammā.
 Yogavippayuttā dhammā.

41. Yogā ceva dhammā yoganiyā ca.
Yoganiyā ceva dhammā no ca yogā.
42. Yogā ceva dhammā yogasampayuttā ca.
Yogasampayuttā ceva dhammā no ca yogā.
43. Yogavippayuttā kho pana dhammā yoganiyāpi.
Ayoganiyāpi.

Yogagocchakaṃ.

Nīvaraṇagocchaka

44. Nīvaraṇā dhammā. (1158, 1503)
No nīvaraṇā dhammā. (1169, 1504)
45. Nīvaraṇiyā dhammā. (1170, 1505)
Anīvaraṇiyā dhammā. (1171, 1506)
46. Nīvaraṇasampayuttā dhammā. (1172, 1507)
Nīvaraṇavippayuttā dhammā. (1173, 1508)
47. Nīvaraṇā ceva dhammā nīvaraṇiyā ca. (1174, 1509)
Nīvaraṇiyā ceva dhammā no ca nīvaraṇā. (1175, 1510)
48. Nīvaraṇā ceva dhammā nīvaraṇasampayuttā ca. (1176, 1511)
Nīvaraṇasampayuttā ceva dhammā no ca nīvaraṇā. (1177, 1512)
49. Nīvaraṇavippayuttā kho pana dhammā nīvaraṇiyāpi. (1178, 1513)
Anīvaraṇiyāpi. (1179, 1514)

Nīvaraṇagocchakaṃ.

Parāmāsagocchaka

50. Parāmāsā dhammā. (1180, 1515)
 No parāmāsā dhammā. (1182, 1516)
51. Parāmaṭṭhā dhammā. (1183, 1517)
 Aparāmaṭṭhā dhammā. (1184, 1518)
52. Parāmāsasampayuttā dhammā. (1185, 1519)
 Parāmāsavippayuttā dhammā. (1186, 1520)
53. Parāmāsā ceva dhammā parāmaṭṭhā ca. (1187, 1521)
 Parāmaṭṭhā ceva dhammā no ca parāmāsā. (1188, 1522)
54. Parāmāsavippayuttā kho pana dhammā parāmaṭṭhāpi. (1189, 1523)
 Aparāmaṭṭhāpi. (1190, 1524)

Parāmāsagocchakaṃ.

Mahantaraduka

55. Sārammaṇā dhammā. (1191, 1525)
 Anārammaṇā dhammā. (1192, 1526)
56. Cittā dhammā. (1193, 1527)
 No cittā dhammā. (1194, 1528)
57. Cetasikā dhammā. (1195, 1529)
 Acetasikā dhammā. (1196, 1530)
58. Cittasampayuttā dhammā. (1197, 1531)
 Cittavippayuttā dhammā. (1198, 1532)
59. Cittasaṃsaṭṭhā dhammā. (1199, 1533)
 Cittavisaṃsaṭṭhā dhammā. (1200, 1534)
60. Cittasamuṭṭhānā dhammā. (1201, 1535)
 No cittasamuṭṭhānā dhammā. (1202, 1536)

61. Cittasahabhuno dhammā. (1203, 1537)
No cittasahabhuno dhammā. (1204, 1538)
62. Cittānuparivattino dhammā. (1205, 1539)
No cittānuparivattino dhammā. (1206, 1540)
63. Cittasaṃsaṭṭhasamuṭṭhānā dhammā. (1207, 1541)
No cittasaṃsaṭṭhasamuṭṭhānā dhammā. (1208, 1542)
64. Cittasaṃsaṭṭhasamuṭṭhānasahabhuno dhammā. (1209, 1543)
No cittasaṃsaṭṭhasamuṭṭhānasahabhuno dhammā. (1210, 1544)
65. Cittasaṃsaṭṭhasamuṭṭhānānuparivattino dhammā. (1211, 1545)
No cittasaṃsaṭṭhasamuṭṭhānānuparivattino dhammā. (1212, 1546)
66. Ajjhattikā dhammā. (1213, 1547)
Bāhirā dhammā. (1214, 1548)
67. Upādā dhammā. (1215, 1549)
No upādā dhammā. (1216, 1550)
68. Upādiṇṇā¹ dhammā. (1217, 1551)
Anupādiṇṇā dhammā. (1218, 1552)

Mahantaradukam.

Upādānagocchaka

69. Upādānā dhammā. (1219, 1553)
No upādānā dhammā. (1224, 1554)
70. Upādāniyā dhammā. (1225, 1555)
Anupādāniyā dhammā. (1226, 1556)
71. Upādānasampayuttā dhammā. (1227, 1557)
Upādānavippayuttā dhammā. (1228, 1558)
72. Upādānā ceva dhammā upādāniyā ca. (1229, 1559)
Upādāniyā ceva dhammā no ca upādānā. (1230, 1560)

1. Upādiṇṇā (Sī, Syā)

73. Upādānā ceva dhammā upādānasampayuttā ca. (1231, 1561)
Upādānasampayuttā ceva dhammā no ca upādānā. (1232, 1562)
74. Upādānavippayuttā kho pana dhammā upādāniyāpi. (1233, 1563)
Anupādāniyāpi. (1234, 1564)

Upādānagocchakaṃ.

Kilesagocchaka

75. Kilesā dhammā. (1235, 1565)
No kilesā dhammā. (1246, 1566)
76. Saṃkilesikā dhammā. (1247, 1567)
Asaṃkilesikā dhammā. (1248, 1568)
77. Saṃkiliṭṭhā dhammā. (1249, 1569)
Asaṃkiliṭṭhā dhammā. (1250, 1570)
78. Kilesasampayuttā dhammā. (1251, 1571)
Kilesavippayuttā dhammā. (1252, 1572)
79. Kilesā ceva dhammā saṃkilesikā ca. (1253, 1573)
Saṃkilesikā ceva dhammā no ca kilesā. (1254, 1574)
80. Kilesā ceva dhammā saṃkiliṭṭhā ca. (1255, 1575)
Saṃkiliṭṭhā ceva dhammā no ca kilesā. (1256, 1576)
81. Kilesā ceva dhammā kilesasampayuttā ca. (1257, 1577)
Kilesasampayuttā ceva dhammā no ca kilesā. (1258, 1578)
82. Kilesavippayuttā kho pana dhammā saṃkilesikāpi. (1259, 1579)
Asaṃkilesikāpi. (1260, 1580)

Kilesagocchakaṃ.

Piṭṭhiduka

83. Dassanena pahātabbā dhammā. (1261, 1581)
Na dassanena pahātabbā dhammā. (1265, 1582)
84. Bhāvanāya pahātabbā dhammā. (1266, 1583)
Na bhāvanāya pahātabbā dhammā. (1267, 1584)
85. Dassanena pahātabbahetukā dhammā. (1268, 1585)
Na dassanena pahātabbahetukā dhammā. (1272, 1586)
86. Bhāvanāya pahātabbahetukā dhammā. (1273, 1587)
Na bhāvanāya pahātabbahetukā dhammā. (1274, 1588)
87. Savitakkā dhammā. (1275, 1589)
Avitakkā dhammā. (1276, 1590)
88. Savicārā dhammā. (1277, 1591)
Avicārā dhammā. (1278, 1592)
89. Sappītikā dhammā. (1279, 1593)
Appītikā dhammā. (1280, 1594)
90. Pīṭisahagatā dhammā. (1281, 1595)
Na pīṭisahagatā dhammā. (1282, 1596)
91. Sukhasahagatā dhammā. (1283, 1597)
Na sukhasahagatā dhammā. (1284, 1598)
92. Upekkhāsahagatā dhammā. (1285, 1599)
Na upekkhāsahagatā dhammā. (1286, 1600)
93. Kāmāvacarā dhammā. (1287, 1601)
Na kāmāvacarā dhammā. (1288, 1602)
94. Rūpāvacarā dhammā. (1289, 1603)
Na rūpāvacarā dhammā. (1290, 1604)
95. Arūpāvacarā dhammā. (1291, 1605)
Na arūpāvacarā dhammā. (1292, 1606)

96. Pariyāpannā dhammā. (1293, 1607)
 Apariyāpannā dhammā. (1294, 1608)
97. Niyyānikā dhammā. (1295, 1609)
 Aniyyānikā dhammā. (1296, 1610)
98. Niyatā dhammā. (1297, 1611)
 Aniyatā dhammā. (1298, 1612)
99. Sa-uttarā dhammā. (1299, 1613)
 Anuttarā dhammā. (1300, 1614)
100. Saraṇā dhammā. (1301, 1615)
 Araṇā dhammā. (1302, 1616)

Piṭṭhidukaṃ.

Abhidhammadukamātikā.

Suttantikadukamātikā

101. Vijjābhāgino dhammā. (1303)
 Avijjābhāgino dhammā. (1304)
102. Vijjūpamā dhammā. (1305)
 Vajirūpamā dhammā. (1306)
103. Bālā dhammā. (1307)
 Paṇḍitā dhammā. (1308)
104. Kaṇhā dhammā. (1309)
 Sukkā dhammā. (1310)
105. Tapanīyā dhammā. (1311)
 Atapanīyā dhammā. (1312)
106. Adhivacanā dhammā. (1313)
 Adhivacanapathā dhammā. (1313)

107. Nirutti dhammā. (1314)
Niruttipathā dhammā. (1314)
108. Paññatti dhammā. (1315)
Paññattipathā dhammā. (1315)
109. Nāmañca. (1316)
Rūpañca. (1317)
110. Avijjā ca. (1318)
Bhavataṇhā ca. (1319)
111. Bhavadiṭṭhi ca. (1320)
Vibhavadiṭṭhi ca. (1321)
112. Sassatadiṭṭhi ca. (1322)
Ucchedadiṭṭhi ca. (1323)
113. Antavā diṭṭhi ca. (1324)
Anantavā diṭṭhi ca. (1325)
114. Pubbantānudiṭṭhi ca. (1326)
Aparantānudiṭṭhi ca. (1327)
115. Ahirikañca. (1328)
Anottappañca. (1329)
116. Hirī ca. (1330)
Ottappañca. (1331)
117. Dovacassatā ca. (1332)
Pāpamittatā ca. (1333)
118. Sovacassatā ca. (1334)
Kalyāṇamittatā ca. (1335)
119. Āpattikusalatā ca. (1336)
Āpattivuṭṭhānakusalatā ca. (1337)
120. Samāpattikusalatā ca. (1338)
Samāpattivuṭṭhānakusalatā ca. (1339)

121. Dhātukusalatā ca. (1340)
Manasikārakusalatā ca. (1341)
122. Āyatanakusalatā ca. (1342)
Paṭiccasamuppādakusalatā ca. (1343)
123. Ṭhānakusalatā ca. (1344)
Aṭṭhānakusalatā ca. (1345)
124. Ajjavo ca. (1346)
Maddavo ca. (1347)
125. Khanti ca. (1348)
Soraccañca. (1349)
126. Sākhalyañca. (1350)
Paṭisanthāro ca¹. (1351)
127. Indriyesu aguttadvāratā ca. (1352)
Bhojane amattaññutā ca. (1353)
128. Indriyesu guttadvāratā ca. (1354)
Bhojane mattaññutā ca. (1355)
129. Muṭṭhasaccañca. (1356)
Asampajaññañca. (1357)
130. Sati ca. (1358)
Sampajaññañca. (1359)
131. Paṭisaṅkhānabalañca. (1360)
Bhāvanābalañca. (1361)
132. Samatho ca. (1362)
Vipassanā ca. (1363)
133. Samathanimittañca. (1364)
Paggāhanimittañca. (1365)

1. Paṭisandhāro ca (Ka)

134. Paggāho ca. (1366)
Avikkhepo ca. (1367)
135. Sīlavipatti ca. (1368)
Diṭṭhivipatti ca. (1369)
136. Sīlasampadā ca. (1370)
Diṭṭhisampadā ca. (1371)
137. Sīlavisuddhi ca. (1372)
Diṭṭhivisuddhi ca. (1373)
138. Diṭṭhivisuddhi kho pana. (1374)
Yathādiṭṭhissa ca padhānaṃ. (1375)
139. Saṃvego ca saṃvejaniyesu ṭhānesu. (1376)
Saṃviggassa ca yoniso padhānaṃ. (1377)
140. Asantuṭṭhitā ca kusalesu dhammesu. (1378)
Appaṭivānitā ca padhānasmim. (1379)
141. Vijjā ca. (1380)
Vimutti ca. (1381)
142. Khaye ñāṇaṃ. (1382)
Anuppāde ñāṇanti. (1383)

Suttantikadukamātikā¹.

Mātikā niṭṭhitā.

1. Suttantamātikā (Syā)

1. Cittuppāḍakaṇḍa

Kāmāvacarakusala

Padabhājanī

1. Katame dhammā kusalā. Yasmim samaye kāmāvacaram kusalam cittam uppannam hoti somanassasahagatam ñāṇasampayuttam rūpārammaṇam vā saddārammaṇam vā gandhārammaṇam vā rasārammaṇam vā phoṭṭhabbārammaṇam vā dhammārammaṇam vā yaṁ yaṁ vā panārabbha. Tasmim samaye phasso hoti, vedanā hoti, saññā hoti, cetanā hoti, cittam hoti, vitakko hoti, vicāro hoti, pīti hoti, sukham hoti, cittassekaggatā hoti, saddhindriyam hoti, vīriyindriyam¹ hoti, satindriyam hoti, samādhindriyam hoti, paññindriyam hoti, manindriyam hoti, somanassindriyam hoti, jīvitindriyam hoti, sammādiṭṭhi hoti, sammāsaṅkappo hoti, sammāvāyāmo hoti, sammāsati hoti, sammāsamādhi hoti, saddhābalaṁ hoti, vīriyabalaṁ² hoti, satibalaṁ hoti, samādhibalaṁ hoti, paññābalaṁ hoti, hiribalaṁ hoti, ottappabalaṁ hoti, alobho hoti, adoso hoti, amoho hoti, anabhiijhā hoti, abyāpādo hoti, sammādiṭṭhi hoti, hirī hoti, ottappaṁ hoti, kāyapassaddhi³ hoti, cittapassaddhi⁴ hoti, kāyalahutā hoti, cittalahutā hoti, kāyamudutā hoti, cittamudutā hoti, kāyakammaññatā hoti, cittakammaññatā hoti, kāyapāguññatā hoti, cittapāguññatā hoti, kāyujukatā⁵ hoti, cittujukatā⁶ hoti, sati hoti, sampajaññaṁ hoti, samatho hoti, vipassanā hoti, paggāho hoti, avikkhepo hoti. Ye vā pana tasmim samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā. Ime dhammā kusalā.

1. Viriyindriyam (Sī, Syā)

2. Viriyabalaṁ (Sī, Syā)

3. Kāyappassaddhi (Syā)

4. Cittapassaddhi (Syā)

5. Kāyujukatā (Sī, Ka)

6. Cittujukatā (Sī, Ka)

2. Katamo tasmim̐ samaye phasso hoti. Yo tasmim̐ samaye phasso phusanā samphusanā samphusitattaṃ. Ayaṃ tasmim̐ samaye phasso hoti.

3. Katamā tasmim̐ samaye vedanā hoti. Yaṃ tasmim̐ samaye tadjjāmanoviññāṇadhātusamphassajaṃ cetasikaṃ sātaraṃ cetasikaṃ sukhaṃ cetosamphassajaṃ sātaraṃ sukhaṃ vedayitaṃ cetosamphassajā sātā sukhā vedanā. Ayaṃ tasmim̐ samaye vedanā hoti.

4. Katamā tasmim̐ samaye saññā hoti. Yā tasmim̐ samaye tadjjāmanoviññāṇadhātusamphassajā saññā sañjānanā sañjānitattaṃ. Ayaṃ tasmim̐ samaye saññā hoti.

5. Katamā tasmim̐ samaye cetanā hoti. Yā tasmim̐ samaye tadjjāmanoviññāṇadhātusamphassajā cetanā sañcetanā cetayitattaṃ¹. Ayaṃ tasmim̐ samaye cetanā hoti.

6. Katamaṃ tasmim̐ samaye cittaṃ hoti. Yaṃ tasmim̐ samaye cittaṃ mano mānasaṃ hadayaṃ paṇḍaraṃ mano manāyatanaṃ manindriyaṃ viññāṇaṃ viññāṇakkhandho tadjjāmanoviññāṇadhātu. Idaṃ tasmim̐ samaye cittaṃ hoti.

7. Katamo tasmim̐ samaye vitakko hoti. Yo tasmim̐ samaye takko vitakko saṅkappo appanā byappanā cetaso abhiniropanā sammāsaṅkappo. Ayaṃ tasmim̐ samaye vitakko hoti.

8. Katamo tasmim̐ samaye vicāro hoti. Yo tasmim̐ samaye cāro vicāro anuvicāro upavicāro cittassa anusandhānatā anupekkhanatā. Ayaṃ tasmim̐ samaye vicāro hoti.

9. Katamā tasmim̐ samaye pīti hoti. Yā tasmim̐ samaye pīti pāmojjaṃ āmodanā pamodanā hāso pahāso vitti odagyaṃ attamanatā cittassa. Ayaṃ tasmim̐ samaye pīti hoti.

1. Sañcetayitattaṃ (Syā)

10. Katamaṃ tasmim̐ samaye sukhaṃ hoti. Yaṃ tasmim̐ samaye cetasikaṃ sātāṃ cetasikaṃ sukhaṃ cetosamphassajaṃ sātāṃ sukhaṃ vedayitaṃ cetosamphassajā sātā sukhā vedanā. Idaṃ tasmim̐ samaye sukhaṃ hoti.

11. Katamā tasmim̐ samaye cittassekaggatā hoti. Yā tasmim̐ samaye cittassa ṭhiti saṇṭhiti avaṭṭhiti avisāhāro avikkhepo avisāhaṭamānasatā samatho samādhindriyaṃ samādhibalaṃ sammāsamādhi. Ayaṃ tasmim̐ samaye cittassekaggatā hoti.

12. Katamaṃ tasmim̐ samaye saddhindriyaṃ hoti. Yā tasmim̐ samaye saddhā saddahanā okappanā abhippasādo saddhā saddhindriyaṃ saddhābalaṃ. Idaṃ tasmim̐ samaye saddhindriyaṃ hoti.

13. Katamaṃ tasmim̐ samaye vīriyindriyaṃ hoti. Yo tasmim̐ samaye cetasiko vīriyārambho¹ nikkamo parakkamo uyyāmo vāyāmo ussoḷhi² thāmo dhiti asithilaparakkamatā anikkhittachandatā anikkhittadhuratā dhurasampaggāho vīriyaṃ vīriyindriyaṃ vīriyabalaṃ sammāvāyāmo. Idaṃ tasmim̐ samaye vīriyindriyaṃ hoti.

14. Katamaṃ tasmim̐ samaye satindriyaṃ hoti. Yā tasmim̐ samaye sati anussati paṭissati sati saraṇatā dhāraṇatā apilāpanatā asammussanatā sati satindriyaṃ satibalaṃ sammāsati. Idaṃ tasmim̐ samaye satindriyaṃ hoti.

15. Katamaṃ tasmim̐ samaye samādhindriyaṃ hoti. Yā tasmim̐ samaye cittassa ṭhiti saṇṭhiti avaṭṭhiti avisāhāro avikkhepo avisāhaṭamānasatā samatho samādhindriyaṃ samādhibalaṃ sammāsamādhi. Idaṃ tasmim̐ samaye samādhindriyaṃ hoti.

16. Katamaṃ tasmim̐ samaye paññindriyaṃ hoti. Yā tasmim̐ samaye paññā pajānanā vicayo pavicayo dhammavicayo sallakkhaṇā upalakkhaṇā paccupalakkhaṇā paṇḍiccaṃ kosallaṃ nepuññaṃ vebhabyā cintā upaparikkhā bhūrī

1. Viriyārambho (Sī, Syā)

2. Ussolhi (Sī)

medhā pariṇāyikā vipassanā sampajaññaṃ patodo paññā paññindriyaṃ
paññābalaṃ paññāsattamaṃ paññāpāsādo paññā-āloko paññā-obhāso
paññāpajjoto paññāratanāṃ amoho dhammavicayo sammādiṭṭhi. Idam
tasmiṃ samaye paññindriyaṃ hoti.

17. Katamaṃ tasmiṃ samaye manindriyaṃ hoti. Yaṃ tasmiṃ samaye
cittaṃ mano mānaṣaṃ hadayaṃ paṇḍaraṃ mano manāyatanaṃ
manindriyaṃ viññāṇaṃ viññāṇakkhandho tajjāmanoviññāṇadhātu. Idam
tasmiṃ samaye manindriyaṃ hoti.

18. Katamaṃ tasmiṃ samaye somanassindriyaṃ hoti. Yaṃ tasmiṃ
samaye cetasikaṃ sātāṃ cetasikaṃ sukhaṃ cetosamphassaṃ sātāṃ
sukhaṃ vedayitaṃ cetosamphassajā sātā sukhā vedanā. Idam tasmiṃ
samaye somanassindriyaṃ hoti.

19. Katamaṃ tasmiṃ samaye jīvitindriyaṃ hoti. Yo tesaṃ arūpīnaṃ
dhammānaṃ āyu ṭhiti yapaṇā yāpaṇā iriyaṇā¹ vattanā pālanā jīvitaṃ
jīvitindriyaṃ. Idam tasmiṃ samaye jīvitindriyaṃ hoti.

20. Katamā tasmiṃ samaye sammādiṭṭhi hoti. Yā tasmiṃ samaye paññā
pajānaṇā vicayo pavicayo dhammavicayo sallakkhaṇā upalakkhaṇā
paccupalakkhaṇā paṇḍiccaṃ kosallaṃ nepuññaṃ vebhabyā cintā
upaparikkhā bhūrī medhā pariṇāyikā vipassanā sampajaññaṃ patodo paññā
paññindriyaṃ paññābalaṃ paññāsattamaṃ paññāpāsādo paññā-āloko
paññā-obhāso paññāpajjoto paññāratanāṃ amoho dhammavicayo
sammādiṭṭhi. Ayaṃ tasmiṃ samaye sammādiṭṭhi hoti.

21. Katamo tasmiṃ samaye sammāsaṅkappo hoti. Yo tasmiṃ samaye
takko vitakko saṅkappo appanā byappanā cetaso abhiniropanā
sammāsaṅkappo. Ayaṃ tasmiṃ samaye sammāsaṅkappo hoti.

1. Irīyaṇā (Sī)

22. Katamo tasmim̐ samaye sammāvāyāmo hoti. Yo tasmim̐ samaye cetasiko vīriyārambho nikkamo parakkamo uyyāmo vāyāmo ussāho ussoḷhī thāmo dhiti asithilaparakkamatā anikkhittachandatā anikkhittadhuratā dhurasampaggāho vīriyaṃ vīriyindriyaṃ vīriyabalaṃ sammāvāyāmo. Ayaṃ tasmim̐ samaye sammāvāyāmo hoti.

23. Katamā tasmim̐ samaye sammāsati hoti. Yā tasmim̐ samaye sati anussati paṭissati sati saraṇatā dhāraṇatā apilāpanatā asammussanatā sati satindriyaṃ satibalaṃ sammāsati. Ayaṃ tasmim̐ samaye sammāsati hoti.

24. Katamo tasmim̐ samaye sammāsamādhi hoti. Yā tasmim̐ samaye cittassa ṭhiti saṇṭhiti avatṭhiti avisāhāro avikkhepo avisāhaṭamānasatā samatho samādhindriyaṃ samādhibalaṃ sammāsamādhi. Ayaṃ tasmim̐ samaye sammāsamādhi hoti.

25. Katamaṃ tasmim̐ samaye saddhābalaṃ hoti. Yā tasmim̐ samaye saddhā saddahanā okappanā abhippasādo saddhā saddhindriyaṃ saddhābalaṃ. Idam̐ tasmim̐ samaye saddhābalaṃ hoti.

26. Katamaṃ tasmim̐ samaye vīriyabalaṃ hoti. Yo tasmim̐ samaye cetasiko vīriyārambho nikkamo parakkamo uyyāmo vāyāmo ussāho ussoḷhī thāmo dhiti asithilaparakkamatā anikkhittachandattā anikkhittadhuratā dhurasampaggāho vīriyaṃ vīriyindriyaṃ vīriyabalaṃ sammāvāyāmo. Idam̐ tasmim̐ samaye vīriyabalaṃ hoti.

27. Katamaṃ tasmim̐ samaye satibalaṃ hoti. Yā tasmim̐ samaye sati anussati paṭissati sati saraṇatā dhāraṇatā apilāpanatā asammussanatā sati satindriyaṃ satibalaṃ sammāsati. Idam̐ tasmim̐ samaye satibalaṃ hoti.

28. Katamaṃ tasmim̐ samaye samādhibalaṃ hoti. Yā tasmim̐ samaye cittassa ṭhiti saṇṭhiti avatṭhiti avisāhāro avikkhepo avisāhaṭamānasatā samatho samādhindriyaṃ samādhibalaṃ sammāsamādhi. Idam̐ tasmim̐ samaye samādhibalaṃ hoti.

29. Katamaṃ tasmim̐ samaye paññābalaṃ hoti. Yā tasmim̐ samaye paññā pajānaṇā vicayo pavicayo dhammavicayo sallakkhaṇā upalakkhaṇā paccupalakkhaṇā paṇḍiccaṃ kosallaṃ nepuññaṃ vebhabyā cintā upaparikkhā bhūrī medhā pariṇāyikā vipassanā sampajaññaṃ patodo paññā paññindriyaṃ paññābalaṃ paññāsattaṃ paññāpāsādo paññā-āloko paññā-obhāso paññāpajjoto paññāratanāṃ amoho dhammavicayo sammādiṭṭhi. Idaṃ tasmim̐ samaye paññābalaṃ hoti.

30. Katamaṃ tasmim̐ samaye hiribalaṃ hoti. Yaṃ tasmim̐ samaye hiriyati hiriyitabbena hiriyati pāpakānaṃ akusalānaṃ dhammānaṃ samāpattiyā. Idaṃ tasmim̐ samaye hiribalaṃ hoti.

31. Katamaṃ tasmim̐ samaye ottappabalaṃ hoti. Yaṃ tasmim̐ samaye ottappati ottappitabbena ottappati pāpakānaṃ akusalānaṃ dhammānaṃ samāpattiyā. Idaṃ tasmim̐ samaye ottappabalaṃ hoti.

32. Katamo tasmim̐ samaye alobho hoti. Yo tasmim̐ samaye alobho alubbhanā alubbhittattaṃ asārāgo asārajjanā asārajjittattaṃ anabhijjhā alobho kusalamūlaṃ. Ayaṃ tasmim̐ samaye alobho hoti.

33. Katamo tasmim̐ samaye adoso hoti. Yo tasmim̐ samaye adoso adussanā adussittattaṃ¹ abyāpādo abyāpajjo adoso kusalamūlaṃ. Ayaṃ tasmim̐ samaye adoso hoti.

34. Katamo tasmim̐ samaye amoho hoti. Yā tasmim̐ samaye paññā pajānaṇā vicayo pavicayo dhammavicayo sallakkhaṇā upalakkhaṇā paccupalakkhaṇā paṇḍiccaṃ kosallaṃ nepuññaṃ vebhabyā cintā upaparikkhā bhūrī medhā pariṇāyikā vipassanā sampajaññaṃ patodo paññā paññindriyaṃ paññābalaṃ paññāsattaṃ paññāpāsādo paññā-āloko paññā-obhāso paññāpajjoto paññāratanāṃ amoho dhammavicayo sammādiṭṭhi amoho kusalamūlaṃ. Ayaṃ tasmim̐ samaye amoho hoti.

1. Adūsanaṃ adūsitattaṃ (Syā)

35. Katamā tasmim samaye anabhijjhā hoti. Yo tasmim samaye alobho alubbhanā alubbhittattam asārāgo asārajjanā asārajjittattam anabhijjhā alobho kusalamūlam. Ayaṁ tasmim samaye anabhijjhā hoti.

36. Katamo tasmim samaye abyāpādo hohi. Yo tasmim samaye adoso adussanā adussittattam abyāpādo abyāpajjo adoso kusalamūlam. Ayaṁ tasmim samaye abyāpādo hoti.

37. Katamā tasmim samaye sammādiṭṭhi hoti. Yā tasmim samaye paññā pajānanā vicayo pavicayo dhammavicayo sallakkhaṇā upalakkhaṇā paccupalakkhaṇā paṇḍiccaṁ kosallaṁ nepuññaṁ vebhabyā cintā upaparikkhā bhūrī medhā pariṇāyikā vipassanā sampajaññaṁ patodo paññā paññindriyaṁ paññābalaṁ paññāsattam paññāpāsādo paññā-āloko paññā-obhāso paññāpajjoto paññāratanaṁ amoho dhammavicayo sammādiṭṭhi. Ayaṁ tasmim samaye sammādiṭṭhi hoti.

38. Katamā tasmim samaye hirī hoti. Yaṁ tasmim samaye hirīyati hiriyitabbena hirīyati pāpakānaṁ akusalānaṁ dhammānaṁ sammāpattiyā. Ayaṁ tasmim samaye hirī hoti.

39. Katamaṁ tasmim samaye ottappaṁ hoti. Yaṁ tasmim samaye ottappati ottappitabbena ottappati pāpakānaṁ akusalānaṁ dhammānaṁ sammāpattiyā. Idaṁ tasmim samaye ottappaṁ hoti.

40. Katamā tasmim samaye kāyapassaddhi hoti. Yā tasmim samaye vedanākkhandhassa saññākkhandhassa saṅkhārakkhandhassa passaddhi paṭipassaddhi¹ passambhanā paṭipassambhanā² paṭipassambhitattam³. Ayaṁ tasmim samaye kāyapassaddhi hoti.

41. Katamā tasmim samaye cittapassaddhi hoti. Yā tasmim samaye viññāṇakkhandhassa passaddhi paṭipassaddhi passambhanā paṭipassambhanā paṭipassambhitattam. Ayaṁ tasmim samaye cittapassaddhi hoti.

1. Paṭippassaddhi (Sī, Syā)

2. Paṭippassambhanā (Sī, Syā)

3. Paṭippassambhitattam (Sī, Syā)

42. Katamā tasmim samaye kāyalahutā hoti. Yā tasmim samaye vedanākkhandhassa saññākkhandhassa saṅkhārakkhandhassa lahutā lahupariṇāmatā adandhanatā avitthanatā. Ayaṁ tasmim samaye kāyalahutā hoti.

43. Katamā tasmim samaye cittalahutā hoti. Yā tasmim samaye viññāṇakkhandhassa lahutā lahupariṇāmatā adandhanatā avitthanatā. Ayaṁ tasmim samaye cittalahutā hoti.

44. Katamā tasmim samaye kāyamudutā hoti. Yā tasmim samaye vedanākkhandhassa saññākkhandhassa saṅkhārakkhandhassa mudutā maddavatā akakkhaḷatā akathinatā. Ayaṁ tasmim samaye kāyamudutā hoti.

45. Katamā tasmim samaye cittamudutā hoti. Yā tasmim samaye viññāṇakkhandhassa mudutā maddavatā akakkhaḷatā akathinatā. Ayaṁ tasmim samaye cittamudutā hoti.

46. Katamā tasmim samaye kāyakammaññatā hoti. Yā tasmim samaye vedanākkhandhassa saññākkhandhassa saṅkhārakkhandhassa kammaññatā kammaññattaṁ kammaññabhāvo. Ayaṁ tasmim samaye kāyakammaññatā hoti.

47. Katamā tasmim samaye cittakammaññatā hoti. Yā tasmim samaye viññāṇakkhandhassa kammaññatā kammaññattaṁ kammaññabhāvo. Ayaṁ tasmim samaye cittakammaññatā hoti.

48. Katamā tasmim samaye kāyapāguññatā hoti. Yā tasmim samaye vedanākkhandhassa saññākkhandhassa saṅkhārakkhandhassa paṇaṭatā paṇaṭattaṁ paṇaṭabhāvo. Ayaṁ tasmim samaye kāyapāguññatā hoti.

49. Katamā tasmim samaye cittapāguññatā hoti. Yā tasmim samaye viññāṇakkhandhassa paṇaṭatā paṇaṭattaṁ paṇaṭabhāvo. Ayaṁ tasmim samaye cittapāguññatā hoti.

50. Katamā tasmim samaye kāyujukatā hoti. Yā tasmim samaye vedanākkhandhassa saññākkhandhassa saṅkhārakkhandhassa ujutā ujukatā ajimhatā avaṅkatā akuḷilatā. Ayaṁ tasmim samaye kāyujukatā hoti.

51. Katamā tasmim̐ samaye cittujukatā hoti. Yā tasmim̐ samaye viññāṇakkhandhassa ujutā ujukatā ajimhatā avaṅkatā akuṭilatā. Ayaṁ tasmim̐ samaye cittujukatā hoti.

52. Katamā tasmim̐ samaye sati hoti. Yā tasmim̐ samaye sati anussati paṭissati sati saraṇatā dhāraṇatā apilāpanatā asammussanatā sati satindriyaṁ satibalaṁ sammāsati. Ayaṁ tasmim̐ samaye sati hoti.

53. Katamaṁ tasmim̐ samaye sampajaññaṁ hoti. Yā tasmim̐ samaye paññā pajānanā vicayo pavicayo dhammavicayo sallakkhaṇā upalakkhaṇā paccupalakkhaṇā paṇḍiccaṁ kosallaṁ nepuññaṁ vebhabyā cintā upaparikkhā bhūrī medhā pariṇāyikā vipassanā sampajaññaṁ patodo paññā paññindriyaṁ paññābalaṁ paññāsattaṁ paññāpāsādo paññā-āloko paññā-obhāso paññāpajjoto paññāratanāṁ amoho dhammavicayo sammādiṭṭhi. Idaṁ tasmim̐ samaye sampajaññaṁ hoti.

54. Katamo tasmim̐ samaye samatho hoti. Yā tasmim̐ samaye cittassa ṭhiti saṅṭhiti avatṭhiti avisāhāro avikkhepo avisāhaṭamānasatā samatho samādhindriyaṁ samādhibalaṁ sammāsamādhī. Ayaṁ tasmim̐ samaye samatho hoti.

55. Katamā tasmim̐ samaye vipassanā hoti. Yā tasmim̐ samaye paññā pajānanā vicayo pavicayo dhammavicayo sallakkhaṇā upalakkhaṇā paccupalakkhaṇā paṇḍiccaṁ kosallaṁ nepuññaṁ vebhabyā cintā upaparikkhā bhūrī medhā pariṇāyikā vipassanā sampajaññaṁ patodo paññā paññindriyaṁ paññābalaṁ paññāsattaṁ paññāpāsādo paññā-āloko paññā-obhāso paññāpajjoto paññāratanāṁ amoho dhammavicayo sammādiṭṭhi. Ayaṁ tasmim̐ samaye vipassanā hoti.

56. Katamo tasmim̐ samaye paggāho hoti. Yo tasmim̐ samaye cetāsiko vīriyārambho nikkamo parakkamo uyyāmo vāyāmo ussāho ussoḷhī thāmo dhiti asithilaparakkamatā

anikkhittachandatā anikkhittadhuratā dhurasampaggāho vīriyaṃ
vīriyindriyaṃ vīriyabalaṃ sammāvāyāmo. Ayaṃ tasmim samaye paggāho
hoti.

57. Katamo tasmim samaye avikkhepo hoti. Yā tasmim samaye cittassa
ṭhiti saṇṭhiti avatṭhiti avisāhāro avikkhepo avisāhaṭamānasatā samatho
samādhindriyaṃ samādhibalaṃ sammāsamādhī. Ayaṃ tasmim samaye
avikkhepo hoti.

Ye vā pana tasmim samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino
dhammā. Ime dhammā kusalā.

Padabhājanīyaṃ niṭṭhitaṃ.

Paṭhamabhāṇavāro.

Koṭṭhāsavāra

58. Tasmim kho pana samaye cattāro khandhā honti, dvāyatanāni honti,
dve dhātuyo honti, tayo āhārā honti, aṭṭhindriyāni honti, pañcaṅgikaṃ
jhānaṃ hoti, pañcaṅgiko maggo hoti, satta balāni honti, tayo hetū honti, eko
phasso hoti, ekā vedanā hoti, ekā saññā hoti, ekā cetanā hoti, ekaṃ cittaṃ
hoti, eko vedanākkhandho hoti, eko saññākkhandho hoti, eko
saṅkhārakkhandho hoti, eko viññāṇakkhandho hoti, ekaṃ manāyatanaṃ
hoti, ekaṃ manindriyaṃ hoti, ekā manoviññāṇadhātu hoti, ekaṃ
dhammāyatanaṃ hoti, ekā dhammadhātu hoti. Ye vā pana tasmim samaye
aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā. Ime dhammā kusalā.

59. Katame tasmim samaye cattāro khandhā honti. Vedanākkhandho
saññākkhandho saṅkhārakkhandho viññāṇakkhandho.

60. Katamo tasmim samaye vedanākkhandho hoti. Yaṃ tasmim samaye
cetasikaṃ sātaraṃ cetasikaṃ sukhaṃ cetosamphassajaṃ sātaraṃ

sukhaṃ vedayitaṃ cetosamphassajā sātā sukhā vedanā. Ayaṃ tasmim samaye vedanākkhandho hoti.

61. Katamo tasmim samaye saññākkhandho hoti. Yā tasmim samaye saññā sañjānanā sañjānitattā. Ayaṃ tasmim samaye saññākkhandho hoti.

62. Katamo tasmim samaye saṅkhārakkhandho hoti. Phasso cetanā vitakko vicāro pīti cittassekaggatā saddhindriyaṃ vīriyindriyaṃ satindriyaṃ samādhindriyaṃ paññindriyaṃ jīvitindriyaṃ sammādiṭṭhi sammāsaṅkappo sammāvāyāmo sammāsati sammāsamādhi saddhābalaṃ vīriyabalaṃ satibalaṃ samādhibalaṃ paññābalaṃ hiribalaṃ ottappabalaṃ alobho adoso amoho anabhijjhā abyāpādo sammādiṭṭhi hirī ottappaṃ kāyapassaddhi cittapassaddhi kāyalahutā cittalahutā kāyamudutā cittamudutā kāyakammaññatā cittakammaññatā kāyapāguññatā cittapāguññatā kāyujukatā cittujukatā sati sampajaññaṃ samatho vipassanā paggāho avikkhepo. Ye vā pana tasmim samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā ṭhapetvā¹ vedanākkhandhaṃ ṭhapetvā saññākkhandhaṃ ṭhapetvā viññāṇakkhandhaṃ. Ayaṃ tasmim samaye saṅkhārakkhandho hoti.

63. Katamo tasmim samaye viññāṇakkhandho hoti. Yaṃ tasmim samaye cittaṃ mano mānaṃ hadayaṃ paṇḍaraṃ mano manāyatanaṃ manindriyaṃ viññāṇaṃ viññāṇakkhandho tajjāmanoviññāṇadhātu. Ayaṃ tasmim samaye viññāṇakkhandho hoti.

Ime tasmim samaye cattāro khandhā honti.

64. Katamāni tasmim samaye dvāyatanaṃ honti. Manāyatanaṃ dhammāyatanaṃ.

65. Katamaṃ tasmim samaye manāyatanaṃ hoti. Yaṃ tasmim samaye cittaṃ mano mānaṃ hadayaṃ paṇḍaraṃ mano manāyatanaṃ manindriyaṃ viññāṇaṃ viññāṇakkhandho tajjāmanoviññāṇadhātu. Idaṃ tasmim samaye manāyatanaṃ hoti.

1. Thapetvā (Ka)

66. Katamaṃ tasmim̐ samaye dhammāyatanaṃ hoti. Vedanākkhandho saññākkhandho saṅkhārakkhandho. Idaṃ tasmim̐ samaye dhammāyatanaṃ hoti.

Imāni tasmim̐ samaye dvāyatanāni honti.

67. Katamā tasmim̐ samaye dve dhātuyo honti. Manoviññāṇadhātu dhammadhātu.

68. Katamā tasmim̐ samaye manoviññāṇadhātu hoti. Yaṃ tasmim̐ samaye cittaṃ mano mānasaṃ hadayaṃ paṇḍaraṃ mano manāyatanaṃ manindriyaṃ viññāṇaṃ viññāṇakkhandho tajjāmanoviññāṇadhātu. Ayaṃ tasmim̐ samaye manoviññāṇadhātu hoti.

69. Katamā tasmim̐ samaye dhammadhātu hoti. Vedanākkhandho saññākkhandho saṅkhārakkhandho. Ayaṃ tasmim̐ samaye dhammadhātu hoti.

Imā tasmim̐ samaye dve dhātuyo honti.

70. Katame tasmim̐ samaye tayo āhārā honti. Phassahāro manosañcetanāhāro viññāṇāhāro.

71. Katamo tasmim̐ samaye phassāhāro hoti. Yo tasmim̐ samaye phasso phusanā samphusanā samphusitattaṃ. Ayaṃ tasmim̐ samaye phassāhāro hoti.

72. Katamo tasmim̐ samaye manosañcetanāhāro hoti. Yā tasmim̐ samaye cetanā sañcetanā cetayitattaṃ. Ayaṃ tasmim̐ samaye manosañcetanāhāro hoti.

73. Katamo tasmim̐ samaye viññāṇāhāro hoti. Yaṃ tasmim̐ samaye cittaṃ mano mānasaṃ hadayaṃ paṇḍaraṃ mano manāyatanaṃ manindriyaṃ viññāṇaṃ viññāṇakkhandho tajjāmanoviññāṇadhātu. Ayaṃ tasmim̐ samaye viññāṇāhāro hoti.

Ime tasmim̐ samaye tayo āhārā honti.

74. Katamaṇi tasmim samaye aṭṭhindriyāni honti. Saddhindriyaṃ vīriyindriyaṃ satindriyaṃ samādhindriyaṃ paññindriyaṃ manindriyaṃ somanassindriyaṃ jīvitindriyaṃ.

75. Katamaṇi tasmim samaye saddhindriyaṃ hoti. Yā tasmim samaye saddhā saddahanā okappanā abhippasādo saddhā saddhindriyaṃ saddhābalaṃ. Idam tasmim samaye saddhindriyaṃ hoti.

76. Katamaṇi tasmim samaye vīriyindriyaṃ hoti. Yo tasmim samaye cetasiko vīriyārambho nikkamo parakkamo uyyāmo vāyāmo ussāho ussolhī thāmo dhiti asithilaparakkamatā anikkhittachandatā anikkhittadhuratā dhurasampaggāho vīriyaṃ vīriyindriyaṃ vīriyabalaṃ sammāvāyāmo. Idam tasmim samaye vīriyindriyaṃ hoti.

77. Katamaṇi tasmim samaye satindriyaṃ hoti. Yā tasmim samaye sati anussati paṭissati sati saraṇatā dhāraṇatā apilāpanatā asammussanatā sati satindriyaṃ satibalaṃ sammāsati. Idam tasmim samaye satindriyaṃ hoti.

78. Katamaṇi tasmim samaye samādhindriyaṃ hoti. Yā tasmim samaye cittassa ṭhiti saṇṭhiti avaṭṭhiti avisāhāro avikkhepo avisāhaṭamānasatā samatho samādhindriyaṃ samādhibalaṃ sammāsamādhi. Idam tasmim samaye samādhindriyaṃ hoti.

79. Katamaṇi tasmim samaye paññindriyaṃ hoti. Yā tasmim samaye paññā pajānanā vicayo pavicayo dhammavicayo sallakkhaṇā upalakkhaṇā paccupalakkhaṇā paṇḍiccaṃ kosallaṃ nepuññaṃ vebhabyā cintā upaparikkhā bhūrī medhā pariṇāyikā vipassanā sampajaññaṃ patodo paññā paññindriyaṃ paññābalaṃ paññāsatthaṃ paññāpāsādo paññā-āloko paññā-obhāso paññāpajjoto paññāratanaṃ amoho dhammavicayo sammādiṭṭhi. Idam tasmim samaye paññindriyaṃ hoti.

80. Katamaṇi tasmim samaye manindriyaṃ hoti. Yaṃ tasmim samaye cittaṃ mano mānaṃ hadayaṃ paṇḍaraṃ mano manāyatanaṃ manindriyaṃ viññāṇaṃ viññāṇakkhandho tajjāmanoviññāṇadhātu. Idam tasmim samaye manindriyaṃ hoti.

81. Katamaṃ tasmim̐ samaye somanassindriyaṃ hoti. Yaṃ tasmim̐ samaye cetasikaṃ sātāṃ cetasikaṃ sukhaṃ cetosamphassajaṃ sātāṃ sukhaṃ vedayitaṃ cetosamphassajā sātā sukhā vedanā. Idaṃ tasmim̐ samaye somanassindriyaṃ hoti.

82. Katamaṃ tasmim̐ samaye jīvitindriyaṃ hoti. Yo tesāṃ arūpīnaṃ dhammānaṃ āyu ṭhiti yapaṇā yāpaṇā iriyaṇā vattanā pālanā jīvitaṃ jīvitindriyaṃ. Idaṃ tasmim̐ samaye jīvitindriyaṃ hoti.

Imāni tasmim̐ samaye aṭṭhindriyāni honti.

83. Katamaṃ tasmim̐ samaye pañcaṅgikaṃ jhānaṃ hoti. Vitakko vicāro pīti sukhaṃ cittassekaggatā.

84. Katamo tasmim̐ samaye vitakko hoti. Yo tasmim̐ samaye takko vitakko saṅkappo appaṇā byappaṇā cetaso abhiniropāṇā samāsaṅkappo. Ayaṃ tasmim̐ samaye vitakko hoti.

85. Katamo tasmim̐ samaye vicāro hoti. Yo tasmim̐ samaye cāro vicāro anuvicāro upavicāro cittassa anusandhānatā anupekkhanatā. Ayaṃ tasmim̐ samaye vicāro hoti.

86. Katamā tasmim̐ samaye pīti hoti. Yā tasmim̐ samaye pīti pāmojjaṃ āmodanā pamodanā hāso pahāso vitti odagyaṃ attamanatā cittassa. Ayaṃ tasmim̐ samaye pīti hoti.

87. Katamaṃ tasmim̐ samaye sukhaṃ hoti. Yaṃ tasmim̐ samaye cetasikaṃ sātāṃ cetasikaṃ sukhaṃ cetosamphassajaṃ sātāṃ sukhaṃ vedayitaṃ cetosamphassajā sātā sukhā vedanā. Idaṃ tasmim̐ samaye sukhaṃ hoti.

88. Katamā tasmim̐ samaye cittassekaggatā hoti. Yā tasmim̐ samaye cittassa ṭhiti saṇṭhiti avaṭṭhiti avisāhāro avikkhepo avisāhaṭamānasatā samatho samādhindriyaṃ samādhibalaṃ sammāsamādhī. Ayaṃ tasmim̐ samaye cittassekaggatā hoti.

Idaṃ tasmim̐ samaye pañcaṅgikaṃ jhānaṃ hoti.

89. Katamo tasmim samaye pañcaṅgiko maggo hoti. Sammādiṭṭhi sammāsaṅkappo sammāvāyāmo sammāsati sammāsamādhi.

90. Katamā tasmim samaye sammādiṭṭhi hoti. Yā tasmim samaye paññā pajānanā vicayo pavicayo dhammavicayo sallakkhaṇā upalakkhaṇā paccupalakkhaṇā paṇḍiccaṃ kosallaṃ nepuññaṃ vebhabyā cintā upaparikkhā bhūrī medhā pariṇāyikā vipassanā sampajaññaṃ patodo paññā paññindriyaṃ paññābalaṃ paññāsattthaṃ paññāpāsādo paññā-āloko paññā-obhāso paññāpajjoto paññāratanaṃ amoho dhammavicayo sammādiṭṭhi. Ayaṃ tasmim samaye sammādiṭṭhi hoti.

91. Katamo tasmim samaye sammāsaṅkappo hoti. Yo tasmim samaye takko vitakko saṅkappo appanā byappanā cetaso abhiniropanā sammāsaṅkappo. Ayaṃ tasmim samaye sammāsaṅkappo hoti.

92. Katamo tasmim samaye sammāvāyāmo hoti. Yo tasmim samaye cetasiko vīriyārambho nikkamo parakkamo uyyāmo vāyāmo ussāho ussoḷhī thāmo dhiti asithilaparakkamatā anikkhattachandatā anikkhattadhuratā dhurasampaggāho vīriyaṃ vīriyindriyaṃ vīriyabalaṃ sammāvāyāmo. Ayaṃ tasmim samaye sammāvāyāmo hoti.

93. Katamā tasmim samaye sammāsati hoti. Yā tasmim samaye sati anussati paṭissati sati saraṇatā dhāraṇatā apilāpanatā asammussanatā sati satindriyaṃ satibalaṃ sammāsati. Ayaṃ tasmim samaye sammāsati hoti.

94. Katamo tasmim samaye sammāsamādhi hoti. Yā tasmim samaye cittassa ṭhiti saṇṭhiti avatṭhiti avisāhāro avikkhepo avisāhaṭamānasatā samatho samādhindriyaṃ samādhibalaṃ sammāsamādhi. Ayaṃ tasmim samaye sammāsamādhi hoti.

Ayaṃ tasmim samaye pañcaṅgiko maggo hoti.

95. Katamāni tasmim samaye satta balāni honti. Saddhābalaṃ vīriyabalaṃ satibalaṃ samādhibalaṃ paññābalaṃ hiribalaṃ ottappabalaṃ.

96. Katamaṃ tasmim samaye saddhābalaṃ hoti. Yā tasmim samaye saddhā saddahanā okappanā abhippasādo saddhā saddhindriyaṃ saddhābalaṃ. Idam tasmim samaye saddhābalaṃ hoti.

97. Katamaṃ tasmim samaye vīriyabalaṃ hoti. Yo tasmim samaye cetasiko vīriyārambho nikkamo parakkamo uyyāmo vāyāmo ussāho ussoḷhī thāmo dhiti asithilaparakkamatā anikkhattachandatā anikkhattadhuratā dhurasampaggāho vīriyaṃ vīriyindriyaṃ vīriyabalaṃ sammāvāyāmo. Idam tasmim samaye vīriyabalaṃ hoti.

98. Katamaṃ tasmim samaye satibalaṃ hoti. Yā tasmim samaye sati anussati paṭissati sati saraṇatā dhāraṇatā apilāpanatā asammussanatā sati satindriyaṃ satibalaṃ sammāsati. Idam tasmim samaye satibalaṃ hoti.

99. Katamaṃ tasmim samaye samādhibalaṃ hoti. Yā tasmim samaye cittassa ṭhiti saṇṭhiti avaṭṭhiti avisāhāro avikkhepo avisāhaṭamānasatā samatho samādhindriyaṃ samādhibalaṃ sammāsamādhi. Idam tasmim samaye samādhibalaṃ hoti.

100. Katamaṃ tasmim samaye paññābalaṃ hoti. Yā tasmim samaye paññā pajānanā vicayo pavicayo dhammavicayo sallakkhaṇā upalakkhaṇā paccupalakkhaṇā paṇḍiccaṃ kosallaṃ nepuññaṃ vebhabyā cintā upaparikkhā bhūrī medhā pariṇāyikā vipassanā sampajaññaṃ patodo paññā paññindriyaṃ paññābalaṃ paññāsattamaṃ paññāpāsādo paññā-āloko paññā-obhāso paññāpajjoto paññāratanam amoho dhammavicayo sammādiṭṭhi. Idam tasmim samaye paññābalaṃ hoti.

101. Katamaṃ tasmim samaye hiribalaṃ hoti. Yaṃ tasmim samaye hiriyati hiriyitabbena hiriyati pāpakānaṃ akusalānaṃ dhammānaṃ samāpattiyā. Idam tasmim samaye hiribalaṃ hoti.

102. Katamaṃ tasmim̐ samaye ottappabalaṃ hoti. Yaṃ tasmim̐ samaye ottappati ottappitabbena ottappati pāpakānaṃ akusalānaṃ dhammānaṃ samāpattiyā. Idaṃ tasmim̐ samaye ottappabalaṃ hoti.

Imāni tasmim̐ samaye satta balāni honti.

103. Katame tasmim̐ samaye tayo hetū honti. Alobho adoso amoho.

104. Katamo tasmim̐ samaye alobho hoti. Yo tasmim̐ samaye alobho alubbhanā alubbhitattaṃ asārāgo asārajjanā asārajjitattaṃ anabhiḥhā alobho kusalamūlaṃ. Ayaṃ tasmim̐ samaye alobho hoti.

105. Katamo tasmim̐ samaye adoso hoti. Yo tasmim̐ samaye adoso adussanā adussitattaṃ abyāpādo abyāpajjo adoso kusalamūlaṃ. Ayaṃ tasmim̐ samaye adoso hoti.

106. Katamo tasmim̐ samaye amoho hoti. Yā tasmim̐ samaye paññā pajānanā -pa- amoho dhammavicayo sammādiṭṭhi. Ayaṃ tasmim̐ samaye amoho hoti.

Imaṃ tasmim̐ samaye tayo hetū honti.

107. Katamo tasmim̐ samaye eko phasso hoti. Yo tasmim̐ samaye phasso phusanā samphusanā samphusitattaṃ. Ayaṃ tasmim̐ samaye eko phasso hoti.

108. Katamā tasmim̐ samaye ekā vedanā hoti. Yaṃ tasmim̐ samaye cetasikaṃ sātāṃ cetasikaṃ sukhaṃ cetosamphassajaṃ sātāṃ sukhaṃ vedayitaṃ cetosamphassajā sātā sukhā vedanā. Ayaṃ tasmim̐ samaye ekā vedanā hoti.

109. Katamā tasmim̐ samaye ekā saññā hoti. Yā tasmim̐ samaye saññā sañjānanā sañjānitattaṃ. Ayaṃ tasmim̐ samaye ekā saññā hoti.

110. Katamā tasmim̐ samaye ekā cetanā hoti. Yā tasmim̐ samaye cetanā sañcetanā cetayitattaṃ. Ayaṃ tasmim̐ samaye ekā cetanā hoti.

111. Katamaṃ tasmim̐ samaye ekaṃ cittaṃ hoti. Yaṃ tasmim̐ samaye cittaṃ mano mānaṣaṃ hadayaṃ paṇḍaraṃ mano manāyatanaṃ manindriyaṃ viññāṇaṃ viññāṇakkhandho tajjāmanoviññāṇadhātu. Idaṃ tasmim̐ samaye ekaṃ cittaṃ hoti.

112. Katamo tasmim̐ samaye eko vedanākkhandho hoti. Yaṃ tasmim̐ samaye cetasaṃ sātāṃ cetasaṃ sukhaṃ cetosaṃphassaṃ sātāṃ sukhaṃ vedayitaṃ cetosaṃphassajā sātā sukhā vedanā. Ayaṃ tasmim̐ samaye eko vedanākkhandho hoti.

113. Katamo tasmim̐ samaye eko saññākkhandho hoti. Yā tasmim̐ samaye saññā sañjānaṇā sañjānitattaṃ. Ayaṃ tasmim̐ samaye eko saññākkhandho hoti.

114. Katamo tasmim̐ samaye eko saṅkhārakkhandho hoti. Phasso cetanā vitakko vicāro pīti cittassekaggatā saddhindriyaṃ vīriyindriyaṃ satindriyaṃ samādhindriyaṃ paññindriyaṃ jīvitindriyaṃ sammādiṭṭhi sammāsaṅkappo sammāvāyāmo sammāsati sammāsamādhi saddhābalaṃ vīriyabalaṃ satibalaṃ samādhibalaṃ paññābalaṃ hiribalaṃ ottappabalaṃ alobho adoso amoho anabhijjhā abyāpādo sammādiṭṭhi hirī ottappaṃ kāyapassaddhi cittaṃpassaddhi kāyalahutā cittalahutā kāyamudutā cittaṃmudutā kāyakammaññatā cittaṃkammaññatā kāyapāguññatā cittaṃpāguññatā kāyujukatā cittaṃjukatā sati sampajaññaṃ samatho vipassanā paggāho avikkhepo. Ye vā pana tasmim̐ samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā ṭhapetvā vedanākkhandhaṃ ṭhapetvā saññākkhandhaṃ ṭhapetvā viññāṇakkhandhaṃ. Ayaṃ tasmim̐ samaye eko saṅkhārakkhandho hoti.

115. Katamo tasmim̐ samaye eko viññāṇakkhandho hoti. Yaṃ tasmim̐ samaye cittaṃ mano mānaṣaṃ hadayaṃ paṇḍaraṃ mano manāyatanaṃ

manindriyaṃ viññāṇaṃ viññāṇakkhandho tājāmanoviññāṇadhātu. Ayaṃ tasmim samaye eko viññāṇakkhandho hoti.

116. Katamaṃ tasmim samaye ekaṃ manāyatanaṃ hoti. Yaṃ tasmim samaye cittaṃ mano mānasaṃ hadayaṃ paṇḍaraṃ mano manāyatanaṃ manindriyaṃ viññāṇaṃ viññāṇakkhandho tājāmanoviññāṇadhātu. Idaṃ tasmim samaye ekaṃ manāyatanaṃ hoti.

117. Katamaṃ tasmim samaye ekaṃ manindriyaṃ hoti. Yaṃ tasmim samaye cittaṃ mano mānasaṃ hadayaṃ paṇḍaraṃ mano manāyatanaṃ manindriyaṃ viññāṇaṃ viññāṇakkhandho tājāmanoviññāṇadhātu. Idaṃ tasmim samaye ekaṃ manindriyaṃ hoti.

118. Katamā tasmim samaye ekā manoviññāṇadhātu hoti. Yaṃ tasmim samaye cittaṃ mano mānasaṃ hadayaṃ paṇḍaraṃ mano manāyatanaṃ manindriyaṃ viññāṇaṃ viññāṇakkhandho tājāmanoviññāṇadhātu. Ayaṃ tasmim samaye ekā manoviññāṇadhātu hoti.

119. Katamaṃ tasmim samaye ekaṃ dhammāyatanaṃ hoti. Vedanākkhandho saññākkhandho saṅkhārakkhandho. Idaṃ tasmim samaye ekaṃ dhammāyatanaṃ hoti.

120. Katamā tasmim samaye ekā dhammadhātu hoti. Vedanākkhandho saññākkhandho saṅkhārakkhandho. Ayaṃ tasmim samaye ekā dhammadhātu hoti.

Ye vā pana tasmim samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā. Ime dhammā kusalā.

Koṭṭhāsavāro.

Suññatavāra

121. Tasmim kho pana samaye dhammā honti, khandhā honti, āyatanāni honti, dhātuyo honti, āhārā honti,

indriyāni honti, jhānaṃ hoti, maggo hoti, balāni honti, hetū honti, phasso hoti, vedanā hoti, saññā hoti, cetanā hoti, cittaṃ hoti, vedanākkhandho hoti, saññākkhandho hoti, saṅkhārakkhandho hoti, viññāṇakkhandho hoti, manāyatanaṃ hoti, manindriyaṃ hoti, manoviññāṇadhātu hoti, dhammāyatanaṃ hoti, dhammadhātu hoti. Ye vā pana tasmim samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā. Ime dhammā kusalā.

122. Katame tasmim samaye dhammā honti. Vedanākkhandho saññākkhandho saṅkhārakkhandho viññāṇakkhandho. Ime tasmim samaye dhammā honti.

123. Katame tasmim samaye khandhā honti. Vedanākkhandho saññākkhandho saṅkhārakkhandho viññāṇakkhandho. Ime tasmim samaye khandhā honti.

124. Katamāni tasmim samaye āyatanāni honti. Manāyatanaṃ dhammāyatanaṃ. Imāni tasmim samaye āyatanāni honti.

125. Katamā tasmim samaye dhātuyo honti. Manoviññāṇadhātu dhammadhātu. Imā tasmim samaye dhātuyo honti.

126. Katame tasmim samaye āhārā honti. Phassāhāro manosañcetanāhāro viññāṇāhāro. Ime tasmim samaye āhārā honti.

127. Katamāni tasmim samaye indriyāni honti. Saddhindriyaṃ vīriyindriyaṃ satindriyaṃ samādhindriyaṃ paññindriyaṃ manindriyaṃ somanassindriyaṃ jīvitindriyaṃ. Imāni tasmim samaye indriyāni honti.

128. Katamaṃ tasmim samaye jhānaṃ hoti. Vitakko vicāro pīti sukhaṃ cittassekaggatā. Idaṃ tasmim samaye jhānaṃ hoti.

129. Katamo tasmim samaye maggo hoti. Sammādiṭṭhi sammāsaṅkappo sammāvāyāmo sammāsaṭi sammāsamādhī. Ayaṃ tasmim samaye maggo hoti.

130. Katamāni tasmim̐ samaye balāni honti. Saddhābalaṃ vīriyabalaṃ satibalaṃ samādhībalaṃ paññābalaṃ hiribalaṃ ottappabalaṃ. Imāni tasmim̐ samaye balāni honti.

131. Katame tasmim̐ samaye hetū honti. Alobho adoso amoho. Ime tasmim̐ samaye hetū honti.

132. Katamo tasmim̐ samaye phasso hoti -pa-. Ayaṃ tasmim̐ samaye phasso hoti.

133. Katamā tasmim̐ samaye vedanā hoti -pa-. Ayaṃ tasmim̐ samaye vedanā hoti.

134. Katamā tasmim̐ samaye saññā hoti -pa-. Ayaṃ tasmim̐ samaye saññā hoti.

135. Katamā tasmim̐ samaye cetanā hoti -pa-. Ayaṃ tasmim̐ samaye cetanā hoti.

136. Katamaṃ tasmim̐ samaye cittaṃ hoti -pa-. Idaṃ tasmim̐ samaye cittaṃ hoti.

137. Katamo tasmim̐ samaye vedanākkhandho hoti -pa-. Ayaṃ tasmim̐ samaye vedanākkhandho hoti.

138. Katamo tasmim̐ samaye saññākkhandho hoti -pa-. Ayaṃ tasmim̐ samaye saññākkhandho hoti.

139. Katamo tasmim̐ samaye saṅkhārakkhandho hoti -pa-. Ayaṃ tasmim̐ samaye saṅkhārakkhandho hoti.

140. Katamo tasmim̐ samaye viññāṇakkhandho hoti -pa-. Ayaṃ tasmim̐ samaye viññāṇakkhandho hoti.

141. Katamaṃ tasmim̐ samaye manāyatanaṃ hoti -pa-. Idaṃ tasmim̐ samaye manāyatanaṃ hoti.

142. Katamaṃ tasmim̐ samaye manindriyaṃ hoti -pa-. Idaṃ tasmim̐ samaye manindriyaṃ hoti.

143. Katamā tasmim̐ samaye manoviññāṇadhātu hoti -pa-. Ayaṃ tasmim̐ samaye manoviññāṇadhātu hoti.

144. Katamaṃ tasmim̐ samaye dhammāyatanaṃ hoti. Vedanākkhandho saññākkhandho saṅkhārakkhandho. Idaṃ tasmim̐ samaye dhammāyatanaṃ hoti.

145. Katamā tasmim̐ samaye dhammadhātu hoti. Vedanākkhandho saññākkhandho saṅkhārakkhandho. Ayaṃ tasmim̐ samaye dhammadhātu hoti.

Ye vā pana tasmim̐ samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā. Ime dhammā kusalā.

Suññatavāro.

Paṭhamam̐ cittaṃ.

146. Katame dhammā kusalā. Yasmin̐ samaye kāmāvacaraṃ kusalaṃ cittaṃ uppannaṃ hoti somanassasahagataṃ ñāṇasampayuttaṃ sasaṅkhārena rūpārammaṇaṃ vā -pa- dhammārammaṇaṃ vā yaṃ yaṃ vā panārabbha. Tasmim̐ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

Dutiyaṃ cittaṃ.

147. Katame dhammā kusalā. Yasmin̐ samaye kāmāvacaraṃ kusalaṃ cittaṃ uppannaṃ hoti somanassasahagataṃ ñāṇavippayuttaṃ rūpārammaṇaṃ vā saddārammaṇaṃ vā gandhārammaṇaṃ vā rasārammaṇaṃ vā phoṭṭhabbārammaṇaṃ vā dhammārammaṇaṃ vā yaṃ yaṃ vā panārabbha. Tasmim̐ samaye phasso hoti, vedanā hoti, saññā hoti, cetanā hoti, cittaṃ hoti, vitakko hoti, vicāro hoti, pīti hoti, sukhaṃ hoti, cittassekaggatā hoti, saddhindriyaṃ hoti, vīriyindriyaṃ hoti, satindriyaṃ hoti, samādhindriyaṃ

hoti, manindriyaṃ hoti, somanassindriyaṃ hoti, jīvitindriyaṃ hoti, sammāsaṅkappo hoti, sammāvāyāmo hoti, sammāsati hoti, sammāsamādhī hoti, saddhābalaṃ hoti, vīriyabalaṃ hoti, satibalaṃ hoti, samādhībalaṃ hoti, hiribalaṃ hoti, ottappabalaṃ hoti, alobho hoti, adoso hoti, anabhijjhā hoti, abyāpādo hoti, hirī hoti, ottappaṃ hoti, kāyapassaddhi hoti, cittapassaddhi hoti, kāyalahutā hoti, cittalahutā hoti, kāyamudutā hoti, cittamudutā hoti, kāyakammaññatā hoti, cittakammaññatā hoti, kāyapāguññatā hoti, cittapāguññatā hoti, kāyujukatā hoti, cittujukatā hoti, sati hoti, samatho hoti, paggāho hoti, avikkhepo hoti. Ye vā pana tasmim samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā. Ime dhammā kusalā -pa-.

Tasmim kho pana samaye cattāro khandhā honti, dvāyatanāni honti, dve dhātuyo honti, tayo āhārā honti, sattindriyāni honti, pañcaṅgikaṃ jhānaṃ hoti, caturaṅgiko maggo hoti, cha balāni honti, dve hetū honti, eko phasso hoti -pa- ekaṃ dhammāyatanam hoti, ekā dhammadhātu hoti. Ye vā pana tasmim samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā. Ime dhammā kusalā -pa-.

148. Katamo tasmim samaye saṅkhārakkhandho hoti. Phasso cetanā vitakko vicāro pīti cittassekaggatā saddhindriyaṃ vīriyindriyaṃ satindriyaṃ samādhindriyaṃ jīvitindriyaṃ sammāsaṅkappo sammāvāyāmo sammāsati sammāsamādhī saddhābalaṃ vīriyabalaṃ satibalaṃ samādhībalaṃ hiribalaṃ ottappabalaṃ alobho adoso anabhijjhā abyāpādo hirī ottappaṃ kāyapassaddhi cittapassaddhi kāyalahutā cittalahutā kāyamudutā cittamudutā kāyakammaññatā cittakammaññatā kāyapāguññatā cittapāguññatā kāyujukatā cittujukatā sati samatho paggāho avikkhepo. Ye vā pana tasmim samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā ṭhapetvā vedanākkhandhaṃ ṭhapetvā saññākkhandhaṃ ṭhapetvā viññāṇakkhandhaṃ. Ayaṃ tasmim samaye saṅkhārakkhandho hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

Tatiyaṃ cittaṃ.

149. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye kāmāvacaraṃ kusalaṃ cittaṃ uppannaṃ hoti somanassasahagataṃ ñāṇavippayuttaṃ sasaṅkhārena rūpārammaṇaṃ vā -pa- dhammārammaṇaṃ vā yaṃ yaṃ vā panārabba. Tasmiṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

Catutthaṃ cittaṃ.

150. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye kāmāvacaraṃ kusalaṃ cittaṃ uppannaṃ hoti upekkhāsahagataṃ ñāṇasampayuttaṃ rūpārammaṇaṃ vā saddārammaṇaṃ vā gandhārammaṇaṃ vā rasārammaṇaṃ vā phoṭṭhabbārammaṇaṃ vā dhammārammaṇaṃ vā yaṃ yaṃ vā panārabba. Tasmiṃ samaye phasso hoti, vedanā hoti, saññā hoti, cetanā hoti, cittaṃ hoti, vitakko hoti, vicāro hoti, upekkhā hoti, cittassekaggatā hoti, saddhindriyaṃ hoti, vīriyindriyaṃ hoti, satindriyaṃ hoti, samādhindriyaṃ hoti, paññindriyaṃ hoti, manindriyaṃ hoti, upekkhindriyaṃ hoti, jīvitindriyaṃ hoti, sammādiṭṭhi hoti, sammāsaṅkappo hoti, sammāvāyāmo hoti, sammāsati hoti, sammāsamādhī hoti, saddhābalaṃ hoti, vīriyabalaṃ hoti, satibalaṃ hoti, samādhibalaṃ hoti, paññābalaṃ hoti, hiribalaṃ hoti, ottappabalaṃ hoti, alobho hoti, adoso hoti, amoho hoti, anabhijjhā hoti, abyāpādo hoti, sammādiṭṭhi hoti, hirī hoti, ottappaṃ hoti, kāyapassaddhi hoti, cittaṭṭhapassaddhi hoti, kāyalahutā hoti, cittalahutā hoti, kāyamudutā hoti, cittamudutā hoti, kāyakammaññatā hoti, cittakammaññatā hoti, kāyapāguññatā hoti, cittapāguññatā hoti, kāyujukatā hoti, cittujukatā hoti, sati hoti, sampajaññaṃ hoti, samatho hoti, vipassanā hoti, paggāho hoti, avikkhepo hoti. Ye vā pana tasmiṃ samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā. Ime dhammā kusalā.

151. Katamo tasmiṃ samaye phasso hoti. Yo tasmiṃ samaye phasso phusanā samphusanā samphusitattaṃ. Ayaṃ tasmiṃ samaye phasso hoti.

152. Katamā tasmim̐ samaye vedanā hoti. Yaṁ tasmim̐ samaye tājġāmanoviññāṇadhātusamphassajaṁ cetasikaṁ neva sātāṁ nāsātāṁ cetosamphassajaṁ adukkhamasukhaṁ vedayitaṁ cetosamphassajā adukkhamasukhā vedanā. Ayaṁ tasmim̐ samaye vedanā hoti -pa-.

153. Katamā tasmim̐ samaye upekkhā hoti. Yaṁ tasmim̐ samaye cetasikaṁ neva sātāṁ nāsātāṁ cetosamphassajaṁ adukkhamasukhaṁ vedayitaṁ cetosamphassajā adukkhamasukhā vedanā. Ayaṁ tasmim̐ samaye upekkhā hoti -pa-.

154. Katamaṁ tasmim̐ samaye upekkhindriyaṁ hoti. Yaṁ tasmim̐ samaye cetasikaṁ neva sātāṁ nāsātāṁ cetosamphassajaṁ adukkhamasukhaṁ vedayitaṁ cetosamphassajā adukkhamasukhā vedanā. Idaṁ tasmim̐ samaye upekkhindriyaṁ hoti -pa-. Ye vā pana tasmim̐ samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā. Ime dhammā kusalā -pa-.

Tasmim̐ kho pana samaye cattāro khandhā honti, dvāyatanāni honti, dve dhātuyo honti, tayo āhāro honti, aṭṭhindriyāni honti, caturaṅgikaṁ jhānaṁ hoti, pañcaṅgiko maggo hoti, satta balāni honti, tayo hetū honti, eko phasso hoti -pa- ekaṁ dhammāyatanāṁ hoti, ekā dhammadhātu hoti. Ye vā pana tasmim̐ samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā. Ime dhammā kusalā -pa-.

155. Katamo tasmim̐ samaye saṅkhārakkhandho hoti. Phasso cetanā vitakko vicāro cittassekaggatā saddhindriyaṁ vīriyindriyaṁ satindriyaṁ samādhindriyaṁ paññindriyaṁ jīvitindriyaṁ sammādiṭṭhi sammāsaṅkappo sammāvāyāmo sammāsati sammāsamādhi saddhābalaṁ vīriyabalaṁ satibalaṁ samādhibalaṁ paññābalaṁ hiribalaṁ ottappabalaṁ alobho adoso amoho anabhijjhā abyāpādo sammādiṭṭhi hirī ottappaṁ kāyapassaddhi cittaṭṭapassaddhi kāyalahutā cittalahutā kāyamudutā cittamudutā kāyakammaññatā cittakammaññatā kāyapāguññatā cittapāguññatā kāyujukatā cittujukatā sati sampajaññaṁ samatho vipassanā paggāho avikkhepo.

Ye vā pana tasmim samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā ṭhapetvā vedanākkhandhaṃ ṭhapetvā saññākkhandhaṃ ṭhapetvā viññāṇakkhandhaṃ. Ayaṃ tasmim samaye saṅkhārakkhandho hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

Pañcamaṃ cittaṃ.

156. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye kāmāvacaraṃ kusalaṃ cittaṃ uppannaṃ hoti upekkhāsahagataṃ ñāṇasampayuttaṃ asaṅkhārena rūpārammaṇaṃ vā -pa- dhammārammaṇaṃ vā yaṃ yaṃ vā panārabbha. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

Chaṭṭhaṃ cittaṃ.

157. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye kāmāvacaraṃ kusalaṃ cittaṃ uppannaṃ hoti upekkhāsahagataṃ ñāṇavippayuttaṃ rūpārammaṇaṃ vā saddhārammaṇaṃ vā gandhārammaṇaṃ vā rasārammaṇaṃ vā phoṭṭhabbārammaṇaṃ vā dhammārammaṇaṃ vā yaṃ yaṃ vā panārabbha. Tasmim samaye phasso hoti, vedanā hoti, saññā hoti, cetanā hoti, cittaṃ hoti, vitakko hoti, vicāro hoti, upekkhā hoti, cittassekaggatā hoti, saddhindriyaṃ hoti, vīriyindriyaṃ hoti, satindriyaṃ hoti, samādhindriyaṃ hoti, manindriyaṃ hoti, upekkhindriyaṃ hoti, jīvitindriyaṃ hoti, sammāsaṅkappo hoti, sammāvāyāmo hoti, sammāsati hoti, sammāsamādhī hoti, saddhābalaṃ hoti, vīriyabalaṃ hoti, satibalaṃ hoti, samādhibalaṃ hoti, hiribalaṃ hoti, ottappabalaṃ hoti, alobho hoti, adoso hoti, anabhijjhā hoti, abyāpādo hoti, hirī hoti, ottappaṃ hoti, kāyapassaddhi hoti, cittapassaddhi hoti, kāyalahutā hoti, cittalahutā hoti, kāyamudutā hoti, cittamudutā hoti, kāyakammaññatā hoti, cittakammaññatā hoti, kāyapāguññatā hoti, cittapāguññatā hoti, kāyujukatā hoti, cittujukatā hoti, sati hoti, samatho hoti, paggāho hoti,

avikkhepo hoti. Ye vā pana tasmim samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā. Ime dhammā kusalā -pa-.

Tasmim kho pana samaye cattāro khandhā honti, dvāyatanāni honti, dve dhātuyo honti, tayo āhārā honti, sattindriyāni honti, caturaṅgikaṃ jhānaṃ hoti, caturaṅgiko maggo hoti, cha balāni honti, dve hetū honti, eko phasso hoti -pa- ekaṃ dhammāyatanam hoti, ekā dhammadhātu hoti. Ye vā pana tasmim samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā. Ime dhammā kusalā -pa-.

158. Katamo tasmim samaye saṅkhārakkhandho hoti. Phasso cetanā vitakko vicāro cittassekaggatā saddhindriyaṃ vīriyindriyaṃ satindriyaṃ samādhindriyaṃ jīvitindriyaṃ sammāsaṅkappo sammāvāyāmo sammāsati sammāsamādhi saddhābalaṃ vīriyabalaṃ satibalaṃ samādhibalaṃ hiribalaṃ ottappabalaṃ alobho adoso anabhijjhā abyāpādo hirī ottappaṃ kāyapassaddhi cittaṭṭhaddhi kāyalahutā cittalahutā kāyamudutā cittamudutā kāyakammaññatā cittaṭṭhakammaññatā kāyapāguṇñatā cittaṭṭhapaṇṇatā kāyujukatā cittaṭṭhujukatā sati samatho paggāho avikkhepo.

Ye vā pana tasmim samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā ṭhapetvā vedanākkhandhaṃ ṭhapetvā saññākkhandhaṃ ṭhapetvā viññāṇakkhandhaṃ. Ayaṃ tasmim samaye saṅkhārakkhandho hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

Sattamaṃ cittaṃ.

159. Katame dhammā kusalā. Yasim samaye kāmāvacaraṃ kusalaṃ cittaṃ uppannaṃ hoti upekkhāsahagataṃ ñāṇavippayuttaṃ asaṅkhārena rūpārammaṇaṃ vā -pa- dhammārammaṇaṃ vā yaṃ yaṃ vā panārabha. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

Aṭṭhamaṃ cittaṃ.

Aṭṭha kāmāvacaramahākusalacittāni.

Dutiyabhāṇavāro.

Rūpāvacarakusala**Catukkanaya**

160. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye rūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti vivicceva kāmehi vivicca akusalehi dhammehi savitakkaṃ savicāraṃ vivekajaṃ pītisukhaṃ paṭhamāṃ jhānaṃ¹ upasampajja viharati pathavīkasiṇaṃ. Tasmiṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

161. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye rūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti vitakkavicārānaṃ vūpasamā ajjhataṃ sampasādanaṃ cetaso ekodibhāvaṃ avitakkaṃ avicāraṃ samādhijaṃ pītisukhaṃ dutiyaṃ jhānaṃ² upasampajja viharati pathavīkasiṇaṃ. Tasmiṃ samaye phasso hoti, vedanā hoti, saññā hoti, cetanā hoti, cittaṃ hoti, pīti hoti, sukhaṃ hoti, cittassekaggatā hoti, saddhindriyaṃ hoti, vīriyindriyaṃ hoti, satindriyaṃ hoti, samādhindriyaṃ hoti, paññindriyaṃ hoti, manindriyaṃ hoti, somanassindriyaṃ hoti, jīvitindriyaṃ hoti, sammādiṭṭhi hoti, sammāvāyāmo hoti -pa- paggāho hoti, avikkhepo hoti. Ye vā pana tasmiṃ samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā. Ime dhammā kusalā -pa-.

Tasmiṃ kho pana samaye cattāro khandhā honti, dvāyatanāni honti, dve dhātuyo honti, tayo āhārā honti, aṭṭhindriyāni honti, tivaṅgikaṃ jhānaṃ hoti, caturaṅgiko maggo hoti, satta balāni honti, tayo hetū honti, eko phasso hoti -pa- ekaṃ dhammāyatanāṃ hoti, ekā dhammadhātu hoti. Ye vā pana tasmiṃ samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā. Ime dhammā kusalā -pa-.

162. Katamo tasmiṃ samaye saṅkhārakkhandho hoti. Phasso cetanā pīti cittassekaggatā saddhindriyaṃ vīriyindriyaṃ satindriyaṃ samādhindriyaṃ paññindriyaṃ jīvitindriyaṃ sammādiṭṭhi sammāvāyāmo -pa- paggāho avikkhepo. Ye vā pana tasmiṃ samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā

1. Paṭhamajjhānaṃ (Sī)

2. Dutiyajjhānaṃ (Sī)

ṭhapetvā vedanākkhandhaṃ ṭhapetvā saññākkhandhaṃ ṭhapetvā viññāṇakkhandhaṃ. Ayaṃ tasmīṃ samaye saṅkhārakkhandho hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

163. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye rūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti pītiyā ca virāgā upekkhako ca viharati sato ca sampajāno sukhañca kāyena paṭisaṃvedeti. Yaṃ taṃ ariyā ācikkhanti upekkhako satimā sukhavihārīti tatiyaṃ jhānaṃ¹ upasampajja viharati pathavīkasiṇaṃ. Tasmīṃ samaye phasso hoti, vedanā hoti, saññā hoti, cetanā hoti, cittaṃ hoti, sukhaṃ hoti, cittassekaggatā hoti, saddhindriyaṃ hoti, vīriyindriyaṃ hoti, satindriyaṃ hoti, samādhindriyaṃ hoti, paññindriyaṃ hoti, manindriyaṃ hoti, somanassindriyaṃ hoti, jīvitindriyaṃ hoti, sammādiṭṭhi hoti, sammāvāyāmo hoti -pa- paggāho hoti, avikkhepo hoti. Ye vā pana tasmīṃ samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā. Ime dhammā kusalā -pa-.

Tasmīṃ kho pana samaye cattāro khandhā honti, dvāyatanāni honti, dve dhātuyo honti, tayo āhārā honti, aṭṭhindriyāni honti, duvaṅgikaṃ jhānaṃ hoti, caturaṅgiko maggo hoti, satta balāni honti, tayo hetū honti, eko phasso hoti -pa- ekaṃ dhammāyatanaṃ hoti, ekā dhammadhātu hoti. Ye vā pana tasmīṃ samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā. Ime dhammā kusalā -pa-.

164. Katamo tasmīṃ samaye saṅkhārakkhandho hoti. Phasso cetanā cittassekaggatā saddhindriyaṃ vīriyindriyaṃ satindriyaṃ samādhindriyaṃ paññindriyaṃ jīvitindriyaṃ sammādiṭṭhi sammāvāyāmo -pa- paggāho avikkhepo. Ye vā pana tasmīṃ samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā ṭhapetvā vedanākkhandhaṃ ṭhapetvā saññākkhandhaṃ ṭhapetvā viññāṇakkhandhaṃ. Ayaṃ tasmīṃ samaye saṅkhārakkhandho hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

165. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye rūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti sukhasa ca pahānā dukkhasa ca pahānā pubbeva somanassadomanassānaṃ atthaṅgamā adukkhamasukhaṃ upekkhāsati pārisuddhiṃ catutthaṃ

jhānaṃ¹ upasampajja viharati pathavīkasiṇaṃ. Tasmim samaye phasso hoti, vedanā hoti, saññā hoti, cetanā hoti, cittaṃ hoti, upekkhā hoti, cittassekaggatā hoti, saddhindriyaṃ hoti, vīriyindriyaṃ hoti, satindriyaṃ hoti, samādhindriyaṃ hoti, paññindriyaṃ hoti, manindriyaṃ hoti, upekkhindriyaṃ hoti, jīvitindriyaṃ hoti, sammādiṭṭhi hoti, sammāvāyāmo hoti -pa- paggāho hoti, avikkhepo hoti. Ye vā pana tasmim samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā. Ime dhammā kusalā -pa-.

Tasmim kho pana samaye cattāro khandhā honti, dvāyatanāni honti, dve dhātuyo honti, tayo āhārā honti, aṭṭhindriyāni honti, duvaṅgikaṃ jhānaṃ hoti, caturaṅgiko maggo hoti, satta balāni honti, tayo hetū honti, eko phasso hoti -pa- ekaṃ dhammāyatanam hoti, ekā dhammadhātu hoti. Ye vā pana tasmim samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā. Ime dhammā kusalā -pa-.

166. Katamo tasmim samaye saṅkhārakkhandho hoti. Phasso cetanā cittassekaggatā saddhindriyaṃ vīriyindriyaṃ satindriyaṃ samādhindriyaṃ paññindriyaṃ jīvitindriyaṃ sammādiṭṭhi sammāvāyāmo -pa- paggāho avikkhepo. Ye vā pana tasmim samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā ṭhapetvā vedanākkhandham ṭhapetvā saññākkhandham ṭhapetvā viññāṇakkhandham. Ayaṃ tasmim samaye saṅkhārakkhandho hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

Catukkanayo.

—

Pañcakanaya

167. Katame dhammā kusalā. Yasim samaye rūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti vivicceva kāmehi -pa- paṭhamam jhānaṃ upasampajja viharati

1. Catutthajjhānaṃ (Sī)

pathavīkasiṇaṃ. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

168. Katame dhammā kusalā. Yasmin samaye rūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti avitakkaṃ vicāramattaṃ samādhijaṃ pītisukhaṃ dutiyaṃ jhānaṃ upasampajja viharati pathavīkasiṇaṃ. Tasmim samaye phasso hoti, vedanā hoti, saññā hoti, cetanā hoti, cittaṃ hoti, vicāro hoti, pīti hoti, sukhaṃ hoti, cittassekaggatā hoti, saddhindriyaṃ hoti, vīriyindriyaṃ hoti, satindriyaṃ hoti, samādhindriyaṃ hoti, paññindriyaṃ hoti, manindriyaṃ hoti, somanassindriyaṃ hoti, jīvitindriyaṃ hoti, sammādiṭṭhi hoti, sammāvāyāmo hoti -pa- paggāho hoti, avikkhepo hoti. Ye vā pana tasmim samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā. Ime dhammā kusalā -pa-.

Tasmim kho pana samaye cattāro khandhā honti, dvāyatanāni honti, dve dhātuyo honti, tayo āhārā honti, aṭṭhindriyāni honti, caturaṅgikaṃ jhānaṃ hoti, caturaṅgiko maggo hoti, satta balāni honti, tayo hetū honti, eko phasso hoti -pa- ekaṃ dhammāyatanāṃ hoti, ekā dhammadhātu hoti. Ye vā pana tasmim samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā. Ime dhammā kusalā -pa-.

169. Katamo tasmim samaye saṅkhārakkhandho hoti. Phasso cetanā vicāro pīti cittassekaggatā saddhindriyaṃ vīriyindriyaṃ satindriyaṃ samādhindriyaṃ paññindriyaṃ jīvitindriyaṃ sammādiṭṭhi sammāvāyāmo -pa- paggāho avikkhepo. Ye vā pana tasmim samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā ṭhapetvā vedanākkhandhaṃ ṭhapetvā saññākkhandhaṃ ṭhapetvā viññāṇakkhandhaṃ. Ayaṃ tasmim samaye saṅkhārakkhandho hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

170. Katame dhammā kusalā. Yasmin samaye rūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti vitakkavicārānaṃ vūpasamā -pa- tatiyaṃ jhānaṃ upasampajja viharati pathavīkasiṇaṃ. Tasmim samaye phasso hoti, vedanā

hoti, saññā hoti, cetanā hoti, cittaṃ hoti, pīti hoti, sukhaṃ hoti, cittassekaggatā hoti, saddhindriyaṃ hoti, vīriyindriyaṃ hoti, satindriyaṃ hoti, samādhindriyaṃ hoti, paññindriyaṃ hoti, manindriyaṃ hoti, somanassindriyaṃ hoti, jīvitindriyaṃ hoti, sammādiṭṭhi hoti, sammāvāyāmo hoti -pa- paggāho hoti, avikkhepo hoti. Ye vā pana tasmim samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā. Ime dhammā kusalā -pa-.

Tasmim kho pana samaye cattāro khandhā honti, dvāyatanāni honti, dve dhātuyo honti, tayo āhārā honti, aṭṭhindriyāni honti, tivaṅgikaṃ jhānaṃ hoti, caturaṅgiko maggo hoti, satta balāni honti, tayo hetū honti, eko phasso hoti -pa- ekaṃ dhammāyatanam hoti, ekā dhammadhātu hoti. Ye vā pana tasmim samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā. Ime dhammā kusalā -pa-.

171. Katamo tasmim samaye saṅkhārakkhandho hoti. Phasso cetanā pīti cittassekaggatā saddhindriyaṃ vīriyindriyaṃ satindriyaṃ samādhindriyaṃ paññindriyaṃ jīvitindriyaṃ sammādiṭṭhi sammāvāyāmo -pa- paggāho avikkhepo. Ye vā pana tasmim samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā ṭhapetvā vedanākkhandham ṭhapetvā saññākkhandham ṭhapetvā viññāṇakkhandham. Ayaṃ tasmim samaye saṅkhārakkhandho hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

172. Katame dhammā kusalā. Yasmin samaye rūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti pītiyā ca virāgā -pa- catuttham jhānaṃ upasampajja viharati pathavīkasiṇam. Tasmim samaye phasso hoti, vedanā hoti, saññā hoti, cetanā hoti, cittaṃ hoti, sukhaṃ hoti, cittassekaggatā hoti, saddhindriyaṃ hoti, vīriyindriyaṃ hoti, satindriyaṃ hoti, samādhindriyaṃ hoti, paññindriyaṃ hoti, manindriyaṃ hoti, somanassindriyaṃ hoti, jīvitindriyaṃ hoti, sammādiṭṭhi hoti, sammāvāyāmo hoti -pa- paggāho hoti, avikkhepo hoti. Ye vā pana tasmim samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā. Ime dhammā kusalā -pa-.

Tasmiṃ kho pana samaye cattāro khandhā honti, dvāyatanāni honti, dve dhātuyo honti, tayo āhārā honti, aṭṭhindriyāni honti, duvaṅgikaṃ jhānaṃ hoti, caturaṅgiko maggo hoti, satta balāni honti, tayo hetū honti, eko phasso hoti -pa- ekaṃ dhammāyatanaṃ hoti, ekā dhammadhātu hoti. Ye vā pana tasmiṃ samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā. Ime dhammā kusalā -pa-.

173. Katamo tasmiṃ samaye saṅkhārakkhandho hoti. Phasso cetanā cittassekaggatā saddhindriyaṃ vīriyindriyaṃ satindriyaṃ samādhindriyaṃ paññindriyaṃ jīvitindriyaṃ sammādiṭṭhi sammāvāyāmo -pa- paggāho avikkhepo. Ye vā pana tasmiṃ samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā ṭhapetvā vedanākkhandhaṃ ṭhapetvā saññākkhandhaṃ ṭhapetvā viññāṇakkhandhaṃ. Ayaṃ tasmiṃ samaye saṅkhārakkhandho hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

174. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye rūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti sukhassa ca pahānā -pa- pañcamaṃ jhānaṃ¹ upasampajja viharati pathavīkasiṇaṃ. Tasmiṃ samaye phasso hoti, vedanā hoti, saññā hoti, cetanā hoti, cittaṃ hoti, upekkhā hoti, cittassekaggatā hoti, saddhindriyaṃ hoti, vīriyindriyaṃ hoti, satindriyaṃ hoti, samādhindriyaṃ hoti, paññindriyaṃ hoti, manindriyaṃ hoti, upekkhindriyaṃ hoti, jīvitindriyaṃ hoti, sammādiṭṭhi hoti, sammāvāyāmo hoti -pa- paggāho hoti, avikkhepo hoti. Ye vā pana tasmiṃ samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā. Ime dhammā kusalā -pa-.

Tasmiṃ kho pana samaye cattāro khandhā honti, dvāyatanāni honti, dve dhātuyo honti, tayo āhārā honti, aṭṭhindriyāni honti, duvaṅgikaṃ jhānaṃ hoti, caturaṅgiko maggo hoti, satta balāni honti, tayo hetū honti, eko phasso hoti -pa- ekaṃ dhammāyatanaṃ hoti, ekā dhammadhātu hoti. Ye

1. Pañcamajjhānaṃ (Sī)

vā pana tasmim samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā.
Ime dhammā kusalā -pa-.

175. Katamo tasmim samaye saṅkhārakkhandho hoti. Phasso cetanā cittassekaggatā saddhindriyaṃ vīriyindriyaṃ satindriyaṃ samādhindriyaṃ paññindriyaṃ jīvitindriyaṃ sammādiṭṭhi sammāvāyāmo -pa- paggāho avikkhepo. Ye vā pana tasmim samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā ṭhapetvā vedanākkhandhaṃ ṭhapetvā saññākkhandhaṃ ṭhapetvā viññāṇakkhandhaṃ. Ayaṃ tasmim samaye saṅkhārakkhandho hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

Pañcakanayo.

Catasso paṭipadā

176. Katame dhammā kusalā. Yasmin samaye rūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti vivicceva kāmehi -pa- paṭhamam jhānaṃ upasampajja viharati dukkhapaṭipadaṃ¹ dandhābhiññaṃ pathavīkasiṇaṃ. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

177. Katame dhammā kusalā. Yasmin samaye rūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti vivicceva kāmehi -pa- paṭhamam jhānaṃ upasampajja viharati dukkhapaṭipadaṃ khippābhiññaṃ pathavīkasiṇaṃ. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

178. Katame dhammā kusalā. Yasmin samaye rūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti vivicceva kāmehi -pa- paṭhamam jhānaṃ upasampajja viharati sukhapaṭipadaṃ² dandhābhiññaṃ pathavīkasiṇaṃ. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

179. Katame dhammā kusalā. Yasmin samaye rūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti vivicceva kāmehi -pa-. paṭhamam jhānaṃ upasampajja viharati sukhapaṭipadaṃ

1. Dukkāpaṭipadaṃ (bahūsu)

2. Sukhāpaṭipadaṃ (bahūsu)

khippābhiññaṃ pathavīkaṣiṇaṃ. Tasmim samaye phasso hoti -pa-
avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā -pa-.

180. Katame dhammā kusalā. Yasmin samaye rūpūpapattiyā maggaṃ
bhāveti vitakkavicārānaṃ vūpasamā -pa- dutiyaṃ jhānaṃ -pa- tatiyaṃ
jhānaṃ -pa- catutthaṃ jhānaṃ -pa- paṭhamaṃ jhānaṃ -pa- pañcamaṃ
jhānaṃ upasampajja viharati dukkhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ
pathavīkaṣiṇaṃ -pa- dukkhapaṭipadaṃ khippābhiññaṃ pathavīkaṣiṇaṃ -pa-
sukhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ pathavīkaṣiṇaṃ -pa- sukhapaṭipadaṃ
khippābhiññaṃ pathavīkaṣiṇaṃ. Tasmim samaye phasso hoti -pa-
avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

Catasso paṭipadā.

Cattāri ārammaṇāni

181. Katame dhammā kusalā. Yasmin samaye rūpūpapattiyā maggaṃ
bhāveti vivicceva kāmehi -pa- paṭhamaṃ jhānaṃ upasampajja viharati
parittaṃ parittārammaṇaṃ pathavīkaṣiṇaṃ. Tasmim samaye phasso hoti
-pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

182. Katame dhammā kusalā. Yasmin samaye rūpūpapattiyā maggaṃ
bhāveti vivicceva kāmehi -pa- paṭhamaṃ jhānaṃ upasampajja viharati
parittaṃ appamāṇārammaṇaṃ pathavīkaṣiṇaṃ. Tasmim samaye phasso hoti
-pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

183. Katame dhammā kusalā. Yasmin samaye rūpūpapattiyā maggaṃ
bhāveti vivicceva kāmehi -pa- paṭhamaṃ jhānaṃ upasampajja viharati
appamāṇaṃ parittārammaṇaṃ pathavīkaṣiṇaṃ. Tasmim samaye phasso hoti
-pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

184. Katame dhammā kusalā. Yasmin samaye rūpūpapattiyā maggaṃ
bhāveti vivicceva kāmehi -pa- paṭhamaṃ jhānaṃ upasampajja viharati
appamāṇaṃ appamāṇārammaṇaṃ pathavīkaṣiṇaṃ. Tasmim samaye phasso
hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

185. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye rūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti vitakkavicārānaṃ vūpasamā -pa- dutiyaṃ jhānaṃ -pa- tatiyaṃ jhānaṃ -pa- catutthaṃ jhānaṃ -pa- paṭhamaṃ jhānaṃ -pa- pañcamam jhānaṃ upasampajja viharati parittaṃ parittārammaṇaṃ pathavīkasiṇaṃ -pa- parittaṃ appamāṇārammaṇaṃ pathavīkasiṇaṃ -pa- appamāṇaṃ parittārammaṇaṃ pathavīkasiṇaṃ -pa- appamāṇaṃ appamāṇārammaṇaṃ pathavīkasiṇaṃ. Tasmīṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

Cattāri ārammaṇāni.

Soḷasakkhattukaṃ

186. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye rūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti vivicca kāmehi -pa- paṭhamaṃ jhānaṃ upasampajja viharati dukkhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ parittaṃ parittārammaṇaṃ pathavīkasiṇaṃ. Tasmīṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

187. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye rūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti vivicca kāmehi -pa- paṭhamaṃ jhānaṃ upasampajja viharati dukkhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ parittaṃ appamāṇārammaṇaṃ pathavīkasiṇaṃ. Tasmīṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

188. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye rūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti vivicca kāmehi -pa- paṭhamaṃ jhānaṃ upasampajja viharati dukkhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ appamāṇaṃ parittārammaṇaṃ pathavīkasiṇaṃ. Tasmīṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

189. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye rūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti vivicca kāmehi -pa- paṭhamaṃ jhānaṃ upasampajja viharati dukkhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ appamāṇaṃ appamāṇārammaṇaṃ pathavīkasiṇaṃ. Tasmīṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

190. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye rūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti vivicca kāmehi -pa- paṭhamaṃ jhānaṃ upasampajja viharati dukkhapaṭipadaṃ

khippābhiññaṃ parittaṃ parittārammaṇaṃ pathavīkaṣiṇaṃ. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

191. Katame dhammā kusalā. Yasmin samaye rūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti vivicca kāmehi -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati dukkhapaṭipadaṃ khippābhiññaṃ parittaṃ appamāṇārammaṇaṃ pathavīkaṣiṇaṃ. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

192. Katame dhammā kusalā. Yasmin samaye rūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti vivicca kāmehi -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati dukkhapaṭipadaṃ khippābhiññaṃ appamāṇaṃ parittārammaṇaṃ pathavīkaṣiṇaṃ. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

193. Katame dhammā kusalā. Yasmin samaye rūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti vivicca kāmehi -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati dukkhapaṭipadaṃ khippābhiññaṃ appamāṇaṃ appamāṇārammaṇaṃ pathavīkaṣiṇaṃ. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

194. Katame dhammā kusalā. Yasmin samaye rūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti vivicca kāmehi -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati sukhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ parittaṃ parittārammaṇaṃ pathavīkaṣiṇaṃ. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

195. Katame dhammā kusalā. Yasmin samaye rūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti vivicca kāmehi -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati sukhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ parittaṃ appamāṇārammaṇaṃ pathavīkaṣiṇaṃ. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

196. Katame dhammā kusalā. Yasmin samaye rūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti vivicca kāmehi -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati sukhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ appamāṇaṃ parittārammaṇaṃ pathavīkaṣiṇaṃ. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

197. Katame dhammā kusalā. Yasmin samaye rūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti vivicca kāmehi -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati sukhapaṭipadaṃ

dandhābhiññaṃ appamāṇaṃ appamāṇārammaṇaṃ pathavīkaṣiṇaṃ. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

198. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye rūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti vivicceva kāmehi -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati sukhapaṭipadaṃ khippābhiññaṃ parittaṃ parittārammaṇaṃ pathavīkaṣiṇaṃ. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa- Ime dhammā kusalā.

199. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye rūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti vivicceva kāmehi -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati sukhapaṭipadaṃ khippābhiññaṃ parittaṃ appamāṇārammaṇaṃ pathavīkaṣiṇaṃ. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

200. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye rūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti vivicceva kāmehi -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati sukhapaṭipadaṃ khippābhiññaṃ appamāṇaṃ parittārammaṇaṃ pathavīkaṣiṇaṃ. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

201. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye rūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti vivicceva kāmehi -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati sukhapaṭipadaṃ khippābhiññaṃ appamāṇaṃ appamāṇārammaṇaṃ pathavīkaṣiṇaṃ. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

202. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye rūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti vitakkavicārānaṃ vūpasamā -pa- dutiyaṃ jhānaṃ -pa- tatiyaṃ jhānaṃ -pa- catutthaṃ jhānaṃ -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ -pa- pañcamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati dukkhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ parittaṃ parittārammaṇaṃ pathavīkaṣiṇaṃ -pa- dukkhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ parittaṃ appamāṇārammaṇaṃ pathavīkaṣiṇaṃ -pa- dukkhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ appamāṇaṃ parittārammaṇaṃ pathavīkaṣiṇaṃ -pa- dukkhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ appamāṇaṃ appamāṇārammaṇaṃ pathavīkaṣiṇaṃ -pa- dukkhapaṭipadaṃ khippābhiññaṃ parittaṃ parittārammaṇaṃ pathavīkaṣiṇaṃ -pa- dukkhapaṭipadaṃ khippābhiññaṃ parittaṃ appamāṇārammaṇaṃ pathavīkaṣiṇaṃ -pa- dukkhapaṭipadaṃ khippābhiññaṃ appamāṇaṃ parittārammaṇaṃ pathavīkaṣiṇaṃ -pa- dukkhapaṭipadaṃ khippābhiññaṃ appamāṇaṃ appamāṇārammaṇaṃ pathavīkaṣiṇaṃ -pa- sukhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ

parittam parittārammaṇam pathavīkaṣiṇam -pa- sukhapaṭipadam
dandhābhiñṇam parittam appamāṇārammaṇam pathavīkaṣiṇam -pa-
sukhapaṭipadam dandhābhiñṇam appamāṇam parittārammaṇam
pathavīkaṣiṇam -pa- sukhapaṭipadam dandhābhiñṇam appamāṇam
appamāṇārammaṇam pathavīkaṣiṇam -pa- sukhapaṭipadam khippābhiñṇam
parittam parittārammaṇam pathavīkaṣiṇam -pa- sukhapaṭipadam
khippābhiñṇam parittam appamāṇārammaṇam pathavīkaṣiṇam -pa-
sukhapaṭipadam khippābhiñṇam appamāṇam parittārammaṇam
pathavīkaṣiṇam -pa- sukhapaṭipadam khippābhiñṇam appamāṇam
appamāṇārammaṇam pathavīkaṣiṇam. Tasmim samaye phasso hoti -pa-
avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

Soḷasakkhattukam.

Aṭṭhakasiṇam soḷasakkhattukam

203. Katame dhammā kusalā. Yasmim samaye rūpūpapattiyā maggaṁ
bhāveti vivicca kāmehi -pa- paṭhamam jhānam upasampajja viharati
āpokasiṇam -pa- tejokasiṇam -pa- vāyokasiṇam -pa- nīlakasiṇam -pa-
pītakasiṇam -pa- lohitakasiṇam -pa- odātakasiṇam. Tasmim samaye phasso
hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

Aṭṭhakasiṇam soḷasakkhattukam.

Abhibhāyatanāni parittāni

204. Katame dhammā kusalā. Yasmim samaye rūpūpapattiyā maggaṁ
bhāveti ajjhataṁ arūpasāññī bahiddhā rūpāni passati parittāni tāni
abhibhuyya jānāmi passāmīti vivicca kāmehi -pa- paṭhamam jhānam
upasampajja viharati. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-.
Ime dhammā kusalā.

205. Katame dhammā kusalā. Yasmim samaye rūpūpapattiyā maggaṁ
bhāveti ajjhataṁ arūpasāññī bahiddhā rūpāni passati parittāni tāni
abhibhuyya jānāmi passāmīti vitakkavicārānam vūpasamā -pa- dutiyam

jhānaṃ -pa- tatiyaṃ jhānaṃ -pa- catutthaṃ jhānaṃ -pa- paṭhamam jhānaṃ -pa- pañcamam jhānaṃ upasampajja viharati. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

Catasso paṭipadā

206. Katame dhammā kusalā. Yasmin samaye rūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti ajjhataṃ arūpasaññī bahiddhā rūpāni passati parittāni tāni abhibhuyya jānāmi passāmīti vivicca kāmehi -pa- paṭhamam jhānaṃ upasampajja viharati dukkhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

207. Katame dhammā kusalā. Yasmin samaye rūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti ajjhataṃ arūpasaññī bahiddhā rūpāni passati parittāni tāni abhibhuyya jānāmi passāmīti vivicca kāmehi -pa- paṭhamam jhānaṃ upasampajja viharati dukkhapaṭipadaṃ khippābhiññaṃ. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

208. Katame dhammā kusalā. Yasmin samaye rūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti ajjhataṃ arūpasaññī bahiddhā rūpāni passati parittāni tāni abhibhuyya jānāmi passāmīti vivicca kāmehi -pa- paṭhamam jhānaṃ upasampajja viharati sukhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

209. Katame dhammā kusalā. Yasmin samaye rūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti ajjhataṃ arūpasaññī bahiddhā rūpāni passati parittāni tāni abhibhuyya jānāmi passāmīti vivicca kāmehi -pa- paṭhamam jhānaṃ upasampajja viharati sukhapaṭipadaṃ khippābhiññaṃ. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

210. Katame dhammā kusalā. Yasmin samaye rūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti ajjhataṃ arūpasaññī bahiddhā rūpāni passati parittāni tāni abhibhuyya jānāmi passāmīti vitakkavicārānaṃ vūpasamā -pa- dutiyaṃ jhānaṃ -pa- tatiyaṃ jhānaṃ -pa- catutthaṃ jhānaṃ -pa- paṭhamam jhānaṃ -pa- pañcamam jhānaṃ upasampajja

viharati dukkhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ -pa- dukkhapaṭipadaṃ
khippābhiññaṃ -pa- sukhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ -pa- sukhapaṭipadaṃ
khippābhiññaṃ. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime
dhammā kusalā.

Cattasso paṭipadā.

Dve ārammaṇāni

211. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye rūpūpapattiyā maggaṃ
bhāveti ajjhattaṃ arūpasaññī bahiddhā rūpāni passati parittāni tāni
abhibhuyya jānāmi passāmīti vivicca kāmehi -pa- paṭhamā jhānaṃ
upasampajja viharati parittaṃ parittārammaṇaṃ. Tasmim samaye phasso
hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

212. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye rūpūpapattiyā maggaṃ
bhāveti ajjhattaṃ arūpasaññī bahiddhā rūpāni passati parittāni tāni
abhibhuyya jānāmi passāmīti vivicca kāmehi -pa- paṭhamā jhānaṃ
upasampajja viharati appamāṇaṃ parittārammaṇaṃ. Tasmim samaye phasso
hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

213. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye rūpūpapattiyā maggaṃ
bhāveti ajjhattaṃ arūpasaññī bahiddhā rūpāni passati parittāni tāni
abhibhuyya jānāmi passāmīti vitakkavicārānaṃ vūpasamā -pa- dutiyaṃ
jhānaṃ -pa- tatiyaṃ jhānaṃ -pa- catutthaṃ jhānaṃ -pa- paṭhamā jhānaṃ
-pa- pañcamaṃ jhānaṃ upasampajja viharati parittaṃ parittārammaṇaṃ -pa-
appamāṇaṃ parittārammaṇaṃ. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo
hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

Dve ārammaṇāni.

Aṭṭhakkhattukam

214. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye rūpūpapattiyā maggaṃ
bhāveti ajjhattaṃ arūpasaññī bahiddhā rūpāni passati parittāni tāni

abhibhuyya jānāmi passāmīti vivicceva kāmehi -pa- paṭhamam jhānam
 upasampajja viharati dukkhapaṭipadam dandhābhiññaṃ parittam
 parittārammaṇam. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-.
 Ime dhammā kusalā.

215. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye rūpūpapattiyā maggaṃ
 bhāveti ajjhataṃ arūpasāññī bahiddhā rūpāni passati parittāni tāni
 abhibhuyya jānāmi passāmīti vivicceva kāmehi -pa- paṭhamam jhānam
 upasampajja viharati dukkhapaṭipadam dandhābhiññaṃ appamāṇam
 parittārammaṇam. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-.
 Ime dhammā kusalā.

216. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye rūpūpapattiyā maggaṃ
 bhāveti ajjhataṃ arūpasāññī bahiddhā rūpāni passati parittāni tāni
 abhibhuyya jānāmi passāmīti vivicceva kāmehi -pa- paṭhamam jhānam
 upasampajja viharati dukkhapaṭipadam khippābhiññaṃ parittam
 parittārammaṇam. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-.
 Ime dhammā kusalā.

217. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye rūpūpapattiyā maggaṃ
 bhāveti ajjhataṃ arūpasāññī bahiddhā rūpāni passati parittāni tāni
 abhibhuyya jānāmi passāmīti vivicceva kāmehi -pa- paṭhamam jhānam
 upasampajja viharati dukkhapaṭipadam khippābhiññaṃ appamāṇam
 parittārammaṇam. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-.
 Ime dhammā kusalā.

218. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye rūpūpapattiyā maggaṃ
 bhāveti ajjhataṃ arūpasāññī bahiddhā rūpāni passati parittāni tāni
 abhibhuyya jānāmi passāmīti vivicceva kāmehi -pa- paṭhamam jhānam
 upasampajja viharati sukhapaṭipadam dandhābhiññaṃ parittam
 parittārammaṇam. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-.
 Ime dhammā kusalā.

219. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye rūpūpapattiyā maggaṃ
 bhāveti ajjhataṃ arūpasāññī bahiddhā rūpāni passati parittāni tāni
 abhibhuyya jānāmi passāmīti vivicceva kāmehi -pa- paṭhamam jhānam
 upasampajja viharati sukhapaṭipadam dandhābhiññaṃ appamāṇam
 parittārammaṇam. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-.
 Ime dhammā kusalā.

220. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye rūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti ajjhataṃ arūpasāññī bahiddhā rūpāni passati parittāni tāni abhibhuyya jānāmi passāmīti vivicca kāmehi -pa- paṭhamam jhānam upasampajja viharati sukhapaṭipadam khippābhiññaṃ parittam parittārammaṇam. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

221. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye rūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti ajjhataṃ arūpasāññī bahiddhā rūpāni passati parittāni tāni abhibhuyya jānāmi passāmīti vivicca kāmehi -pa- paṭhamam jhānam upasampajja viharati sukhapaṭipadam khippābhiññaṃ appamāṇam parittārammaṇam. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

222. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye rūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti ajjhataṃ arūpasāññī bahiddhā rūpāni passati parittāni tāni abhibhuyya jānāmi passāmīti vitakkavicārānam vūpasamā -pa- dutiyam jhānam -pa- tatiyam jhānam -pa- catuttham jhānam -pa- paṭhamam jhānam -pa- pañcamam jhānam upasampajja viharati dukkhapaṭipadam dandhābhiññaṃ parittam parittārammaṇam -pa- dukkhapaṭipadam dandhābhiññaṃ appamāṇam parittārammaṇam -pa- dukkhapaṭipadam khippābhiññaṃ parittam parittārammaṇam -pa- dukkhapaṭipadam khippābhiññaṃ appamāṇam parittārammaṇam -pa- sukhapaṭipadam dandhābhiññaṃ parittam parittārammaṇam -pa- sukhapaṭipadam dandhābhiññaṃ appamāṇam parittārammaṇam -pa- sukhapaṭipadam khippābhiññaṃ parittam parittārammaṇam -pa- sukhapaṭipadam khippābhiññaṃ appamāṇam parittārammaṇam. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

Aṭṭhakkhattukam.

Idampi aṭṭhakkhattukam

223. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye rūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti ajjhataṃ arūpasāññī bahiddhā rūpāni passati parittāni suvaṇṇadubbaṇṇāni tāni abhibhuyya jānāmi passāmīti vivicca kāmehi -pa- paṭhamam jhānam upasampajja viharati. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

224. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye rūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti ajjhattaṃ arūpasaññī bahiddhā rūpāni passati parittāni suvaṇṇadubbaṇṇāni tāni abhibhuyya jānāmi passāmīti vitakkavicārānaṃ vūpasamā -pa- dutiyaṃ jhānaṃ -pa- tatiyaṃ jhānaṃ -pa- catutthaṃ jhānaṃ -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ -pa- pañcamaṃ jhānaṃ upasampajja viharati. Tasmīṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

Idampi aṭṭhakkhattukaṃ.

Appamāṇāni

225. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye rūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti ajjhattaṃ arūpasaññī bahiddhā rūpāni passati appamāṇāni tāni abhibhuyya jānāmi passāmīti vivicca kāmehi -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati. Tasmīṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

226. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye rūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti ajjhattaṃ arūpasaññī bahiddhā rūpāni passati appamāṇāni tāni abhibhuyya jānāmi passāmīti vitakkavicārānaṃ vūpasamā -pa- dutiyaṃ jhānaṃ -pa- tatiyaṃ jhānaṃ -pa- catutthaṃ jhānaṃ -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ -pa- pañcamaṃ jhānaṃ upasampajja viharati. Tasmīṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

Catasso paṭipadā

227. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye rūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti ajjhattaṃ arūpasaññī bahiddhā rūpāni passati appamāṇāni tāni abhibhuyya jānāmi passāmīti vivicca kimehi -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati dukkhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ. Tasmīṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

228. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye rūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti ajjhattaṃ arūpasaññī bahiddhā rūpāni passati appamāṇāni tāni

abhibhuyya jānāmi passāmīti vivicceva kāmehi -pa- paṭhamam jhānam
 upasampajja viharati dukkhapaṭipadam khippābhiññam. Tasmim samaye
 phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

229. Katame dhammā kusalā. Yasmin samaye rūpūpapattiyā maggam
 bhāveti ajjhataṁ arūpasāññī bahiddhā rūpāni passati appamāṇāni tāni
 abhibhuyya jānāmi passāmīti vivicceva kāmehi -pa- paṭhamam jhānam
 upasampajja viharati sukhapaṭipadam dandhābhiññam. Tasmim samaye
 phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

230. Katame dhammā kusalā. Yasmin samaye rūpūpapattiyā maggam
 bhāveti ajjhataṁ arūpasāññī bahiddhā rūpāni passati appamāṇāni tāni
 abhibhuyya jānāmi passāmīti vivicceva kāmehi -pa- paṭhamam jhānam
 upasampajja viharati sukhapaṭipadam khippābhiññam. Tasmim samaye
 phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

231. Katame dhammā kusalā. Yasmin samaye rūpūpapattiyā maggam
 bhāveti ajjhataṁ arūpasāññī bahiddhā rūpāni passati appamāṇāni tāni
 abhibhuyya jānāmi passāmīti vitakkavicārānam vūpasamā -pa- dutiyam
 jhānam -pa- tatiyam jhānam -pa- catuttham jhānam -pa- paṭhamam jhānam
 -pa- pañcamam jhānam upasampajja viharati dukkhapaṭipadam
 dandhābhiññam -pa- dukkhapaṭipadam khippābhiññam -pa- sukhapaṭipadam
 dandhābhiññam -pa- sukhapaṭipadam khippābhiññam. Tasmim samaye
 phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

Catasso paṭipadā.

Dve ārammaṇāni

232. Katame dhammā kusalā. Yasmin samaye rūpūpapattiyā maggam
 bhāveti ajjhataṁ arūpasāññī bahiddhā rūpāni passati appamāṇāni tāni
 abhibhuyya jānāmi passāmīti vivicceva kāmehi -pa- paṭhamam jhānam
 upasampajja viharati parittam appamāṇārammaṇam. Tasmim samaye phasso
 hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

233. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye rūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti ajjhataṃ arūpasaññī bahiddhā rūpāni passati appamāṇāni tāni abhibhuyya jānāmi passāmīti vivicceva kāmehi -pa- paṭhamam jhānam upasampajja viharati appamāṇam appamāṇārammaṇam. Tasmīṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

234. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye rūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti ajjhataṃ arūpasaññī bahiddhā rūpāni passati appamāṇāni tāni abhibhuyya jānāmi passāmīti vitakkavicārānam vūpasamā -pa- dutiyam jhānam -pa- tatiyam jhānam -pa- catuttham jhānam -pa- paṭhamam jhānam -pa- pañcamam jhānam upasampajja viharati parittam appamāṇārammaṇam -pa- appamāṇam appamāṇārammaṇam. Tasmīṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

Dve ārammaṇāni.

Aparampi aṭṭhakkhattukam

235. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye rūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti ajjhataṃ arūpasaññī bahiddhā rūpāni passati appamāṇāni tāni abhibhuyya jānāmi passāmīti vivicceva kāmehi -pa- paṭhamam jhānam upasampajja viharati dukkhapaṭipadam dandhābhiññam parittam appamāṇārammaṇam. Tasmīṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

236. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye rūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti ajjhataṃ arūpasaññī bahiddhā rūpāni passati appamāṇāni tāni abhibhuyya jānāmi passāmīti vivicceva kāmehi -pa- paṭhamam jhānam upasampajja viharati dukkhapaṭipadam dandhābhiññam appamāṇam appamāṇārammaṇam. Tasmīṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

237. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye rūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti ajjhataṃ arūpasaññī bahiddhā rūpāni passati appamāṇāni tāni abhibhuyya jānāmi passāmīti vivicceva kāmehi -pa- paṭhamam jhānam upasampajja

viharati dukkhapaṭipadaṃ khippābhiññaṃ parittaṃ appamāṇārammaṇaṃ.
Tasmiṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

238. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye rūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti ajjhataṃ arūpasāññī bahiddhā rūpāni passati appamāṇāni tāni abhibhuyya jānāmi passāmīti vivicca kāmehi -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati dukkhapaṭipadaṃ khippābhiññaṃ appamāṇaṃ appamāṇārammaṇaṃ. Tasmiṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

239. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye rūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti ajjhataṃ arūpasāññī bahiddhā rūpāni passati appamāṇāni tāni abhibhuyya jānāmi passāmīti vivicca kāmehi -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati sukhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ parittaṃ appamāṇārammaṇaṃ. Tasmiṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

240. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye rūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti ajjhataṃ arūpasāññī bahiddhā rūpāni passati appamāṇāni tāni abhibhuyya jānāmi passāmīti vivicca kāmehi -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati sukhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ appamāṇaṃ appamāṇārammaṇaṃ. Tasmiṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

241. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye rūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti ajjhataṃ arūpasāññī bahiddhā rūpāni passati appamāṇāni tāni abhibhuyya jānāmi passāmīti vivicca kāmehi -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati sukhapaṭipadaṃ khippābhiññaṃ parittaṃ appamāṇārammaṇaṃ. Tasmiṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

242. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye rūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti ajjhataṃ arūpasāññī bahiddhā rūpāni passati appamāṇāni tāni abhibhuyya jānāmi passāmīti vivicca kāmehi -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati sukhapaṭipadaṃ khippābhiññaṃ appamāṇaṃ appamāṇārammaṇaṃ. Tasmiṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

243. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye rūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti ajjhataṃ arūpasāññī bahiddhā rūpāni passati appamāṇāni tāni

abhibhuyya jānāmi passāmīti vittakkavicārānaṃ vūpasamā -pa- dutiyaṃ
 jhānaṃ -pa- tatiyaṃ jhānaṃ -pa- catutthaṃ jhānaṃ -pa- paṭthamaṃ jhānaṃ
 -pa- pañcamaṃ jhānaṃ upasampajja viharati dukkhapaṭipadaṃ
 dandhābhiññaṃ parittaṃ appamāṇārammaṇaṃ -pa- dukkhapaṭipadaṃ
 dandhābhiññaṃ appamāṇaṃ appamāṇārammaṇaṃ -pa- dukkhapaṭipadaṃ
 khippābhiññaṃ parittaṃ appamāṇārammaṇaṃ -pa- dukkhapaṭipadaṃ
 khippābhiññaṃ appamāṇaṃ appamāṇārammaṇaṃ -pa- sukhapaṭipadaṃ
 dandhābhiññaṃ parittaṃ appamāṇārammaṇaṃ -pa- sukhapaṭipadaṃ
 dandhābhiññaṃ appamāṇaṃ appamāṇārammaṇaṃ -pa- sukhapaṭipadaṃ
 khippābhiññaṃ parittaṃ appamāṇārammaṇaṃ -pa- sukhapaṭipadaṃ
 khippābhiññaṃ appamāṇaṃ appamāṇārammaṇaṃ. Tasmim samaye phasso
 hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

Aparampi aṭṭhakkhattukaṃ.

Idampi aṭṭhakkhattukaṃ

244. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye rūpūpapattiyā maggaṃ
 bhāveti ajjhattaṃ arūpasaññī bahiddhā rūpāni passati appamāṇāni
 suvaṇṇadubbaṇṇāni tāni abhibhuyya jānāmi passāmīti vivicceva kāmehi -pa-
 paṭthamaṃ jhānaṃ upasampajja viharati. Tasmim samaye phasso hoti -pa-
 avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

245. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye rūpūpapattiyā maggaṃ
 bhāveti ajjhattaṃ arūpasaññī bahiddhā rūpāni passati appamāṇāni
 suvaṇṇadubbaṇṇāni tāni abhibhuyya jānāmi passāmīti vitakkavicārānaṃ
 vūpasamā -pa- dutiyaṃ jhānaṃ -pa- tatiyaṃ jhānaṃ -pa- catutthaṃ jhānaṃ
 -pa- paṭthamaṃ jhānaṃ -pa- pañcamaṃ jhānaṃ upasampajja viharati.
 Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

Idampi aṭṭhakkhattukaṃ.

246. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye rūpūpapattiyā maggaṃ
 bhāveti ajjhattaṃ arūpasaññī bahiddhā rūpāni passati nīlāni nīlavaṇṇāni
 nīlanidassanāni nīlanibhāsāni tāni abhibhuyya jānāmi passāmīti

vivicceva kāmehi -pa- paṭhamam jhānam upasampajja viharati. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

247. Katame dhammā kusalā. Yasmin samaye rūpūpapattiyā maggam bhāveti ajjhataṃ arūpasāññī bahiddhā rūpāni passati pītāni pītavaṇṇāni pītanidassanāni pītanibhāsāni -pa- lohitakāni lohitakavaṇṇāni lohitakanidassanāni lohitakanibhāsāni -pa- odātāni odātavaṇṇāni odātanidassanāni odātanibhāsāni tāni abhibhuyya jānāmi passāmīti vivicceva kāmehi -pa- paṭhamam jhānam upasampajja viharati. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

Imānipi abhibhāyatanāni soḷasakkhattukāni.

Tīṇi vimokkhāni soḷasakkhattukāni

248. Katame dhammā kusalā. Yasmin samaye rūpūpapattiyā maggam bhāveti rūpī rūpāni passati vivicceva kāmehi -pa- paṭhamam jhānam upasampajja viharati. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

249. Katame dhammā kusalā. Yasmin samaye rūpūpapattiyā maggam bhāveti ajjhataṃ arūpasāññī bahiddhā rūpāni passati vivicceva kāmehi -pa- paṭhamam jhānam upasampajja viharati. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

250. Katame dhammā kusalā. Yasmin samaye rūpūpapattiyā maggam bhāveti subhanti vivicceva kāmehi -pa- paṭhamam jhānam upasampajja viharati. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

Imānipi tīṇi vimokkhāni soḷasakkhattukāni.

Cattāri brahmavihārajhānāni soḷasakkhattukāni

251. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye rūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti vivicceva kāmehi -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati mettāsahagataṃ. Tasmīṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

252. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye rūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti vitakkavicārānaṃ vūpasamā -pa- dutiyaṃ jhānaṃ upasampajja viharati mettāsahagataṃ. Tasmīṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

253. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye rūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti pītiyā ca virāgā -pa- tatiyaṃ jhānaṃ upasampajja viharati mettāsahagataṃ. Tasmīṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

254. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye rūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti vivicceva kāmehi -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati mettāsahagataṃ. Tasmīṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

255. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye rūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti avitakkaṃ vicāramattaṃ samādhijaṃ pītisukhaṃ dutiyaṃ jhānaṃ upasampajja viharati mettāsahagataṃ. Tasmīṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

256. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye rūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti vitakkavicārānaṃ vūpasamā -pa- tatiyaṃ jhānaṃ upasampajja viharati mettāsahagataṃ. Tasmīṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

257. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye rūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti pītiyā ca virāgā -pa- catutthaṃ jhānaṃ upasampajja viharati mettāsahagataṃ. Tasmīṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

258. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye rūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti vivicceva kāmehi -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati karuṇāsahagataṃ. Tasmiṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

259. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye rūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti vitakkavicārānaṃ vūpasamā -pa- dutiyaṃ jhānaṃ -pa- tatiyaṃ jhānaṃ -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ -pa- catutthaṃ jhānaṃ upasampajja viharati karuṇāsahagataṃ. Tasmiṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

260. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye rūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti vivicceva kāmehi -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati muditāsahagataṃ. Tasmiṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

261. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye rūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti vitakkavicārānaṃ vūpasamā -pa- dutiyaṃ jhānaṃ -pa- tatiyaṃ jhānaṃ -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ -pa- catutthaṃ jhānaṃ upasampajja viharati muditāsahagataṃ. Tasmiṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

262. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye rūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti sukhassa ca pahānā -pa- catutthaṃ jhānaṃ upasampajja viharati upekkhāsahagataṃ. Tasmiṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

Cattāri brahmavihārajhānāni¹ soḷasakkhattukāni.

Asubhajhānaṃ soḷasakkhattukaṃ

263. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye rūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti vivicceva kāmehi -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati uddhumātakasaññāsahagataṃ. Tasmiṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

1. Brahmavihārajhānāni (Sī, Syā)

264. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye rūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti vivicceva kāmehi -pa- paṭhamam jhānam upasampajja viharati vinīlakasaññāsahagataṃ -pa- vipubbakasaññāsahagataṃ -pa- vicchiddakasaññāsahagataṃ -pa- vikkhāyitakasaññāsahagataṃ -pa- vikkhittakasaññāsahagataṃ -pa- hatavikkhittakasaññāsahagataṃ -pa- lohitakasaññāsahagataṃ -pa- puḷavakasaññāsahagataṃ¹ -pa- aṭṭhikasaññāsahagataṃ. Tasmīṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

Asubhajjhānam² soḷasakkhattukam.

Rūpāvacarakusalam.

Arūpāvacarakusala

Cattāri arūpajjhānāni soḷasakkhattukāni

265. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye arūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti sabbaso rūpasaññānam samatikkamā paṭighasaññānam atthaṅgamā nānattasaññānam amanasikārā ākāśānañcāyatanasaññāsahagataṃ sukhassa ca pahānā -pa- catuttham jhānam upasampajja viharati upekkhāsahagataṃ. Tasmīṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

266. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye arūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti sabbaso ākāśānañcāyatanam samatikkamma viññāṇaṇcāyatanasaññāsahagataṃ sukhassa ca pahānā -pa- catuttham jhānam upasampajja viharati upekkhāsahagataṃ. Tasmīṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

267. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye arūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti sabbaso viññāṇaṇcāyatanam samatikkamma ākiñcaññāyatanasaññāsahagataṃ sukhassa ca pahānā -pa- catuttham jhānam upasampajja viharati

1. Puḷuvakasaññāsahagataṃ (Ka)

2. Asubhajjhānam (Sī, Syā)

upekkhāsahagataṃ. Tasmim̐ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-.
Ime dhammā kusalā.

268. Katame dhammā kusalā. Yasmim̐ samaye arūpūpapattiyā maggaṃ
bhāveti sabbaso ākiñcaññāyatanam̐ samatikkamma
nevasaññānāsaññāyatanasaññāśahagataṃ sukhassa ca pahānā -pa- catutthaṃ
jhānam̐ upasampajja viharati upekkhāsahagataṃ. Tasmim̐ samaye phasso
hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

Cattāri arūpajhānāni¹ soḷasakkhattukāni.

Arūpāvacarakusalam̐.

Tebhūmakakusala

Kāmāvacarakusala

269. Katame dhammā kusalā. Yasmim̐ samaye kāmāvacaram̐ kusalam̐
cittam̐ uppannam̐ hoti somanassasahagataṃ ñāṇasampayuttam̐ hīnam̐ -pa-
majjhimam̐ -pa- paṇītam̐ -pa- chandādhīpateyyam̐ -pa- vīriyādhīpateyyam̐
-pa- cittādhīpateyyam̐ -pa- vīmaṃsādhīpateyyam̐ -pa- chandādhīpateyyam̐
hīnam̐ -pa- majjhimam̐ -pa- paṇītam̐ -pa- vīriyādhīpateyyam̐ hīnam̐ -pa-
majjhimam̐ -pa- paṇītam̐ -pa- cittādhīpateyyam̐ hīnam̐ -pa- majjhimam̐ -pa-
paṇītam̐ -pa- vīmaṃsādhīpateyyam̐ hīnam̐ -pa- majjhimam̐ -pa- paṇītam̐.
Tasmim̐ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

270. Katame dhammā kusalā. Yasmim̐ samaye kāmāvacaram̐ kusalam̐
cittam̐ uppannam̐ hoti somanassasahagataṃ ñāṇasampayuttam̐ sasaṅkhārena
-pa- somanassasahagataṃ ñāṇavippayuttam̐ -pa- somanassasahagataṃ
ñāṇavippayuttam̐ sasaṅkhārena -pa- upekkhāsahagataṃ ñāṇasampayuttam̐
-pa- upekkhāsahagataṃ ñāṇasampayuttam̐ sasaṅkhārena -pa-
upekkhāsahagataṃ ñāṇavippayuttam̐ -pa- upekkhāsahagataṃ
ñāṇavippayuttam̐ sasaṅkhārena hīnam̐ -pa- majjhimam̐ -pa- paṇītam̐ -pa-
chandādhīpateyyam̐ -pa- vīriyādhīpateyyam̐ -pa- cittādhīpateyyam̐ -pa-
chandādhīpateyyam̐ hīnam̐ -pa- majjhimam̐ -pa- paṇītam̐ -pa-
vīriyādhīpateyyam̐ hīnam̐ -pa- majjhimam̐ -pa-

1. Arūpajhānāni (Sī, Syā)

paṇītaṃ -pa- cittaḍhipateyyaṃ hīnaṃ -pa- majjhimāṃ -pa- paṇītaṃ. Tasmiṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

Kāmāvacarakusalaṃ.

Rūpāvacarakusala

271. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye rūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti vivicceva kāmehi -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati pathavīkasiṇaṃ hīnaṃ -pa- majjhimāṃ -pa- paṇītaṃ -pa- chandāḍhipateyyaṃ -pa- vīriyāḍhipateyyaṃ -pa- cittaḍhipateyyaṃ -pa- vīmaṃsāḍhipateyyaṃ -pa- chandāḍhipateyyaṃ hīnaṃ -pa- majjhimāṃ -pa- paṇītaṃ -pa- vīriyāḍhipateyyaṃ hīnaṃ -pa- majjhimāṃ -pa- paṇītaṃ -pa- cittaḍhipateyyaṃ hīnaṃ -pa- majjhimāṃ -pa- paṇītaṃ -pa- vīmaṃsāḍhipateyyaṃ hīnaṃ -pa- majjhimāṃ -pa- paṇītaṃ. Tasmiṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

272. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye rūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti vitakkavicārānaṃ vūpasamā -pa- dutiyaṃ jhānaṃ -pa- tatiyaṃ jhānaṃ -pa- catutthaṃ jhānaṃ -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ -pa- pañcamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati pathavīkasiṇaṃ hīnaṃ -pa- majjhimāṃ -pa- paṇītaṃ -pa- chandāḍhipateyyaṃ -pa- vīriyāḍhipateyyaṃ -pa- cittaḍhipateyyaṃ -pa- vīmaṃsāḍhipateyyaṃ -pa- chandāḍhipateyyaṃ hīnaṃ -pa- majjhimāṃ -pa- paṇītaṃ -pa- vīriyāḍhipateyyaṃ hīnaṃ -pa- majjhimāṃ -pa- paṇītaṃ -pa- cittaḍhipateyyaṃ hīnaṃ -pa- majjhimāṃ -pa- paṇītaṃ -pa- vīmaṃsāḍhipateyyaṃ hīnaṃ -pa- majjhimāṃ -pa- paṇītaṃ. Tasmiṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

Rūpāvacarakusalaṃ.

Arūpāvacarakusala

273. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye arūpūpapattiyā maggaṃ bhaveti sabbaso rūpasāññānaṃ samatikkamā paṭighasaññānaṃ atthaṅgamā

nānattasaññānaṃ amanasikārā ākāśānañcāyatanaśāññāsahagataṃ sukhassa ca pahānā -pa- catuttharṃ jhānaṃ upasampajja viharati hīnaṃ -pa- majjhimarṃ -pa- paṇītarṃ -pa- chandādhīpateyyaṃ -pa- vīriyādhīpateyyaṃ -pa- cittādhīpateyyaṃ -pa- vīmaṃsādhīpateyyaṃ -pa- chandādhīpateyyaṃ hīnaṃ -pa- majjhimarṃ -pa- paṇītarṃ -pa- vīriyādhīpateyyaṃ hīnaṃ -pa- majjhimarṃ -pa- paṇītarṃ -pa- cittādhīpateyyaṃ hīnaṃ -pa- majjhimarṃ -pa- paṇītarṃ -pa- vīmaṃsādhīpateyyaṃ hīnaṃ -pa- majjhimarṃ -pa- paṇītarṃ. Tasmīṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

274. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye arūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti sabbaso ākāśānañcāyatanaṃ samatikkamma viññāṇañcāyatanaśāññāsahagataṃ sukhassa ca pahānā -pa- catuttharṃ jhānaṃ upasampajja viharati hīnaṃ -pa- majjhimarṃ -pa- paṇītarṃ -pa- chandādhīpateyyaṃ -pa- vīriyādhīpateyyaṃ -pa- cittādhīpateyyaṃ -pa- vīmaṃsādhīpateyyaṃ -pa- chandādhīpateyyaṃ hīnaṃ -pa- majjhimarṃ -pa- paṇītarṃ -pa- vīriyādhīpateyyaṃ hīnaṃ -pa- majjhimarṃ -pa- paṇītarṃ -pa- cittādhīpateyyaṃ hīnaṃ -pa- majjhimarṃ -pa- paṇītarṃ -pa- vīmaṃsādhīpateyyaṃ hīnaṃ -pa- majjhimarṃ -pa- paṇītarṃ. Tasmīṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

275. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye arūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti sabbaso viññāṇañcāyatanaṃ samatikkamma ākiñcaññāyatanaśāññāsahagataṃ sukhassa ca pahānā -pa- catuttharṃ jhānaṃ upasampajja viharati hīnaṃ -pa- majjhimarṃ -pa- paṇītarṃ -pa- chandādhīpateyyaṃ -pa- vīriyādhīpateyyaṃ -pa- cittādhīpateyyaṃ -pa- vīmaṃsādhīpateyyaṃ -pa- chandādhīpateyyaṃ hīnaṃ -pa- majjhimarṃ -pa- paṇītarṃ -pa- vīriyādhīpateyyaṃ hīnaṃ -pa- majjhimarṃ -pa- paṇītarṃ -pa- cittādhīpateyyaṃ hīnaṃ -pa- majjhimarṃ -pa- paṇītarṃ -pa- vīmaṃsādhīpateyyaṃ hīnaṃ -pa- majjhimarṃ -pa- paṇītarṃ. Tasmīṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

276. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye arūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti sabbaso ākiñcaññāyatanaṃ samatikkamma nevaśāññānāśāññāyatanaśāññāsahagataṃ sukhassa ca pahānā -pa- catuttharṃ jhānaṃ upasampajja viharati hīnaṃ -pa- majjhimarṃ -pa- paṇītarṃ -pa- chandādhīpateyyaṃ -pa- vīriyādhīpateyyaṃ -pa- cittādhīpateyyaṃ -pa- vīmaṃsādhīpateyyaṃ -pa- chandādhīpateyyaṃ hīnaṃ -pa- majjhimarṃ -pa-

paṇītaṃ -pa- vīriyādhīpateyyaṃ hīnaṃ -pa- majjhimaṃ -pa- paṇītaṃ -pa-
cittādhīpateyyaṃ hīnaṃ -pa- majjhimaṃ -pa- paṇītaṃ -pa-
vīmaṃsādhīpateyyaṃ hīnaṃ -pa- majjhimaṃ -pa- paṇītaṃ. Tasmaṃ samaye
phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

Arūpāvacarakusalaṃ.

Lokuttarakusala

Suddhikapaṭipadā

277. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye lokuttaraṃ jhānaṃ
bhāveti niyyānikaṃ apacayagāmiṃ diṭṭhigatānaṃ pahānāya paṭhamāya
bhūmiyā pattiyaṃ vivicceva kāmehi -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ upasampajja
vihāreti dukkhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ. Tasmaṃ samaye phasso hoti,
vedanā hoti, saññāhoti, cetanā hoti, cittaṃ hoti, vitakko hoti, vicāro hoti, pīti
hoti, sukhaṃ hoti, cittassekaggatā hoti, saddhindriyaṃ hoti, vīriyindriyaṃ
hoti, satindriyaṃ hoti, samādhindriyaṃ hoti, paññindriyaṃ hoti,
manindriyaṃ hoti, somanassindriyaṃ hoti, jīvitindriyaṃ hoti,
anaññātāññassāmītindriyaṃ hoti, sammādiṭṭhi hoti, sammāsaṅkappo hoti,
sammāvācā hoti, sammākammanto hoti, sammā-ājīvo hoti, sammāvāyāmo
hoti, sammāsaṭi hoti, sammāsamādhī hoti, saddhābalaṃ hoti, vīriyabalaṃ
hoti, satibalaṃ hoti, samādhībalaṃ hoti, paññābalaṃ hoti, hiribalaṃ hoti,
ottappabalaṃ hoti, alobho hoti, adoso hoti, amoho hoti, anabhijjhā hoti,
abyāpādo hoti, sammādiṭṭhi hoti, hirī hoti, ottappaṃ hoti, kāyapassaddhi
hoti, cittapassaddhi hoti, kāyalahutā hoti, cittalahutā hoti, kāyamudutā hoti,
cittamudutā hoti, kāyakammaññatā hoti, cittakammaññatā hoti,
kāyapāguññatā hoti, cittapāguññatā hoti, kāyujukatā hoti, cittujukatā hoti,
saṭi hoti, sampajaññaṃ hoti, samatho hoti, vipassanā hoti,

paggāho hoti, avikkhepo hoti. Ye vā pana tasmim samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā. Ime dhammā kusalā.

278. Katamo tasmim samaye phasso hoti. Yo tasmim samaye phasso phusanā samphusanā samphusitattaṃ. Ayaṃ tasmim samaye phasso hoti.

279. Katamā tasmim samaye vedanā hoti. Yaṃ tasmim samaye tajjāmanoviññāṇadhātusamphassajaṃ cetasikaṃ sātāṃ cetasikaṃ sukhaṃ cetosamphassajaṃ sātāṃ sukhaṃ vedayitaṃ cetosamphassajā sātā sukhā vedanā. Ayaṃ tasmim samaye vedanā hoti.

280. Katamā tasmim samaye saññā hoti. Yā tasmim samaye tajjāmanoviññāṇadhātusamphassajā saññā sañjānanā sañjānitattaṃ. Ayaṃ tasmim samaye saññā hoti.

281. Katamā tasmim samaye cetanā hoti. Yā tasmim samaye tajjāmanoviññāṇadhātusamphassajā cetanā sañcetanā cetayitattaṃ. Ayaṃ tasmim samaye cetanā hoti.

282. Katamaṃ tasmim samaye cittaṃ hoti. Yaṃ tasmim samaye cittaṃ mano mānasāṃ hadayaṃ paṇḍaraṃ mano manāyatanaṃ manindriyaṃ viññāṇaṃ viññāṇakkhandho tajjāmanoviññāṇadhātu. Idaṃ tasmim samaye cittaṃ hoti.

283. Katamo tasmim samaye vitakko hoti. Yo tasmim samaye takko vitakko saṅkappo appanā byappanā cetaso abhiniropanā sammāsaṅkappo maggaṅgaṃ maggapariyāpannaṃ. Ayaṃ tasmim samaye vitakko hoti.

284. Katamo tasmim samaye vicāro hoti. Yo tasmim samaye cāro vicāro anuvicāro upavicāro cittassa anusandhānatā anupekkhanatā. Ayaṃ tasmim samaye vicāro hoti.

285. Katamā tasmim̐ samaye pīti hoti. Yā tasmim̐ samaye pīti pāmojjaṃ āmodanā pamodanā hāso pahāso vitti odagyaṃ attamanatā cittassa pītisambojjhaṅgo. Ayaṃ tasmim̐ samaye pīti hoti.

286. Katamaṃ tasmim̐ samaye sukhaṃ hoti. Yaṃ tasmim̐ samaye cetasikaṃ sātaṃ cetasikaṃ sukhaṃ cetosamphassajaṃ sātaṃ sukhaṃ vedayitaṃ cetosamphassajā sātā sukhā vedanā. Idaṃ tasmim̐ samaye sukhaṃ hoti.

287. Katamā tasmim̐ samaye cittassekaggatā hoti. Yā tasmim̐ samaye cittassa ṭhiti saṇṭhiti avaṭṭhiti avisāhāro avikkhepo avisāhaṭamānasatā samatho samādhindriyaṃ samādhibalaṃ sammāsamādhi samādhisambojjhaṅgo maggaṅgaṃ maggapariyāpannaṃ. Ayaṃ tasmim̐ samaye cittassekaggatā hoti.

288. Katamaṃ tasmim̐ samaye saddhindriyaṃ hoti. Yā tasmim̐ samaye saddhā saddahanā okappanā abhippasādo saddhā saddhindriyaṃ saddhābalaṃ. Idaṃ tasmim̐ samaye saddhindriyaṃ hoti.

289. Katamaṃ tasmim̐ samaye vīriyindriyaṃ hoti. Yo tasmim̐ samaye cetasiko vīriyārambho nikkamo parakkamo uyyāmo vāyāmo ussāho ussoḷhī thāmo dhiti asithilaparakkamatā anikkhittachandatā anikkhittadhuratā dhurasampaggāho vīriyaṃ vīriyindriyaṃ vīriyabalaṃ sammāvāyāmo vīriyasambojjhaṅgo maggaṅgaṃ maggapariyāpannaṃ. Idaṃ tasmim̐ samaye vīriyindriyaṃ hoti.

290. Katamaṃ tasmim̐ samaye satindriyaṃ hoti. Yā tasmim̐ samaye sati anussati paṭissati sati saraṇatā dhāraṇatā apilāpanatā asammussanatā sati satindriyaṃ satibalaṃ sammāsati satisambojjhaṅgo maggaṅgaṃ maggapariyāpannaṃ. Idaṃ tasmim̐ samaye satindriyaṃ hoti.

291. Katamaṃ tasmim̐ samaye samādhindriyaṃ hoti. Yā tasmim̐ samaye cittassa ṭhiti saṇṭhiti avaṭṭhiti avisāhāro avikkhepo

avisāhaṭamānasatā samatho samādhindriyaṃ samādhibalaṃ sammāsamādhi samādhisambojjhaṅgo maggaṅgaṃ maggapariyāpannaṃ. Idaṃ tasmim samādhindriyaṃ hoti.

292. Katamaṃ tasmim samaye paññindriyaṃ hoti. Yā tasmim samaye paññā pajānanā vicayo pavicayo dhammavicayo sallakkhaṇā upalakkhaṇā paccupalakkhaṇā paṇḍiccaṃ kosallaṃ nepuññaṃ vebhabyā cintā upaparikkhā bhūrī medhā pariṇāyikā vipassanā sampajaññaṃ patodo paññā paññindriyaṃ paññābalaṃ paññāsattaṃ paññāpāsādo paññā-āloko paññā-obhāso paññāpajjoto paññāratanaṃ amoho dhammavicayo sammādiṭṭhi dhammavicayasambojjhaṅgo maggaṅgaṃ maggapariyāpannaṃ. Idaṃ tasmim samaye paññindriyaṃ hoti.

293. Katamaṃ tasmim samaye manindriyaṃ hoti. Yaṃ tasmim samaye cittaṃ mano māsaṃ hadayaṃ paṇḍaraṃ mano manāyatanaṃ manindriyaṃ viññāṇaṃ viññāṇakkhandho tajjāmanoviññāṇadhātu. Idaṃ tasmim samaye manindriyaṃ hoti.

294. Katamaṃ tasmim samaye somanassindriyaṃ hoti. Yaṃ tasmim samaye cetasikaṃ sātāṃ cetasikaṃ sukhaṃ cetosamphassaṃ sātāṃ sukhaṃ vedayitaṃ cetosamphassajā sātā sukhā vedanā. Idaṃ tasmim samaye somanassindriyaṃ hoti.

295. Katamaṃ tasmim samaye jīvitindriyaṃ hoti. Yo tesāṃ arūpīnaṃ dhammānaṃ āyu ṭhiti yapaṇā yāpaṇā iriyaṇā vattanā pālanā jīvitaṃ jīvitindriyaṃ. Idaṃ tasmim samaye jīvitindriyaṃ hoti.

296. Katamaṃ tasmim samaye anaññātāññassāmītindriyaṃ hoti. Yā tesāṃ dhammānaṃ anaññātānaṃ adiṭṭhānaṃ appattānaṃ aviditānaṃ asacchikatānaṃ sacchikiriyāya paññā pajānanā vicayo pavicayo dhammavicayo sallakkhaṇā upalakkhaṇā paccupalakkhaṇā paṇḍiccaṃ kosallaṃ nepuññaṃ vebhabyā cintā upaparikkhā bhūrī medhā pariṇāyikā vipassanā sampajaññaṃ patodo

paññā paññindriyaṃ paññābalaṃ paññāsattaṃ paññāpāsādo paññā-āloko
paññā-obhāso paññāpajjoto paññāratanaṃ amoho dhammavicayo
sammādiṭṭhi dhammavicayasambojjhaṅgo maggaṅgaṃ maggapariyāpannaṃ.
Idaṃ tasmim samaye anaññātaññassāmītindriyaṃ hoti.

297. Katamā tasmim samaye sammādiṭṭhi hoti. Yā tasmim samaye
paññā pajānaṇā vicayo pavicayo dhammavicayo sallakkhaṇā upalakkhaṇā
paccupalakkhaṇā paṇḍiccaṃ kosallaṃ nepuññaṃ vebhabyā cintā
upaparikkhā bhūrī medhā pariṇāyikā vipassanā sampajaññaṃ patodo paññā
paññindriyaṃ paññābalaṃ paññāsattaṃ paññāpāsādo paññā-āloko
paññā-obhāso paññāpajjoto paññāratanaṃ amoho dhammavicayo
sammādiṭṭhi dhammavicayasambojjhaṅgo maggaṅgaṃ maggapariyāpannaṃ.
Ayaṃ tasmim samaye sammādiṭṭhi hoti.

298. Katamo tasmim samaye sammāsaṅkappo hoti. Yo tasmim samaye
takko vitakko saṅkappo appanā byappanā cetaso abhiniropanā
sammāsaṅkappo maggaṅgaṃ maggapariyāpannaṃ. Ayaṃ tasmim samaye
sammāsaṅkappo hoti.

299. Katamā tasmim samaye sammāvācā hoti. Yā tasmim samaye
catūhi vacīduccaritehi āraṭi virati paṭivirati veramaṇī akiriyaṃ akaraṇaṃ
anajjhāpatti velā-anatikkamo setughāto sammāvācā maggaṅgaṃ
maggapariyāpannaṃ. Ayaṃ tasmim samaye sammāvācā hoti.

300. Katamo tasmim samaye sammākammanto hoti. Yā tasmim samaye
tīhi kāyaduccaritehi āraṭi virati paṭivirati veramaṇī akiriyaṃ akaraṇaṃ
anajjhāpatti velā-anatikkamo setughāto sammākammanto maggaṅgaṃ
maggapariyāpannaṃ. Ayaṃ tasmim samaye sammākammanto hoti.

301. Katamo tasmim samaye sammā-ājīvo hoti. Yā tasmim samaye
micchā-ājīvā āraṭi virati paṭivirati veramaṇī akiriyaṃ akaraṇaṃ anajjhāpatti
velā-anatikkamo setughāto sammā-ājīvo maggaṅgaṃ maggapariyāpannaṃ.
Ayaṃ tasmim samaye sammā-ājīvo hoti.

302. Katamo tasmim̐ samaye sammāvāyāmo hoti. Yo tasmim̐ samaye cetasiko vīriyārambho nikkamo parakkamo uyyāmo vāyāmo ussāho ussoḷhī thāmo dhiti asithilaparakkamatā anikkhittachandatā anikkhittadhuratā dhurasampaggāho vīriyaṃ vīriyindriyaṃ vīriyabalaṃ sammāvāyāmo vīriyasambojjhaṅgo maggaṅgaṃ maggapariyāpannaṃ. Ayaṃ tasmim̐ samaye sammāvāyāmo hoti.

303. Katamā tasmim̐ samaye sammāsati hoti. Yā tasmim̐ samaye sati anussati paṭissati sati saraṇatā dhāraṇatā apilāpanatā asammussanatā sati satindriyaṃ satibalaṃ sammāsati satisambojjhaṅgo maggaṅgaṃ maggapariyāpannaṃ. Ayaṃ tasmim̐ samaye sammāsati hoti.

304. Katamo tasmim̐ samaye sammāsamādhi hoti. Yā tasmim̐ samaye cittassa ṭhiti saṇṭhiti avaṭṭhiti avisāhāro avikkhepo avisāhaṭamaṇasatā samatho samādhindriyaṃ samādhibalaṃ sammāsamādhi samādhisambojjhaṅgo maggaṅgaṃ maggapariyāpannaṃ. Ayaṃ tasmim̐ samaye sammāsamādhi hoti.

305. Katamaṃ tasmim̐ samaye saddhābalaṃ hoti. Yā tasmim̐ samaye saddhā saddahanā okappanā abhippasādo saddhā saddhindriyaṃ saddhābalaṃ. Idaṃ tasmim̐ samaye saddhābalaṃ hoti.

306. Katamaṃ tasmim̐ samaye vīriyabalaṃ hoti. Yo tasmim̐ samaye cetasiko vīriyārambho nikkamo parakkamo uyyāmo vāyāmo ussāho ussoḷhī thāmo dhiti asithilaparakkamatā anikkhittachandatā anikkhittadhuratā dhurasampaggāho vīriyaṃ vīriyindriyaṃ vīriyabalaṃ sammāvāyāmo vīriyasambojjhaṅgo maggaṅgaṃ maggapariyāpannaṃ. Idaṃ tasmim̐ samaye vīriyabalaṃ hoti.

307. Katamaṃ tasmim̐ samaye satibalaṃ hoti. Yā tasmim̐ samaye sati anussati paṭissati sati saraṇatā dhāraṇatā apilāpanatā asammussanatā sati satindriyaṃ satibalaṃ sammāsati

satisambojjhaṅgo maggaṅgaṃ maggapariyāpannaṃ. Idaṃ tasmim̐ samaye satibalaṃ hoti.

308. Katamaṃ tasmim̐ samaye sammādhibalaṃ hoti. Yā tasmim̐ samaye cittaṣa ṭhiti saṇṭhiti avatṭhiti avisāhāro avikkhepo avisāhaṭamānasatā samatho samādhindriyaṃ samādhibalaṃ sammāsamādhi samādhisambojjhaṅgo maggaṅgaṃ maggapariyāpannaṃ. Idaṃ tasmim̐ samaye samādhibalaṃ hoti.

309. Katamaṃ tasmim̐ samaye paññābalaṃ hoti. Yā tasmim̐ samaye paññā pajānaṇā vicayo pavicayo dhammavicayo sallakkhaṇā upalakkhaṇā paccupalakkhaṇā paṇḍiccaṃ kosallaṃ nepuññaṃ vebhabyā cintā upaparikkhā bhūrī medhā pariṇāyikā vipassanā sampajaññaṃ patodo paññā paññindriyaṃ paññābalaṃ paññāsattaṃ paññāpāsādo paññā-āloko paññā-obhāso paññāpajjoto paññāratanāṃ amoho dhammavicayo sammādiṭṭhi dhammavicayasambojjhaṅgo maggaṅgaṃ maggapariyāpannaṃ. Idaṃ tasmim̐ samaye paññābalaṃ hoti.

310. Katamaṃ tasmim̐ samaye hiribalaṃ hoti. Yaṃ tasmim̐ samaye hiriyati hiriyitabbena hiriyati pāpakānaṃ akusalānaṃ dhammānaṃ samāpattiyā. Idaṃ tasmim̐ samaye hiribalaṃ hoti.

311. Katamaṃ tasmim̐ samaye ottappabalaṃ hoti. Yaṃ tasmim̐ samaye ottappati ottappitabbena ottappati pāpakānaṃ akusalānaṃ dhammānaṃ samāpattiyā. Idaṃ tasmim̐ samaye ottappabalaṃ hoti.

312. Katamo tasmim̐ samaye alobho hoti. Yo tasmim̐ samaye alobho alubbhanā alubbhittattaṃ asārāgo asārajjanā asārajjittattaṃ anabhijjhā alobho kusalamūlaṃ. Ayaṃ tasmim̐ samaye alobho hoti.

313. Katamo tasmim̐ samaye adoso hoti. Yo tasmim̐ samaye adoso adussanā adussittattaṃ abyāpādo abyāpajjo adoso kusalamūlaṃ. Ayaṃ tasmim̐ samaye adoso hoti.

314. Katamo tasmim samaye amoho hoti. Yā tasmim samaye paññā pajānanā vicayo pavicayo dhammavicayo sallakkhaṇā upalakkhaṇā paccupalakkhaṇā paṇḍiccaṃ kosallaṃ nepuññaṃ vebhabyā cintā upaparikkhā bhūrī medhā pariṇāyikā vipassanā sampajaññaṃ patodo paññā paññindriyaṃ paññābalaṃ paññāsattaṃ paññāpāsādo paññā-āloko paññā-obhāso paññāpajjoto paññāratanaṃ amoho dhammavicayo sammādiṭṭhi dhammavicayasambojjhaṅgo maggaṅgaṃ maggapariyāpannaṃ. Ayaṃ tasmim samaye amoho hoti.

315. Katamā tasmim samaye anabhijjhā hoti. Yo tasmim samaye alobho alubbhanā alubbbhitattaṃ asārāgo asārajjanā asārajjitattaṃ anabhijjhā alobho kusalamūlaṃ. Ayaṃ tasmim samaye anabhijjhā hoti.

316. Katamā tasmim samaye abyāpādo hoti. Yo tasmim samaye adoso adussanā adussitattaṃ abyāpādo abyāpajjo adoso kusalamūlaṃ. Ayaṃ tasmim samaye abyāpādo hoti.

317. Katamā tasmim samaye sammādiṭṭhi hoti. Yā tasmim samaye paññā pajānanā vicayo pavicayo dhammavicayo sallakkhaṇā upalakkhaṇā paccupalakkhaṇā paṇḍiccaṃ kosallaṃ nepuññaṃ vebhabyā cintā upaparikkhā bhūrī medhā pariṇāyikā vipassanā sampajaññaṃ patodo paññā paññindriyaṃ paññābalaṃ paññāsattaṃ paññāpāsādo paññā-āloko paññā-obhāso paññāpajjoto paññāratanaṃ amoho dhammavicayo sammādiṭṭhi dhammavicayasambojjhaṅgo maggaṅgaṃ maggapariyāpannaṃ. Ayaṃ tasmim samaye sammādiṭṭhi hoti.

318. Katamā tasmim samaye hirī hoti. Yaṃ tasmim samaye hirīyati hiriyitabbena hirīyati pāpakānaṃ akusalānaṃ dhammānaṃ samāpattiyā. Ayaṃ tasmim samaye hirī hoti.

319. Katamaṃ tasmim samaye ottappaṃ hoti. Yaṃ tasmim samaye ottappati ottappitabbena ottappati pāpakānaṃ akusalānaṃ dhammānaṃ samāpattiyā. Idaṃ tasmim samaye ottappaṃ hoti.

320. Katamā tasmim̐ samaye kāyapassaddhi hoti. Yā tasmim̐ samaye vedanākkhandhassa saññākkhandhassa saṅkhārakkhandhassa passaddhi paṭipassaddhi passambhanā paṭipassambhanā paṭipassambhitattam̐ passaddhisambojjhaṅgo. Ayaṁ tasmim̐ samaye kāyapassaddhi hoti.

321. Katamā tasmim̐ samaye cittapassaddhi hoti. Yā tasmim̐ samaye viññāṇakkhandhassa passaddhi paṭipassaddhi passambhanā paṭipassambhanā paṭipassambhitattam̐ passaddhisambojjhaṅgo. Ayaṁ tasmim̐ samaye cittapassaddhi hoti.

322. Katamā tasmim̐ samaye kāyalahutā hoti. Yā tasmim̐ samaye vedanākkhandhassa saññākkhandhassa saṅkhārakkhandhassa lahutā lahupariṇāmatā adandhanatā avitthanatā. Ayaṁ tasmim̐ samaye kāyalahutā hoti.

323. Katamā tasmim̐ samaye cittalahutā hoti. Yā tasmim̐ samaye viññāṇakkhandhassa lahutā lahupariṇāmatā adandhanatā avitthanatā. Ayaṁ tasmim̐ samaye cittalahutā hoti.

324. Katamā tasmim̐ samaye kāyamudutā hoti. Yā tasmim̐ samaye vedanākkhandhassa saññākkhandhassa saṅkhārakkhandhassa mudutā maddavatā akakkhaḷatā akathinatā. Ayaṁ tasmim̐ samaye kāyamudutā hoti.

325. Katamā tasmim̐ samaye cittamudutā hoti. Yā tasmim̐ samaye viññāṇakkhandhassa mudutā maddavatā akakkhaḷatā akathinatā ayaṁ tasmim̐ samaye cittamudutā hoti.

326. Katamā tasmim̐ samaye kāyakammaññatā hoti. Yā tasmim̐ samaye vedanākkhandhassa saññākkhandhassa saṅkhārakkhandhassa kammaññatā kammaññattam̐ kammaññabhāvo. Ayaṁ tasmim̐ samaye kāyakammaññatā hoti.

327. Katamā tasmim̐ samaye cittakammaññatā hoti. Yā tasmim̐ samaye viññāṇakkhandhassa kammaññatā kammaññattam̐ kammaññabhāvo. Ayaṁ tasmim̐ samaye cittakammaññatā hoti.

328. Katamā tasmim samaye kāyapāguṇṇatā hoti. Yā tasmim samaye vedanākkhandhassa saññākkhandhassa saṅkhārakkhandhassa paguṇatā paguṇattam paguṇabhāvo. Ayaṁ tasmim samaye kāyapāguṇṇatā hoti.

329. Katamā tasmim samaye cittapāguṇṇatā hoti. Yā tasmim samaye viññāṇakkhandhassa paguṇatā paguṇattam paguṇabhāvo. Ayaṁ tasmim samaye cittapāguṇṇatā hoti.

330. Katamā tasmim samaye kāyujukatā hoti. Yā tasmim samaye vedanākkhandhassa saññākkhandhassa saṅkhārakkhandhassa ujutā ujukatā ajimhatā avaṅkatā akuṭilatā. Ayaṁ tasmim samaye kāyujukatā hoti.

331. Katamā tasmim samaye cittujukatā hoti. Yā tasmim samaye viññāṇakkhandhassa ujutā ujukatā ajimhatā avaṅkatā akuṭilatā. Ayaṁ tasmim samaye cittujukatā hoti.

332. Katamā tasmim samaye sati hoti. Yā tasmim samaye sati anussati paṭissati sati saraṇatā dhāraṇatā apilāpanatā asammussanatā sati satindriyam satibalam sammāsati satisambojjhaṅgo maggaṅgaṁ maggapariyāpannaṁ. Ayaṁ tasmim samaye sati hoti.

333. Katamā tasmim samaye sampajaññaṁ hoti. Yā tasmim samaye paññā pajānanā vicayo pavicayo dhammavicayo sallakkhaṇā upalakkhaṇā paccupalakkhaṇā paṇḍiccaṁ kosallaṁ nepuññaṁ vebhabyā cintā upaparikkhā bhūrī medhā pariṇāyikā vipassanā sampajaññaṁ patodo paññā paññindriyam paññābalaṁ paññāsattamaṁ paññāpāsādo paññā-āloko paññā-obhāso paññāpajjoto paññāratanaṁ amoho dhammavicayo sammādiṭṭhi dhammavicayasambojjhaṅgo maggaṅgaṁ maggapariyāpannaṁ. Idaṁ tasmim samaye sampajaññaṁ hoti.

334. Katamo tasmim samaye samatho hoti. Yā tasmim samaye cittassa ṭhiti saṅṭhiti avatṭhiti avisāhāro avikkhepo avisāhaṭamānasatā samatho samādhindriyam samādhibalaṁ sammāsamādhi samādhisambojjhaṅgo maggaṅgaṁ maggapariyāpannaṁ. Ayaṁ tasmim samaye samatho hoti.

335. Katamā tasmim samaye vipassanā hoti. Yā tasmim samaye paññā pajānanā vicayo pavicayo dhammavicayo sallakkhaṇā upalakkhaṇā paccupalakkhaṇā paṇḍiccaṃ kosallaṃ nepuññaṃ vebhabyā cintā upaparikkhā bhūrī medhā pariṇāyikā vipassanā sampajaññaṃ patodo paññā paññindriyaṃ paññābalaṃ paññāsattaṃ paññāpāsādo paññā-āloko paññā-obhāso paññāpajjoto paññāratanaṃ amoho dhammavicayo sammādiṭṭhi dhammavicayasambojjhaṅgo maggaṅgaṃ maggapariyāpannaṃ. Ayaṃ tasmim samaye vipassanā hoti.

336. Katamo tasmim samaye paggāho hoti. Yo tasmim samaye cetasiko vīriyārambho nikkamo parakkamo uyyāmo vāyāmo ussāho ussoḷhī thāmo dhiti asithilaparakkamatā anikkhattachandatā anikkhattadhuratā dhurasampaggāho vīriyaṃ vīriyindriyaṃ vīriyabalaṃ sammāvāyāmo vīriyasambojjhaṅgo maggaṅgaṃ maggapariyāpannaṃ. Ayaṃ tasmim samaye paggāho hoti.

337. Katamo tasmim samaye avikkhepo hoti. Yā tasmim samaye cittassa ṭhiti saṇṭhiti avatṭhiti avisāhāro avikkhepo avisāhaṭamaṇasatā samatho samādhindriyaṃ samādhibalaṃ sammāsamādhi samādhisambojjhaṅgo maggaṅgaṃ maggapariyāpannaṃ. Ayaṃ tasmim samaye avikkhepo hoti. Ye vā pana tasmim samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā. Ime dhammā kusalā.

Tasmim kho pana samaye cattāro khandhā honti, dvāyatanāni honti, dve dhātuyo honti, tayo āhārā honti, navindriyāni honti, pañcaṅgikaṃ jhānaṃ hoti, aṭṭhaṅgiko maggo hoti, satta balāni honti, tayo hetū honti, eko phasso hoti, ekā vedanā hoti, ekā saññā hoti, ekā cetanā hoti, ekaṃ cittaṃ hoti, eko vedanākkhandho hoti, eko saññākkhandho hoti, eko saṅkhārakkhandho hoti, eko viññāṇakkhandho hoti, ekaṃ manāyatanam hoti, ekaṃ manindriyaṃ hoti, ekā manoviññāṇadhātu hoti, ekaṃ dhammāyatanam hoti, ekā dhammadhātu hoti. Ye vā pana tasmim samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā. Ime dhammā kusalā -pa-

338. Katamo tasmim samaye saṅkhārakkhandho hoti. Phasso cetanā vitakko vicāro pīti cittassekaggatā saddhindriyaṃ vīriyindriyaṃ satindriyaṃ samādhindriyaṃ paññindriyaṃ jīvitindriyaṃ anaññātāññassāmītindriyaṃ sammādiṭṭhi sammāsaṅkappo sammāvācā sammākammanto sammā-ājīvo sammāvāyāmo sammāsati sammāsamādhi saddhābalaṃ vīriyabalaṃ satibalaṃ samādhibalaṃ paññābalaṃ hiribalaṃ ottappabalaṃ alobho adoso amoho anabhijjhā abyāpādo sammādiṭṭhi hirī ottappaṃ kāyapassaddhi citta-passaddhi kāyalahutā cittalahutā kāyamudutā citta-mudutā kāyakammaññatā citta-kammaññatā kāyapāguññatā citta-pāguññatā kāyujukatā citta-ujukatā sati sampajaññaṃ samatho vipassanā paggāho avikkhepo. Ye vā pana tasmim samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā ṭhapetvā vedanākkhandhaṃ ṭhapetvā saññākkhandhaṃ ṭhapetvā viññāṇakkhandhaṃ. Ayaṃ tasmim samaye saṅkhārakkhandho hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

339. Katame dhammā kusalā. Yasmin samaye lokuttaraṃ jhānaṃ bhāveti niyyānikaṃ apacayagāmiṃ diṭṭhigatānaṃ pahānāya paṭhamāya bhūmiyā pattiyā vivicceva kāmehi -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati dukkhapaṭipadaṃ khippābhiññaṃ. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

340. Katame dhammā kusalā. Yasmin samaye lokuttaraṃ jhānaṃ bhāveti niyyānikaṃ apacayagāmiṃ diṭṭhigatānaṃ pahānāya paṭhamāya bhūmiyā pattiyā vivicceva kāmehi -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati sukhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

341. Katame dhammā kusalā. Yasmin samaye lokuttaraṃ jhānaṃ bhāveti niyyānikaṃ apacayagāmiṃ diṭṭhigatānaṃ pahānāya paṭhamāya bhūmiyā pattiyā vivicceva kāmehi -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati sukhapaṭipadaṃ khippābhiññaṃ. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

342. Katame dhammā kusalā. Yasmin samaye lokuttaraṃ jhānaṃ bhāveti niyyānikaṃ apacayagāmiṃ diṭṭhigatānaṃ pahānāya paṭhamāya bhūmiyā

pattiyā vitakkavicārānaṃ vūpasamā -pa- dutiyaṃ jhānaṃ -pa- tatiyaṃ jhānaṃ -pa- catutthaṃ jhānaṃ -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ -pa- pañcamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati dukkhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ -pa- dukkhapaṭipadaṃ khippābhiññaṃ -pa- sukhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ -pa- sukhapaṭipadaṃ khippābhiññaṃ. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

Suddhikapaṭipadā.

Suññata

343. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye lokuttaraṃ jhānaṃ bhāveti niyyānikaṃ apacayagāmiṃ diṭṭhigatānaṃ pahānāya paṭhamāya bhūmiyā pattiyā vivicceva kāmehi -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati suññataṃ. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

344. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye lokuttaraṃ jhānaṃ bhāveti niyyānikaṃ apacayagāmiṃ diṭṭhigatānaṃ pahānāya paṭhamāya bhūmiyā pattiyā vitakkavicārānaṃ vūpasamā -pa- dutiyaṃ jhānaṃ -pa- tatiyaṃ jhānaṃ -pa- catutthaṃ jhānaṃ -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ -pa- pañcamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati suññataṃ. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

Suññataṃ.

Suññatamūlakapaṭipadā

345. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye lokuttaraṃ jhānaṃ bhāveti niyyānikaṃ apacayagāmiṃ diṭṭhigatānaṃ pahānāya paṭhamāya bhūmiyā pattiyā vivicceva kāmehi -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati dukkhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ suññataṃ. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

346. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye lokuttaraṃ jhānaṃ bhāveti niyyānikaṃ apacayagāmiṃ diṭṭhigatānaṃ pahānāya paṭhamāya bhūmiyā pattiyaṃ vivicceva kāmehi -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati dukkhapaṭipadaṃ khippābhiññaṃ suññataṃ. Tasmiṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

347. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye lokuttaraṃ jhānaṃ bhāveti niyyānikaṃ apacayagāmiṃ diṭṭhigatānaṃ pahānāya paṭhamāya bhūmiyā pattiyaṃ vivicceva kāmehi -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati sukhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ suññataṃ. Tasmiṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

348. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye lokuttaraṃ jhānaṃ bhāveti niyyānikaṃ apacayagāmiṃ diṭṭhigatānaṃ pahānāya paṭhamāya bhūmiyā pattiyaṃ vivicceva kāmehi -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati sukhapaṭipadaṃ khippābhiññaṃ suññataṃ. Tasmiṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

349. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye lokuttaraṃ jhānaṃ bhāveti niyyānikaṃ apacayagāmiṃ diṭṭhigatānaṃ pahānāya paṭhamāya bhūmiyā pattiyaṃ vitakkavicārānaṃ vūpasamā -pa- dutiyaṃ jhānaṃ -pa- tatiyaṃ jhānaṃ -pa- catutthaṃ jhānaṃ -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ -pa- pañcamaṃ jhānaṃ upasampajja viharati dukkhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ suññataṃ -pa- dukkhapaṭipadaṃ khippābhiññaṃ suññataṃ -pa- sukhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ suññataṃ -pa- sukhapaṭipadaṃ khippābhiññaṃ suññataṃ. Tasmiṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

Suññatamūlakapaṭipadā.

Appaṇihita

350. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye lokuttaraṃ jhānaṃ bhāveti niyyānikaṃ apacayagāmiṃ diṭṭhigatānaṃ pahānāya paṭhamāya bhūmiyā pattiyaṃ vivicceva kāmehi -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati

appaṇihitaṃ. Tasmim̐ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

351. Katame dhammā kusalā. Yasmin̐ samaye lokuttaraṃ jhānaṃ bhāveti niyyānikaṃ apacayagāmiṃ diṭṭhigatānaṃ pahānāya paṭhamāya bhūmiyā pattiyā vitakkavicārānaṃ vūpasamā -pa- dutiyaṃ jhānaṃ -pa- tatiyaṃ jhānaṃ -pa- catutthaṃ jhānaṃ -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ -pa- pañcamaṃ jhānaṃ upasampajja viharati appaṇihitaṃ. Tasmim̐ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

Appaṇihitaṃ.

Appaṇihitamūlakapaṭipadā

352. Katame dhammā kusalā. Yasmin̐ samaye lokuttaraṃ jhānaṃ bhāveti niyyānikaṃ apacayagāmiṃ diṭṭhigatānaṃ pahānāya paṭhamāya bhūmiyā pattiyā vivicceva kāmehi -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati dukkhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ appaṇihitaṃ. Tasmim̐ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

353. Katame dhammā kusalā. Yasmin̐ samaye lokuttaraṃ jhānaṃ bhāveti niyyānikaṃ apacayagāmiṃ diṭṭhigatānaṃ pahānāya paṭhamāya bhūmiyā pattiyā vivicceva kāmehi -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati dukkhapaṭipadaṃ khippābhiññaṃ appaṇihitaṃ. Tasmim̐ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

354. Katame dhammā kusalā. Yasmin̐ samaye lokuttaraṃ jhānaṃ bhāveti niyyānikaṃ apacayagāmiṃ diṭṭhigatānaṃ pahānāya paṭhamāya bhūmiyā pattiyā vivicceva kāmehi -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati sukhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ appaṇihitaṃ. Tasmim̐ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

355. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye lokuttaraṃ jhānaṃ bhāveti niyyānikaṃ apacayagāmiṃ diṭṭhigatānaṃ pahānāya paṭhamāya bhūmiyā pattiyaṃ vivicceva kāmehi -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati sukhapaṭipadaṃ khippābhiññaṃ appaṇihitaṃ. Tasmiṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

356. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye lokuttaraṃ jhānaṃ bhāveti niyyānikaṃ apacayagāmiṃ diṭṭhigatānaṃ pahānāya paṭhamāya bhūmiyā pattiyaṃ vitakkavicārānaṃ vūpasamā -pa- dutiyaṃ jhānaṃ -pa- tatiyaṃ jhānaṃ -pa- catutthaṃ jhānaṃ -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ -pa- pañcamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati dukkhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ appaṇihitaṃ -pa- dukkhapaṭipadaṃ khippābhiññaṃ appaṇihitaṃ -pa- sukhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ appaṇihitaṃ -pa- sukhapaṭipadaṃ khippābhiññaṃ appaṇihitaṃ. Tasmiṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

Appaṇihitaṃlakapaṭipadā.

Vīsati mahānaya

357. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye lokuttaraṃ maggaṃ bhāveti -pa- lokuttaraṃ satipaṭṭhānaṃ bhāveti -pa- lokuttaraṃ sammappadhānaṃ bhāveti -pa- lokuttaraṃ iddhipādaṃ bhāveti -pa- lokuttaraṃ indriyaṃ bhāveti -pa- lokuttaraṃ balaṃ bhāveti -pa- lokuttaraṃ bojjhaṅgaṃ bhāveti -pa- lokuttaraṃ saccaṃ bhāveti -pa- lokuttaraṃ samathaṃ bhāveti -pa- lokuttaraṃ dhammaṃ bhāveti -pa- lokuttaraṃ khandhaṃ bhāveti -pa- lokuttaraṃ āyatanaṃ bhāveti -pa- lokuttaraṃ dhātuṃ bhāveti -pa- lokuttaraṃ āhāraṃ bhāveti -pa- lokuttaraṃ phassaṃ bhāveti -pa- lokuttaraṃ vedanaṃ bhāveti -pa- lokuttaraṃ saññaṃ bhāveti -pa- lokuttaraṃ cetanaṃ bhāveti -pa- lokuttaraṃ cittaṃ bhāveti niyyānikaṃ apacayagāmiṃ diṭṭhigatānaṃ pahānāya paṭhamāya bhūmiyā pattiyaṃ vivicceva kāmehi -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati dukkhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ.

Tasmiṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

Vīsati mahānaya.

Adhipati

358. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye lokuttaraṃ jhānaṃ bhāveti niyyānikaṃ apacayagāmiṃ diṭṭhigatānaṃ pahānāya paṭhamāya bhūmiyā pattiya vivicceva kāmehi -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati dukkhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ chandādhipeyyaṃ -pa- vīriyādhipeyyaṃ -pa- cittādhipeyyaṃ -pa- vīmaṃsādhipeyyaṃ. Tasmiṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

359. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye lokuttaraṃ jhānaṃ bhāveti niyyānikaṃ apacayagāmiṃ diṭṭhigatānaṃ pahānāya paṭhamāya bhūmiyā pattiya vitakkavicārānaṃ vūpasamā -pa- dutiyaṃ jhānaṃ -pa- tatiyaṃ jhānaṃ -pa- catutthaṃ jhānaṃ -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ -pa- pañcamaṃ jhānaṃ upasampajja viharati dukkhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ chandādhipeyyaṃ -pa- vīriyādhipeyyaṃ -pa- cittādhipeyyaṃ -pa- vīmaṃsādhipeyyaṃ. Tasmiṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

360. Katame dhammā kusalā. Yasmiṃ samaye lokuttaraṃ maggaṃ bhāveti -pa- lokuttaraṃ satipaṭṭhānaṃ bhāveti -pa- lokuttaraṃ sammappadhānaṃ bhāveti -pa- lokuttaraṃ iddhipādaṃ bhāveti -pa- lokuttaraṃ indriyaṃ bhāveti -pa- lokuttaraṃ balaṃ bhāveti -pa- lokuttaraṃ bojjhaṅgaṃ bhāveti -pa- lokuttaraṃ saccaṃ bhāveti -pa- lokuttaraṃ samathaṃ bhāveti -pa- lokuttaraṃ dhammaṃ bhāveti -pa- lokuttaraṃ khandhaṃ bhāveti -pa- lokuttaraṃ āyatanaṃ bhāveti -pa- lokuttaraṃ dhātuṃ bhāveti -pa- lokuttaraṃ āhāraṃ bhāveti -pa- lokuttaraṃ phassaṃ bhāveti -pa- lokuttaraṃ vedanaṃ bhāveti -pa- lokuttaraṃ saññaṃ bhāveti -pa- lokuttaraṃ cetanaṃ bhāveti -pa- lokuttaraṃ cittaṃ bhāveti niyyānikaṃ apacayagāmiṃ diṭṭhigatānaṃ pahānāya paṭhamāya bhūmiyā pattiya vivicceva

kāmehi -pa- paṭhamam jhānam upasampajja viharati dukkhapaṭipadam dandhābhiññam chandādhipeyyam -pa- vīriyādhipeyyam -pa- cittādhipeyyam -pa- vīmaṇsādhipeyyam. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

Adhipati.

Paṭhamo maggo.

361. Katame dhammā kusalā. Yasmin samaye lokuttaram jhānam bhāveti niyyānikam apacayagāminim kāmarāgabyāpādānam tanubhāvāya dutiyāya bhūmiyā pattiyā vivicceva kāmehi -pa- paṭhamam jhānam upasampajja viharati dukkhapaṭipadam dandhābhiññam. Tasmim samaye phasso hoti -pa- aññindriyam hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

Dutiyo maggo.

362. Katame dhammā kusalā. Yasmin samaye lokuttaram jhānam bhāveti niyyānikam apacayagāminim kāmarāgabyāpādānam anavaśesappahānāya tatiyāya bhūmiyā pattiyā vivicceva kāmehi -pa- paṭhamam jhānam upasampajja viharati dukkhapaṭipadam dandhābhiññam. Tasmim samaye phasso hoti -pa- aññindriyam hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.

Tatiyo maggo.

363. Katame dhammā kusalā. Yasmin samaye lokuttaram jhānam bhāveti niyyānikam apacayagāminim rūparāga-arūparāgamāna-uddhacca-avijjāya anavaśesappahānāya catutthāya bhūmiyā pattiyā vivicceva kāmehi -pa- paṭhamam jhānam upasampajja viharati dukkhapaṭipadam dandhābhiññam. Tasmim samaye

phasso hoti -pa- aññindriyaṃ hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā -pa-.

364. Katamaṃ tasmim̐ samaye aññindriyaṃ hoti. Yā tesam̐ dhammānaṃ ñātānaṃ diṭṭhānaṃ pattānaṃ veditānaṃ sacchikatānaṃ sacchikiriyaṃ paññā pajānaṃ vicayo pavicayo dhammavicayo sallakkhaṇā upalakkhaṇā paccupalakkhaṇā paṇḍiccaṃ kosallaṃ nepuññaṃ vebhabyā cintā upaparikkhā bhūrī medhā pariñāyikā vipassanā sampajaññaṃ patodo paññā paññindriyaṃ paññābalaṃ paññāsattamaṃ paññāpāsādo paññā-āloko paññā-obhāso paññāpajjoto paññāratanaṃ amoho dhammavicayo sammādiṭṭhi dhammavicayasambojjhaṅgo maggaṅgaṃ maggapariyāpannaṃ. Idaṃ tasmim̐ samaye aññindriyaṃ hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ye vā pana tasmim̐ samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā. Ime dhammā kusalā.

Catuttho maggo.

Lokuttaraṃ cittaṃ.

Dvādasa akusala

365. Katame dhammā akusalā. Yasmiṃ samaye akusalaṃ cittaṃ uppannaṃ hoti somanassasahagataṃ diṭṭhigatasampayuttaṃ rūpārammaṇaṃ vā saddārammaṇaṃ vā gandhārammaṇaṃ vā rasārammaṇaṃ vā phoṭṭhabbārammaṇaṃ vā dhammārammaṇaṃ vā yaṃ yaṃ vā panārabbha. Tasmim̐ samaye phasso hoti, vedanā hoti, saññā hoti, cetanā hoti, cittaṃ hoti, vitakko hoti, vicāro hoti, pīti hoti, sukhaṃ hoti, cittassekaggatā hoti, vīriyindriyaṃ hoti, samādhindriyaṃ hoti, manindriyaṃ hoti, somanassindriyaṃ hoti, jīvitindriyaṃ hoti, micchādiṭṭhi hoti, micchāsaṅkappo hoti, micchāvāyāmo hoti, micchāsamādhī hoti, vīriyabalaṃ hoti, samādhibalaṃ hoti, ahirikabalaṃ hoti, anottappabalaṃ hoti, lobho hoti, moho hoti, abhiijhā hoti, micchādiṭṭhi hoti, ahirikaṃ

hoti, anottappaṃ hoti, samatho hoti, paggāho hoti, avikkhepo hoti. Ye vā pana tasmim̐ samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā. Ime dhammā akusalā.

366. Katamo tasmim̐ samaye phasso hoti. Yo tasmim̐ samaye phasso phusanā samphusanā samphusitattaṃ. Ayaṃ tasmim̐ samaye phasso hoti.

367. Katamā tasmim̐ samaye vedanā hoti. Yaṃ tasmim̐ samaye tājāmanoviññāṇadhātusamphassajaṃ cetasikaṃ sātaraṃ cetasikaṃ sukhaṃ cetosamphassajaṃ sātaraṃ sukhaṃ vedayitaṃ cetosamphassajā sātā sukhā vedanā. Ayaṃ tasmim̐ samaye vedanā hoti.

368. Katamā tasmim̐ samaye saññā hoti. Yā tasmim̐ samaye tājāmanoviññāṇadhātusamphassajā saññā sañjānanā sañjānitattaṃ. Ayaṃ tasmim̐ samaye saññā hoti.

369. Katamā tasmim̐ samaye cetanā hoti. Yā tasmim̐ samaye tājāmanoviññāṇadhātusamphassajā cetanā sañcetanā cetayitattaṃ. Ayaṃ tasmim̐ samaye cetanā hoti.

370. Katamaṃ tasmim̐ samaye cittaṃ hoti. Yaṃ tasmim̐ samaye cittaṃ mano mānasaṃ hadayaṃ paṇḍaraṃ mano manāyatanaṃ manindriyaṃ viññāṇaṃ viññāṇakkhandho tājāmanoviññāṇadhātu. Idaṃ tasmim̐ samaye cittaṃ hoti.

371. Katamo tasmim̐ samaye vitakko hoti. Yo tasmim̐ samaye takko vitakko saṅkappo appanā byappanā cetaso abhiniropanā micchāsaṅkappo. Ayaṃ tasmim̐ samaye vitakko hoti.

372. Katamo tasmim̐ samaye vicāro hoti. Yo tasmim̐ samaye cāro vicāro anuvicāro upavicāro cittassa anusandhānatā anupekkhanatā. Ayaṃ tasmim̐ samaye vicāro hoti.

373. Katamā tasmim̐ samaye pīti hoti. Yā tasmim̐ samaye pīti pāmojjaṃ āmodanā pamodanā hāso pahāso vitti odagyaṃ attamanatā cittassa. Ayaṃ tasmim̐ samaye pīti hoti.

374. Katamaṃ tasmim̐ samaye sukhaṃ hoti. Yaṃ tasmim̐ samaye cetasikaṃ sātaraṃ cetasikaṃ sukhaṃ cetosamphassaṃ sātaraṃ sukhaṃ vedayitaraṃ cetosamphassajā sātā sukhā vedanā. Idaṃ tasmim̐ samaye sukhaṃ hoti.

375. Katamā tasmim̐ samaye cittassekaggatā hoti. Yā tasmim̐ samaye cittassa ṭhiti saṇṭhiti avaṭṭhiti avisāhāro avikkhepo avisāhaṭamānasatā samatho samādhindriyaṃ samādhibalaṃ micchāsamādhī. Ayaṃ tasmim̐ samaye cittassekaggatā hoti.

376. Katamaṃ tasmim̐ samaye vīriyindriyaṃ hoti. Yo tasmim̐ samaye cetasiko vīriyārambho nikkamo parakkamo uyyāmo vāyāmo ussāho ussoḷhī thāmo dhiti asithilaparakkamatā anikkhittachandatā anikkhittadhuratā dhurasampaggāho vīriyaṃ vīriyindriyaṃ vīriyabalaṃ micchāvāyāmo. Idaṃ tasmim̐ samaye vīriyindriyaṃ hoti.

377. Katamaṃ tasmim̐ samaye samādhindriyaṃ hoti. Yā tasmim̐ samaye cittassa ṭhiti saṇṭhiti avaṭṭhiti avisāhāro avikkhepo avisāhaṭamānasatā samatho samādhindriyaṃ samādhibalaṃ micchāsamādhī idaṃ tasmim̐ samaye samādhindriyaṃ hoti.

378. Katamaṃ tasmim̐ samaye manindriyaṃ hoti. Yaṃ tasmim̐ samaye cittaṃ mano mānasaṃ hadayaṃ paṇḍaraṃ mano manāyatanaṃ manindriyaṃ viññāṇaṃ viññāṇakkhandho tajjāmanoviññāṇadhātu. Idaṃ tasmim̐ samaye manindriyaṃ hoti.

379. Katamaṃ tasmim̐ samaye somanassindriyaṃ hoti. Yaṃ tasmim̐ samaye cetasikaṃ sātaraṃ cetasikaṃ sukhaṃ cetosamphassaṃ sātaraṃ sukhaṃ vedayitaraṃ cetosamphassajā sātā sukhā vedanā. Idaṃ tasmim̐ samaye somanassindriyaṃ hoti.

380. Katamaṃ tasmim̐ samaye jīvitindriyaṃ hoti. Yo tesaṃ arūpīnaṃ dhammānaṃ āyu ṭhiti yapaṇā yāpaṇā iriyaṇā vattanā pālanā jīvitaṃ jīvitindriyaṃ. Idaṃ tasmim̐ samaye jīvitindriyaṃ hoti.

381. Katamā tasmim̐ samaye micchādīṭṭhi hoti. Yā tasmim̐ samaye dīṭṭhi dīṭṭhigataṃ dīṭṭhigahanaṃ dīṭṭhikantāro dīṭṭhivisūkāyikaṃ dīṭṭhivipphanditaṃ dīṭṭhisaññojanaṃ gāho paṭiṭṭhāho¹ abhiniveso parāmāso kummaggo micchāpatho micchattaṃ titthāyatanaṃ vipariyāsaggāho². Ayaṃ tasmim̐ samaye micchādīṭṭhi hoti.

382. Katamo tasmim̐ samaye micchāsaṅkappo hoti. Yo tasmim̐ samaye takko vittakko saṅkappo appaṇā byappaṇā cetaso abhiniropaṇā micchāsaṅkappo. Ayaṃ tasmim̐ samaye micchāsaṅkappo hoti.

383. Katamo tasmim̐ samaye micchāvāyāmo hoti. Yo tasmim̐ samaye cetasiko vīriyārambho nikkamo parakkamo uyyāmo vāyāmo ussāho ussoḷhī thāmo dhiti asithilaparakkamatā anikkhattachandatā anikkhattadhuratā dhurasampaggāho vīriyaṃ vīriyindriyaṃ vīriyabalaṃ micchāvāyāmo. Ayaṃ tasmim̐ samaye micchāvāyāmo hoti.

384. Katamo tasmim̐ samaye micchāsamādhi hoti. Yā tasmim̐ samaye cittassa ṭhiti saṇṭhiti avatṭhiti avisāhāro avikkhepo avisāhaṭamānasatā samatho samādhindriyaṃ samādhibalaṃ micchāsamādhi. Ayaṃ tasmim̐ samaye micchāsamādhi hoti.

385. Katamaṃ tasmim̐ samaye vīriyabalaṃ hoti. Yo tasmim̐ samaye cetasiko vīriyārambho nikkamo parakkamo uyyāmo vāyāmo ussāho ussoḷhī thāmo dhiti asithilaparakkamatā anikkhattachandatā anikkhattadhuratā dhurasampaggāho vīriyaṃ vīriyindriyaṃ vīriyabalaṃ micchāvāyāmo. Idaṃ tasmim̐ samaye vīriyabalaṃ hoti.

1. Paṭiggāho (Sī, Syā)

2. Vipariyesagāho (Ka)

386. Katamaṃ tasmim̐ samaye samādhibalaṃ hoti. Yā tasmim̐ samaye cittassa ṭhiti saṇṭhiti avaṭṭhiti avisāhāro avikkhepo avisāhaṭamānasatā samatho samādhindriyaṃ samādhibalaṃ micchāsamādhī. Idaṃ tasmim̐ samaye samādhibalaṃ hoti.

387. Katamaṃ tasmim̐ samaye ahirikabalaṃ hoti. Yaṃ tasmim̐ samaye na hiriyati hiriyaṭṭabbena na hiriyati pāpakānaṃ akusalānaṃ dhammānaṃ samāpattiyā. Idaṃ tasmim̐ samaye ahirikabalaṃ hoti.

388. Katamaṃ tasmim̐ samaye anottappabalaṃ hoti. Yaṃ tasmim̐ samaye na ottappati ottappitaṭṭabbena na ottappati pāpakānaṃ akusalānaṃ dhammānaṃ samāpattiyā. Idaṃ tasmim̐ samaye anottappabalaṃ hoti.

389. Katamo tasmim̐ samaye lobho hoti. Yo tasmim̐ samaye lobho lubbhanā lubbhitattaṃ sārāgo sārājjanā sārājjitattaṃ abhijjhā lobho akusalamūlaṃ. Ayaṃ tasmim̐ samaye lobho hoti.

390. Katamo tasmim̐ samaye moho hoti. Yaṃ tasmim̐ samaye aññāṇaṃ adassanaṃ anabhisamayo ananubodho asambodho appaṭivedho asaṅgāhanā apariyogāhanā asamapekkhanā apaccavekkhanā apaccakkhakammaṃ dummejjhaṃ bālyaṃ asampajaññaṃ moho pamoho sammoho avijjā avijjogho avijjāyogo avijjānusayo avijjāpariyuṭṭhānaṃ avijjālaṅgī moho akusalamūlaṃ. Ayaṃ tasmim̐ samaye moho hoti.

391. Katamā tasmim̐ samaye abhijjhā hoti. Yo tasmim̐ samaye lobho lubbhanā lubbhitattaṃ sārāgo sārājjanā sārājjitattaṃ abhijjhā lobho akusalamūlaṃ. Ayaṃ tasmim̐ samaye abhijjhā hoti.

392. Katamā tasmim̐ samaye micchādīṭṭhi hoti. Yā tasmim̐ samaye dīṭṭhi dīṭṭhigataṃ dīṭṭhigahanaṃ dīṭṭhikantāro dīṭṭhivisūkāyikaṃ dīṭṭhivipphanditaṃ dīṭṭhisaññojanaṃ gāho patīṭṭhāho abhiniveso parāmāso kummaggo

micchāpatho micchattaṃ titthāyatanaṃ vipariyāsaggāho. Ayaṃ tasmim̐ samaye micchādiṭṭhi hoti.

393. Katamaṃ tasmim̐ samaye ahirikaṃ hoti. Yaṃ tasmim̐ samaye na hiriyati hiriyitabbena na hiriyati pāpakānaṃ akusalānaṃ dhammānaṃ samāpattiyā. Idaṃ tasmim̐ samaye ahirikaṃ hoti.

394. Katamaṃ tasmim̐ samaye anottappaṃ hoti. Yaṃ tasmim̐ samaye na ottappati ottappitabbena na ottappati pāpakānaṃ akusalānaṃ dhammānaṃ samāpattiyā. Idaṃ tasmim̐ samaye anottappaṃ hoti.

395. Katamo tasmim̐ samaye samatho hoti. Yā tasmim̐ samaye cittassa ṭhiti saṇṭhiti avaṭṭhiti avisāhāro avikkhepo avisāhaṭamānasatā samatho samādhindriyaṃ samādhibalaṃ micchāsamādhī. Ayaṃ tasmim̐ samaye samatho hoti.

396. Katamo tasmim̐ samaye paggāho hoti. Yo tasmim̐ samaye cetāsiko vīriyārambho nikkamo parakkamo uyyāmo vāyāmo ussāho ussolhī thāmo dhiti asithilaparakkamatā anikkhittachandatā anikkhittadhuratā dhurasampaggāho vīriyaṃ vīriyindriyaṃ vīriyabalaṃ micchāvāyāmo. Ayaṃ tasmim̐ samaye paggāho hoti.

397. Katamo tasmim̐ samaye avikkhepo hoti. Yā tasmim̐ samaye cittassa ṭhiti saṇṭhiti avaṭṭhiti avisāhāro avikkhepo avisāhaṭamānasatā samatho samādhindriyaṃ samādhibalaṃ micchāsamādhī. Ayaṃ tasmim̐ samaye avikkhepo hoti. Ye vā pana tasmim̐ samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā. Ime dhammā akusalā.

Tasmim̐ kho pana samaye cattāro khandhā honti, dvāyatanaṇi honti, dve dhātuyo honti, tayo āhārā honti, pañcindriyāṇi honti, pañcaṅgikaṃ jhānaṃ hoti, caturaṅgiko maggo hoti, cattāri balāṇi honti, dve hetū honti, eko phasso hoti -pa- ekaṃ dhammāyatanaṃ hoti, ekā dhammādhātu hoti. Ye vā pana tasmim̐ samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā. Ime dhammā akusalā -pa-.

398. Katamo tasmim̐ samaye saṅkhārakkhandho hoti. Phasso cetanā vitakko vicāro pīti cittassekaggatā vīriyindriyaṃ samādhindriyaṃ jīvitindriyaṃ micchādiṭṭhi micchāsaṅkappo micchāvāyāmo micchāsamādhi vīriyabalaṃ samādhibalaṃ ahirikabalaṃ anottappabalaṃ lobho moho abhijjhā micchādiṭṭhi ahirikaṃ anottappaṃ samatho paggāho avikkhepo. Ye vā pana tasmim̐ samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā ṭhapetvā vedanākkhandhaṃ ṭhapetvā saññākkhandhaṃ ṭhapetvā viññāṇakkhandhaṃ. Ayaṃ tasmim̐ samaye saṅkhārakkhandho hoti -pa-. Ime dhammā akusalā.

399. Katame dhammā akusalā. Yasmin̐ samaye akusalaṃ cittaṃ uppannaṃ hoti somanassasahagataṃ diṭṭhigatasampayuttaṃ sasaṅkhārena rūpārammaṇaṃ vā -pa- dhammārammaṇaṃ vā yaṃ yaṃ vā panārabba. Tasmim̐ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā akusalā.

400. Katame dhammā akusalā. Yasmin̐ samaye akusalaṃ cittaṃ uppannaṃ hoti somanassasahagataṃ diṭṭhigatavippayuttaṃ rūpārammaṇaṃ vā saddārammaṇaṃ vā gandhārammaṇaṃ vā rasārammaṇaṃ vā phoṭṭhabbārammaṇaṃ vā dhammārammaṇaṃ vā yaṃ yaṃ vā panārabba. Tasmim̐ samaye phasso hoti, vedanā hoti, saññā hoti, cetanā hoti, cittaṃ hoti, vitakko hoti, vicāro hoti, pīti hoti, sukhaṃ hoti, cittassekaggatā hoti, vīriyindriyaṃ hoti, samādhindriyaṃ hoti, manindriyaṃ hoti, somanassindriyaṃ hoti, jīvitindriyaṃ hoti, micchāsaṅkappo hoti, micchāvāyāmo hoti, micchāsamādhi hoti, vīriyabalaṃ hoti, samādhibalaṃ hoti, ahirikabalaṃ hoti, anottappabalaṃ hoti, lobho hoti, moho hoti, abhijjhā hoti, ahirikaṃ hoti, anottappaṃ hoti, samatho hoti, paggāho hoti avikkhepo hoti. Ye vā pana tasmim̐ samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā. Ime dhammā akusalā -pa-.

Tasmim̐ kho pana samaye cattāro khandhā honti, dvāyatanāni honti, dve dhātuyo honti, tayo āhārā honti, pañcindriyāni honti, pañcaṅgikaṃ jhānaṃ hoti, tivaṅgiko maggo hoti, cattāri balāni honti, dve hetū honti, eko phasso hoti -pa- ekaṃ

dhammāyatanam hoti. Ekā dhammadhātu hoti. Ye vā pana tasmim samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā. Ime dhammā akusalā -pa-.

401. Katamo tasmim samaye saṅkhārakkhandho hoti. Phasso cetanā vitakko vicāro pīti cittassekaggatā vīriyindriyam samādhindriyam jīvitindriyam micchāsaṅkappo micchāvāyāmo micchāsamādhi vīriyabalaṃ samādhibalaṃ ahirikaḥ anottappabalaṃ lobho moho abhijjhā ahirikaṃ anottappaṃ samatho paggāho avikkhepo. Ye vā pana tasmim samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā ṭhapetvā vedanākkhandham ṭhapetvā saññākkhandham ṭhapetvā viññāṇakkhandham. Ayaṃ tasmim samaye saṅkhārakkhandho hoti -pa-. Ime dhammā akusalā.

402. Katame dhammā akusalā. Yasmin samaye akusalam cittaṃ uppannam hoti somanassasahagataṃ diṭṭhigatavippayuttaṃ sasaṅkhārena rūpārammaṇam vā -pa- dhammārammaṇam vā yaṃ yaṃ panārabha. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā akusalā.

403. Katame dhammā akusalā. Yasmin samaye akusalam cittaṃ uppannam hoti upekkhāsahagataṃ diṭṭhigatasampayuttaṃ rūpārammaṇam vā saddārammaṇam vā gandhārammaṇam vā rasārammaṇam vā phoṭṭhabbārammaṇam vā dhammārammaṇam vā yaṃ yaṃ vā panārabha. Tasmim samaye phasso hoti, vedanā hoti, saññā hoti, cetanā hoti, cittaṃ hoti, vitakko hoti, vicāro hoti, upekkhā hoti, cittassekaggatā hoti, vīriyindriyam hoti, samādhindriyam hoti, manindriyam hoti, upekkhindriyam hoti, jīvitindriyam hoti, micchādiṭṭhi hoti, micchāsaṅkappo hoti, micchāvāyāmo hoti, micchāsamādhi hoti, vīriyabalaṃ hoti, samādhibalaṃ hoti, ahirikaḥ hoti, anottappabalaṃ hoti, lobho hoti, moho hoti, abhijjhā hoti, micchādiṭṭhi hoti, ahirikaṃ hoti, anottappaṃ hoti, samatho hoti, paggāho hoti, avikkhepo hoti. Ye vā pana tasmim samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā. Ime dhammā akusalā.

404. Katamo tasmim samaye phasso hoti. Yo tasmim samaye phasso phusanā samphusanā samphusitattam. Ayam tasmim samaye phasso hoti.

405. Katamā tasmim samaye vedanā hoti. Yam tasmim samaye tājāmanoviññāṇadhātusamphassajam cetasikam neva sātām nāsātām cetosamphassajam adukkhamasukham vedayitam cetosamphassajā adukkhamasukhā vedanā. Ayam tasmim samaye vedanā hoti -pa-.

406. Katamā tasmim samaye upekkhā hoti. Yam tasmim samaye cetasikam neva sātām nāsātām cetosamphassajam adukkhamasukham vedayitam cetosamphassajā adukkhamasukhā vedanā. Ayam tasmim samaye upekkhā hoti -pa-.

407. Katamam tasmim samaye upekkhindriyam hoti. Yam tasmim samaye cetasikam neva sātām nāsātām cetosamphassajam adukkhamasukham vedayitam cetosamphassajā adukkhamasukhā vedanā. Idam tasmim samaye upekkhindriyam hoti -pa-. Ye vā pana tasmim samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā. Ime dhammā akusalā.

Tasmim kho pana samaye cattāro khandhā honti, dvāyatanāni honti, dve dhātuyo honti, tayo āhārā honti, pañcindriyāni honti, caturaṅgikam jhānam hoti, caturaṅgiko maggo hoti, cattāri balāni honti, dve hetū honti, eko phasso hoti -pa- ekam dhammāyatanam hoti, ekā dhammadhātu hoti. Ye vā pana tasmim samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā. Ime dhammā akusalā -pa-.

408. Katamo tasmim samaye saṅkhārakkhandho hoti. Phasso cetanā vitakko vicāro cittassekaggatā vīriyindriyam samādhindriyam jīvitindriyam micchādiṭṭhi micchāsaṅkappo micchāvāyāmo micchāsamādhi vīriyabalaṃ samādhibalaṃ ahirikabalaṃ anottappabalaṃ lobho moho abhijjhā micchādiṭṭhi ahirikaṃ anottappaṃ samatho paggāho avikkhepo. Ye vā pana tasmim samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā ṭhapetvā vedanākkhandham ṭhapetvā saññākkhandham ṭhapetvā viññāṇakkhandham. Ayam tasmim samaye saṅkhārakkhandho hoti -pa-. Ime dhammā akusalā.

409. Katame dhammā akusalā. Yasmiṃ samaye akusalaṃ cittaṃ uppannaṃ hoti upekkhāsahagataṃ diṭṭhigatasampayuttaṃ asaṅkhārena rūpārammaṇaṃ vā -pa- dhammārammaṇaṃ vā yaṃ yaṃ vā panārabba. Tasmiṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā akusalā.

410. Katame dhammā akusalā. Yasmiṃ samaye akusalaṃ cittaṃ uppannaṃ hoti upekkhāsahagataṃ diṭṭhigatavippayuttaṃ rūpārammaṇaṃ vā saddārammaṇaṃ vā gandhārammaṇaṃ vā rasārammaṇaṃ vā phoṭṭhabbārammaṇaṃ vā dhammārammaṇaṃ vā yaṃ yaṃ vā panārabba. Tasmiṃ samaye phasso hoti, vedanā hoti, saññā hoti, cetanā hoti, cittaṃ hoti, vitakko hoti, vicāro hoti, upekkhā hoti, cittassekaggatā hoti, vīriyindriyaṃ hoti, samādhindriyaṃ hoti, manindriyaṃ hoti, upekkhindriyaṃ jīvitindriyaṃ hoti, micchāsaṅkappo hoti, micchāvāyāmo hoti, micchāsamādhi hoti, vīriyabalaṃ hoti, samādhibalaṃ hoti, ahirikabalaṃ hoti, anottappabalaṃ hoti, lobho hoti, moho hoti, abhijjhā hoti, ahirikaṃ hoti, anottappaṃ hoti, samatho hoti, paggāho hoti, avikkhepo hoti. Ye vā pana tasmiṃ samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā. Ime dhammā akusalā -pa-.

Tasmiṃ kho pana samaye cattāro khandhā honti, dvāyatanāni honti, dve dhātuyo honti, tayo āhārā honti, pañcindriyāni honti, caturaṅgikaṃ jhānaṃ hoti, tivaṅgiko maggo hoti, cattāri balāni honti, dve hetū honti, eko phasso hoti -pa- ekaṃ dhammāyatanāṃ hoti, ekā dhammādhātu hoti. Ye vā pana tasmiṃ samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā. Ime dhammā akusalā -pa-.

411. Katamo tasmiṃ samaye saṅkhārakkhandho hoti. Phasso cetanā vitakko vicāro cittassekaggatā vīriyindriyaṃ samādhindriyaṃ jīvitindriyaṃ micchāsaṅkappo micchāvāyāmo micchāsamādhi vīriyabalaṃ samādhibalaṃ ahirikabalaṃ anottappabalaṃ lobho moho abhijjhā ahirikaṃ anottappaṃ samatho paggāho avikkhepo. Ye vā pana tasmiṃ samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā ṭhapetvā

vedanākkhandhaṃ ṭhapetvā saññākkhandhaṃ ṭhapetvā viññāṇakkhandhaṃ.
Ayaṃ tasmim samaye saṅkhārakkhandho hoti -pa-. Ime dhammā akusalā.

412. Katame dhammā akusalā. Yasmin samaye akusalaṃ cittaṃ
uppannaṃ hoti upekkhāsahagataṃ diṭṭhigatavippayuttaṃ sasāṅkhārena
rūpārammaṇaṃ vā -pa- dhammārammaṇaṃ vā yaṃ yaṃ vā panārabbha.
Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā akusalā.

413. Katame dhammā akusalā. Yasmin samaye akusalaṃ cittaṃ
uppannaṃ hoti domanassasahagataṃ paṭighasampayuttaṃ rūpārammaṇaṃ
vā saddārammaṇaṃ vā gandhārammaṇaṃ vā rasārammaṇaṃ vā
phoṭṭhabbārammaṇaṃ vā dhammārammaṇaṃ vā yaṃ yaṃ vā panārabbha.
Tasmim samaye phasso hoti, vedanā hoti, saññā hoti, cetanā hoti, cittaṃ
hoti, vitakko hoti, vicāro hoti, dukkhaṃ hoti, cittassekaggatā hoti,
vīriyindriyaṃ hoti, samādhindriyaṃ hoti, manindriyaṃ hoti,
domanassindriyaṃ hoti, jīvitindriyaṃ hoti, micchāsāṅkappo hoti,
micchāvāyāmo hoti, micchāsamādhī hoti, vīriyabalaṃ hoti, samādhibalaṃ
hoti, ahirikabalaṃ hoti, anottappabalaṃ hoti, doso hoti, moho hoti, byāpādo
hoti, ahirikaṃ hoti, anottappaṃ hoti, samatho hoti, paggāho hoti, avikkhepo
hoti. Ye vā pana tasmim samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino
dhammā. Ime dhammā akusalā.

414. Katamo tasmim samaye phasso hoti. Yo tasmim samaye phasso
phusanā samphusanā samphusitattaṃ. Ayaṃ tasmim samaye phasso hoti.

415. Katamā tasmim samaye vedanā hoti. Yaṃ tasmim samaye
tājāmanoviññāṇadhātusamphassajaṃ cetasikaṃ asātaṃ cetasikaṃ dukkhaṃ
cetosamphassajaṃ asātaṃ dukkhaṃ vedayitaṃ cetosamphassajā asātā
dukkhā vedanā. Ayaṃ tasmim samaye vedanā hoti -pa-.

416. Katamaṃ tasmim samaye dukkhaṃ hoti. Yaṃ tasmim samaye
cetasikaṃ asātaṃ cetasikaṃ dukkhaṃ cetosamphassajaṃ asātaṃ dukkhaṃ

vedayitaṃ cetosamphassajā asātā dukkhā vedanā. Idaṃ tasmim̐ samaye dukkhaṃ hoti -pa-.

417. Katamaṃ tasmim̐ samaye domanassindriyaṃ hoti. Yaṃ tasmim̐ samaye cetasikaṃ asātaṃ cetasikaṃ dukkhaṃ cetosamphassajaṃ asātaṃ dukkhaṃ vedayitaṃ cetosamphassajā asātā dukkhā vedanā. Idaṃ tasmim̐ samaye domanassindriyaṃ hoti -pa-.

418. Katamo tasmim̐ samaye doso hoti. Yo tasmim̐ samaye doso dussanā dussitattaṃ byāpatti byāpajjanā byāpajjitattaṃ virodho paṭivirodho caṇḍikkaṃ asuro po anattamanatā cittassa. Ayaṃ tasmim̐ samaye doso hoti -pa-.

419. Katamo tasmim̐ samaye byāpādo hoti. Yo tasmim̐ samaye doso dussanā dussitattaṃ byāpatti byāpajjanā byāpajjitattaṃ virodho paṭivirodho caṇḍikkaṃ asuro po anattamanatā cittassa. Ayaṃ tasmim̐ samaye byāpādo hoti -pa-. Ye vā pana tasmim̐ samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā. Ime dhammā akusalā.

Tasmim̐ kho pana samaye cattāro khandhā honti, dvāyatanāni honti, dve dhātuyo honti, tayo āhārā honti, pañcindriyāni honti, caturaṅgikaṃ jhānaṃ hoti, tivaṅgiko maggo hoti, cattāri balāni honti, dve hetū honti, eko phasso hoti -pa- ekaṃ dhammāyatanam̐ hoti, ekā dhammādhātu hoti. Ye vā pana tasmim̐ samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā. Ime dhammā akusalā -pa-.

420. Katamo tasmim̐ samaye saṅkhārakkhandho hoti. Phasso cetanā vitakko vicāro cittassekaggatā vīriyindriyaṃ samādhindriyaṃ jīvitindriyaṃ micchāsaṅkappo micchāvāyāmo micchāsamādhi vīriyabalaṃ samādhibalaṃ ahirikabalaṃ anottappabalaṃ doso moho byāpādo ahirikaṃ anottappaṃ samatho paggāho avikkhepo. Ye vā pana tasmim̐ samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā ṭhapetvā vedanākkhandhaṃ ṭhapetvā saññākkhandhaṃ ṭhapetvā viññāṇakkhandhaṃ. Ayaṃ tasmim̐ samaye saṅkhārakkhandho hoti -pa-. Ime dhammā akusalā.

421. Katame dhammā akusalā. Yasmiṃ samaye akusalaṃ cittaṃ uppannaṃ hoti domanassasahagataṃ paṭighasampayuttaṃ sasaṅkhārena rūpārammaṇaṃ vā -pa- dhammārammaṇaṃ vā yaṃ yaṃ vā panārabbha. Tasmiṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā akusalā.

422. Katame dhammā akusalā. Yasmiṃ samaye akusalaṃ cittaṃ uppannaṃ hoti upekkhāsahagataṃ vicikicchāsampayuttaṃ rūpārammaṇaṃ vā saddārammaṇaṃ vā gandhārammaṇaṃ vā rasārammaṇaṃ vā phoṭṭhabbārammaṇaṃ vā dhammārammaṇaṃ vā yaṃ yaṃ vā panārabbha. Tasmiṃ samaye phasso hoti, vedanā hoti, saññā hoti, cetanā hoti, cittaṃ hoti, vitakko hoti, vicāro hoti, upekkhā hoti, cittassekaggatā hoti, vīriyindriyaṃ hoti, manindriyaṃ hoti, upekkhindriyaṃ hoti, jīvitindriyaṃ hoti, micchāsāṅkappo hoti, micchāvāyāmo hoti, vīriyabalaṃ hoti, ahirikabalaṃ hoti, anottappabalaṃ hoti, vicikicchā hoti, moho hoti, ahirikaṃ hoti, anottappaṃ hoti, paggāho hoti. Ye vā pana tasmiṃ samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā. Ime dhammā akusalā.

423. Katamo tasmiṃ samaye phasso hoti. Yo tasmiṃ samaye phasso phusanā samphusanā samphusitattaṃ. Ayaṃ tasmiṃ samaye phasso hoti -pa-.

424. Katamā tasmiṃ samaye cittassekaggatā hoti. Yā tasmiṃ samaye cittassa ṭhiti. Ayaṃ tasmiṃ samaye cittassekaggatā hoti -pa-.

425. Katamā tasmiṃ samaye vicikicchā hoti. Yā tasmiṃ samaye kaṅkhā kaṅkhāyanā kaṅkhāyitattaṃ vimati vicikicchā dvelhakaṃ dvedhāpatho saṃsayo anekāṃsaggāho āsappanā parisappanā अपariyogāhanā thambhitattaṃ cittassa manovilekho. Ayaṃ tasmiṃ samaye vicikicchā hoti -pa-. Ye vā pana tasmiṃ samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā. Ime dhammā akusalā.

Tasmiṃ kho pana samaye cittāro khandhā honti, dvāyatanāni honti, dve dhātuyo honti, tayo āhārā honti, cattāri indriyāni

honti, caturaṅgikaṃ jhānaṃ hoti, duvaṅgiko maggo hoti, tīṇi balāni honti, eko hetu hoti, eko phasso hoti -pa- ekaṃ dhammāyatanaṃ hoti, ekā dhammadhātu hoti. Ye vā pana tasmim samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā. Ime dhammā akusalā -pa-.

426. Katamo tasmim samaye saṅkhārakkhandho hoti. Phasso cetanā vitakko vicāro cittassekaggatā vīriyindriyaṃ jīvitindriyaṃ micchāsaṅkappo micchāvāyāmo vīriyabalaṃ ahirikaḥ anottappabalaṃ vicikicchā moho ahirikaṃ anottappaṃ paggāho. Ye vā pana tasmim samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā ṭhapetvā vedanākkhandhaṃ ṭhapetvā saññākkhandhaṃ ṭhapetvā viññāṇakkhandhaṃ. Ayaṃ tasmim samaye saṅkhārakkhandho hoti -pa-. Ime dhammā akusalā.

427. Katame dhammā akusalā. Yasim samaye akusalaṃ cittaṃ uppannaṃ hoti upekkhāsahagataṃ uddhaccasampayuttaṃ rūpārammaṇaṃ vā -pa- yaṃ yaṃ vā panārabha. Tasmim samaye phasso hoti, vedanā hoti, saññā hoti, cetanā hoti, cittaṃ hoti, vitakko hoti, vicāro hoti, upekkhā hoti, cittassekaggatā hoti, vīriyindriyaṃ hoti, samādhindriyaṃ hoti, manindriyaṃ hoti, upekkhindriyaṃ hoti, jīvitindriyaṃ hoti, micchāsaṅkappo hoti, micchāvāyāmo hoti, micchāsamādhī hoti, vīriyabalaṃ hoti, samādhibalaṃ hoti, ahirikaḥ hoti, anottappabalaṃ hoti, uddhaccaṃ hoti, moho hoti, ahirikaṃ hoti, anottappaṃ hoti, samatho hoti, paggāho hoti, avikkhepo hoti. Ye vā pana tasmim samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā. Ime dhammā akusalā.

428. Katamo tasmim samaye phasso hoti. Yo tasmim samaye phasso phusanā samphusanā samphusitattaṃ. Ayaṃ tasmim samaye phasso hoti -pa-.

429. Katamaṃ tasmim samaye uddhaccaṃ hoti. Yaṃ tasmim samaye cittassa uddhaccaṃ avūpasamo cetaso vikkhepo bhantattaṃ cittassa. Idaṃ tasmim

samaye uddhaccaṃ hoti -pa-. Ye vā pana tasmim̐ samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā. Ime dhammā akusalā.

Tasmim̐ kho pana samaye cattāro khandhā honti, dvāyatanāni honti, dve dhātuyo honti, tayo āhārā honti, pañcindriyāni honti, caturaṅgikaṃ jhānaṃ hoti, tivaṅgiko maggo hoti, cattāri balāni honti, eko hetu hoti, eko phasso hoti -pa- ekaṃ dhammāyatanam̐ hoti, eko dhammādhātu hoti. Ye vā pana tasmim̐ samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā. Ime dhammā akusalā -pa-.

430. Katamo tasmim̐ samaye saṅkhārakkhandho hoti. Phasso cetanā vitakko vicāro cittassekaggatā vīriyindriyam̐ samādhindriyam̐ jīvitindriyam̐ micchāsaṅkappo micchāvāyāmo micchāsamādhi vīriyabalaṃ samādhibalaṃ ahirikaḥ anottappabalaṃ uddhaccaṃ moho ahirikaṃ anottappaṃ samatho paggāho avikkhepo. Ye vā pana tasmim̐ samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā ṭhapetvā vedanākkhandham̐ ṭhapetvā saññākkhandham̐ ṭhapetvā viññāṇakkhandham̐. Ayaṃ tasmim̐ samaye saṅkhārakkhandho hoti -pa-. Ime dhammā akusalā.

Dvādasa akusalacittāni.

Abyākatavipāka

Kusalavipākapañcaviññāṇa

431. Katame dhammā abyākatā. Yasim̐ samaye kāmāvacarassa kusalassa kammassa katattā upacitattā vipākaṃ cakkhuvīññāṇam̐ uppannam̐ hoti upekkhāsahagataṃ rūpārammaṇam̐. Tasmim̐ samaye phasso hoti, vedanā hoti, saññā hoti, cetanā hoti, cittaṃ hoti, upekkhā hoti, cittassekaggatā hoti, manindriyam̐ hoti, upekkhindriyam̐ hoti, jīvitindriyam̐ hoti. Ye vā pana tasmim̐ samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā. Ime dhammā abyākatā.

432. Katamo tasmim samaye phasso hoti. Yo tasmim samaye phasso phusanā samphusanā samphusitattam. Ayam tasmim samaye phasso hoti.

433. Katamā tasmim samaye vedanā hoti. Yam tasmim samaye tadjācakkhuviññāṇadhātusamphassajam cetasikam neva sātām nāsātām cetosamphassajam adukkhamasukham vedayitam cetosamphassajā adukkhamasukhā vedanā. Ayam tasmim samaye vedanā hoti.

434. Katamā tasmim samaye saññā hoti. Yā tasmim samaye tadjācakkhuviññāṇadhātusamphassajā saññā sañjānanā sañjānitattam. Ayam tasmim samaye saññā hoti.

435. Katamā tasmim samaye cetanā hoti. Yā tasmim samaye tadjācakkhuviññāṇadhātusamphassajā cetanā sañcetanā cetayitattam. Ayam tasmim samaye cetanā hoti.

436. Katamam tasmim samaye cittam hoti. Yam tasmim samaye cittam mano mānasam hadayam paṇḍaram mano manāyatanaṁ manindriyam viññāṇam viññāṇakkhandho tadjācakkhuviññāṇadhātu. Idam tasmim samaye cittam hoti.

437. Katamā tasmim samaye upekkhā hoti. Yam tasmim samaye cetasikam neva sātām nāsātām cetosamphassajam adukkhamasukham vedayitam cetosamphassajā adukkhamasukhā vedanā. Ayam tasmim samaye upekkhā hoti.

438. Katamā tasmim samaye cittassekaggatā hoti. Yā tasmim samaye cittassa ṭhiti. Ayam tasmim samaye cittassekaggatā hoti.

439. Katamam tasmim samaye manindriyam hoti. Yam tasmim samaye cittam mano mānasam hadayam paṇḍaram mano manāyatanaṁ manindriyam viññāṇam viññāṇakkhandho tadjācakkhuviññāṇadhātu. Idam tasmim samaye manindriyam hoti.

440. Katamaṃ tasmim̐ samaye upekkhindriyaṃ hoti. Yaṃ tasmim̐ samaye cetasaṃ neva sātāṃ nāsātāṃ cetosamphassajaṃ adukkhamasukhaṃ vedayitaṃ cetosamphassajā adukkhamasukhā vedanā. Idaṃ tasmim̐ samaye upekkhindriyaṃ hoti.

441. Katamaṃ tasmim̐ samaye jīvitindriyaṃ hoti. Yo tesaṃ arūpīnaṃ dhammānaṃ āyu ṭhiti yapaṇā yāpaṇā iriyaṇā vattanā pālanā jīvitaṃ jīvitindriyaṃ. Idaṃ tasmim̐ samaye jīvitindriyaṃ hoti. Ye vā pana tasmim̐ samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā. Ime dhammā abyākatā.

Tasmim̐ kho pana samaye cattāro khandhā honti, dvāyatanāni honti, dve dhātuyo honti, tayo āhārā honti, tīṇindriyāni honti, eko phasso hoti -pa- ekā cakkhuviññāḍadhātu hoti, ekaṃ dhammāyatanaṃ hoti, ekā dhammadhātu hoti. Ye vā pana tasmim̐ samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā. Ime dhammā abyākatā -pa-.

442. Katamo tasmim̐ samaye saṅkhārakkhandho hoti. Phasso cetanā cittassekaggatā jīvitindriyaṃ. Ye vā pana tasmim̐ samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā ṭhapetvā vedanākkhandhaṃ ṭhapetvā saññākkhandhaṃ ṭhapetvā viññāḍakkhandhaṃ. Ayaṃ tasmim̐ samaye saṅkhārakkhandho hoti -pa-. Ime dhammā abyākatā.

443. Katame dhammā abyākatā. Yasim̐ samaye kāmāvacarassa kusalassa kammaṣṣa katattā upacitattā vipākaṃ sotaviññāṇaṃ uppannaṃ hoti upekkhāsahagataṃ saddārammaṇaṃ -pa- ghānaviññāṇaṃ uppannaṃ hoti upekkhāsahagataṃ gandhārammaṇaṃ -pa- jīvhāviññāṇaṃ uppannaṃ hoti upekkhāsahagataṃ rasārammaṇaṃ -pa- kāyaviññāṇaṃ uppannaṃ hoti sukhasahagataṃ phoṭṭhabbārammaṇaṃ. Tasmim̐ samaye phasso hoti, vedanā hoti, saññā hoti, cetanā hoti, cittaṃ hoti, sukhaṃ hoti, cittassekaggatā hoti, manindriyaṃ hoti, sukhindriyaṃ hoti, jīvitindriyaṃ hoti. Ye vā pana tasmim̐ samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā. Ime dhammā abyākatā.

444. Katamo tasmim samaye phasso hoti. Yo tasmim samaye phasso phusanā samphusanā samphusitattam. Ayam tasmim samaye phasso hoti.

445. Katamā tasmim samaye vedanā hoti. Yam tasmim samaye tadjākāyaviññāḍadhātusamphassajam kāyikam sātām kāyikam sukham kāyasamphassajam sātām sukham vedayitam kāyasamphassajā sātā sukhā vedanā. Ayam tasmim samaye vedanā hoti.

446. Katamā tasmim samaye saññā hoti. Yā tasmim samaye tadjākāyaviññāḍadhātusamphassajā saññā sañjānanā sañjānitattam. Ayam tasmim samaye saññā hoti.

447. Katamā tasmim samaye cetanā hoti. Yā tasmim samaye tadjākāyaviññāḍadhātusamphassajā cetanā sañcetanā cetayitattam. Ayam tasmim samaye cetanā hoti.

448. Katamam tasmim samaye cittam hoti. Yam tasmim samaye cittam mano mānasam hadayam paṇḍaram mano manāyatanaṁ manindriyam viññāṇam viññāṇakkhandho tadjākāyaviññāḍadhātu. Idam tasmim samaye cittam hoti.

449. Katamam tasmim samaye sukham hoti. Yam tasmim samaye kāyikam sātām kāyikam sukham kāyasamphassajam sātām sukham vedayitam kāyasamphassajā sātā sukhā vedanā. Idam tasmim samaye sukham hoti.

450. Katamā tasmim samaye cittassekaggatā hoti. Yā tasmim samaye cittassa ṭhiti. Ayam tasmim samaye cittassekaggatā hoti.

451. Katamam tasmim samaye manindriyam hoti. Yam tasmim samaye cittam mano mānasam hadayam paṇḍaram mano manāyatanaṁ manindriyam viññāṇam viññāṇakkhandho tadjākāyaviññāḍadhātu. Idam tasmim samaye manindriyam hoti.

452. Katamaṃ tasmim̐ samaye sukhindriyaṃ hoti. Yaṃ tasmim̐ samaye kāyikaṃ sātāṃ kāyikaṃ sukhaṃ kāyasamphassajaṃ sātāṃ sukhaṃ vedayitaṃ kāyasamphassajā sātā sukhā vedanā. Idaṃ tasmim̐ samaye sukhindriyaṃ hoti.

453. Katamaṃ tasmim̐ samaye jīvitindriyaṃ hoti. Yo tesaṃ arūpīnaṃ dhammānaṃ āyu ṭhiti yapaṇā yāpaṇā iriyaṇā vattanā pālaṇā jīvitaṃ jīvitindriyaṃ. Idaṃ tasmim̐ samaye jīvitindriyaṃ hoti. Ye vā pana tasmim̐ samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā. Ime dhammā abyākatā.

Tasmim̐ kho pana samaye cattāro khandhā honti, dvāyatanāni honti, dve dhātuyo honti, tayo āhārā honti, tīṇindriyāni honti, eko phasso hoti -pa- ekā kāyaviññāṇadhātu hoti, ekaṃ dhammāyatanaṃ hoti, ekā dhammadhātu hoti. Ye vā pana tasmim̐ samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā. Ime dhammā abyākatā -pa-.

454. Katamo tasmim̐ samaye saṅkhārakkhandho hoti. Phasso cetanā cittassekaggatā jīvitindriyaṃ. Ye vā pana tasmim̐ samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā ṭhapetvā vedanākkhandhaṃ ṭhapetvā saññākkhandhaṃ ṭhapetvā viññāṇakkhandhaṃ. Ayaṃ tasmim̐ samaye saṅkhārakkhandho hoti -pa-. Ime dhammā abyākatā.

Kusalavipākāni pañcaviññāṇāni.

Kusalavipākamanodhātu

455. Katame dhammā abyākatā. Yasim̐ samaye kāmāvacarassa kusalassa kammaṣṣa katattā upacitattā vipākā manodhātu uppannā hoti upekkhāsahagatā rūpārammaṇā vā -pa- phoṭṭhabbārammaṇā vā yaṃ yaṃ vā panārabbha. Tasmim̐ samaye phasso hoti, vedanā hoti, saññā hoti, cetanā hoti, cittaṃ hoti, vittakko hoti, vicāro

hoti, upekkhā hoti, cittassekaggatā hoti, manindriyaṃ hoti, upekkhindriyaṃ hoti, jīvitindriyaṃ hoti. Ye vā pana tasmim samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā. Ime dhammā abyākatā.

456. Katamo tasmim samaye phasso hoti. Yo tasmim samaye phasso phusanā samphusanā samphusitattaṃ. Ayaṃ tasmim samaye phasso hoti.

457. Katamā tasmim samaye vedanā hoti. Yaṃ tasmim samaye tajjāmanodhātusamphassajaṃ cetasikaṃ neva sātāṃ nāsātāṃ cetosamphassajaṃ adukkhamasukhaṃ vedayitaṃ cetosamphassajā adukkhamasukhā vedanā. Ayaṃ tasmim samaye vedanā hoti.

458. Katamā tasmim samaye saññā hoti. Yā tasmim samaye tajjāmanodhātusamphassajā saññā sañjānanā sañjānitattaṃ. Ayaṃ tasmim samaye saññā hoti.

459. Katamā tasmim samaye cetanā hoti. Yā tasmim samaye tajjāmanodhātusamphassajā cetanā sañcetanā cetayitattaṃ. Ayaṃ tasmim samaye cetanā hoti.

460. Katamaṃ tasmim samaye cittaṃ hoti. Yaṃ tasmim samaye cittaṃ mano mānasaṃ hadayaṃ paṇḍaraṃ mano manāyatanaṃ manindriyaṃ viññāṇaṃ viññāṇakkhandho tajjāmanodhātu. Idaṃ tasmim samaye cittaṃ hoti.

461. Katamo tasmim samaye vitakko hoti. Yo tasmim samaye takko vitakko saṅkappo appanā byappanā cetaso abhiniropanā. Ayaṃ tasmim samaye vitakko hoti.

462. Katamo tasmim samaye vicāro hoti. Yo tasmim samaye cāro vicāro anuvicāro upavicāro cittassa anusandhānatā anupekkhanatā. Ayaṃ tasmim samaye vicāro hoti.

463. Katamā tasmim samaye upekkhā hoti. Yaṁ tasmim samaye cetasikaṁ neva sātāṁ nāsātāṁ cetosamphassajaṁ adukkhamasukhaṁ vedayitaṁ cetosamphassajā adukkhamasukhā vedanā. Ayaṁ tasmim samaye upekkhā hoti.

464. Katamā tasmim samaye cittassekaggatā hoti. Yā tasmim samaye cittassa ṭhiti. Ayaṁ tasmim samaye cittassekaggatā hoti.

465. Katamaṁ tasmim samaye manindriyaṁ hoti. Yaṁ tasmim samaye cittaṁ mano mānaṁ hadayaṁ paṇḍaraṁ mano manāyatanaṁ manindriyaṁ viññāṇaṁ viññāṇakkhandho tajjāmanodhātu. Idaṁ tasmim samaye manindriyaṁ hoti.

466. Katamaṁ tasmim samaye upekkhindriyaṁ hoti. Yaṁ tasmim samaye cetasikaṁ neva sātāṁ nāsātāṁ cetosamphassajaṁ adukkhamasukhaṁ vedayitaṁ cetosamphassajā adukkhamasukhā vedanā. Idaṁ tasmim samaye upekkhindriyaṁ hoti.

467. Katamaṁ tasmim samaye jīvitindriyaṁ hoti. Yo tesāṁ arūpīnaṁ dhammānaṁ āyu ṭhiti yapaṇā yāpaṇā iriyaṇā vattanā pālaṇā jīvitaṁ jīvitindriyaṁ. Idaṁ tasmim samaye jīvitindriyaṁ hoti. Ye vā pana tasmim samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā. Ime dhammā abyākātā.

Tasmim kho pana samaye cattāro khandhā honti, dvāyatanāni honti, dve dhātuyo honti, tayo āhārā honti, tīṇindriyāni honti, eko phasso hoti -pa- ekā manodhātu hoti, ekaṁ dhammāyatanaṁ hoti, ekā dhammadhātu hoti. Ye vā pana tasmim samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā. Ime dhammā abyākātā -pa-.

468. Katamo tasmim samaye saṅkhārakkhandho hoti. Phasso cetanā vitakko vicāro cittassekaggatā jīvitindriyaṁ. Ye vā pana tasmim samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā ṭhapetvā

vedanākkhandhaṃ ṭhapetvā saññākkhandhaṃ ṭhapetvā viññāṇakkhandhaṃ.
Ayaṃ tasmim samaye saṅkhārakkhandho hoti -pa-. Ime dhammā abyākatā.

Kusalavipākā manodhātu.

Kusalavipākamanoviññāṇadhātusomanassasahagata

469. Katame dhammā abyākatā. Yasmiṃ samaye kāmāvacarassa kusalassa kammassa katattā upacitattā vipākā manoviññāṇadhātu uppannā hoti somanassasahagatā rūpārammaṇā vā -pa- dhammārammaṇā vā yaṃ yaṃ vā panārabbha. Tasmim samaye phasso hoti, vedanā hoti, saññā hoti, cetanā hoti, cittaṃ hoti, vitakko hoti, vicāro hoti, pīti hoti, sukhaṃ hoti, cittassekaggatā hoti, manindriyaṃ hoti, somanassindriyaṃ hoti, jīvitindriyaṃ hoti. Ye vā pana tasmim samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā. Ime dhammā abyākatā.

470. Katamo tasmim samaye phasso hoti. Yo tasmim samaye phasso phusanā samphusanā samphusitattaṃ. Ayaṃ tasmim samaye phasso hoti.

471. Katamā tasmim samaye vedanā hoti. Yaṃ tasmim samaye tājĵāmanoviññāṇadhātusamphassajaṃ cetasiḱaṃ sātaraṃ cetasiḱaṃ sukhaṃ cetosamphassajaṃ sātaraṃ sukhaṃ vedayitaṃ cetosamphassajā sātā sukhā vedanā. Ayaṃ tasmim samaye vedanā hoti.

472. Katamā tasmim samaye saññā hoti. Yā tasmim samaye tājĵāmanoviññāṇadhātusamphassajā saññā sañĵānanā sañĵānitattaṃ. Ayaṃ tasmim samaye saññā hoti.

473. Katamā tasmim samaye cetanā hoti. Yā tasmim samaye tājĵāmanoviññāṇadhātusamphassajā cetanā sañcetanā cetayitattaṃ. Ayaṃ tasmim samaye cetanā hoti.

474. Katamaṃ tasmim̐ samaye cittaṃ hoti. Yaṃ tasmim̐ samaye cittaṃ mano mānaṣaṃ hadayaṃ paṇḍaraṃ mano manāyatanaṃ manindriyaṃ viññāṇaṃ viññāṇakkhandho tajjāmanoviññāṇadhātu. Idaṃ tasmim̐ samaye cittaṃ hoti.

475. Katamo tasmim̐ samaye vitakko hoti. Yo tasmim̐ samaye takko vitakko saṅkappo appanā byappanā cetaso abhiniropanā. Ayaṃ tasmim̐ samaye vitakko hoti.

476. Katamo tasmim̐ samaye vicāro hoti. Yo tasmim̐ samaye cāro vicāro anuvicāro upavicāro cittassa anusandhānatā anupekkhanatā. Ayaṃ tasmim̐ samaye vicāro hoti.

477. Katamā tasmim̐ samaye pīti hoti. Yā tasmim̐ samaye pīti pāmojjaṃ āmodanā pamodanā hāso pahāso vitti odagyaṃ attamanatā cittassa. Ayaṃ tasmim̐ samaye pīti hoti.

478. Katamaṃ tasmim̐ samaye sukhaṃ hoti. Yaṃ tasmim̐ samaye cetasiṇaṃ sātāṃ cetasiṇaṃ sukhaṃ cetosamphassaṇaṃ sātāṃ sukhaṃ vedayitaṃ cetosamphassajā sātā sukhā vedanā. Idaṃ tasmim̐ samaye sukhaṃ hoti.

479. Katamā tasmim̐ samaye cittassekaggatā hoti. Yā tasmim̐ samaye cittassa ṭhiti. Ayaṃ tasmim̐ samaye cittassekaggatā hoti.

480. Katamaṃ tasmim̐ samaye manindriyaṃ hoti. Yaṃ tasmim̐ samaye cittaṃ mano mānaṣaṃ hadayaṃ paṇḍaraṃ mano manāyatanaṃ manindriyaṃ viññāṇaṃ viññāṇakkhandho tajjāmanoviññāṇadhātu. Idaṃ tasmim̐ samaye manindriyaṃ hoti.

481. Katamaṃ tasmim̐ samaye somanassindriyaṃ hoti. Yaṃ tasmim̐ samaye cetasiṇaṃ sātāṃ cetasiṇaṃ sukhaṃ cetosamphassaṇaṃ sātāṃ sukhaṃ vedayitaṃ cetosamphassajā sātā sukhā vedanā. Idaṃ tasmim̐ samaye somanassindriyaṃ hoti.

482. Katamaṃ tasmim̐ samaye jīvitindriyaṃ hoti. Yo tesaṃ arūpīnaṃ dhammānaṃ āyu ṭhiti yapaṇā yāpaṇā iriyaṇā vattanā pālanā jīvitaṃ jīvitindriyaṃ. Idaṃ tasmim̐ samaye jīvitindriyaṃ hoti. Ye vā pana tasmim̐ samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā. Ime dhammā abyākatā.

Tasmim̐ kho pana samaye cattāro khandhā honti, dvāyatanāni honti, dve dhātuyo honti, tayo āhārā honti, tīṇindriyāni honti, eko phasso hoti -pa- ekā manoviññāṇadhātu hoti, ekaṃ dhammāyatanaṃ hoti, ekā dhammadhātu hoti. Ye vā pana tasmim̐ samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā. Ime dhammā abyākatā -pa-.

483. Katamo tasmim̐ samaye saṅkhārakkhandho hoti. Phasso cetanā vitakko vicāro pīti cittassekaggatā jīvitindriyaṃ. Ye vā pana tasmim̐ samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā ṭhapetvā vedanākkhandhaṃ ṭhapetvā saññākkhandhaṃ ṭhapetvā viññāṇakkhandhaṃ. Ayaṃ tasmim̐ samaye saṅkhārakkhandho hoti -pa-. Ime dhammā abyākatā.

Kusalavipākā manoviññāṇadhātu somanassasahagatā.

Kusalavipākamanoviññāṇadhātu-upekkhāsahagata

484. Katame dhammā abyākatā. Yasim̐ samaye kāmāvacarassa kusalassa kammaṣṣa katattā upacitattā vipākā manoviññāṇadhātu uppannā hoti upekkhāsahagatā rūpārammaṇā vā -pa- dhammārammaṇā vā yaṃ yaṃ vā paṇārabha. Tasmim̐ samaye phasso hoti, vedanā hoti, saññā hoti, cetanā hoti, cittaṃ hoti, vitakko hoti, vicāro hoti, upekkhā hoti, cittassekaggatā hoti, manindriyaṃ hoti, upekkhindriyaṃ hoti, jīvitindriyaṃ hoti. Ye vā pana tasmim̐ samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā. Ime dhammā abyākatā.

485. Katamo tasmim̐ samaye phasso hoti. Yo tasmim̐ samaye phasso phusanā samphusanā samphusitattam̐. Ayaṁ tasmim̐ samaye phasso hoti.

486. Katamā tasmim̐ samaye vedanā hoti. Yaṁ tasmim̐ samaye tadjāmanoviññāṇadhātusamphassajam̐ cetasikam̐ neva sātām̐ nāsātām̐ cetosamphassajam̐ adukkhamasukham̐ vedayitam̐ cetosamphassajā adukkhamasukhā vedanā. Ayaṁ tasmim̐ samaye vedanā hoti.

487. Katamā tasmim̐ samaye saññā hoti. Yā tasmim̐ samaye tadjāmanoviññāṇadhātusamphassajā saññā sañjānanā sañjānitattam̐. Ayaṁ tasmim̐ samaye saññā hoti.

488. Katamā tasmim̐ samaye cetanā hoti. Yā tasmim̐ samaye tadjāmanoviññāṇadhātusamphassajā cetanā sañcetanā cetayitattam̐. Ayaṁ tasmim̐ samaye cetanā hoti.

489. Katamam̐ tasmim̐ samaye cittam̐ hoti. Yaṁ tasmim̐ samaye cittam̐ mano mānasam̐ hadayam̐ paṇḍaram̐ mano manāyatanaṁ manindriyaṁ viññāṇam̐ viññāṇakkhandho tadjāmanoviññāṇadhātu. Idam̐ tasmim̐ samaye cittam̐ hoti.

490. Katamo tasmim̐ samaye vitakko hoti. Yo tasmim̐ samaye takko vitakko saṅkappo appanā byappanā cetaso abhiniropanā. Ayaṁ tasmim̐ samaye vitakko hoti.

491. Katamo tasmim̐ samaye vicāro hoti. Yo tasmim̐ samaye cāro vicāro anuvicāro upavicāro cittassa anusandhānatā anupekkhanatā. Ayaṁ tasmim̐ samaye vicāro hoti.

492. Katamā tasmim̐ samaye upekkhā hoti. Yaṁ tasmim̐ samaye cetasikam̐ neva sātām̐ nāsātām̐ cetosamphassajam̐ adukkhamasukham̐ vedayitam̐ cetosamphassajā adukkhamasukhā vedanā. Ayaṁ tasmim̐ samaye upekkhā hoti.

493. Katamā tasmim samaye cittassekaggatā hoti. Yā tasmim samaye cittassa ṭhiti. Ayaṃ tasmim samaye cittassekaggatā hoti.

494. Kataṃ tasmim samaye manindriyaṃ hoti. Yaṃ tasmim samaye cittaṃ mano mānaṣaṃ hadayaṃ paṇḍaraṃ mano manāyatanaṃ manindriyaṃ viññāṇaṃ viññāṇakkhandho tajjāmanoviññāṇadhātu. Idaṃ tasmim samaye manindriyaṃ hoti.

495. Katamaṃ tasmim samaye upekkhindriyaṃ hoti. Yaṃ tasmim samaye cetasaṃ neva sātaṃ nāsātaṃ cetosamphassaṃ adukkhamasukhaṃ vedayitaṃ cetosamphassajā adukkhamasukhā vedanā. Idaṃ tasmim samaye upekkhindriyaṃ hoti.

496. Katamaṃ tasmim samaye jīvitindriyaṃ hoti. Yo tesaṃ arūpīnaṃ dhammānaṃ āyu ṭhiti yapaṇā yāpaṇā iriyaṇā vattanā pālaṇā jīvitaṃ jīvitindriyaṃ. Idaṃ tasmim samaye jīvitindriyaṃ hoti. Ye vā pana tasmim samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā. Ime dhammā abyākātā.

Tasmim kho pana samaye cattāro khandhā honti, dvāyatanāni honti, dve dhātuyo honti, tayo āhārā honti, tīṇindriyāni honti, eko phasso hoti -pa- ekā manoviññāṇadhātu hoti, ekaṃ dhammāyatanaṃ hoti, ekā dhammadhātu hoti. Ye vā pana tasmim samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā. Ime dhammā abyākātā -pa-.

497. Katamo tasmim samaye saṅkhārakkhandho hoti. Phasso cetanā vitakko vicāro cittassekaggatā jīvitindriyaṃ. Ye vā pana tasmim samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā ṭhapetvā vedanākkhandhaṃ ṭhapetvā saññākkhandhaṃ ṭhapetvā viññāṇakkhandhaṃ. Ayaṃ tasmim samaye saṅkhārakkhandho hoti -pa-. Ime dhammā abyākātā.

Kusalavipākā upekkhāsahagatā manoviññāṇadhātu.

Atṭhamahāvīpāka

498. Katame dhammā abyākatā. Yasmim samaye kāmāvacarassa kusalassa kammassa katattā upacittā vipākā manoviññāṇadhātu uppannā hoti somanassasahagatā ñāṇasampayuttā -pa- somanassa sahagatā ñāṇasampayuttā sasaṅkhāreṇa -pa- somanassasahagatā ñāṇavippayuttā -pa- somanassasahagatā ñāṇavippayuttā sasaṅkhāreṇa -pa- upekkhāsahagatā ñāṇasampayuttā -pa- upekkhāsahagatā ñāṇasampayuttā sasaṅkhāreṇa -pa- upekkhāsahagatā ñāṇavippayuttā -pa- upekkhāsahagatā ñāṇavippayuttā sasaṅkhāreṇa rūpārammaṇā vā -pa- dhammārammaṇā vā yaṃ yaṃ vā paṇārabbha. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā abyākatā -pa- alobho abyākatamūlaṃ -pa- adoso abyākatamūlaṃ -pa-. Ime dhammā abyākatā.

Atṭhamahāvīpākā.

Rūpāvacaravīpāka

499. Katame dhammā abyākatā. Yasmim samaye rūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti vivicceva kāmehi -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati pathavīkaṣiṇaṃ. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā. Tasseva rūpāvacarassa kusalassa kammassa katattā upacittā vipākāṃ vivicceva kāmehi -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati pathavīkaṣiṇaṃ. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā abyākatā.

500. Katame dhammā abyākatā. Yasmim samaye rūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti vitakkavicārānaṃ vūpasamā -pa- duttiyaṃ jhānaṃ -pa- tatiyaṃ jhānaṃ -pa- catutthaṃ jhānaṃ -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ -pa- pañcamaṃ jhānaṃ upasampajja viharati pathavīkaṣiṇaṃ. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā. Tasseva rūpāvacarassa kusalassa kammassa katattā upacittā vipākāṃ sukhassa ca pahānā -pa- pañcamaṃ jhānaṃ upasampajja viharati pathavīkaṣiṇaṃ.

Tasmim̐ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā abyākatā.

Rūpāvacaravipākā.

Arūpāvacaravipāka

501. Katame dhammā abyākatā. Yasmim̐ samaye arūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti sabbaso rūpasāññānaṃ samatikkamā paṭighasaññānaṃ atthaṅgamā nānattasaññānaṃ amanasikārā ākāśānañcāyatanasaññāsahagataṃ sukhassa ca pahānā -pa- catutthaṃ jhānaṃ upasampajja viharati. Tasmim̐ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā. Tasseva arūpāvacarassa kusalassa kammassa katattā upacittā vipākāṃ sabbaso rūpasāññānaṃ samatikkamā paṭighasaññānaṃ atthaṅgamā nānattasaññānaṃ amanasikārā ākāśānañcāyatanasaññāsahagataṃ sukhassa ca pahānā -pa- catutthaṃ jhānaṃ upasampajja viharati. Tasmim̐ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā abyākatā.

502. Katame dhammā abyākatā. Yasmim̐ samaye arūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti sabbaso ākāśānañcāyatanaṃ samatikkamma viññāṇañcāyatanasaññāsahagataṃ sukhassa ca pahānā -pa- catutthaṃ jhānaṃ upasampajja viharati. Tasmim̐ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā. Tasseva arūpāvacarassa kusalassa kammassa katattā upacittā vipākāṃ sabbaso ākāśānañcāyatanaṃ samatikkamma viññāṇañcāyatanasaññāsahagataṃ sukhassa ca pahānā -pa- catutthaṃ jhānaṃ upasampajja viharati. Tasmim̐ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā abyākatā.

503. Katame dhammā abyākatā. Yasmim̐ samaye arūpūpapattiyā maggaṃ bhāveti sabbaso viññāṇañcāyatanaṃ samatikkamma ākiñcaññāyatanasaññāsahagataṃ sukhassa ca pahānā -pa- catutthaṃ jhānaṃ upasampajja viharati. Tasmim̐ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā. Tasseva arūpāvacarassa kusalassa kammassa katattā upacittā

vipākaṃ sabbaso viññāṇaṇcāyatanam samatikkamma
 ākiñcaññāyatanasaññāsahagataṃ sukhassa ca pahānā -pa- catutthaṃ jhānaṃ
 upasampajja viharati. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-
 Ime dhammā abyākatā.

504. Katame dhammā abyākatā. Yasmim samaye arūpūpapattiyā
 maggaṃ bhāveti sabbaso ākiñcaññāyatanam samatikkamma
 nevasaññānāsaññāyatanasaññāsahagataṃ sukhassa ca pahānā -pa- catutthaṃ
 jhānaṃ upasampajja viharati. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo
 hoti -pa-. Ime dhammā kusalā. Tasseva arūpāvacarassa kusalassa kammassa
 katattā upacittā vipākaṃ sabbaso ākiñcaññāyatanam samatikkamma
 nevasaññānāsaññāyatanasaññāsahagataṃ sukhassa ca pahānā -pa- catutthaṃ
 jhānaṃ upasampajja viharati. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo
 hoti -pa-. Ime dhammā abyākatā.

Arūpāvacaravipākā.

Lokuttaravipāka-paṭhamamaggavipāka

Suddhikapaṭipadā

505. Katame dhammā abyākatā. Yasmim samaye lokuttaram jhānaṃ
 bhāveti niyyānikaṃ apacayagāmiṃ diṭṭhigatānaṃ pahānāya paṭhamāya
 bhūmiyā pattiyā vivicceva kāmehi -pa- paṭhamam jhānaṃ upasampajja
 viharati dukkhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ. Tasmim samaye phasso hoti -pa-
 avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā. Tasseva lokuttarassa kusalassa
 jhānassa katattā bhāvitattā vipākaṃ vivicceva kāmehi -pa- paṭhamam
 jhānaṃ upasampajja virahati dukkhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ suññataṃ.
 Tasmim samaye phasso hoti -pa- aññindriyam hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-
 Ime dhammā abyākatā.

506. Katame dhammā abyākatā. Yasmim samaye lokuttaram jhānaṃ
 bhāveti niyyānikaṃ apacayagāmiṃ diṭṭhigatānaṃ pahānāya paṭhamāya
 bhūmiyā pattiyā vivicceva kāmehi -pa- paṭhamam jhānaṃ upasampajja
 viharati dukkhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ. Tasmim samaye phasso hoti -pa-
 avikkhepo hoti -pa-. Ime

dhammā kusalā. Tasseva lokuttarassa kusalassa jhānassa katattā bhāvitattā vipākaṃ vivicceva kāmehi -pa- paṭhamam jhānam upasampajja viharati dukkhapaṭipadam dandhābhiññam animittam. Tasmim samaye phasso hoti -pa- aññindriyam hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā abyākatā.

507. Katame dhammā abyākatā. Yasmim samaye lokuttaram jhānam bhāveti niyyānikam apacayagāmiṃ diṭṭhigatānam pahānāya paṭhamāya bhūmiyā pattiyā vivicceva kāmehi -pa- paṭhamam jhānam upasampajja viharati dukkhapaṭipadam dandhābhiññam. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā. Tasseva lokuttarassa kusalassa jhānassa katattā bhāvitattā vipākaṃ vivicceva kāmehi -pa- paṭhamam jhānam upasampajja viharati dukkhapaṭipadam dandhābhiññam appaṇihitam. Tasmim samaye phasso hoti -pa- aññindriyam hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā abyākatā.

508. Katame dhammā abyākatā. Yasmim samaye lokuttaram jhānam bhāveti niyyānikam apacayagāmiṃ diṭṭhigatānam pahānāya paṭhamāya bhūmiyā pattiyā vitakkavicārānam vūpasamā -pa- dutiyam jhānam -pa- tatiyam jhānam -pa- catuttham jhānam -pa- paṭhamam jhānam -pa- pañcamam jhānam upasampajja viharati dukkhapaṭipadam dandhābhiññanti kusalam -pa- dukkhapaṭipadam dandhābhiññam suññatanti vipāko -pa- dukkhapaṭipadam dandhābhiññanti kusalam -pa- dukkhapaṭipadam dandhābhiññam animittanti vipāko -pa- dukkhapaṭipadam dandhābhiññanti kusalam -pa- dukkhapaṭipadam dandhābhiññam appaṇihitanti vipāko. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā abyākatā.

509. Katame dhammā abyākatā. Yasmim samaye lokuttaram jhānam bhāveti niyyānikam apacayagāmiṃ diṭṭhigatānam pahānāya paṭhamāya bhūmiyā pattiyā vivicceva kāmehi -pa- paṭhamam jhānam upasampajja viharati dukkhapaṭipadam khippābhiññam -pa- sukhapaṭipadam dandhābhiññam -pa- sukhapaṭipadam khippābhiññam -pa- dutiyam jhānam -pa- tatiyam jhānam -pa- catuttham jhānam -pa- paṭhamam jhānam -pa- pañcamam jhānam upasampajja viharati sukhapaṭipadam khippābhiññanti kusalam -pa- sukhapaṭipadam khippābhiññam suññatanti vipāko -pa- sukhapaṭipadam khippābhiññanti kusalam -pa- sukhapaṭipadam khippābhiññam animittanti vipāko -pa- sukhapaṭipadam khippābhiññanti kusalam -pa-

sukhaṭṭhapaṭipadaṃ khippābhīṇṇaṃ appaṇihitanti vipāko. Tasmīṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā abyākatā.

Suddhikaṭṭhapaṭipadā.

Suddhikasūñṇata

510. Katame dhammā abyākatā. Yasmiṃ samaye lokuttaraṃ jhānaṃ bhāveti niyyānikaṃ apacayagāmiṃ diṭṭhigatānaṃ pahānāya paṭhamāya bhūmiyā pattiyā vivicceva kāmehi -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati suñṇataṃ. Tasmīṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā. Tasseva lokuttarassa kusalassa jhānassa katattā bhāvitattā vipākaṃ vivicceva kāmehi -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati suñṇataṃ. Tasmīṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā abyākatā.

511. Katame dhammā abyākatā. Yasmiṃ samaye lokuttaraṃ jhānaṃ bhāveti niyyānikaṃ apacayagāmiṃ diṭṭhigatānaṃ pahānāya paṭhamāya bhūmiyā pattiyā vivicceva kāmehi -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati suñṇataṃ. Tasmīṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā tasseva lokuttarassa kusalassa jhānassa katattā bhāvitattā vipākaṃ vivicceva kāmehi -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati animittaṃ. Tasmīṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā abyākatā.

512. Katame dhammā abyākatā. Yasmiṃ samaye lokuttaraṃ jhānaṃ bhāveti niyyānikaṃ apacayagāmiṃ diṭṭhigatānaṃ pahānāya paṭhamāya bhūmiyā pattiyā vivicceva kāmehi -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati suñṇataṃ. Tasmīṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā. Tasseva lokuttarassa kusalassa jhānassa katattā bhāvitattā vipākaṃ vivicceva kāmehi -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati appaṇihitaṃ. Tasmīṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā abyākatā.

513. Katame dhammā abyākatā. Yasmiṃ samaye lokuttaraṃ jhānaṃ bhāveti niyyānikaṃ apacayagāmiṃ diṭṭhigatānaṃ pahānāya paṭhamāya bhūmiyā pattiya vitakkavicārānaṃ vūpasamā -pa- dutiyaṃ jhānaṃ -pa- tatiyaṃ jhānaṃ -pa- catutthaṃ jhānaṃ -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ -pa- pañcamaṃ jhānaṃ upasampajja viharati suññatanti kusalaṃ -pa- suññatanti vipāko -pa- suññatanti kusalaṃ -pa- animittanti vipāko -pa- suññatanti kusalaṃ -pa- appaṇihitanti vipāko. Tasmīṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā abyākatā.

Suddhikasūññataṃ.

Suññatapaṭipadā

514. Katame dhammā abyākatā. Yasmiṃ samaye lokuttaraṃ jhānaṃ bhāveti niyyānikaṃ apacayagāmiṃ diṭṭhigatānaṃ pahānāya paṭhamāya bhūmiyā pattiya vivicceva kāmehi -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati dukkhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ suññataṃ. Tasmīṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā. Tasseva lokuttarassa kusalassa jhānassa katattā bhāvitattā vipākaṃ vivicceva kāmehi -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati dukkhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ suññataṃ. Tasmīṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā abyākatā.

515. Katame dhammā abyākatā. Yasmiṃ samaye lokuttaraṃ jhānaṃ bhāveti niyyānikaṃ apacayagāmiṃ diṭṭhigatānaṃ pahānāya paṭhamāya bhūmiyā pattiya vivicceva kāmehi -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati dukkhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ suññataṃ. Tasmīṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā. Tasseva lokuttarassa kusalassa jhānassa katattā bhāvitattā vipākaṃ vivicceva kāmehi -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati dukkhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ animittaṃ. Tasmīṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā abyākatā.

516. Katame dhammā abyākatā. Yasmiṃ samaye lokuttaraṃ jhānaṃ bhāveti niyyānikaṃ apacayagāmiṃ diṭṭhigatānaṃ pahānāya paṭhamāya bhūmiyā

pattiyā vivicceva kāmehi -pa- paṭhamam jhānam upasampajja viharati dukkhapaṭipadam dandhābhiññam suññatam. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā. Tasseva lokuttarassa kusalassa jhānassa katattā bhāvitattā vipākam vivicceva kāmehi -pa- paṭhamam jhānam upasampajja viharati dukkhapaṭipadam dandhābhiññam appaṇihitam. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā abyākatā.

517. Katame dhammā abyākatā. Yasmim samaye lokuttaram jhānam bhāveti niyyānikam apacayagāmiṃ diṭṭhigatānam pahānāya paṭhamāya bhūmiyā pattiyā vitakkavicārānam vūpasamā -pa- dutiyam jhānam -pa- tatiyam jhānam -pa- catuttham jhānam -pa- paṭhamam jhānam -pa- pañcamam jhānam upasampajja viharati dukkhapaṭipadam dandhābhiññam suññatanti kusalam -pa- dukkhapaṭipadam dandhābhiññam suññatanti vipāko -pa- dukkhapaṭipadam dandhābhiññam suññatanti kusalam -pa- dukkhapaṭipadam dandhābhiññam animittanti vipāko -pa- dukkhapaṭipadam dandhābhiññam suññatanti kusalam -pa- dukkhapaṭipadam dandhābhiññam appaṇihitanti vipāko. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā abyākatā.

518. Katame dhammā abyākatā. Yasmim samaye lokuttaram jhānam bhāveti niyyānikam apacayagāmiṃ diṭṭhigatānam pahānāya paṭhamāya bhūmiyā pattiyā vivicceva kāmehi -pa- paṭhamam jhānam upasampajja viharati dukkhapaṭipadam khippābhiññam suññatam -pa- sukhapaṭipadam dandhābhiññam suññatam -pa- sukhapaṭipadam khippābhiññam suññatam -pa- dutiyam jhānam -pa- tatiyam jhānam -pa- catuttham jhānam -pa- paṭhamam jhānam -pa- pañcamam jhānam upasampajja viharati sukhapaṭipadam khippābhiññam suññatanti kusalam -pa- sukhapaṭipadam khippābhiññam suññatanti vipāko -pa- sukhapaṭipadam khippābhiññam suññatanti kusalam -pa- sukhapaṭipadam khippābhiññam animittanti vipāko -pa- sukhapaṭipadam khippābhiññam suññatanti kusalam -pa- sukhapaṭipadam khippābhiññam appaṇihitanti vipāko. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā abyākatā.

Suññatapaṭipadā.

Suddhika-appaṇihita

519. Katame dhammā abyākatā. Yasmiṃ samaye lokuttaraṃ jhānaṃ bhāveti niyyānikaṃ apacayagāmiṃ diṭṭhigatānaṃ pahānāya paṭhamāya bhūmiyā pattiyā vivicceva kāmehi -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati appaṇihitaṃ. Tasmiṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā. Tasseva lokuttarassa kusalassa jhānassa katattā bhāvitattā vipākaṃ vivicceva kāmehi -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati appaṇihitaṃ. Tasmiṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā abyākatā.

520. Katame dhammā abyākatā. Yasmiṃ samaye lokuttaraṃ jhānaṃ bhāveti niyyānikaṃ apacayagāmiṃ diṭṭhigatānaṃ pahānāya paṭhamāya bhūmiyā pattiyā vivicceva kāmehi -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati appaṇihitaṃ. Tasmiṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā. Tasseva lokuttarassa kusalassa jhānassa katattā bhāvitattā vipākaṃ vivicceva kāmehi -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati animittaṃ. Tasmiṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā abyākatā.

521. Katame dhammā abyākatā. Yasmiṃ samaye lokuttaraṃ jhānaṃ bhāveti niyyānikaṃ apacayagāmiṃ diṭṭhigatānaṃ pahānāya paṭhamāya bhūmiyā pattiyā vivicceva kāmehi -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati appaṇihitaṃ. Tasmiṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā. Tasseva lokuttarassa kusalassa jhānassa katattā bhāvitattā vipākaṃ vivicceva kāmehi -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati suññataṃ. Tasmiṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā abyākatā.

522. Katame dhammā abyākatā. Yasmiṃ samaye lokuttaraṃ jhānaṃ bhāveti niyyānikaṃ apacayagāmiṃ diṭṭhigatānaṃ pahānāya paṭhamāya bhūmiyā pattiyā vitakkavicārānaṃ vūpasamā -pa- dutiyaṃ jhānaṃ -pa- tatiyaṃ jhānaṃ -pa- catutthaṃ jhānaṃ -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ -pa- pañcamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati appaṇihitanti kusalaṃ -pa- appaṇihitanti vipāko -pa- appaṇihitanti

kusalaṃ -pa- animittanti vipāko -pa- appaṇihitanti kusalaṃ -pa- suññatanti vipāko. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā abyākatā.

Suddhika-appaṇihitaṃ.

Appaṇihitapaṭipadā

523. Katame dhammā abyākatā. Yasmiṃ samaye lokuttaraṃ jhānaṃ bhāveti niyyānikaṃ apacayagāmiṃ diṭṭhigatānaṃ pahānāya paṭhamāya bhūmiyā pattiyā vivicceva kāmehi -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati dukkhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ appaṇihitaṃ. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā. Tasseva lokuttarassa kusalassa jhānassa katattā bhāvitattā vipākaṃ vivicceva kāmehi -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati dukkhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ appaṇihitaṃ. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā abyākatā.

524. Katame dhammā abyākatā. Yasmiṃ samaye lokuttaraṃ jhānaṃ bhāveti niyyānikaṃ apacayagāmiṃ diṭṭhigatānaṃ pahānāya paṭhamāya bhūmiyā pattiyā vivicceva kāmehi -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati dukkhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ appaṇihitaṃ. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā. Tasseva lokuttarassa kusalassa jhānassa katattā bhāvitattā vipākaṃ vivicceva kāmehi -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati dukkhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ animittaṃ. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā abyākatā.

525. Katame dhammā abyākatā. Yasmiṃ samaye lokuttaraṃ jhānaṃ bhāveti niyyānikaṃ apacayagāmiṃ diṭṭhigatānaṃ pahānāya paṭhamāya bhūmiyā pattiyā vivicceva kāmehi -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati dukkhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ appaṇihitaṃ. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā. Tasseva lokuttarassa

kusalassa jhānassa katattā bhāvitattā vipākaṃ vivicceva kāmehi -pa- paṭhamarū jhānaṃ upasampajja viharati dukkhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ suññataṃ. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā abyākatā.

526. Katame dhammā abyākatā. Yasmim samaye lokuttaraṃ jhānaṃ bhāveti niyyānikaṃ apacayagāmiṃ diṭṭhigatānaṃ pahānāya paṭhamāya bhūmiyā pattiyā vitakkavicārānaṃ vūpasamā -pa- dutiyaṃ jhānaṃ -pa- tatiyaṃ jhānaṃ -pa- catutthaṃ jhānaṃ -pa- paṭhamarū jhānaṃ -pa- pañcamarū jhānaṃ upasampajja viharati dukkhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ appaṇihitanti kusalaṃ -pa- dukkhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ appaṇihitanti vipāko -pa- dukkhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ appaṇihitanti kusalaṃ -pa- dukkhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ animittanti vipāko -pa- dukkhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ appaṇihitanti kusalaṃ -pa- dukkhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ suññatanti vipāko. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā abyākatā.

527. Katame dhammā abyākatā. Yasmim samaye lokuttaraṃ jhānaṃ bhāveti niyyānikaṃ apacayagāmiṃ diṭṭhigatānaṃ pahānāya paṭhamāya bhūmiyā pattiyā vivicceva kāmehi -pa- paṭhamarū jhānaṃ upasampajja viharati dukkhapaṭipadaṃ khippābhiññaṃ appaṇihitaṃ -pa- sukhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ appaṇihitaṃ -pa- sukhapaṭipadaṃ khippābhiññaṃ appaṇihitaṃ -pa- dutiyaṃ jhānaṃ -pa- tatiyaṃ jhānaṃ -pa- catutthaṃ jhānaṃ -pa- paṭhamarū jhānaṃ -pa- pañcamarū jhānaṃ upasampajja viharati sukhapaṭipadaṃ khippābhiññaṃ appaṇihitanti kusalaṃ -pa- sukhapaṭipadaṃ khippābhiññaṃ appaṇihitanti vipāko -pa- sukhapaṭipadaṃ khippābhiññaṃ appaṇihitanti kusalaṃ -pa- sukhapaṭipadaṃ khippābhiññaṃ animittanti vipāko -pa- sukhapaṭipadaṃ khippābhiññaṃ appaṇihitanti kusalaṃ -pa- sukhapaṭipadaṃ khippābhiññaṃ suññatanti vipāko. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā abyākatā.

Appaṇihitapaṭipadā.

Vīsati mahānaya

528. Katame dhammā abyākatā. Yasmim samaye lokuttaraṃ maggaṃ bhāveti -pa- lokuttaraṃ satipaṭṭhānaṃ bhāveti -pa- lokuttaraṃ sammappadhānaṃ

bhāveti -pa- lokuttaram iddhipādam bhāvehi -pa- lokuttaram indriyam
 bhāveti -pa- lokuttaram balam bhāveti -pa- lokuttaram bojjhaṅgam bhāveti
 -pa- lokuttaram saccam bhāveti -pa- lokuttaram samatham bhāveti -pa-
 lokuttaram dhammam bhāveti -pa- lokuttaram khandham bhāveti -pa-
 lokuttaram āyatanam bhāveti -pa- lokuttaram dhātum bhāveti -pa-
 lokuttaram āharam bhāveti -pa- lokuttaram phassam bhāveti -pa- lokuttaram
 vedanam bhāveti -pa- lokuttaram saññam bhāveti -pa- lokuttaram cetanam
 bhāveti -pa- lokuttaram cittam bhāveti niyyānikam apacayagāmiṃ
 diṭṭhigatānam pahānāya paṭhamāya bhūmiyā pattiyā vivicceva kāmehi -pa-
 paṭhamam jhānam upasampajja viharati dukkhapaṭipadam dandhābhiññaṃ.
 Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.
 Tasseva lokuttarassa kusalassa jhānassa katattā bhāvitattā vipākam
 vivicceva kāmehi -pa- paṭhamam jhānam upasampajja viharati
 dukkhapaṭipadam dandhābhiññaṃ suññatam -pa- animittam -pa-
 appaṇihitam. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime
 dhammā abyākatā.

Vīsati mahānaya.

Chandādhipeyyasuddhikapaṭipadā

529. Katame dhammā abyākatā. Yasmim samaye lokuttaram jhānam
 bhāveti niyyānikam apacayagāmiṃ diṭṭhigatānam pahānāya paṭhamāya
 bhūmiyā pattiyā vivicceva kāmehi -pa- paṭhamam jhānam upasampajja
 viharati dukkhapaṭipadam dandhābhiññaṃ chandādhipeyyam. Tasmim
 samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā. Tasseva
 lokuttarassa kusalassa jhānassa katattā bhāvitattā vipākam vivicceva kāmehi
 -pa- paṭhamam jhānam upasampajja viharati dukkhapaṭipadam
 dandhābhiññaṃ suññatam chandādhipeyyam. Tasmim samaye phasso hoti
 -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā abyākatā.

530. Katame dhammā abyākatā. Yasmim samaye lokuttaram jhānam
 bhāveti niyyānikam apacayagāmiṃ diṭṭhigatānam pahānāya paṭhamāya

bhūmiyā pattiyā vivicceva kāmehi -pa- paṭhamam jhānam upasampajja viharati dukkhapaṭipadam dandhābhiññam chandādhipeyyam. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā. Tasseva lokuttarassa kusalassa jhānassa katattā bhāvitattā vipākam vivicceva kāmehi -pa- paṭhamam jhānam upasampajja viharati dukkhapaṭipadam dandhābhiññam animittam chandādhipeyyam. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā abyākatā.

531. Katame dhammā abyākatā. Yasmim samaye lokuttaram jhānam bhāveti niyyānikam apacayagāmiṃ diṭṭhigatānam pahānāya paṭhamāya bhūmiyā pattiyā vivicceva kāmehi -pa- paṭhamam jhānam upasampajja viharati dukkhapaṭipadam dandhābhiññam chandādhipeyyam. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā. Tasseva lokuttarassa kusalassa jhānassa katattā bhāvitattā vipākam vivicceva kāmehi -pa- paṭhamam jhānam upasampajja viharati dukkhapaṭipadam dandhābhiññam appaṇihitam chandādhipeyyam. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā abyākatā.

532. Katame dhammā abyākatā. Yasmim samaye lokuttaram jhānam bhāveti niyyānikam apacayagāmiṃ diṭṭhigatānam pahānāya paṭhamāya bhūmiyā pattiyā vitakkavicārānam vūpasamā -pa- dutiyam jhānam -pa- tatiyam jhānam -pa- catuttham jhānam -pa- paṭhamam jhānam -pa- pañcamam jhānam upasampajja viharati dukkhapaṭipadam dandhābhiññam chandādhipeyyanti kusalam -pa- dukkhapaṭipadam dandhābhiññam suññatam chandādhipeyyanti vipāko -pa- dukkhapaṭipadam dandhābhiññam chandādhipeyyanti kusalam -pa- dukkhapaṭipadam dandhābhiññam animittam chandādhipeyyanti vipāko -pa- dukkhapaṭipadam dandhābhiññam chandādhipeyyanti kusalam -pa- dukkhapaṭipadam dandhābhiññam appaṇihitam chandādhipeyyanti vipāko. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā abyākatā.

533. Katame dhammā abyākatā. Yasmim samaye lokuttaram jhānam bhāveti niyyānikam apacayagāmiṃ diṭṭhigatānam pahānāya paṭhamāya bhūmiyā pattiyā vivicceva kāmehi -pa- paṭhamam jhānam upasampajja viharati

dukkhapaṭipadaṃ khippābhiññaṃ chandādhīpateyyaṃ -pa- sukhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ chandādhīpateyyaṃ -pa- sukhapaṭipadaṃ khippābhiññaṃ chandādhīpateyyaṃ -pa- dutiyaṃ jhānaṃ -pa- tatiyaṃ jhānaṃ -pa- catutthaṃ jhānaṃ -pa- paṭhamaṃ jhānaṃ -pa- pañcamaṃ jhānaṃ upasampajja viharati sukhapaṭipadaṃ khippābhiññaṃ chandādhīpateyyanti kusalaṃ -pa- sukhapaṭipadaṃ khippābhiññaṃ suññattaṃ chandādhīpateyyanti vipāko -pa- sukhapaṭipadaṃ khippābhiññaṃ chandādhīpateyyanti kusalaṃ -pa- sukhapaṭipadaṃ khippābhiññaṃ animittaṃ chandādhīpateyyanti vipāko -pa- sukhapaṭipadaṃ khippābhiññaṃ chandādhīpateyyanti kusalaṃ -pa- sukhapaṭipadaṃ khippābhiññaṃ appaṇihitaṃ chandādhīpateyyanti vipāko. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā abyākatā.

Chandādhīpateyyasuddhikapaṭipadā.

Chandādhīpateyyasuddhikasūññata

534. Katame dhammā abyākatā. Yasmiṃ samaye lokuttaraṃ jhānaṃ bhāveti niyyānikaṃ apacayagāmiṃ diṭṭhigatānaṃ pahānāya paṭhamāya bhūmiyā pattiyā vicicca kāmehi -pa- paṭhamaṃ jhānaṃ upasampajja viharati suññataṃ chandādhīpateyyaṃ. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā. Tasseva lokuttarassa kusalassa jhānassa katattā bhāvitattā vipākaṃ vicicca kāmehi -pa- paṭhamaṃ jhānaṃ upasampajja viharati suññataṃ chandādhīpateyyaṃ. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā abyākatā.

535. Katame dhammā abyākatā. Yasmiṃ samaye lokuttaraṃ jhānaṃ bhāveti niyyānikaṃ apacayagāmiṃ diṭṭhigatānaṃ pahānāya paṭhamāya bhūmiyā pattiyā vicicca kāmehi -pa- paṭhamaṃ jhānaṃ upasampajja viharati suññataṃ chandādhīpateyyaṃ. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā. Tasseva lokuttarassa kusalassa jhānassa katattā bhāvitattā vipākaṃ vicicca kāmehi -pa- paṭhamaṃ jhānaṃ upasampajja viharati animittaṃ chandādhīpateyyaṃ. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā abyākatā.

536. Katame dhammā abyākatā. Yasmiṃ samaye lokuttaraṃ jhānaṃ bhāveti niyyānikaṃ apacayagāmiṃ diṭṭhigatānaṃ pahānāya paṭhamāya bhūmiyā pattiyaṃ vivicceva kāmehi -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati suññataṃ chandādhipeyyaṃ. Tasmīṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā. Tasseva lokuttarassa kusalassa jhānassa katattā bhāvitattā vipākaṃ vivicceva kāmehi -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati appaṇihitaṃ chandādhipeyyaṃ. Tasmīṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā abyākatā.

537. Katame dhammā abyākatā. Yasmiṃ samaye lokuttaraṃ jhānaṃ bhāveti niyyānikaṃ apacayagāmiṃ diṭṭhigatānaṃ pahānāya paṭhamāya bhūmiyā pattiyaṃ vitakkavicārānaṃ vūpasamā -pa- dutiyaṃ jhānaṃ -pa- tatiyaṃ jhānaṃ -pa- catutthaṃ jhānaṃ -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ -pa- pañcamaṃ jhānaṃ upasampajja viharati suññataṃ chandādhipeyyanti kusalaṃ -pa- suññataṃ chandādhipeyyanti vipāko -pa- suññataṃ chandādhipeyyanti kusalaṃ -pa- animittaṃ chandādhipeyyanti vipāko -pa- suññataṃ chandādhipeyyanti kusalaṃ -pa- appaṇihitaṃ chandādhipeyyanti vipāko. Tasmīṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā abyākatā.

Chandādhipeyyasuddhikasūññatā.

538. Katame dhammā abyākatā. Yasmiṃ samaye lokuttaraṃ jhānaṃ bhāveti niyyānikaṃ apacayagāmiṃ diṭṭhigatānaṃ pahānāya paṭhamāya bhūmiyā pattiyaṃ vivicceva kāmehi -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati dukkhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ suññataṃ chandādhipeyyaṃ. Tasmīṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā. Tasseva lokuttarassa kusalassa jhānassa katattā bhāvitattā vipākaṃ vivicceva kāmehi -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati dukkhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ suññataṃ chandādhipeyyaṃ. Tasmīṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā abyākatā.

539. Katame dhammā abyākatā. Yasmiṃ samaye lokuttaraṃ jhānaṃ bhāveti niyyānikaṃ apacayagāmiṃ diṭṭhigatānaṃ pahānāya paṭhamāya bhūmiyā pattiyā vivicceva kāmehi -pa- paṭhamam jhānaṃ upasampajja viharati dukkhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ suññataṃ chandādhīpateyyaṃ. Tasmīṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā. Tasseva lokuttarassa kusalassa jhānassa katattā bhāvitattā vipākaṃ vivicceva kāmehi -pa- paṭhamam jhānaṃ upasampajja viharati dukkhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ animittaṃ chandādhīpateyyaṃ. Tasmīṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā abyākatā.

540. Katame dhammā abyākatā. Yasmiṃ samaye lokuttaraṃ jhānaṃ bhāveti niyyānikaṃ apacayagāmiṃ diṭṭhigatānaṃ pahānāya paṭhamāya bhūmiyā pattiyā vivicceva kāmehi -pa- paṭhamam jhānaṃ upasampajja viharati dukkhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ suññataṃ chandādhīpateyyaṃ. Tasmīṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā. Tasseva lokuttarassa kusalassa jhānassa katattā bhāvitattā vipākaṃ vivicceva kāmehi -pa- paṭhamam jhānaṃ upasampajja viharati dukkhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ appaṇihitaṃ chandādhīpateyyaṃ. Tasmīṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā abyākatā.

541. Katame dhammā abyākatā. Yasmiṃ samaye lokuttaraṃ jhānaṃ bhāveti niyyānikaṃ apacayagāmiṃ diṭṭhigatānaṃ pahānāya paṭhamāya bhūmiyā pattiyā vitakkavicārānaṃ vūpasamā -pa- dutiyaṃ jhānaṃ -pa- tatiyaṃ jhānaṃ -pa- catutthaṃ jhānaṃ -pa- paṭhamam jhānaṃ -pa- pañcamam jhānaṃ upasampajja viharati dukkhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ suññataṃ chandādhīpateyyanti kusalaṃ -pa- dukkhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ suññataṃ chandādhīpateyyanti vipāko -pa- dukkhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ suññataṃ chandādhīpateyyanti kusalaṃ -pa- dukkhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ animittaṃ chandādhīpateyyanti vipāko -pa- dukkhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ suññataṃ chandādhīpateyyanti kusalaṃ -pa- dukkhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ appaṇihitaṃ chandādhīpateyyanti vipāko. Tasmīṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā abyākatā.

542. Katame dhammā abyākatā. Yasmiṃ samaye lokuttaraṃ jhānaṃ bhāveti niyyānikaṃ apacayagāmiṃ diṭṭhigatānaṃ pahānāya paṭhamāya

bhūmiyā pattiyā vivicceva kāmehi -pa- paṭhamam jhānam upasampajja viharati dukkhapaṭipadam khippābhiññam suññatam chandādhipeyyam -pa- sukhapaṭipadam dandhābhiññam suññatam chandādhipeyyam -pa- sukhapaṭipadam khippābhiññam suññatam chandādhipeyyam -pa- dutiyam jhānam -pa- tatiyam jhānam -pa- catuttham jhānam -pa- paṭhamam jhānam -pa- pañcamam jhānam upasampajja viharati sukhapaṭipadam khippābhiññam suññatam chandādhipeyyanti kusalam -pa- sukhapaṭipadam khippābhiññam suññatam chandādhipeyyanti vipāko -pa- sukhapaṭipadam khippābhiññam suññatam chandādhipeyyanti kusalam -pa- sukhapaṭipadam khippābhiññam animittam chandādhipeyyanti vipāko -pa- sukhapaṭipadam khippābhiññam suññatam chandādhipeyyanti kusalam -pa- sukhapaṭipadam khippābhiññam appaṇihitam chandādhipeyyanti vipāko. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā abyākatā.

543. Katame dhammā abyākatā. Yasmiṃ samaye lokuttaram jhānam bhāveti niyyānikam apacayagāmiṃ diṭṭhigatānam pahānāya paṭhamāya bhūmiyā pattiyā vivicceva kāmehi -pa- paṭhamam jhānam upasampajja viharati appaṇihitam chandādhipeyyam. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā. Tasseva lokuttarassa kusalassa jhānassa katattā bhāvitattā vipākam vivicceva kāmehi -pa- paṭhamam jhānam upasampajja viharati appaṇihitam chandādhipeyyam. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā abyākatā.

544. Katame dhammā abyākatā. Yasmiṃ samaye lokuttaram jhānam bhāveti niyyānikam apacayagāmiṃ diṭṭhigatānam pahānāya paṭhamāya bhūmiyā pattiyā vivicceva kāmehi -pa- paṭhamam jhānam upasampajja viharati appaṇihitam chandādhipeyyam. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā. Tasseva lokuttarassa kusalassa jhānassa katattā bhāvitattā vipākam vivicceva kāmehi -pa- paṭhamam jhānam upasampajja viharati animittam chandādhipeyyam. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā abyākatā.

545. Katame dhammā abyākatā. Yasmiṃ samaye lokuttaram jhānam bhāveti niyyānikam apacayagāmiṃ diṭṭhigatānam pahānāya paṭhamāya bhūmiyā pattiyā vivicceva kāmehi -pa- paṭhamam jhānam upasampajja viharati

appaṇihitaṃ chandādhīpateyyaṃ. Tasmim̐ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā. Tasseva lokuttarassa kusalassa jhānassa katattā bhāvitattā vipākaṃ vivicceva kāmehi -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati suññataṃ chandādhīpateyyaṃ. Tasmim̐ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā abyākatā.

546. Katame dhammā abyākatā. Yasmin̐ samaye lokuttaraṃ jhānaṃ bhāveti niyyānikaṃ apacayagāmiṃ diṭṭhigatānaṃ pahānāya paṭhamāya bhūmiyā pattiyā vitakkavicārānaṃ vūpasamā -pa- dutiyaṃ jhānaṃ -pa- tatiyaṃ jhānaṃ -pa- catutthaṃ jhānaṃ -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ -pa- pañcamaṃ jhānaṃ upasampajja viharati appaṇihitaṃ chandādhīpateyyanti kusalaṃ -pa- appaṇihitaṃ chandādhīpateyyanti vipāko -pa- appaṇihitaṃ chandādhīpateyyanti kusalaṃ -pa- animittaṃ chandādhīpateyyanti vipāko -pa- appaṇihitaṃ chandādhīpateyyanti kusalaṃ -pa- suññataṃ chandādhīpateyyanti vipāko. Tasmim̐ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā abyākatā.

547. Katame dhammā abyākatā. Yasmin̐ samaye lokuttaraṃ jhānaṃ bhāveti niyyānikaṃ apacayagāmiṃ diṭṭhigatānaṃ pahānāya paṭhamāya bhūmiyā pattiyā vivicceva kāmehi -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati dukkhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ appaṇihitaṃ chandādhīpateyyaṃ. Tasmim̐ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā. Tasseva lokuttarassa kusalassa jhānassa katattā bhāvitattā vipākaṃ vivicceva kāmehi -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati dukkhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ appaṇihitaṃ chandādhīpateyyaṃ. Tasmim̐ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā abyākatā.

548. Katame dhammā abyākatā. Yasmin̐ samaye lokuttaraṃ jhānaṃ bhāveti niyyānikaṃ apacayagāmiṃ diṭṭhigatānaṃ pahānāya paṭhamāya bhūmiyā pattiyā vivicceva kāmehi -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati dukkhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ appaṇihitaṃ chandādhīpateyyaṃ. Tasmim̐ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā. Tasseva lokuttarassa kusalassa jhānassa katattā bhāvitattā vipākaṃ vivicceva kāmehi -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati dukkhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ animittaṃ

chandādhīpateyyaṃ. Tasmīṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-.
Ime dhammā abyākatā.

549. Katame dhammā abyākatā. Yasmiṃ samaye lokuttaraṃ jhānaṃ
bhāveti niyyānikaṃ apacayagāmiṃ diṭṭhigatānaṃ pahānāya paṭhamāya
bhūmiyā pattiyaṃ vivicceva kāmehi -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ upasampajja
viharati dukkhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ appaṇihitaṃ chandādhīpateyyaṃ.
Tasmīṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā.
Tasseva lokuttarassa kusalassa jhānassa katattā bhāvitattā vipākaṃ
vivicceva kāmehi -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati
dukkhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ suññataṃ chandādhīpateyyaṃ. Tasmīṃ
samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā abyākatā.

550. Katame dhammā abyākatā. Yasmiṃ samaye lokuttaraṃ jhānaṃ
bhāveti niyyānikaṃ apacayagāmiṃ diṭṭhigatānaṃ pahānāya paṭhamāya
bhūmiyā pattiyaṃ vitakkavicārānaṃ vūpasamā -pa- dutiyaṃ jhānaṃ -pa-
tatiyaṃ jhānaṃ -pa- catutthaṃ jhānaṃ -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ -pa-
pañcamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati dukkhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ
appaṇihitaṃ chandādhīpateyyanti kusalaṃ -pa- dukkhapaṭipadaṃ
dandhābhiññaṃ appaṇihitaṃ chandādhīpateyyanti vipāko -pa-
dukkhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ appaṇihitaṃ chandādhīpateyyanti
kusalaṃ -pa- dukkhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ animittaṃ
chandādhīpateyyanti vipāko -pa- dukkhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ
appaṇihitaṃ chandādhīpateyyanti kusalaṃ -pa- dukkhapaṭipadaṃ
dandhābhiññaṃ suññataṃ chandādhīpateyyanti vipāko. Tasmīṃ samaye
phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā abyākatā.

551. Katame dhammā abyākatā. Yasmiṃ samaye lokuttaraṃ jhānaṃ
bhāveti niyyānikaṃ apacayagāmiṃ diṭṭhigatānaṃ pahānāya paṭhamāya
bhūmiyā pattiyaṃ vivicceva kāmehi -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ upasampajja
viharati dukkhapaṭipadaṃ khippābhiññaṃ appaṇihitaṃ chandādhīpateyyaṃ
-pa- sukhaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ appaṇihitaṃ chandādhīpateyyaṃ -pa-
sukhaṭipadaṃ khippābhiññaṃ appaṇihitaṃ chandādhīpateyyaṃ -pa-
dutiyaṃ jhānaṃ -pa- tatiyaṃ jhānaṃ -pa- catutthaṃ jhānaṃ -pa- paṭhamāṃ
jhānaṃ -pa- pañcamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati sukhaṭipadaṃ
khippābhiññaṃ appaṇihitaṃ chandādhīpateyyanti kusalaṃ -pa-
sukhaṭipadaṃ khippābhiññaṃ appaṇihitaṃ chandādhīpateyyanti vipāko
-pa-

sukhapaṭipadaṃ khippābhiññaṃ appaṇihitaṃ chandādhipeyyanti kusalaṃ
 -pa- sukhapaṭipadaṃ khippābhiññaṃ animittaṃ chandādhipeyyanti vipāko
 -pa- sukhapaṭipadaṃ khippābhiññaṃ appaṇihitaṃ chandādhipeyyanti
 kusalaṃ -pa- sukhapaṭipadaṃ khippābhiññaṃ suññataṃ
 chandādhipeyyanti vipāko. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo
 hoti -pa-. Ime dhammā abyākatā.

552. Katame dhammā abyākatā. Yasmim samaye lokuttaraṃ maggaṃ
 bhāveti -pa- lokuttaraṃ satipaṭṭhānaṃ bhāveti -pa- lokuttaraṃ
 sammappadhānaṃ bhāveti -pa- lokuttaraṃ iddhipādaṃ bhāveti -pa-
 lokuttaraṃ indriyaṃ bhāveti -pa- lokuttaraṃ balaṃ bhāveti -pa- lokuttaraṃ
 bojjhaṅgaṃ bhāveti -pa- lokuttaraṃ saccaṃ bhāveti -pa- lokuttaraṃ
 samathaṃ bhāveti -pa- lokuttaraṃ dhammaṃ bhāveti -pa- lokuttaraṃ
 khandhaṃ bhāveti -pa- lokuttaraṃ āyatanaṃ bhāveti -pa- lokuttaraṃ
 dhātuṃ bhāveti -pa- lokuttaraṃ āhāraṃ bhāveti -pa- lokuttaraṃ phassaṃ
 bhāveti -pa- lokuttaraṃ vedanaṃ bhāveti -pa- lokuttaraṃ saññaṃ bhāveti
 -pa- lokuttaraṃ cetanaṃ bhāveti -pa- lokuttaraṃ cittaṃ bhāveti niyyānikaṃ
 apacayagāmiṃ diṭṭhigatānaṃ pahānāya paṭhamāya bhūmiyā pattiya
 vivicceva kāmehi -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati
 dukkhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ chandādhipeyyaṃ. Tasmim samaye
 phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā. Tasseva
 lokuttarassa kusalassa jhānassa katattā bhāvitattā vipākaṃ vivicceva kāmehi
 -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati dukkhapaṭipadaṃ
 dandhābhiññaṃ suññataṃ -pa- animittaṃ -pa- appaṇihitaṃ
 chandādhipeyyaṃ -pa- vīriyādhipeyyaṃ -pa- cittādhipeyyaṃ -pa-
 vīmaṃsādhipeyyaṃ. Tasmim samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti
 -pa-. Ime dhammā abyākatā.

Paṭhamamaggavipāko.

Dutiyādimaggavipāka

553. Katame dhammā abyākatā. Yasmim samaye lokuttaraṃ jhānaṃ
 bhāveti niyyānikaṃ apacayagāmiṃ kāmarāgabyāpādānaṃ

tanubhāvāya dutiyāya bhūmiyā pattiyā -pa- kāmarāgabyāpādānaṃ
 anavaśesappahānāya tatiyāya bhūmiyā pattiyā -pa- rūparāga-arūparāgamāna-
 uddhacca-avijjāya anavaśesappahānāya catutthāya bhūmiyā pattiyā
 vivicceva kāmehi -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati
 dukkhapaṭipadaṃ dandhābhiññaṃ. Tasmim̐ samaye phasso hoti -pa-
 aññindriyaṃ hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā kusalā. Tasseva
 lokuttarassa kusalassa jhānassa katattā bhāvitattā vipākaṃ vivicceva kāmehi
 -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati dukkhapaṭipadaṃ
 dandhābhiññaṃ suññataṃ. Tasmim̐ samaye phasso hoti -pa-
 aññātāvindriyaṃ hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ye vā pana tasmim̐ samaye
 aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā. Ime dhammā abyākatā.

554. Katamo tasmim̐ samaye phasso hoti. Yo tasmim̐ samaye phasso
 phusanā samphusanā samphusitattaṃ. Ayaṃ tasmim̐ samaye phasso hoti
 -pa-.

555. Katamaṃ tasmim̐ samaye aññātāvindriyaṃ hoti. Yā tesāṃ
 aññātāvīnaṃ dhammānaṃ aññā paññā pajānaṃ vicayo pavicayo
 dhammavicayo sallakkhaṇā upalakkhaṇā paccupalakkhaṇā paṇḍiccaṃ
 kosallaṃ nepuññaṃ vebhabyā cintā upaparikkhā bhūrī medhā pariṇāyikā
 vipassanā sampajaññaṃ patodo paññā paññindriyaṃ paññābalaṃ
 paññāsattaṃ paññāpāsādo paññā-āloko paññā-obhāso paññāpajjoto
 paññāratanāṃ amoho dhammavicayo sammādiṭṭhi
 dhammavicayasambojjhaṅgo maggaṅgaṃ maggapariyāpannaṃ. Idaṃ
 tasmim̐ samaye aññātāvindriyaṃ hoti -pa-. Ye vā pana tasmim̐ samaye
 aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā. Ime dhammā abyākatā.

Dutiyādimaggavipāko.

Lokuttaravipāko.

Akusalavipāka-abyākata**Akusalavipākapañcaviññāṇa**

556. Katame dhammā abyākatā. Yasmiṃ samaye akusalassa kammassa katattā upacitattā vipākaṃ cakkhuviññāṇaṃ uppannaṃ hoti upekkhāsahagataṃ rūpārammaṇaṃ -pa- sotaviññāṇaṃ uppannaṃ hoti upekkhāsahagataṃ saddārammaṇaṃ -pa- ghānaviññāṇaṃ uppannaṃ hoti upekkhāsahagataṃ gandhārammaṇaṃ -pa- jivhāviññāṇaṃ uppannaṃ hoti upekkhāsahagataṃ rasārammaṇaṃ -pa- kāyaviññāṇaṃ uppannaṃ hoti dukkhasahagataṃ phoṭṭhabbārammaṇaṃ. Tasmīṃ samaye phasso hoti, vedanā hoti, saññā hoti, cetanā hoti, cittaṃ hoti, dukkhaṃ hoti, cittassekaggatā hoti, manindriyaṃ hoti, dukkhindriyaṃ hoti, jīvitindriyaṃ hoti. Ye vā pana tasmīṃ samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā. Ime dhammā abyākatā.

557. Katamo tasmīṃ samaye phasso hoti. Yo tasmīṃ samaye phasso phusanā samphusanā samphusitattaṃ. Ayaṃ tasmīṃ samaye phasso hoti.

558. Katamā tasmīṃ samaye vedanā hoti. Yaṃ tasmīṃ samaye tajjākāyaviññāṇadhātusamphassajaṃ kāyikaṃ asātaṃ kāyikaṃ dukkhaṃ kāyasamphassajaṃ asātaṃ dukkhaṃ vedayitaṃ kāyasamphassajā asātā dukkhā vedanā. Ayaṃ tasmīṃ samaye vedanā hoti -pa-.

559. Katamaṃ tasmīṃ samaye dukkhaṃ hoti. Yaṃ tasmīṃ samaye kāyikaṃ asātaṃ kāyikaṃ dukkhaṃ kāyasamphassajaṃ asātaṃ dukkhaṃ vedayitaṃ kāyasamphassajā asātā dukkhā vedanā. Idaṃ tasmīṃ samaye dukkhaṃ hoti -pa-.

560. Katamaṃ tasmīṃ samaye dukkhindriyaṃ hoti. Yaṃ tasmīṃ samaye kāyikaṃ asātaṃ kāyikaṃ dukkhaṃ kāyasamphassajaṃ asātaṃ dukkhaṃ vedayitaṃ kāyasamphassajā asātā dukkhā vedanā. Idaṃ tasmīṃ samaye dukkhindriyaṃ hoti -pa-. Ye vā pana tasmīṃ samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā. Ime dhammā abyākatā.

Tasmiṃ kho pana samaye cattāro khandhā honti, dvāyatanāni honti, dve dhātuyo honti, tayo āhārā honti, tīṇindriyāni honti, eko phasso hoti -pa- ekā kāyaviññāṇadhātu hoti, ekaṃ dhammāyatanaṃ hoti, ekā dhammadhātu hoti. Ye vā pana tasmiṃ samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā. Ime dhammā abyākatā -pa-.

561. Katamo tasmiṃ samaye saṅkhārakkhandho hoti. Phasso cetanā cittassekaggatā jīvitindriyaṃ. Ye vā pana tasmiṃ samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā ṭhapetvā vedanākkhandhaṃ ṭhapetvā saññākkhandhaṃ ṭhapetvā viññāṇakkhandhaṃ. Ayaṃ tasmiṃ samaye saṅkhārakkhandho hoti -pa-. Ime dhammā abyākatā.

Akusalavipākapañcaviññāṇāni.

Akusalavipākamanodhātu

562. Katame dhammā abyākatā. Yasmiṃ samaye akusalassa kammaṣsa katattā upacitattā vipākā manodhātu uppannā hoti upekkhāsahagatā rūpārammaṇā vā -pa- phoṭṭhabbārammaṇā vā yaṃ yaṃ vā panārabbha. Tasmiṃ samaye phasso hoti, vedanā hoti, saññā hoti, cetanā hoti, cittaṃ hoti, vitakko hoti, vicāro hoti, upekkhā hoti, cittassekaggatā hoti, manindriyaṃ hoti, upekkhindriyaṃ hoti, jīvitindriyaṃ hoti. Ye vā pana tasmiṃ samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā. Ime dhammā abyākatā -pa-.

Tasmiṃ kho pana samaye cattāro khandhā honti, dvāyatanāni honti, dve dhātuyo honti, tayo āhārā honti, tīṇindriyāni honti, eko phasso hoti -pa- rkā manodhātu hoti, ekaṃ dhammāyatanaṃ hoti, ekā dhammadhātu hoti. Ye vā pana tasmiṃ samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā. Ime dhammā abyākatā -pa-.

563. Katamo tasmim samaye saṅkhārakkhandho hoti. Phasso cetanā vitakko vicāro cittassekaggatā jīvitindriyaṃ. Ye vā pana tasmim samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā ṭhapetvā vedanākkhandhaṃ ṭhapetvā saññākkhandhaṃ ṭhapetvā viññāṇakkhandhaṃ. Ayaṃ tasmim samaye saṅkhārakkhandho hoti -pa-. Ime dhammā abyākatā.

Akusalavipākā manodhātu.

Akusalavipākamanoviññāṇadhātu

564. Katame dhammā abyākatā. Yasim samaye akusalassa kammassa katattā upacitattā vipākā manoviññāṇadhātu uppannā hoti upekkhāsahagatā rūpārammaṇā vā -pa- dhammārammaṇā vā yaṃ yaṃ vā panārabbha. Tasmim samaye phasso hoti, vedanā hoti, saññā hoti, cetanā hoti, cittaṃ hoti, vitakko hoti, vicāro hoti, upekkhā hoti, cittassekaggatā hoti, manindriyaṃ hoti, upekkhindriyaṃ hoti, jīvitindriyaṃ hoti. Ye vā pana tasmim samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā. Ime dhammā abyākatā -pa-.

Tasmim kho pana samaye cattāro khandhā honti, dvāyatanāni honti, dve dhātuyo honti, tayo āhārā honti, tīṇindriyāni honti, eko phasso hoti -pa- ekā manoviññāṇadhātu hoti, ekam dhammāyatanam hoti, ekā dhammadhātu hoti. Ye vā pana tasmim samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā. Ime dhammā abyākatā -pa-.

565. Katamo tasmim samaye saṅkhārakkhandho hoti. Phasso cetanā vitakko vicāro cittassekaggatā jīvitindriyaṃ. Ye vā pana tasmim samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā ṭhapetvā vedanākkhandhaṃ

ṭhapetvā saññākkhandhaṃ ṭhapetvā viññāṇakkhandhaṃ. Ayaṃ tasmim̐ samaye saṅkhārakkhandho hoti -pa-. Ime dhammā abyākatā.

Akusalavipākā manoviññāṇadhātu.

Vipākā abyākatā.

Ahetukakiriyā-abyākata

Kiriyāmanodhātu

566. Katame dhammā abyākatā. Yasmiṃ samaye manodhātu uppannā hoti kiriyā neva kusalā nākusalā na ca kammavipākā upekkhāsahagatā rūpārammaṇā vā -pa- phoṭṭhabbārammaṇā vā yaṃ yaṃ vā panārabbha. Tasmim̐ samaye phasso hoti, vedanā hoti, saññā hoti, cetanā hoti, cittaṃ hoti, vitakko hoti, vicāro hoti, upekkhā hoti, cittassekaggatā hoti, manindriyaṃ hoti, upekkhindriyaṃ hoti, jīvitindriyaṃ hoti. Ye vā pana tasmim̐ samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā. Ime dhammā abyākatā -pa-.

Tasmim̐ kho pana samaye cattāro khandhā honti, dvāyatanāni honti, dve dhātuyo honti, tayo āhārā honti, tīṇindriyāni honti, eko phasso hoti -pa- ekā manodhātu hoti, ekaṃ dhammāyatanam̐ hoti, ekā dhammadhātu hoti. Ye vā pana tasmim̐ samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā. Ime dhammā abyākatā -pa-.

567. Katamo tasmim̐ samaye saṅkhārakkhandho hoti. Phasso cetanā vitakko vicāro cittassekaggatā jīvitindriyaṃ. Ye vā pana tasmim̐ samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā ṭhapetvā vedanākkhandhaṃ ṭhapetvā saññākkhandhaṃ ṭhapetvā viññāṇakkhandhaṃ. Ayaṃ tasmim̐ samaye saṅkhārakkhandho hoti -pa-. Ime dhammā abyākatā.

Kiriyā manodhātu.

Kiriyāmanoviññāṇadhātusomanassasahagata

568. Katame dhammā abyākatā. Yasmim samaye manoviññāṇadhātu uppannā hoti kiriyā neva kusalā nākusalā na ca kammavipākā somanassasahagatā rūpārammaṇā vā -pa- dhammārammaṇā vā yaṃ yaṃ vā panārabbha. Tasmim samaye phasso hoti, vedanā hoti, saññā hoti, cetanā hoti, cittaṃ hoti, vitakko hoti, vicāro hoti, pīti hoti, sukhaṃ hoti, cittassekaggatā hoti, vīriyindriyaṃ hoti, samādhindriyaṃ hoti, manindriyaṃ hoti, somanassindriyaṃ hoti, jīvitindriyaṃ hoti. Ye vā pana tasmim samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā. Ime dhammā abyākatā.

569. Katamo tasmim samaye phasso hoti. Yo tasmim samaye phasso phusanā samphusanā samphusitattaṃ. Ayaṃ tasmim samaye phasso hoti -pa-.

570. Katamā tasmim samaye cittassekaggatā hoti. Yā tasmim samaye cittassa ṭhiti saṇṭhiti avaṭṭhiti avisāhāro avikkhepo avisāhaṭamānasatā samatho samādhindriyaṃ samādhibalaṃ. Ayaṃ tasmim samaye cittassekaggatā hoti.

571. Katamaṃ tasmim samaye vīriyindriyaṃ hoti. Yo tasmim samaye cetasiko vīriyārambho nikkamo parakkamo uyyāmo vāyāmo ussāho ussoḷhī thāmo dhiti asithilaparakkamatā anikkhattachandatā anikkhattadhuratā dhurasampaggāho vīriyaṃ vīriyindriyaṃ vīriyabalaṃ. Idaṃ tasmim samaye vīriyindriyaṃ hoti.

572. Katamaṃ tasmim samaye samādhindriyaṃ hoti. Yā tasmim samaye cittassa ṭhiti saṇṭhiti avaṭṭhiti avisāhāro avikkhepo avisāhaṭamānasatā samatho samādhindriyaṃ samādhibalaṃ. Idaṃ tasmim samaye samādhindriyaṃ hoti -pa-. Ye vā pana tasmim samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā. Ime dhammā abyākatā.

Tasmim kho pana samaye cattāro khandhā honti, dvāyatanāni honti, dve dhātuyo honti, tayo āhārā honti, pañcindriyāni honti,

eko phasso hoti -pa- ekā manoviññāṇadhātu hoti, ekaṃ dhammāyatanaṃ hoti, ekā dhammadhātu hoti. Ye vā pana tasmim samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā. Ime dhammā abyākatā -pa-.

573. Katamo tasmim samaye saṅkhārakkhandho hoti. Phasso cetanā vitakko vicāro pīti cittassekaggatā vīriyindriyaṃ samādhindriyaṃ jīvitindriyaṃ. Ye vā pana tasmim samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā ṭhapetvā vedanākkhandhaṃ ṭhapetvā saññākkhandhaṃ ṭhapetvā viññāṇakkhandhaṃ. Ayaṃ tasmim samaye saṅkhārakkhandho hoti -pa-. Ime dhammā abyākatā.

Kiriya manoviññāṇadhātu somanassasahagatā.

Kiriyaṃmanoviññāṇadhātu-upekkhāsahagata

574. Katame dhammā abyākatā. Yasim samaye manoviññāṇadhātu uppannā hoti kiriya neva kusalā nākusalā na ca kammavipākā upekkhāsahagatā rūpārammaṇā vā -pa- dhammārammaṇā vā yaṃ yaṃ vā panārabbha. Tasmim samaye phasso hoti, vedanā hoti, saññā hoti, cetanā hoti, cittaṃ hoti, vitakko hoti, vicāro hoti, upekkhā hoti, cittassekaggatā hoti, vīriyindriyaṃ hoti, samādhindriyaṃ hoti, manindriyaṃ hoti, upekkhindriyaṃ hoti, jīvitindriyaṃ hoti. Ye vā pana tasmim samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā. Ime dhammā abyākatā -pa-.

Tasmim kho pana samaye cattāro khandhā honti, dvāyatanaṃ honti, dve dhātuyo honti, tayo āhārā honti, pañcindriyāṇi honti, eko phasso hoti -pa- ekā manoviññāṇadhātu hoti, ekaṃ dhammāyatanaṃ hoti, ekā dhammadhātu hoti. Ye vā pana tasmim samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā. Ime dhammā abyākatā -pa-.

575. Katamo tasmim̐ samaye saṅkhārakkhandho hoti. Phasso cetanā vitakko vicāro cittassekaggatā vīriyindriyaṃ samādhindriyaṃ jīvitindriyaṃ. Ye vā pana tasmim̐ samaye aññepi atthi paṭiccasamuppannā arūpino dhammā ṭhapetvā vedanākkhandhaṃ ṭhapetvā saññākkhandhaṃ ṭhapetvā viññāṇakkhandhaṃ. Ayaṃ tasmim̐ samaye saṅkhārakkhandho hoti -pa-. Ime dhammā abyākatā.

Kiriyā manoviññāṇadhātu upekkhāsahagatā.

Ahetukā kiriyā abyākatā.

Sahetukakāmāvacarakiriyā

576. Katame dhammā abyākatā. Yasmiṃ samaye manoviññāṇadhātu uppannā hoti kiriyā neva kusalā nākusalā na ca kammavipākā somanassasahagatā ñāṇasampayuttā -pa- somanassasahagatā ñāṇasampayuttā sasaṅkhārena -pa- somanassasahagatā ñāṇavippayuttā -pa- somanassasahagatā ñāṇavippayuttā sasaṅkhārena -pa- upekkhāsahagatā ñāṇasampayuttā -pa- upekkhāsahagatā ñāṇasampayuttā sasaṅkhārena -pa- upekkhāsahagatā ñāṇavippayuttā -pa- upekkhāsahagatā ñāṇavippayuttā sasaṅkhārena rūpārammaṇā vā -pa- dhammārammaṇā vā yaṃ yaṃ vā paṇārabbha. Tasmim̐ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā abyākatā -pa- alobho abyākatamūlaṃ -pa- adoso abyākatamūlaṃ -pa-. Ime dhammā abyākatā.

Sahetukā kāmāvacarakiriyā.

Rūpāvacarakiriyā

577. Katame dhammā abyākatā. Yasmiṃ samaye rūpāvacaraṃ jhānaṃ bhāveti kiriyāṃ neva kusalaṃ nākusalaṃ na ca kammavipākaṃ diṭṭhadhammasukhavihāraṃ vivicceva kāmehi -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ upasampajja viharati pathavīkasiṇaṃ.

Tasmiṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā abyākatā.

578. Katame dhammā abyākatā. Yasmiṃ samaye rūpāvacaraṃ jhānaṃ bhāveti kiriyaṃ neva kusalaṃ nākusalaṃ na ca kammavipākāṃ diṭṭhadhammasukhavihāraṃ vitakkavicārānaṃ vūpasamā -pa- dutiyaṃ jhānaṃ -pa- tatiyaṃ jhānaṃ -pa- catutthaṃ jhānaṃ -pa- paṭhamāṃ jhānaṃ -pa- pañcamaṃ jhānaṃ upasampajja viharati pathavīkasiṇaṃ. Tasmiṃ samaye phasso hoti -pa- avikkheppo hoti -pa-. Ime dhammā abyākatā.

Rūpāvacarakiriyā.

Arūpāvacarakiriyā

579. Katame dhammā abyākatā. Yasmiṃ samaye arūpāvacaraṃ jhānaṃ bhāveti kiriyaṃ neva kusalaṃ nākusalaṃ na ca kammavipākāṃ diṭṭhadhammasukhavihāraṃ sabbaso rūpasāññānaṃ samatikkamā paṭighasaññānaṃ atthaṅgamā nānattasaññānaṃ amanasikārā ākāśānañcāyatanasaññāsahagataṃ sukhassa ca pahānā -pa- catutthaṃ jhānaṃ upasampajja viharati. Tasmiṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā abyākatā.

580. Katame dhammā abyākatā. Yasmiṃ samaye arūpāvacaraṃ jhānaṃ bhāveti kiriyaṃ neva kusalaṃ nākusalaṃ na ca kammavipākāṃ diṭṭhadhammasukhavihāraṃ sabbaso ākāśānañcāyatanaṃ samatikkamma viññāṇañcāyatanasaññāsahagataṃ sukhassa ca pahānā -pa- catutthaṃ jhānaṃ upasampajja viharati. Tasmiṃ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā abyākatā.

581. Katame dhammā abyākatā. Yasmiṃ samaye arūpāvacaraṃ jhānaṃ bhāveti kiriyaṃ neva kusalaṃ nākusalaṃ na ca kammavipākāṃ diṭṭhadhammasukhavihāraṃ sabbaso viññāṇañcāyatanaṃ samatikkamma ākiñcaññāyatanasaññāsahagataṃ sukhassa ca pahānā -pa- catutthaṃ jhānaṃ upasampajja

viharati. Tasmim̐ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā abyākatā.

582. Katame dhammā abyākatā. Yasmiṃ samaye arūpāvacaram̐ jhānam̐ bhāveti kiriyaṃ neva kusalam̐ nākusalam̐ na ca kammavipākam̐ diṭṭhadhammasukhavihāram̐ sabbaso ākiñcaṇṇāyatanaṃ samatikkamma nevasaññānāsaññāyatanaśāññāsahagataṃ sukhassa ca pahānā -pa- catuttham̐ jhānam̐ upasampajja viharati. Tasmim̐ samaye phasso hoti -pa- avikkhepo hoti -pa-. Ime dhammā abyākatā -pa- alobho abyākatamūlam̐ -pa- adoso abyākatamūlam̐ -pa- amoho abyākatamūlam̐ -pa-. Ime dhammā abyākatā.

Arūpāvacarakiriyaṃ.

Kiriyaṃ abyākatā.

Cittuppādakaṇḍam̐ niṭṭhitam̐.

2. Rūpakaṇḍa

Uddesa

583. Katame dhammā abyākatā. Kusalākusalānaṃ dhammānaṃ vipākā kāmāvacarārūpāvacarā arūpāvacarā अपरिയാपन्नā vedanākkhandho saññākkhandho saṅkhārakkhandho viññāṇakkhandho. Ye ca dhammā kiriyā neva kusalā nākusalā na ca kammavipākā. Sabbañca rūpaṃ asaṅkhatā ca dhātu. Ime dhammā abyākatā.

Mātikā

Ekaka

584. Tattha katamaṃ sabbaṃ rūpaṃ. Cattāro ca mahābhūtā catunnañca mahābhūtānaṃ upādāya rūpaṃ. Idaṃ vuccati sabbaṃ rūpaṃ. Sabbaṃ rūpaṃ na hetu ahetukaṃ hetuvippayuttaṃ sappaccayaṃ saṅkhatam rūpaṃ¹ lokiyaṃ sāsavaṃ saṃyojaniyaṃ ganthaniyaṃ oghaniyaṃ yoganiyaṃ nīvaraṇiyaṃ parāmatṭhaṃ upādāniyaṃ saṃkilesikaṃ abyākataṃ anārammaṇaṃ acetasikaṃ cittavippayuttaṃ nevavipākanavipākadhammadhammaṃ asaṃkiliṭṭhasaṃkilesikaṃ na savitakkasavicāraṃ na avitakkavicāramattaṃ avitakka-avicāraṃ na pītisahagataṃ na sukkasahagataṃ na upekkhāsahagataṃ neva dassanena na bhāvanāya pahātabbaṃ neva dassanena na bhāvanāya pahātabbahetukaṃ neva ācayagāmi na apacayagāmi nevasekkhanāsekkhaṃ parittaṃ kāmāvacaraṃ na rūpāvacaraṃ na arūpāvacaraṃ pariyāpannaṃ no अपरिയാपन्नाṃ aniyataṃ aniyyānikaṃ uppannaṃ chahi viññāṇehi viññeyyaṃ aniccaṃ jarābhibhūtaṃ.

Evam ekavidhena rūpasāṅgaho.

Ekakaṃ.

1. Rūpiyaṃ (Sī)

Duka

Duvidhena rūpasaṅgaho—

Atthi rūpaṃ upādā, atthi rūpaṃ no upādā.
 Atthi rūpaṃ upādiṇṇaṃ, atthi rūpaṃ anupādiṇṇaṃ.
 Atthi rūpaṃ upādiṇṇupādāniyaṃ, atthi rūpaṃ anupādiṇṇupādāniyaṃ.
 Atthi rūpaṃ sanidassanaṃ, atthi rūpaṃ anidassanaṃ.
 Atthi rūpaṃ sappatiḥhaṃ, atthi rūpaṃ appatiḥhaṃ.
 Atthi rūpaṃ indriyaṃ, atthi rūpaṃ na indriyaṃ.
 Atthi rūpaṃ mahābhūtaṃ, atthi rūpaṃ na mahābhūtaṃ.
 Atthi rūpaṃ viññatti, atthi rūpaṃ na viññatti.
 Atthi rūpaṃ cittasamuṭṭhānaṃ, atthi rūpaṃ na cittasamuṭṭhānaṃ.
 Atthi rūpaṃ cittasahabhu, atthi rūpaṃ na cittasahabhu.
 Atthi rūpaṃ cittānuparivatti, atthi rūpaṃ na cittānuparivatti.
 Atthi rūpaṃ ajjhattikaṃ, atthi rūpaṃ bāhiraṃ.
 Atthi rūpaṃ oḷārikaṃ, atthi rūpaṃ sukhumāṃ.
 Atthi rūpaṃ dūre, atthi rūpaṃ santike.

Atthi rūpaṃ cakkhusamphassassa vatthu, atthi rūpaṃ
 cakkhusamphassassa na vatthu. Atthi rūpaṃ cakkhusamphassajāya vedanāya
 -pa- saññāya -pa- cetanāya -pa- cakkhuviññāṇassa vatthu, atthi rūpaṃ
 cakkhuviññāṇassa na vatthu.

Atthi rūpaṃ sotasaṃphassassa -pa- ghānasamphassassa -pa-
 jivhāsamphassassa -pa- kāyasamphassassa vatthu, atthi rūpaṃ
 kāyasamphassassa na vatthu. Atthi rūpaṃ kāyasamphassajāya vedanāya -pa-
 saññāya -pa- cetanāya -pa- kāyaviññāṇassa vattu, atthi rūpaṃ
 kāyaviññāṇassa na vatthu.

Atthi rūpaṃ cakkhusamphassassa ārammaṇaṃ, atthi rūpaṃ
 cakkhusamphassassa nārammaṇaṃ. Atthi rūpaṃ cakkhusamphassajāya
 vedanāya -pa- saññāya -pa- cetanāya -pa- cakkhuviññāṇassa ārammaṇaṃ,
 atthi rūpaṃ cakkhuviññāṇassa nārammaṇaṃ.

Atthi rūpaṃ sotasamphassassa -pa- ghānasamphassassa -pa- jivhāsamphassassa -pa- kāyasamphassassa ārammaṇaṃ, atthi rūpaṃ kāyasamphassassa nārammaṇaṃ. Atthi rūpaṃ kāyasamphassajāya vedanāya -pa- saññāya -pa- cetanāya -pa- kāyaviññāṇassa ārammaṇaṃ, atthi rūpaṃ kāyaviññāṇassa nārammaṇaṃ.

Atthi rūpaṃ cakkhāyatanaṃ, atthi rūpaṃ na cakkhāyatanaṃ. Atthi rūpaṃ sotāyatanaṃ -pa- ghānāyatanaṃ -pa- jivhāyatanaṃ -pa- kāyāyatanaṃ, atthi rūpaṃ na kāyāyatanaṃ.

Atthi rūpaṃ rūpāyatanaṃ, atthi rūpaṃ na rūpāyatanaṃ. Atthi rūpaṃ saddāyatanaṃ -pa- gandhāyatanaṃ -pa- rasāyatanaṃ -pa- phoṭṭhabbāyatanaṃ, atthi rūpaṃ na phoṭṭhabbāyatanaṃ.

Atthi rūpaṃ cakkhudhātu, atthi rūpaṃ na cakkhudhātu. Atthi rūpaṃ sotadhātu -pa- ghānadhātu -pa- jivhādhātu -pa- kāyadhātu, atthi rūpaṃ na kāyadhātu.

Atthi rūpaṃ rūpadhātu, atthi rūpaṃ na rūpadhātu. Atthi rūpaṃ saddadhātu -pa- gandhadhātu -pa- rasadhātu -pa- phoṭṭhabbadhātu, atthi rūpaṃ na phoṭṭhabbadhātu.

Atthi rūpaṃ cakkhundriyaṃ, atthi rūpaṃ na cakkhundriyaṃ. Atthi rūpaṃ sotindriyaṃ -pa- ghānindriyaṃ -pa- jivhindriyaṃ -pa- kāyindriyaṃ, atthi rūpaṃ na kāyindriyaṃ.

Atthi rūpaṃ itthindriyaṃ, atthi rūpaṃ na itthindriyaṃ.

Atthi rūpaṃ purisindriyaṃ, atthi rūpaṃ na purisindriyaṃ.

Atthi rūpaṃ jīvitindriyaṃ, atthi rūpaṃ na jīvitindriyaṃ.

Atthi rūpaṃ kāyaviññatti, atthi rūpaṃ na kāyaviññatti.

Atthi rūpaṃ vacīviññatti, atthi rūpaṃ na vacīviññatti.

Atthi rūpaṃ ākāsadhātu, atthi rūpaṃ na ākāsadhātu.

Atthi rūpaṃ āpodhātu, atthi rūpaṃ na āpodhātu.

Atthi rūpaṃ rūpassa lahutā, atthi rūpaṃ rūpassa na lahutā.

Atthi rūpaṃ rūpassa mudutā, atthi rūpaṃ rūpassa na mudutā.

Atthi rūpaṃ rūpassa kammaññatā, atthi rūpaṃ rūpassa na kammaññatā.

Atthi rūpaṃ rūpassa upacayo, atthi rūpaṃ rūpassa na upacayo.

Atthi rūpaṃ rūpassa santati, atthi rūpaṃ rūpassa na santati.

Atthi rūpaṃ rūpassa jaratā, atthi rūpaṃ rūpassa na jaratā.

Atthi rūpaṃ rūpassa aniccatā, atthi rūpaṃ rūpassa na aniccatā.

Atthi rūpaṃ kabaḷīkāro āhāro, atthi rūpaṃ na kabaḷīkāro āhāro.

Evaṃ duvidhena rūpasaṅgaho.

Dukaṃ.

—

Tika

Tividhena rūpasaṅgaho—

585. Yaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ taṃ upādā, yaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ taṃ atthi upādā, atthi no upādā.

Yaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ taṃ upādiṇṇaṃ, yaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ taṃ atthi upādiṇṇaṃ, atthi anupādiṇṇaṃ.

Yaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ taṃ upādiṇṇupādāniyaṃ, yaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ taṃ atthi upādiṇṇupādāniyaṃ, atthi anupādiṇṇupādāniyaṃ.

Yaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ taṃ anidassanaṃ, yaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ taṃ atthi sanidassanaṃ, atthi anidassanaṃ.

Yaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ taṃ sappaṭighaṃ, yaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ taṃ atthi sappaṭighaṃ, atthi appaṭighaṃ.

Yaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ taṃ indriyaṃ, yaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ taṃ atthi indriyaṃ, atthi na indriyaṃ.

Yaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ taṃ na mahābhūtaṃ, yaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ taṃ atthi mahābhūtaṃ, atthi na mahābhūtaṃ.

Yaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ taṃ na viññatti, yaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ taṃ atthi viññatti, atthi na viññatti.

Yaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ taṃ na cittasamuṭṭhānaṃ, yaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ taṃ atthi cittasamuṭṭhānaṃ, atthi na cittasamuṭṭhānaṃ.

Yaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ taṃ na cittasahabhu, yaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ taṃ atthi cittasahabhu, atthi na cittasahabhu.

Yaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ taṃ na cittānuparivatti, yaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ taṃ atthi cittānuparivatti, atthi na cittānuparivatti.

Yaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ taṃ oḷārikaṃ, yaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ taṃ atthi oḷārikaṃ, atthi sukhumaṃ.

Yaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ taṃ santike, yaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ taṃ atthi dūre, atthi santike.

Yaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ taṃ cakkhusamphassassa na vatthu, yaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ taṃ atthi cakkhusamphassassa vatthu, atthi cakkhusamphassassa na vatthu.

Yaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ taṃ cakkhusamphassajāya vedanāya -pa- saññāya -pa- cetanāya -pa- cakkhuviññāṇassa na vatthu, yaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ taṃ atthi cakkhuviññāṇassa vatthu, atthi cakkhuviññāṇassa na vatthu.

Yaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ taṃ sotasaṃphassassa -pa- ghāṇasaṃphassassa -pa- jivhāsaṃphassassa -pa- kāyasaṃphassassa na vatthu, yaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ taṃ atthi kāyasaṃphassassa vatthu, atthi kāyasaṃphassassa na vatthu. Yaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ taṃ kāyasaṃphassajāya vedanāya -pa- saññāya -pa- cetanāya -pa- kāyaviññāṇassa na vatthu, yaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ taṃ atthi kāyaviññāṇassa vatthu, atthi kāyaviññāṇassa na vatthu.

Yaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ taṃ cakkhusamphassassa nārammaṇaṃ, yaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ taṃ atthi cakkhusamphassassa ārammaṇaṃ, atthi cakkhusamphassassa nārammaṇaṃ. Yaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ taṃ cakkhusamphassajāya vedanāya -pa- saññāya -pa- cetanāya -pa- cakkhuviññāṇassa nārammaṇaṃ, yaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ taṃ atthi cakkhuviññāṇassa ārammaṇaṃ, atthi cakkhuviññāṇassa nārammaṇaṃ.

Yaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ taṃ sotasaṃphassassa -pa- ghāṇasaṃphassassa -pa- jivhāsaṃphassassa -pa- kāyasaṃphassassa nārammaṇaṃ, yaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ taṃ atthi kāyasaṃphassassa ārammaṇaṃ, atthi kāyasaṃphassassa nārammaṇaṃ. Yaṃ taṃ rūpaṃ

ajjhattikaṃ taṃ kāyasamphassajāya vedanāya -pa- saññāya -pa- cetanāya -pa- kāyaviññāṇassa nārammaṇaṃ, yaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ taṃ atthi kāyaviññāṇassa ārammaṇaṃ, atthi kāyaviññāṇassa nārammaṇaṃ.

Yaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ taṃ na cakkhāyatanaṃ, yaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ taṃ atthi cakkhāyatanaṃ, atthi na cakkhāyatanaṃ. Yaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ taṃ na sotāyatanaṃ -pa- na ghāṇāyatanaṃ -pa- na jivhāyatanaṃ -pa- na kāyāyatanaṃ, yaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ taṃ atthi kāyāyatanaṃ, atthi na kāyāyatanaṃ.

Yaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ taṃ na rūpāyatanaṃ, yaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ taṃ atthi rūpāyatanaṃ, atthi na rūpāyatanaṃ. Yaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ taṃ na saddāyatanaṃ -pa- na gandhāyatanaṃ -pa- na rasāyatanaṃ -pa- na phoṭṭhabbāyatanaṃ, yaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ taṃ atthi phoṭṭhabbāyatanaṃ, atthi na phoṭṭhabbāyatanaṃ.

Yaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ taṃ na cakkhudhātu, yaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ taṃ atthi cakkhudhātu, atthi na cakkhudhātu. Yaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ taṃ na sotadhātu -pa- na ghāṇadhātu -pa- na jivhādhātu -pa- na kāyadhātu, yaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ taṃ atthi kāyadhātu, atthi na kāyadhātu.

Yaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ taṃ na rūpadhātu, yaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ taṃ atthi rūpadhātu, atthi na rūpadhātu. Yaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ taṃ na saddadhātu -pa- na gandhadhātu -pa- na rasadhātu -pa- na phoṭṭhabbadhātu, yaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ taṃ atthi phoṭṭhabbadhātu, atthi na phoṭṭhabbadhātu.

Yaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ taṃ na cakkhundriyaṃ, yaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ taṃ atthi cakkhundriyaṃ, atthi na cakkhundriyaṃ. Yaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ taṃ na sotindriyaṃ -pa- na ghāṇindriyaṃ -pa- na jivhindriyaṃ -pa- na kāyindriyaṃ, yaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ taṃ atthi kāyindriyaṃ, atthi na kāyindriyaṃ.

Yaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ taṃ na itthindriyaṃ, yaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ taṃ atthi itthindriyaṃ, atthi na itthindriyaṃ.

Yaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ taṃ na purisindriyaṃ, yaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ taṃ atthi purisindriyaṃ, atthi na purisindriyaṃ.

Yaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ taṃ na jīvitindriyaṃ, yaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ taṃ atthi jīvitindriyaṃ, atthi na jīvitindriyaṃ.

Yaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ taṃ na kāyaviññatti, yaṃ taṃ rūpaṃ
bāhiraṃ taṃ atthi kāyaviññatti, atthi na kāyaviññatti.

Yaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ taṃ na vacīviññatti, yaṃ taṃ rūpaṃ
bāhiraṃ taṃ atthi vacīviññatti, atthi na vacīviññatti.

Yaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ taṃ na ākāśadhātu, yaṃ taṃ rūpaṃ
bāhiraṃ taṃ atthi ākāśadhātu, atthi na ākāśadhātu.

Yaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ taṃ na āpodhātu, yaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ
taṃ atthi āpodhātu, atthi na āpodhātu.

Yaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ taṃ rūpassa na lahutā, yaṃ taṃ rūpaṃ
bāhiraṃ taṃ atthi rūpassa lahutā, atthi rūpassa na lahutā.

Yaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ taṃ rūpassa na mudutā, yaṃ taṃ rūpaṃ
bāhiraṃ taṃ atthi rūpassa mudutā, atthi rūpassa na mudutā.

Yaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ taṃ rūpassa na kammaññatā, yaṃ taṃ
rūpaṃ bāhiraṃ taṃ atthi rūpassa kammaññatā, atthi rūpassa na
kammaññatā.

Yaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ taṃ rūpassa na upacayo, yaṃ taṃ rūpaṃ
bāhiraṃ taṃ atthi rūpassa upacayo, atthi rūpassa na upacayo.

Yaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ taṃ rūpassa na santati, yaṃ taṃ rūpaṃ
bāhiraṃ taṃ atthi rūpassa santati, atthi rūpassa na santati.

Yaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ taṃ rūpassa na jaratā, yaṃ taṃ rūpaṃ
bāhiraṃ taṃ atthi rūpassa jaratā, atthi rūpassa na jaratā.

Yaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ taṃ rūpassa na aniccatā, yaṃ taṃ rūpaṃ
bāhiraṃ taṃ atthi rūpassa aniccatā, atthi rūpassa na aniccatā.

Yaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ taṃ na kabalīkāro āhāro, yaṃ taṃ rūpaṃ
bāhiraṃ taṃ atthi kabalīkāro āhāro, atthi na kabalīkāro āhāro.

Evam tividhena rūpasaṅgaho.

Tikaṃ.

Catukka

Catubbidhena rūpasaṅgaho—

586. Yaṃ taṃ rūpaṃ upādā taṃ atthi upādiṇṇaṃ, atthi anupādiṇṇaṃ.
Yaṃ taṃ rūpaṃ no upādā taṃ atthi upādiṇṇaṃ, atthi anupādiṇṇaṃ.

Yaṃ taṃ rūpaṃ upādā taṃ atthi upādiṇṇupādāniyaṃ, atthi
anupādiṇṇupādāniyaṃ. Yaṃ taṃ rūpaṃ no upādā taṃ atthi
upādiṇṇupādāniyaṃ, atthi anupādiṇṇupādāniyaṃ.

Yaṃ taṃ rūpaṃ upādā taṃ atthi sappaṭighaṃ, atthi appaṭighaṃ. Yaṃ
taṃ rūpaṃ no upādā taṃ atthi sappaṭighaṃ, atthi appaṭighaṃ.

Yaṃ taṃ rūpaṃ upādā taṃ atthi oḷārikaṃ, atthi sukhumanṃ. Yaṃ taṃ
rūpaṃ no upādā taṃ atthi oḷārikaṃ, atthi sukhumanṃ.

Yaṃ taṃ rūpaṃ upādā taṃ atthi dūre, atthi santike. Yaṃ taṃ rūpaṃ no
upādā taṃ atthi dūre, atthi santike.

Yaṃ taṃ rūpaṃ upādiṇṇaṃ taṃ atthi sanidassanaṃ, atthi anidassanaṃ.
Yaṃ taṃ rūpaṃ anupādiṇṇaṃ taṃ atthi sanidassanaṃ, atthi anidassanaṃ.

Yaṃ taṃ rūpaṃ upādiṇṇaṃ taṃ atthi sappaṭighaṃ, atthi appaṭighaṃ.
Yaṃ taṃ rūpaṃ anupādiṇṇaṃ taṃ atthi sappaṭighaṃ, atthi appaṭighaṃ.

Yaṃ taṃ rūpaṃ upādiṇṇaṃ taṃ atthi mahābhūtaṃ, atthi na
mahābhūtaṃ. Yaṃ taṃ rūpaṃ anupādiṇṇaṃ taṃ atthi mahābhūtaṃ, atthi na
mahābhūtaṃ.

Yaṃ taṃ rūpaṃ upādiṇṇaṃ taṃ atthi oḷārikaṃ, atthi sukhumanṃ. Yaṃ
taṃ rūpaṃ anupādiṇṇaṃ taṃ atthi oḷārikaṃ, atthi sukhumanṃ.

Yaṃ taṃ rūpaṃ upādiṇṇaṃ taṃ atthi dūre, atthi santike. Yaṃ taṃ
rūpaṃ anupādiṇṇaṃ taṃ atthi dūre, atthi santike.

Yaṃ taṃ rūpaṃ upādiṇṇupādāṇiyaṃ taṃ atthi sanidassanaṃ, atthi anidassanaṃ. Yaṃ taṃ rūpaṃ anupādiṇṇupādāṇiyaṃ taṃ atthi sanidassanaṃ, atthi anidassanaṃ.

Yaṃ taṃ rūpaṃ upādiṇṇupādāṇiyaṃ taṃ atthi sappatighaṃ, atthi appatighaṃ. Yaṃ taṃ rūpaṃ anupādiṇṇupādāṇiyaṃ taṃ atthi sappatighaṃ, atthi appatighaṃ.

Yaṃ taṃ rūpaṃ upādiṇṇupādāṇiyaṃ taṃ atthi mahābhūtaṃ, atthi na mahābhūtaṃ. Yaṃ taṃ rūpaṃ anupādiṇṇupādāṇiyaṃ taṃ atthi mahābhūtaṃ, atthi na mahābhūtaṃ.

Yaṃ taṃ rūpaṃ upādiṇṇupādāṇiyaṃ taṃ atthi oḷārikaṃ, atthi sukhumaṃ. Yaṃ taṃ rūpaṃ anupādiṇṇupādāṇiyaṃ taṃ atthi oḷārikaṃ, atthi sukhumaṃ.

Yaṃ taṃ rūpaṃ upādiṇṇupādāṇiyaṃ taṃ atthi dūre, atthi santike. Yaṃ taṃ rūpaṃ anupādiṇṇupādāṇiyaṃ taṃ atthi dūre, atthi santike.

Yaṃ taṃ rūpaṃ sappatighaṃ taṃ atthi indriyaṃ, atthi na indriyaṃ. Yaṃ taṃ rūpaṃ appatighaṃ taṃ atthi indriyaṃ, atthi na indriyaṃ.

Yaṃ taṃ rūpaṃ sappatighaṃ taṃ atthi mahābhūtaṃ, atthi na mahābhūtaṃ. Yaṃ taṃ rūpaṃ appatighaṃ taṃ atthi mahābhūtaṃ, atthi na mahābhūtaṃ.

Yaṃ taṃ rūpaṃ indriyaṃ taṃ atthi oḷārikaṃ, atthi sukhumaṃ. Yaṃ taṃ rūpaṃ na indriyaṃ taṃ atthi oḷārikaṃ, atthi sukhumaṃ.

Yaṃ taṃ rūpaṃ indriyaṃ taṃ atthi dūre, atthi santike. Yaṃ taṃ rūpaṃ na indriyaṃ taṃ atthi dūre, atthi santike.

Yaṃ taṃ rūpaṃ mahābhūtaṃ taṃ atthi oḷārikaṃ, atthi sukhumaṃ. Yaṃ taṃ rūpaṃ na mahābhūtaṃ taṃ atthi oḷārikaṃ, atthi sukhumaṃ.

Yaṃ taṃ rūpaṃ mahābhūtaṃ taṃ atthi dūre, atthi santike. Yaṃ taṃ rūpaṃ na mahābhūtaṃ taṃ atthi dūre, atthi santike.

Diṭṭhaṃ suttaṃ mutaṃ viññātaṃ rūpaṃ.

Evam catubbidhena rūpaṇṅgaho.

Catukkaṃ.

Pañcaka

Pañcavidhena rūpaṣaṅgaho—

587. Pathavīdhātu āpodhātu tejodhātu vāyodhātu, yañca rūpaṃ upādā.

Evam pañcavidhena rūpaṣaṅgaho.

Pañcakam.

Chakka

Chabbidhena rūpaṣaṅgaho—

588. Cakkhuviññeyyaṃ rūpaṃ sotaviññeyyaṃ rūpaṃ ghānaviññeyyaṃ rūpaṃ jivhāviññeyyaṃ rūpaṃ kāyaviññeyyaṃ rūpaṃ manoviññeyyaṃ rūpaṃ.

Evam chabbidhena rūpaṣaṅgaho.

Chakkam.

Sattaka

Sattavidhena rūpaṣaṅgaho—

589. Cakkhuviññeyyaṃ rūpaṃ sotaviññeyyaṃ rūpaṃ ghānaviññeyyaṃ rūpaṃ jivhāviññeyyaṃ rūpaṃ kāyaviññeyyaṃ rūpaṃ manodhātuviññeyyaṃ rūpaṃ manoviññāṇadhātuviññeyyaṃ rūpaṃ.

Evam sattavidhena rūpaṣaṅgaho.

Sattakam.

Aṭṭhaka

Aṭṭhavidhena rūpaṣaṅgaho—

590. Cakkhuviññeyyaṃ rūpaṃ sotaviññeyyaṃ rūpaṃ ghānaviññeyyaṃ rūpaṃ jivhāviññeyyaṃ rūpaṃ kāyaviññeyyaṃ rūpaṃ atthi sukkhasamphassaṃ atthi dukkhasamphassaṃ manodhātuviññeyyaṃ rūpaṃ manoviññāṇadhātuviññeyyaṃ rūpaṃ.

Evam aṭṭhavidhena rūpaṣaṅgaho.

Aṭṭhakam.

Navaka

Navavidhena rūpasaṅgaho—

591. Cakkhundriyaṃ sotindriyaṃ ghānindriyaṃ jivhindriyaṃ
kāyindriyaṃ itthindriyaṃ purisindriyaṃ jīvitindriyaṃ, yañca rūpaṃ na
indriyaṃ.

Evam navavidhena rūpasaṅgaho.

Navakaṃ.

Dasaka

Dasavidhena rūpasaṅgaho—

592. Cakkhundriyaṃ sotindriyaṃ ghānindriyaṃ jivhindriyaṃ
kāyindriyaṃ itthindriyaṃ purisindriyaṃ jīvitindriyaṃ na indriyaṃ rūpaṃ
atthi sappatighaṃ atthi appatighaṃ.

Evam dasavidhena rūpasaṅgaho.

Dasakaṃ.

Ekādasaka

Ekādasavidhena rūpasaṅgaho—

593. Cakkhāyatanaṃ sotāyatanaṃ ghānāyatanaṃ jivhāyatanaṃ
kāyāyatanaṃ rūpāyatanaṃ saddāyatanaṃ gandhāyatanaṃ rasāyatanaṃ
phoṭṭhabbāyatanaṃ, yañca rūpaṃ anidassana-appatighaṃ¹
dhammāyatanapariyāpannaṃ.

Evam ekādasavidhena rūpasaṅgaho.

Ekādasakaṃ.

Mātikā.

1. Anidassanaṃ appatighaṃ (Sī, Syā)

Rūpavibhatti**Ekakaniddesa**

594. Sabbaṃ rūpaṃ na hetumeva ahetukameva hetuvippayuttameva sappaccayameva saṅkhatameva rūpameva lokiyameva sāsavameva saññojaniyameva ganthaniyameva oghaniyameva yoganiyameva nīvaraṇiyameva parāmaṭṭhameva upādāniyameva saṅkilesikameva abyākatameva anārammaṇameva acetasikameva cittavippayuttameva nevavipākanavipākadhammadhammameva asaṅkiliṭṭhasaṅkilesikameva na savitakkasavicārameva na avitakkavicāramattameva avitakka-avicārameva na pītisahagatameva na sukhasahagatameva na upekkhāsahagatameva neva dassanena na bhāvanāya pahātabbahetukameva neva ācayagāmi na apacayagāmimeva nevasekkhanāsekkhameva parittameva kāmāvacaramameva na rūpāvacaramameva na arūpāvacaramameva pariyāpannameva no apariyāpannameva aniyatameva aniyyānikameva uppannaṃ chahi viññāṇehi viññeyyameva aniccameva jarābhībhūtamameva.

Evam ekavidhena rūpasāṅgaho.

Ekakaniddeso.

Dukaniddesa**Upādābhājanīya**

595. Katamaṃ taṃ rūpaṃ upādā. Cakkhāyatanaṃ sotāyatanaṃ ghāṇāyatanaṃ jivhāyatanaṃ kāyāyatanaṃ rūpāyatanaṃ saddāyatanaṃ gandhāyatanaṃ rasāyatanaṃ itthindriyaṃ purisindriyaṃ jīvitindriyaṃ kāyaviññatti vacīviññatti ākāśadhātu rūpassa lahutā rūpassa mudutā rūpassa kammaññatā rūpassa upacayo rūpassa santati rūpassa jaratā rūpassa aniccatā kabalīkāro āhāro.

596. Katamañ tañ rūpañ cakkhāyatanañ. Yañ cakkhu¹ catunnañ mahābhūtānañ upādāya pasādo attabhāvapariyāpanno anidassano sappatigho, yena cakkhunā anidassanena sappatighena rūpañ sanidassanañ sappatighañ passi vā passati vā passissati vā passe vā, cakkhumpetañ cakkhāyatanāmpetañ cakkhudhātupesā cakkhundriyāmpetañ lokopeso dvārāpesā samuddopeso paṇḍarampetañ khettañpetañ vatthumpetañ nettañpetañ nayanāmpetañ orimañ tīrañpetañ suñño gāmopeso. Idañ tañ rūpañ cakkhāyatanañ.

597. Katamañ tañ rūpañ cakkhāyatanañ. Yañ cakkhu catunnañ mahābhūtānañ upādāya pasādo attabhāvapariyāpanno anidassano sappatigho, yañhi cakkhumhi anidassanañhi sappatighañhi rūpañ sanidassanañ sappatighañ paṭihaññi vā paṭihaññati vā paṭihaññissati vā paṭihaññe vā, cakkhumpetañ cakkhāyatanāmpetañ cakkhudhātupesā cakkhundriyāmpetañ lokopeso dvārāpesā samuddopeso paṇḍarampetañ khettañpetañ vatthumpetañ nettañpetañ nayanāmpetañ orimañ tīrañpetañ suñño gāmopeso. Idañ tañ rūpañ cakkhāyatanañ.

598. Katamañ tañ rūpañ cakkhāyatanañ. Yañ cakkhu catunnañ mahābhūtānañ upādāya pasādo attabhāvapariyāpanno anidassano sappatigho, yañ cakkhu anidassanañ sappatighañ rūpañhi sanidassanañhi sappatighañhi paṭihaññi vā paṭihaññati vā paṭihaññissati vā paṭihaññe vā, cakkhumpetañ cakkhāyatanāmpetañ cakkhudhātupesā cakkhundriyāmpetañ lokopeso dvārāpesā samuddopeso paṇḍarampetañ khettañpetañ vatthumpetañ nettañpetañ nayanāmpetañ orimañ tīrañpetañ suñño gāmopeso. Idañ tañ rūpañ cakkhāyatanañ.

599. Katamañ tañ rūpañ cakkhāyatanañ. Yañ cakkhu catunnañ mahābhūtānañ upādāya pasādo attabhāvapariyāpanno anidassano sappatigho, yañ cakkhum nissāya rūpañ ārabha cakkhusamphasso uppajji vā uppajjati vā uppajjissati vā uppajje vā -pa-. Yañ cakkhum nissāya rūpañ ārabha cakkhusamphassajā vedanā -pa- saññā -pa- cetanā -pa- cakkhuviññānañ uppajji vā uppajjati vā uppajjissati vā uppajje vā -pa-. Yañ cakkhum nissāya rūpārammaṇo cakkhusamphasso uppajji vā uppajjati vā uppajjissati vā uppajje vā -pa-. Yañ cakkhum nissāya rūpārammaṇā cakkhusamphassajā vedanā -pa- saññā -pa- cetanā -pa-

cakkhuviññāṇaṃ uppajji vā uppajjati vā uppajjissati vā uppajje vā,
 cakkhūṃpetāṃ cakkhāyatanaṃpetāṃ cakkhudhātupesā
 cakkhundriyaṃpetāṃ lokopeso dvārāpesā samuddopeso paṇḍaraṃpetāṃ
 khettaṃpetāṃ vatthūṃpetāṃ nettaṃpetāṃ nayaṇaṃpetāṃ orimaṃ
 tīraṃpetāṃ suñño gāṃopeso. Idaṃ taṃ rūpaṃ cakkhāyatanaṃ.

600. Katamaṃ taṃ rūpaṃ sotāyatanaṃ. Yaṃ sotaṃ catunnaṃ
 mahābhūtānaṃ upādāya pasādo attabhāva-pariyāpanno anidassano
 sappatigho, yena soteṇa anidassanena sappatighena saddaṃ anidassanaṃ
 sappatighaṃ suṇi vā suṇāti vā suṇissati vā suṇe vā, sotaṃpetāṃ
 sotāyatanaṃpetāṃ sotadhātupesā sotindriyaṃpetāṃ lokopeso dvārāpesā
 samuddopeso paṇḍaraṃpetāṃ khettaṃpetāṃ vatthūṃpetāṃ orimaṃ
 tīraṃpetāṃ suñño gāṃopeso. Idaṃ taṃ rūpaṃ sotāyatanaṃ.

601. Katamaṃ taṃ rūpaṃ sotāyatanaṃ. Yaṃ sotaṃ catunnaṃ
 mahābhūtānaṃ upādāya pasādo attabhāva-pariyāpanno anidassano
 sappatigho, yaṃhi sotaṃhi anidassanaṃhi sappatighaṃhi saddo anidassano
 sappatigho paṭihaññi vā paṭihaññati vā paṭihaññissati vā paṭihaññe vā,
 sotaṃpetāṃ sotāyatanaṃpetāṃ sotadhātupesā sotindriyaṃpetāṃ lokopeso
 dvārāpesā samuddopeso paṇḍaraṃpetāṃ khettaṃpetāṃ vatthūṃpetāṃ
 orimaṃ tīraṃpetāṃ suñño gāṃopeso. Idaṃ taṃ rūpaṃ sotāyatanaṃ.

602. Katamaṃ taṃ rūpaṃ sotāyatanaṃ. Yaṃ sotaṃ catunnaṃ
 mahābhūtānaṃ upādāya pasādo attabhāva-pariyāpanno anidassano
 sappatigho, yaṃ sotaṃ anidassanaṃ
 sappatighaṃ saddaṃhi anidassanaṃhi sappatighaṃhi paṭihaññi vā
 paṭihaññati vā paṭihaññissati vā paṭihaññe vā, sotaṃpetāṃ
 sotāyatanaṃpetāṃ sotadhātupesā sotindriyaṃpetāṃ lokopeso dvārāpesā
 samuddopeso paṇḍaraṃpetāṃ khettaṃpetāṃ vatthūṃpetāṃ orimaṃ
 tīraṃpetāṃ suñño gāṃopeso. Idaṃ taṃ rūpaṃ sotāyatanaṃ.

603. Katamaṃ taṃ rūpaṃ sotāyatanaṃ. Yaṃ sotaṃ catunnaṃ
 mahābhūtānaṃ upādāya pasādo attabhāva-pariyāpanno anidassano
 sappatigho, yaṃ sotaṃ nissāya saddaṃ ārabha sotasamphasso uppajji vā
 uppajjati vā

uppañjissati vā uppañje vā -pa-. Yaṃ sotam nissāya saddam ārabha sotasamphassajā vedanā -pa- saññā -pa- cetanā -pa- sotaviññānam uppañji vā uppañjati vā uppañjissati vā uppañje vā -pa-. Yaṃ sotam nissāya saddārammaṇo sotasamphasso uppañji vā uppañjati vā uppañjissati vā uppañje vā -pa-. Yaṃ sotam nissāya saddārammaṇā sotasamphassajā vedanā -pa- saññā -pa- cetanā -pa- sotaviññānam uppañji vā uppañjati vā uppañjissati vā uppañje vā, sotampetam sotāyatanampetam sotadhātupesā sotindriyampetam lokopeso dvārāpesā samuddopeso paṇḍarampetam khetampetam vatthumpetam orimam tīrampetam suñño gāmopeso. Idam tam rūpam sotāyatanam.

604. Katamam tam rūpam ghānāyatanam. Yaṃ ghānam catunnam mahābhūtānam upādāya pasādo attabhāvapariyāpanno anidassano sappatigho, yena ghānena anidassanena sappatighena gandham anidassanam sappatigham ghāyi vā ghāyati vā ghāyissati vā ghāye vā, ghānampetam ghānāyatanampetam ghānadhātupesā ghānindriyampetam lokopeso dvārāpesā samuddopeso paṇḍarampetam khetampetam vatthumpetam orimam tīrampetam suñño gāmopeso. Idam tam rūpam ghānāyatanam.

605. Katamam tam rūpam ghānāyatanam. Yaṃ ghānam catunnam mahābhūtānam upādāya pasādo attabhāvapariyāpanno anidassano sappatigho, yamhi ghānamhi anidassanamhi sappatighamhi gandho anidassano sappatigho paṭihaññi vā paṭihaññati vā paṭihaññissati vā paṭihaññe vā, ghānampetam ghānāyatanampetam ghānadhātupesā ghānindriyampetam lokopeso dvārāpesā samuddopeso paṇḍarampetam khetampetam vatthumpetam orimam tīrampetam suñño gāmopeso. Idam tam rūpam ghānāyatanam.

606. Katamam tam rūpam ghānāyatanam. Yaṃ ghānam catunnam mahābhūtānam upādāya pasādo attabhāvapariyāpanno anidassano sappatigho, yaṃ ghānam anidassanam sappatigham gandhamhi anidassanamhi sappatighamhi paṭihaññi vā paṭihaññati vā paṭihaññissati vā paṭihaññe vā, ghānampetam ghānāyatanampetam ghānadhātupesā ghānindriyampetam lokopeso dvārāpesā

samuddopeso paṇḍarampetam khettaṃpetam vatthumpetam orimam
tīrampetam suñño gāmapeso. Idam tam rūpaṃ ghānāyatanam.

607. Katamam tam rūpaṃ ghānāyatanam. Yam ghānam catunnam
mahābhūtānam upādāya pasādo attabhāvapariyāpanno anidassano
sappaṭigho, yam ghānam nissāya gandham ārabba ghānasamphasso uppajji
vā uppajjati vā uppajjissati vā uppajje vā -pa-. Yam ghānam nissāya
gandham ārabba ghānasamphassajā vedanā -pa- saññā -pa- cetanā -pa-
ghānaviññāṇam uppajji vā uppajjati vā uppajjissati vā uppajje vā -pa-. Yam
ghānam nissāya gandhārammaṇo ghānasamphasso uppajji vā uppajjati vā
uppajjissati vā uppajje vā -pa-. Yam ghānam nissāya gandhārammaṇā
ghānasamphassajā vedanā -pa- saññā -pa- cetanā -pa- ghānaviññāṇam
uppajji vā uppajjati vā uppajjissati vā uppajje vā, ghānampetam
ghānāyatanampetam ghānadhātupesā ghānindriyampetam lokopeso
dvārāpesā samuddopeso paṇḍarampetam khettaṃpetam vatthumpetam
orimam tīrampetam suñño gāmapeso. Idam tam rūpaṃ ghānāyatanam.

608. Katamam tam rūpaṃ jivhāyatanam. Yā jivhā catunnam
mahābhūtānam upādāya pasādo attabhāvapariyāpanno anidassano
sappaṭigho, yāya jivhāya anidassanāya sappaṭighāya rasam anidassanam
sappaṭigham sāyi vā sāyati vā sāyissati vā sāye vā, jivhāpesā
jivhāyatanampetam jivhādhātupesā jivhindriyampetam lokopeso dvārāpesā
samuddopeso paṇḍarampetam khettaṃpetam vatthumpetam orimam
tīrampetam suñño gāmapeso. Idam tam rūpaṃ jivhāyatanam.

609. Katamam tam rūpaṃ jivhāyatanam. Yā jivhā catunnam
mahābhūtānam upādāya pasādo attabhāvapariyāpanno anidassano
sappaṭigho, yāya jivhāya anidassanāya sappaṭighāya raso anidassano
sappaṭigho paṭihaññi vā paṭihaññati vā paṭihaññissati vā paṭihaññe vā,
jivhāpesā jivhāyatanampetam jivhādhātupesā jivhindriyampetam lokopeso
dvārāpesā samuddopeso paṇḍarampetam khettaṃpetam vatthumpetam
orimam tīrampetam suñño gāmapeso. Idam tam rūpaṃ jivhāyatanam.

610. Katamam tam rūpaṃ jivhāyatanam. Yā jivhā catunnam
mahābhūtānam upādāya pasādo attabhāvapariyāpanno anidassano
sappaṭigho,

yā jivhā anidassanā sappatighā rasamhi anidassanamhi sappatighamhi paṭihaññi vā paṭihaññati vā paṭihaññissati vā paṭihaññe vā, jivhāpesā jivhāyatanāmpetaṃ jivhādhātupesā jivhindriyāmpetaṃ lokopeso dvārāpesā samuddopeso paṇḍarampetāṃ khettaṃpetāṃ vatthumpetāṃ orimaṃ tīraṃpetāṃ suñño gāmopeso. Idaṃ taṃ rūpaṃ jivhāyatanāṃ.

611. Katamaṃ taṃ rūpaṃ jivhāyatanāṃ. Yā jivhā catunnaṃ mahābhūtānaṃ upādāya pasādo attabhāvapariyāpanno anidassano sappatigho, yaṃ jivhaṃ nissāya rasaṃ ārabba jivhāsamphasso uppajji vā uppajjati vā uppajjissati vā uppajje vā -pa-. Yaṃ jivhaṃ nissāya rasaṃ ārabba jivhāsamphassajā vedanā -pa- saññā -pa- cetanā -pa- jivhāviññāṇaṃ uppajji vā uppajjati vā uppajjissati vā uppajje vā -pa-. Yaṃ jivhaṃ nissāya rasārammaṇo jivhāsamphasso uppajji vā uppajjati vā uppajjissati vā uppajje vā -pa-. Yaṃ jivhaṃ nissāya rasārammaṇā jivhāsampassajā vedanā -pa- saññā -pa- cetanā -pa- jivhāviññāṇaṃ uppajji vā uppajjati vā uppajjissati vā uppajje vā, jivhāpesā jivhāyatanāmpetaṃ jivhādhātupesā jivhindriyāmpetaṃ lokopeso dvārāpesā samuddopeso paṇḍarampetāṃ khettaṃpetāṃ vatthumpetāṃ orimaṃ tīraṃpetāṃ suñño gāmopeso. Idaṃ taṃ rūpaṃ jivhāyatanāṃ.

612. Katamaṃ taṃ rūpaṃ kāyāyatanāṃ. Yo kāyo catunnaṃ mahābhūtānaṃ upādāya pasādo attabhāvapariyāpanno anidassano sappatigho, yena kāyena anidassanena sappatighena phoṭṭhabbaṃ anidassanasappatighaṃ phusi vā phusati vā phusissati vā phuse vā, kāyopeso kāyāyatanāmpetaṃ kāyadhātupesā kāyindriyāmpetaṃ lokopeso dvārāpesā samuddopeso paṇḍarampetāṃ khettaṃpetāṃ vatthumpetāṃ orimaṃ tīraṃpetāṃ suñño gāmopeso. Idaṃ taṃ rūpaṃ kāyāyatanāṃ.

613. Katamaṃ taṃ rūpaṃ kāyāyatanāṃ. Yo kāyo catunnaṃ mahābhūtānaṃ upādāya pasādo attabhāvapariyāpanno anidassano sappatigho, yamhi kāyamhi anidassanamhi sappatighamhi phoṭṭhabbo anidassano sappatigho paṭihaññi vā paṭihaññati vā paṭihaññissati vā paṭihaññe vā, kāyopeso kāyāyatanāmpetaṃ kāyadhātupesā kāyindriyāmpetaṃ lokopeso dvārāpesā samuddopeso paṇḍarampetāṃ

khettaṃpetam vatthumpetam orimaṃ tīraṃpetam suñño gāmapeso. Idam taṃ rūpaṃ kāyāyatanam.

614. Katamaṃ taṃ rūpaṃ kāyāyatanam. Yo kāyo catunnam mahābhūtānam upādāya pasādo attabhāvapariyāpanno anidassano sappatigho, yo kāyo anidassano sappatigho phoṭṭhabbamhi anidassanamhi sappatighamhi paṭihaññi vā paṭihaññati vā paṭihaññissati vā paṭihaññe vā, kāyopeso kāyāyatanampetam kāyadhātupesā kāyindriyampetam lokopeso dvārāpesā samuddopeso paṇḍarampetam khettaṃpetam vatthumpetam orimaṃ tīraṃpetam suñño gāmapeso. Idam taṃ rūpaṃ kāyāyatanam.

615. Katamaṃ taṃ rūpaṃ kāyāyatanam. Yo kāyo catunnam mahābhūtānam upādāya pasādo attabhāvapariyāpanno anidassano sappatigho, yaṃ kāyam nissāya phoṭṭhabbam ārabba kāyasamphasso uppajji vā uppajjati vā uppajjissati vā uppajje vā -pa-. Yaṃ kāyam nissāya phoṭṭhabbam ārabba kāyasamphassajā vedanā -pa- saññā -pa- cetanā -pa- kāyaviññānam uppajji vā uppajjati vā uppajjissati vā uppajje vā -pa-. Yaṃ kāyam nissāya phoṭṭhabbārammaṇo kāyasamphasso uppajji vā uppajjati vā uppajjissati vā uppajje vā -pa-. Yaṃ kāyam nissāya phoṭṭhabbārammaṇā kāyasamphassajā vedanā -pa- saññā -pa- cetanā -pa- kāyaviññānam uppajji vā uppajjati vā uppajjissati vā uppajje vā, kāyopeso kāyāyatanampetam kāyadhātupesā kāyindriyampetam lokopeso dvārāpesā samuddopeso paṇḍarampetam khettaṃpetam vatthumpetam orimaṃ tīraṃpetam suñño gāmapeso. Idam taṃ rūpaṃ kāyāyatanam.

616. Katamaṃ taṃ rūpaṃ rūpāyatanam. Yaṃ rūpaṃ catunnam mahābhūtānam upādāya vaṇṇanibhā sanidassanam sappatigham nīlam pītakaṃ lohitaṃ odātaṃ kāḷakaṃ mañjittakam¹ hari harivaṇṇam ambaṅkuravaṇṇam dīghaṃ rassaṃ aṇuṃ thūlaṃ vaṭṭam parimaṇḍalam caturaṃsam² chaḷaṃsam aṭṭhaṃsam soḷasaṃsam ninnam thalam chāyā ātapo āloko andhakāro abbhā mahikā dhūmo rajo candamaṇḍalassa vaṇṇanibhā sūriyamaṇḍalassa³ vaṇṇanibhā

1. Mañjetṭhakam (Sī, Syā)

2. Caturassam (Sī, Ka)

3. Suriyamaṇḍalassa (Sī, Syā)

tārakarūpānaṃ vaṇṇanibhā ādāsamaṇḍalassa vaṇṇanibhā
maṇisaṅkhamuttāveḷuriyassa vaṇṇanibhā jātarūparajatassa vaṇṇanibhā, yaṃ
vā panañṇampi atthi rūpaṃ catunnaṃ mahābhūtānaṃ upādāya vaṇṇanibhā
sanidassanaṃ sappatighaṃ, yaṃ rūpaṃ sanidassanaṃ sappatighaṃ
cakkhunā anidassanena sappatighena passi vā passati vā passissati vā passe
vā, rūpaṃpetarūpāyatanaṃpetarūpadhātupesā. Idaṃ taṃ rūpaṃ
rūpāyatanaṃ.

617. Katamaṃ taṃ rūpaṃ rūpāyatanaṃ. Yaṃ rūpaṃ catunnaṃ
mahābhūtānaṃ upādāya vaṇṇanibhā sanidassanaṃ sappatighaṃ nīlaṃ
pītakaṃ lohitaṃ odātaṃ kāḷakaṃ mañjittakaṃ hari harivaṇṇaṃ
ambāṅkuravaṇṇaṃ dīghaṃ rasaṃ aṇuṃ thūlaṃ vaṭṭaṃ parimaṇḍalaṃ
caturaṃsaṃ chaḷaṃsaṃ aṭṭhaṃsaṃ soḷasaṃsaṃ ninnāṃ thalaṃ chāyā ātapo
āloko andhakāro abbhā mahikā dhūmo rajo candamaṇḍalassa vaṇṇanibhā
sūriyamaṇḍalassa vaṇṇanibhā tārakarūpānaṃ vaṇṇanibhā ādāsamaṇḍalassa
vaṇṇanibhā maṇisaṅkhamuttāveḷuriyassa vaṇṇanibhā jātarūparajatassa
vaṇṇanibhā, yaṃ vā panañṇampi atthi rūpaṃ catunnaṃ mahābhūtānaṃ
upādāya vaṇṇanibhā sanidassanaṃ sappatighaṃ, yaṃ rūpaṃ
sanidassanaṃ sappatighaṃ cakkhumānā anidassanaṃ sappatighaṃ
paṭihaṇṇi vā paṭihaṇṇati vā paṭihaṇṇissati vā paṭihaṇṇe vā, rūpaṃpetarūpāyatanaṃpetarūpadhātupesā. Idaṃ taṃ rūpaṃ rūpāyatanaṃ.

618. Katamaṃ taṃ rūpaṃ rūpāyatanaṃ. Yaṃ rūpaṃ catunnaṃ
mahābhūtānaṃ upādāya vaṇṇanibhā sanidassanaṃ sappatighaṃ nīlaṃ
pītakaṃ lohitaṃ odātaṃ kāḷakaṃ mañjittakaṃ hari harivaṇṇaṃ
ambāṅkuravaṇṇaṃ dīghaṃ rasaṃ aṇuṃ thūlaṃ vaṭṭaṃ parimaṇḍalaṃ
caturaṃsaṃ chaḷaṃsaṃ aṭṭhaṃsaṃ soḷasaṃsaṃ ninnāṃ thalaṃ chāyā ātapo
āloko andhakāro abbhā mahikā dhūmo rajo candamaṇḍalassa vaṇṇanibhā
sūriyamaṇḍalassa vaṇṇanibhā tārakarūpānaṃ vaṇṇanibhā ādāsamaṇḍalassa
vaṇṇanibhā maṇisaṅkhamuttāveḷuriyassa vaṇṇanibhā jātarūparajatassa
vaṇṇanibhā, yaṃ vā panañṇampi atthi rūpaṃ catunnaṃ mahābhūtānaṃ
upādāya vaṇṇanibhā sanidassanaṃ sappatighaṃ, yaṃ rūpaṃ sanidassanaṃ
sappatighaṃ cakkhumānā anidassanaṃ sappatighaṃ paṭihaṇṇi vā
paṭihaṇṇati vā paṭihaṇṇissati vā paṭihaṇṇe vā, rūpaṃpetarūpāyatanaṃpetarūpadhātupesā. Idaṃ taṃ rūpaṃ rūpāyatanaṃ.

619. Katamaṃ taṃ rūpaṃ rūpāyatanam. Yaṃ rūpaṃ catunnaṃ mahābhūtānaṃ upādāya vaṇṇanibhā sanidassanaṃ sappatighaṃ nīlaṃ pītakaṃ lohitaṃ odātaṃ kāḷakaṃ mañjittakaṃ hari harivaṇṇaṃ ambaṅkuravaṇṇaṃ dīghaṃ rassaṃ aṇuṃ thūlaṃ vaṭṭaṃ parimaṇḍalaṃ caturaṃsaṃ chaḷaṃsaṃ aṭṭhaṃsaṃ soḷasaṃsaṃ ninnāṃ thalaṃ chāyā ātapo āloko andhakāro abbhā mahikā dhūmo rajo candamaṇḍalassa vaṇṇanibhā sūriyamaṇḍalassa vaṇṇanibhā tāraḷarūpānaṃ vaṇṇanibhā ādāsamaṇḍalassa vaṇṇanibhā maṇisaṅkhamuttāveḷuriyassa vaṇṇanibhā jātarūparajatassa vaṇṇanibhā, yaṃ vā panaññaṃpi atthi rūpaṃ catunnaṃ mahābhūtānaṃ upādāya vaṇṇanibhā sanidassanaṃ sappatighaṃ, yaṃ rūpaṃ ārabha cakkhuṃ nissāya cakkhusamphasso uppajji vā uppajjati vā uppajjissati vā uppajje vā -pa-. Yaṃ rūpaṃ ārabha cakkhuṃ nissāya cakkhusamphassajā vedanā -pa- saññā -pa- cetanā -pa- cakkhuviññāṇaṃ uppajji vā uppajjati vā uppajjissati vā uppajje vā -pa-. Yaṃ rūpārammaṇo cakkhuṃ nissāya cakkhusamphasso uppajji vā uppajjati vā uppajjissati vā uppajje vā -pa-. Yaṃ rūpārammaṇā cakkhuṃ nissāya cakkhusamphassajā vedanā -pa- saññā -pa- cetanā -pa- cakkhuviññāṇaṃ uppajji vā uppajjati vā uppajjissati vā uppajje vā, rūpaṃpetāṃ rūpāyatanāṃpetāṃ rūpadhātupesā. Idaṃ taṃ rūpaṃ rūpāyatanam.

620. Katamaṃ taṃ rūpaṃ saddāyatanam. Yo saddo catunnaṃ mahābhūtānaṃ upādāya anidassano sappatigho bherisaddo mudiṅgasaddo saṅkhasaddo paṇavasaddo gītasaddo vāditasaddo sammāsaddo pāṇisaddo sattānaṃ nigghosāsaddo dhātūnaṃ sannighātasaddo vātasaddo udakasaddo manussasaddo amanussasaddo, yo vā panaññaṃpi atthi saddo catunnaṃ mahābhūtānaṃ upādāya anidassano sappatigho, yaṃ saddaṃ anidassanaṃ sappatighaṃ sotena anidassanaṃ sappatighena suṇi vā suṇāti vā suṇissati vā suṇe vā, saddopeso saddāyatanāṃpetāṃ saddadhātupesā. Idaṃ taṃ rūpaṃ saddāyatanam.

621. Katamaṃ taṃ rūpaṃ saddāyatanam. Yo saddo catunnaṃ mahābhūtānaṃ upādāya anidassano sappatigho bherisaddo mudiṅgasaddo saṅkhasaddo paṇavasaddo gītasaddo vāditasaddo sammāsaddo pāṇisaddo sattānaṃ nigghosāsaddo dhātūnaṃ sannighātasaddo vātasaddo udakasaddo manussasaddo amanussasaddo, yo vā panaññaṃpi atthi saddo catunnaṃ

mahābhūtānaṃ upādāya anidassano sappaṭigho, yamhi saddamhi
 anidassanamhi sappaṭighamhi sotaṃ anidassanaṃ sappaṭighaṃ paṭihaññi vā
 paṭihaññati vā paṭihaññissati vā paṭihaññe vā, saddopeso
 saddāyatanam̐petarṃ saddadhātupesā. Idam̐ taṃ rūpaṃ saddāyatanam̐.

622. Katamaṃ taṃ rūpaṃ saddāyatanam̐. Yo saddo catunnaṃ
 mahābhūtānaṃ upādāya anidassano sappaṭigho bherisaddo mudiṅgasaddo
 saṅkhasaddo paṇavasaddo gītasaddo vādītasaddo sammasaddo pāṇisaddo
 sattānaṃ nigghosasaddo dhātūnaṃ sannighātasaddo vātasaddo udakasaddo
 manussasaddo amanussasaddo, yo vā panaññopi atthi saddo catunnaṃ
 mahābhūtānaṃ upādāya anidassano sappaṭigho, yo saddo anidassano
 sappaṭigho sotamhi anidassanamhi sappaṭighamhi paṭihaññi vā paṭihaññati
 vā paṭihaññissati vā paṭihaññe vā, saddopeso saddāyatanam̐petarṃ
 saddadhātupesā. Idam̐ taṃ rūpaṃ saddāyatanam̐.

623. Katamaṃ taṃ rūpaṃ saddāyatanam̐. Yo saddo catunnaṃ
 mahābhūtānaṃ upādāya anidassano sappaṭigho bherisaddo mudiṅgasaddo
 saṅkhasaddo paṇavasaddo gītasaddo vādītasaddo sammasaddo pāṇisaddo
 sattānaṃ nigghosasaddo dhātūnaṃ sannighātasaddo vātasaddo udakasaddo
 manussasaddo amanussasaddo, yo vā panaññopi atthi saddo catunnaṃ
 mahābhūtānaṃ upādāya anidassano sappaṭigho, yaṃ saddaṃ ārabha sotaṃ
 nissāya sotasamphasso uppajji vā uppajjati vā uppajjissati vā uppajje vā
 -pa-. Yaṃ saddaṃ ārabha sotaṃ nissāya sotasamphassajā vedanā -pa-
 saññā -pa- cetanā -pa- sotaviññāṇaṃ uppajji vā uppajjati vā uppajjissati vā
 uppajje vā -pa-. Yaṃ saddārammaṇo sotaṃ nissāya sotasamphasso uppajji
 vā uppajjati vā uppajjissati vā uppajje vā -pa-. Yaṃ saddārammaṇā sotaṃ
 nissāya sotasamphassajā vedanā -pa- saññā -pa- cetanā -pa- sotaviññāṇaṃ
 uppajji vā uppajjati vā uppajjissati vā uppajje vā, saddopeso
 saddāyatanam̐petarṃ saddadhātupesā. Idam̐ taṃ rūpaṃ saddāyatanam̐.

624. Katamaṃ taṃ rūpaṃ gandhāyatanam̐. Yo gandho catunnaṃ
 mahābhūtānaṃ upādāya anidassano sappaṭigho mūlagandho sāragandho
 tacagandho pattagandho pupphagandho phalagandho āmakagandho
 vissagandho sugandho

duggandho, yo vā panaññopi atthi gandho catunnaṃ mahābhūtānaṃ upādāya anidassano sappaṭigho, yaṃ gandhaṃ anidassanaṃ sappaṭighaṃ ghānena anidassanena sappaṭighena ghāyi vā ghāyati vā ghāyissati vā ghāye vā, gandhopeso gandhāyatanampetaṃ gandhadhātupesā. Idaṃ taṃ rūpaṃ gandhāyatanam.

625. Katamaṃ taṃ rūpaṃ gandhāyatanam. Yo gandho catunnaṃ mahābhūtānaṃ upādāya anidassano sappaṭigho mūlagandho sāragandho tacagandho pattagandho pupphagandho phalagandho āmakagandho vissagandho sugandho duggandho, yo vā panaññopi atthi gandho catunnaṃ mahābhūtānaṃ upādāya anidassano sappaṭigho, yaṃhi gandhamhi anidassanaṃhi sappaṭighaṃhi ghānaṃ anidassanaṃ sappaṭighaṃ paṭihaññi vā paṭihaññati vā paṭihaññissati vā paṭihaññe vā, gandhopeso gandhāyatanampetaṃ gandhadhātupesā. Idaṃ taṃ rūpaṃ gandhāyatanam.

626. Katamaṃ taṃ rūpaṃ gandhāyatanam. Yo gandho catunnaṃ mahābhūtānaṃ upādāya anidassano sappaṭigho mūlagandho sāragandho tacagandho pattagandho pupphagandho phalagandho āmakagandho vissagandho sugandho duggandho, yo vā panaññopi atthi gandho catunnaṃ mahābhūtānaṃ upādāya anidassano sappaṭigho, yo gandho anidassano sappaṭigho ghānaṃhi anidassanaṃhi sappaṭighaṃhi paṭihaññi vā paṭihaññati vā paṭihaññissati vā paṭihaññe vā, gandhopeso gandhāyatanampetaṃ gandhadhātupesā. Idaṃ taṃ rūpaṃ gandhāyatanam.

627. Katamaṃ taṃ rūpaṃ gandhāyatanam. Yo gandho catunnaṃ mahābhūtānaṃ upādāya anidassano sappaṭigho mūlagandho sāragandho tacagandho pattagandho pupphagandho phalagandho āmakagandho vissagandho sugandho duggandho, yo vā panaññopi atthi gandho catunnaṃ mahābhūtānaṃ upādāya anidassano sappaṭigho, yaṃ gandhaṃ ārabha ghānaṃ nissāya ghānasamphasso uppajji vā uppajjati vā uppajjissati vā uppajje vā -pa-. Yaṃ gandhaṃ ārabha ghānaṃ nissāya ghānasamphassajā vedanā -pa- saññā -pa- cetanā -pa- ghānaviññāṇaṃ uppajji vā uppajjati vā uppajjissati vā uppajje vā -pa-. Yaṃ gandhārammaṇo ghānaṃ nissāya ghānasamphasso uppajji vā uppajjati vā

uppañjissati vā uppajje vā -pa-. Yaṃ gandhārammaṇā ghānaṃ nissāya
ghānasamphassajā vedanā -pa- saññā -pa- cetanā -pa- ghānaviññāṇaṃ
uppañji vā uppajjati vā uppañjissati vā uppajje vā, gandhopeso
gandhāyatanampetaṃ gandhadhātupesā. Idaṃ taṃ rūpaṃ gandhāyatanam.

628. Katamaṃ taṃ rūpaṃ rasāyatanam. Yo raso catunnaṃ
mahābhūtānaṃ upādāya anidassano sappatigho mūlaraso khandharaso
tacaraso pattaraso puppharaso phalaraso ambilaṃ madhuraṃ tittakaṃ
kaṭukaṃ loṇikaṃ khārikaṃ lambilaṃ¹ kasāvo sādu asādu, yo vā panaññopi
atthi raso catunnaṃ mahābhūtānaṃ upādāya anidassano sappatigho, yaṃ
rasaṃ anidassanaṃ sappatighaṃ jivhāya anidassanāya sappatighāya sāyi vā
sāyati vā sāyissati vā sāye vā, rasopeso rasāyatanampetaṃ rasadhātupesā.
Idaṃ taṃ rūpaṃ rasāyatanam.

629. Katamaṃ taṃ rūpaṃ rasāyatanam. Yo raso catunnaṃ
mahābhūtānaṃ upādāya anidassano sappatigho mūlaraso khandharaso
tacaraso pattaraso puppharaso phalaraso ambilaṃ madhuraṃ tittakaṃ
kaṭukaṃ loṇikaṃ khārikaṃ lambilaṃ kasāvo sādu asādu, yo vā panaññopi
atthi raso catunnaṃ mahābhūtānaṃ upādāya anidassano sappatigho, yamhi
rasamhi anidassanamhi sappatighamhi jivhā anidassanā sappatighā paṭihaññi
vā paṭihaññati vā paṭihaññissati vā paṭihaññe vā, rasopeso
rasāyatanampetaṃ rasadhātupesā. Idaṃ taṃ rūpaṃ rasāyatanam.

630. Katamaṃ taṃ rūpaṃ rasāyatanam. Yo raso catunnaṃ
mahābhūtānaṃ upādāya anidassano sappatigho mūlaraso khandharaso
tacaraso pattaraso puppharaso phalaraso ambilaṃ madhuraṃ tittakaṃ
kaṭukaṃ loṇikaṃ khārikaṃ lambilaṃ kasāvo sādu asādu, yo vā panaññopi
atthi raso catunnaṃ mahābhūtānaṃ upādāya anidassano sappatigho, yo raso
anidassano sappatigho jivhāya anidassanāya sappatighāya paṭihaññi vā
paṭihaññati vā paṭihaññissati vā paṭihaññe vā, rasopeso rasāyatanampetaṃ
rasadhātupesā. Idaṃ taṃ rūpaṃ rasāyatanam.

1. Lapilakaṃ (Sī)

631. Katamaṃ taṃ rūpaṃ rasāyatanam. Yo raso catunnam mahābhūtānaṃ upādāya anidassano sappaṭigho mūlaraso khandharaso tacaraso pattaraso puppharaso phalaraso ambilaṃ madhuraṃ tittakaṃ kaṭukaṃ loṇikaṃ khārikaṃ lambilaṃ kasāvo sādu asādu, yo vā panaññopi atthi raso catunnam mahābhūtānaṃ upādāya anidassano sappaṭigho, yaṃ rasaṃ ārabba jivhaṃ nissāya jivhāsamphasso uppajji vā uppajjati vā uppajjissati vā uppajje vā -pa-. Yaṃ rasaṃ ārabba jivhaṃ nissāya jivhāsamphassajā vedanā -pa- saññā -pa- cetanā -pa- jivhāviññānaṃ uppajji vā uppajjati vā uppajjissati vā uppajje vā -pa-. Yaṃ rasārammaṇo jivhaṃ nissāya jivhāsamphasso uppajji vā uppajjati vā uppajjissati vā uppajje vā -pa-. Yaṃ rasārammaṇā jivhaṃ nissāya jivhāsamphassajā vedanā -pa- saññā -pa- cetanā -pa- jivhāviññānaṃ uppajji vā uppajjati vā uppajjissati vā uppajje vā, rasopeso rasāyatanampetarā rasadhātupesā. Idaṃ taṃ rūpaṃ rasāyatanam.

632. Katamaṃ taṃ rūpaṃ itthindriyam. Yaṃ itthiyā itthiliṅgaṃ itthinimittam itthikuttam itthākappo itthattam itthibhāvo¹. Idaṃ taṃ rūpaṃ itthindriyam.

633. Katamaṃ taṃ rūpaṃ purisindriyam. Yaṃ purisassa purisaliṅgaṃ purisanimittam purisakuttam purisākappo purisattam purisabhāvo. Idaṃ taṃ rūpaṃ purisindriyam.

634. Katamaṃ taṃ rūpaṃ jīvitindriyam. Yo tesam rūpīnam dhammānaṃ āyu ṭhiti yapanā yāpanā iriyanā vattanā pālanā jīvitam jīvitindriyam. Idaṃ taṃ rūpaṃ jīvitindriyam.

635. Katamaṃ taṃ rūpaṃ kāyaviññatti. Yā kusalacittassa vā akusalacittassa vā abyākatacittassa vā abhikkamantassa vā paṭikkamantassa vā āloketassa vā vilokentassa vā samīñjantassa vā pasārentassa vā kāyassa thambhanā santhambhanā santhambhitattam viññatti viññāpanā viññāpitattam. Idaṃ taṃ rūpaṃ kāyaviññatti.

636. Katamaṃ taṃ rūpaṃ vacīviññatti. Yā kusalacittassa vā akusalacittassa vā abyākatacittassa vā vācā girā byappatho udīraṇam ghoso ghosakammaṃ vācā vacībhedo, ayaṃ vuccati vācā. Yā tāya vācāya viññatti viññāpanā viññāpitattam. Idaṃ taṃ rūpaṃ vacīviññatti.

1. Itthittam itthibhāvo (Syā)

637. Katamaṃ taṃ rūpaṃ ākāśadhātu. Yo ākāso ākāśagataṃ aghaṃ aghagataṃ vivaro vivaragataṃ asamphuṭṭhaṃ catūhi mahābhūtehi. Idaṃ taṃ rūpaṃ ākāśadhātu.

638. Katamaṃ taṃ rūpaṃ rūpassa lahutā. Yā rūpassa lahutā lahupariṇāmatā adandhanatā avitthanatā. Idaṃ taṃ rūpaṃ rūpassa lahutā.

639. Katamaṃ taṃ rūpaṃ rūpassa mudutā. Yā rūpassa mudutā maddavatā akakkhaḷatā akathinatā. Idaṃ taṃ rūpaṃ rūpassa mudutā.

640. Katamaṃ taṃ rūpaṃ rūpassa kammaññatā. Yā rūpassa kammaññatā kammaññattaṃ kammaññabhāvo. Idaṃ taṃ rūpaṃ rūpassa kammaññatā.

641. Katamaṃ taṃ rūpaṃ rūpassa upacayo. Yo āyatanānaṃ ācayo, so rūpassa upacayo. Idaṃ taṃ rūpaṃ rūpassa upacayo.

642. Katamaṃ taṃ rūpaṃ rūpassa santati. Yo rūpassa upacayo, sā rūpassa santati. Idaṃ taṃ rūpaṃ rūpassa santati.

643. Katamaṃ taṃ rūpaṃ rūpassa jaratā. Yā rūpassa jarā jīraṇatā khaṇḍiccaṃ pāliccaṃ valittacatā āyuno saṃhāni indriyānaṃ paripāko. Idaṃ taṃ rūpaṃ rūpassa jaratā.

644. Katamaṃ taṃ rūpaṃ rūpassa aniccatā. Yo rūpassa khayō vayo bhedo paribhedo aniccatā antaradhānaṃ. Idaṃ taṃ rūpaṃ rūpassa aniccatā.

645. Katamaṃ taṃ rūpaṃ kabalīkāro āhāro. Odano kummāso sattu maccho maṃsaṃ khīraṃ dadhi sappi navanītaṃ telaṃ madhu phāṇitaṃ, yaṃ vā panaññampi atthi rūpaṃ yaṃhi yaṃhi janapade tesaṃ tesaṃ sattānaṃ mukhāsiyaṃ dantavikhādanaṃ galajjhoharaṇīyaṃ kucchivitthambhanaṃ yāya ojāya sattā yāpenti. Idaṃ taṃ rūpaṃ kabalīkāro āhāro.

Idaṃ taṃ rūpaṃ upādā.

Upādābhājanīyaṃ.

Rūpakaṇḍe paṭhamabhāṇavāro.

646. Katamaṃ taṃ rūpaṃ no upādā. Phoṭṭhabbāyatanam āpodhātu.

647. Katamaṃ taṃ rūpaṃ phoṭṭhabbāyatanam. Pathavīdhātu tejodhātu vāyodhātu kakkhaḷam mudukaṃ saṇham pharusaṃ sukkhasamphassaṃ dukkhasamphassaṃ garukaṃ lahukaṃ, yaṃ phoṭṭhabbam anidassanam sappatighaṃ kāyena anidassanena sappatighena phusi vā phusati vā phusissati vā phuse vā, phoṭṭhabbopeso phoṭṭhabbāyatanampetaṃ phoṭṭhabbadhātupesā. Idam taṃ rūpaṃ phoṭṭhabbāyatanam.

648. Katamaṃ taṃ rūpaṃ phoṭṭhabbāyatanam. Pathavīdhātu tejodhātu vāyodhātu kakkhaḷam mudukaṃ saṇham pharusaṃ sukkhasamphassaṃ dukkhasamphassaṃ garukaṃ lahukaṃ, yaṃhi phoṭṭhabbamhi anidassanamhi sappatighamhi kāyo anidassano sappatigho paṭihaññi vā paṭihaññati vā paṭihaññissati vā paṭihaññe vā, phoṭṭhabbopeso phoṭṭhabbāyatanampetaṃ phoṭṭhabbadhātupesā. Idam taṃ rūpaṃ phoṭṭhabbāyatanam.

649. Katamaṃ taṃ rūpaṃ phoṭṭhabbāyatanam. Pathavīdhātu tejodhātu vāyodhātu kakkhaḷam mudukaṃ saṇham pharusaṃ sukkhasamphassaṃ dukkhasamphassaṃ garukaṃ lahukaṃ, yo phoṭṭhabbo anidassano sappatigho kāyamhi anidassanamhi sappatighamhi paṭihaññi vā paṭihaññati vā paṭihaññissati vā paṭihaññe vā, phoṭṭhabbopeso phoṭṭhabbāyatanampetaṃ phoṭṭhabbadhātupesā. Idam taṃ rūpaṃ phoṭṭhabbāyatanam.

650. Katamaṃ taṃ rūpaṃ phoṭṭhabbāyatanam. Pathavīdhātu tejodhātu vāyodhātu kakkhaḷam mudukaṃ saṇham pharusaṃ sukkhasamphassaṃ dukkhasamphassaṃ garukaṃ lahukaṃ, yaṃ phoṭṭhabbam ārabba kāyaṃ nissāya kāyasamphasso uppajji vā uppajjati vā uppajjissati vā uppajje vā -pa-. Yaṃ phoṭṭhabbam ārabba kāyaṃ nissāya kāyasamphassajā vedanā -pa- saññā -pa- cetanā -pa- kāyaviññāṇam uppajji vā uppajjati vā uppajjissati vā uppajje vā -pa-. Yaṃ phoṭṭhabbārammaṇo kāyaṃ nissāya kāyasamphasso uppajji vā uppajjati vā uppajjissati vā uppajje vā -pa-. Yaṃ phoṭṭhabbārammaṇā kāyaṃ nissāya kāyasamphassajā vedanā -pa- saññā -pa- cetanā -pa- kāyaviññāṇam uppajji vā uppajjati vā uppajjissati vā uppajje vā, phoṭṭhabbopeso phoṭṭhabbāyatanampetaṃ phoṭṭhabbadhātupesā. Idam taṃ rūpaṃ phoṭṭhabbāyatanam.

651. Katamaṃ taṃ rūpaṃ āpodhātu. Yaṃ āpo āpogataṃ sineho sinehagataṃ bandhanattaṃ rūpassa. Idaṃ taṃ rūpaṃ āpodhātu.

Idaṃ taṃ rūpaṃ no upādā.

652. Katamaṃ taṃ rūpaṃ upādiṇṇaṃ. Cakkhāyatanam sotāyatanam ghāṇāyatanam jivhāyatanam kāyāyatanam itthindriyaṃ purisindriyaṃ jīvitindriyaṃ, yaṃ vā panaññampi atthi rūpaṃ kammaṣṣa katattā rūpāyatanam gandhāyatanam rasāyatanam phoṭṭhabbāyatanam ākāśadhātu āpodhātu rūpassa upacayo rūpassa santati kabalīkāro āhāro. Idaṃ taṃ rūpaṃ upādiṇṇaṃ.

653. Katamaṃ taṃ rūpaṃ anupādiṇṇaṃ. Saddāyatanam kāyaviññatti vacīviññatti rūpassa lahutā rūpassa mudutā rūpassa kammaññatā rūpassa jaratā rūpassa aniccatā, yaṃ vā panaññampi atthi rūpaṃ na kammaṣṣa katattā rūpāyatanam gandhāyatanam rasāyatanam phoṭṭhabbāyatanam ākāśadhātu āpodhātu rūpassa upacayo rūpassa santati kabalīkāro āhāro. Idaṃ taṃ rūpaṃ anupādiṇṇaṃ.

654. Katamaṃ taṃ rūpaṃ upādiṇṇupādāniyaṃ. Cakkhāyatanam -pa-kāyāyatanam itthindriyaṃ purisindriyaṃ jīvitindriyaṃ, yaṃ vā panaññampi atthi rūpaṃ kammaṣṣa katattā rūpāyatanam gandhāyatanam rasāyatanam phoṭṭhabbāyatanam ākāśadhātu āpodhātu rūpassa upacayo rūpassa santati kabalīkāro āhāro. Idaṃ taṃ rūpaṃ upādiṇṇupādāniyaṃ.

655. Katamaṃ taṃ rūpaṃ anupādiṇṇupādāniyaṃ. Saddāyatanam kāyaviññatti vacīviññatti rūpassa lahutā rūpassa mudutā rūpassa kammaññatā rūpassa jaratā rūpassa aniccatā, yaṃ vā panaññampi atthi rūpaṃ na kammaṣṣa katattā rūpāyatanam gandhāyatanam rasāyatanam phoṭṭhabbāyatanam ākāśadhātu āpodhātu rūpassa upacayo rūpassa santati kabalīkāro āhāro. Idaṃ taṃ rūpaṃ anupādiṇṇupādāniyaṃ.

656. Katamaṃ taṃ rūpaṃ sanidassanaṃ. Rūpāyatanam. Idaṃ taṃ rūpaṃ sanidassanaṃ.

657. Katamaṃ taṃ rūpaṃ anidassanaṃ. Cakkhāyatanaṃ -pa- kabalīkāro āhāro. Idaṃ taṃ rūpaṃ anidassanaṃ.

658. Katamaṃ taṃ rūpaṃ sappaṭighaṃ. Cakkhāyatanaṃ sotāyatanaṃ ghāṇāyatanaṃ jivhāyatanaṃ kāyāyatanaṃ rūpāyatanaṃ saddāyatanaṃ gandhāyatanaṃ rasāyatanaṃ phoṭṭhabbāyatanaṃ. Idaṃ taṃ rūpaṃ sappaṭighaṃ.

659. Katamaṃ taṃ rūpaṃ appaṭighaṃ. Itthindriyaṃ -pa- kabalīkāro āhāro. Idaṃ taṃ rūpaṃ appaṭighaṃ.

660. Katamaṃ taṃ rūpaṃ indriyaṃ. Cakkhundriyaṃ sotindriyaṃ ghāṇindriyaṃ jivhindriyaṃ kāyindriyaṃ itthindriyaṃ purisindriyaṃ jīvitindriyaṃ. Idaṃ taṃ rūpaṃ indriyaṃ.

661. Katamaṃ taṃ rūpaṃ na indriyaṃ. Rūpāyatanaṃ -pa- kabalīkāro āhāro. Idaṃ taṃ rūpaṃ na indriyaṃ.

662. Katamaṃ taṃ rūpaṃ mahābhūtaṃ. Phoṭṭhabbāyatanaṃ āpodhātu. Idaṃ taṃ rūpaṃ mahābhūtaṃ.

663. Katamaṃ taṃ rūpaṃ na mahābhūtaṃ. Cakkhāyatanaṃ -pa- kabalīkāro āhāro. Idaṃ taṃ rūpaṃ na mahābhūtaṃ.

664. Katamaṃ taṃ rūpaṃ viññatti. Kāyaviññatti vacīviññatti. Idaṃ taṃ rūpaṃ viññatti.

665. Katamaṃ taṃ rūpaṃ na viññatti. Cakkhāyatanaṃ -pa- kabalīkāro āhāro. Idaṃ taṃ rūpaṃ na viññatti.

666. Katamaṃ taṃ rūpaṃ cittasamuṭṭhānaṃ. Kāyaviññatti vacīviññatti, yaṃ vā panaññampi atthi rūpaṃ cittajaṃ cittahetukaṃ cittasamuṭṭhānaṃ rūpāyatanaṃ saddāyatanaṃ gandhāyatanaṃ rasāyatanaṃ phoṭṭhabbāyatanaṃ ākāsadhātu āpodhātu rūpassa lahutā rūpassa mudutā rūpassa kammaññatā rūpassa upacayo rūpassa santati kabalīkāro āhāro. Idaṃ taṃ rūpaṃ cittasamuṭṭhānaṃ.

667. Katamaṃ taṃ rūpaṃ na cittasamuṭṭhānaṃ. Cakkhāyatanaṃ -pa- kāyāyatanaṃ itthindriyaṃ purisindriyaṃ jīvitindriyaṃ rūpassa jaratā rūpassa aniccataṃ, yaṃ vā panaññampi atthi rūpaṃ na cittajaṃ na cittahetukaṃ na cittasamuṭṭhānaṃ rūpāyatanaṃ

saddāyatanam gandhāyatanam rasāyatanam phoṭṭhabbāyatanam ākāsadhātu āpodhātu rūpassa lahutā rūpassa mudutā rūpassa kammaññatā rūpassa upacayo rūpassa santati kabalīkāro āhāro. Idam tam rūpam na cittasamuṭṭhānam.

668. Katamam tam rūpam cittasahabhu. Kāyaviññatti vacīviññatti. Idam tam rūpam cittasahabhu.

669. Katamam tam rūpam na cittasahabhu. Cakkhāyatanam -pa- kabalīkāro āhāro. Idam tam rūpam na cittasahabhu.

670. Katamam tam rūpam cittānuparivatti. Kāyaviññatti vacīviññatti. Idam tam rūpam cittānuparivatti.

671. Katamam tam rūpam na cittānuparivatti. Cakkhāyatanam -pa- kabalīkāro āhāro. Idam tam rūpam na cittānuparivatti.

672. Katamam tam rūpam ajjhattikam. Cakkhāyatanam -pa- kāyāyatanam. Idam tam rūpam ajjhattikam.

673. Katamam tam rūpam bāhiram. Rūpāyatanam -pa- kabalīkāro āhāro. Idam tam rūpam bāhiram.

674. Katamam tam rūpam oḷārikam. Cakkhāyatanam -pa-. Phoṭṭhabbāyatanam. Idam tam rūpam oḷārikam.

675. Katamam tam rūpam sukhumam. Itthindriyam -pa- kabalīkāro āhāro. Idam tam rūpam sukhumam.

676. Katamam tam rūpam dūre. Itthindriyam -pa- kabalīkāro āhāro. Idam tam rūpam dūre.

677. Katamam tam rūpam santike. Cakkhāyatanam -pa-. Phoṭṭhabbāyatanam. Idam tam rūpam santike.

678. Katamam tam rūpam cakkhusamphassassa vatthu. Cakkhāyatanam. Idam tam rūpam cakkhusamphassassa vatthu.

679. Katamaṃ taṃ rūpaṃ cakkhusamphassassa na vatthu. Sotāyatanam -pa- kabalīkāro āhāro. Idam taṃ rūpaṃ cakkhusamphassassa na vatthu.

680. Katamaṃ taṃ rūpaṃ cakkhusamphassajāya vedanāya -pa- saññāya -pa- cetanāya -pa- cakkhuviññāṇassa vatthu. Cakkhāyatanam. Idam taṃ rūpaṃ cakkhuviññāṇassa vatthu.

681. Katamaṃ taṃ rūpaṃ cakkhuviññāṇassa na vatthu. Sotāyatanam -pa- kabalīkāro āhāro. Idam taṃ rūpaṃ cakkhuviññāṇassa na vatthu.

682. Katamaṃ taṃ rūpaṃ sotasamphassassa -pa- ghānasamphassassa -pa- jivhāsamphassassa -pa- kāyasamphassassa vatthu. Kāyāyatanam. Idam taṃ rūpaṃ kāyasamphassassa vatthu.

683. Katamaṃ taṃ rūpaṃ kāyasamphassassa na vatthu. Cakkhāyatanam -pa- kabalīkāro āhāro. Idam taṃ rūpaṃ kāyasamphassassa na vatthu.

684. Katamaṃ taṃ rūpaṃ kāyasamphassajāya vedanāya -pa- saññāya -pa- cetanāya -pa- kāyaviññāṇassa vatthu. Kāyāyatanam. Idam taṃ rūpaṃ kāyaviññāṇassa vatthu.

685. Katamaṃ taṃ rūpaṃ kāyaviññāṇassa na vatthu. Cakkhāyatanam -pa- kabalīkāro āhāro. Idam taṃ rūpaṃ kāyaviññāṇassa na vatthu.

686. Katamaṃ taṃ rūpaṃ cakkhusamphassassa ārammaṇam. Rūpāyatanam. Idam taṃ rūpaṃ cakkhusamphassassa ārammaṇam.

687. Katamaṃ taṃ rūpaṃ cakkhusamphassassa na ārammaṇam. Cakkhāyatanam -pa- kabalīkāro āhāro. Idam taṃ rūpaṃ cakkhusamphassassa na ārammaṇam.

688. Katamaṃ taṃ rūpaṃ cakkhusamphassajāya vedanāya -pa- saññāya -pa- cetanāya -pa- cakkhuviññāṇassa ārammaṇam. Rūpāyatanam. Idam taṃ rūpaṃ cakkhuviññāṇassa ārammaṇam.

689. Katamaṃ taṃ rūpaṃ cakkhuviññāṇassa na ārammaṇam. Cakkhāyatanam -pa- kabalīkāro āhāro. Idam taṃ rūpaṃ cakkhuviññāṇassa na ārammaṇam.

690. Katamañ tañ rūpañ sotasamphassassa -pa- ghānasamphassassa -pa- jivhāsamphassassa -pa- kāyasamphassassa ārammaṇaṃ. Phoṭṭhabbāyatanaṃ. Idañ tañ rūpañ kāyasamphassassa ārammaṇaṃ.

691. Katamañ tañ rūpañ kāyasamphassassa na ārammaṇaṃ. Cakkhāyatanaṃ -pa- kabalīkāro āhāro. Idañ tañ rūpañ kāyasamphassassa na ārammaṇaṃ.

692. Katamañ tañ rūpañ kāyasamphassajāya vedanāya -pa- saññāya -pa- cetanāya -pa- kāyaviññāṇassa ārammaṇaṃ. Phoṭṭhabbāyatanaṃ. Idañ tañ rūpañ kāyaviññāṇassa ārammaṇaṃ.

693. Katamañ tañ rūpañ kāyaviññāṇassa na ārammaṇaṃ. Cakkhāyatanaṃ -pa- kabalīkāro āhāro. Idañ tañ rūpañ kāyaviññāṇassa na ārammaṇaṃ.

694. Katamañ tañ rūpañ cakkhāyatanaṃ. Yañ cakkhu catunnañ mahābhūtānañ upādāya pasādo -pa- suñño gāmopeso. Idañ tañ rūpañ cakkhāyatanaṃ.

695. Katamañ tañ rūpañ na cakkhāyatanaṃ. Sotāyatanaṃ -pa- kabalīkāro āhāro. Idañ tañ rūpañ na cakkhāyatanaṃ.

696. Katamañ tañ rūpañ sotāyatanaṃ -pa- ghānāyatanaṃ -pa- jivhāyatanaṃ -pa- kāyāyatanaṃ. Yo kāyo catunnañ mahābhūtānañ upādāya pasādo -pa- suñño gāmopeso. Idañ tañ rūpañ kāyāyatanaṃ.

697. Katamañ tañ rūpañ na kāyāyatanaṃ. Cakkhāyatanaṃ -pa- kabalīkāro āhāro. Idañ tañ rūpañ na kāyāyatanaṃ.

698. Katamañ tañ rūpañ rūpāyatanaṃ. Yañ rūpañ catunnañ mahābhūtānañ upādāya vaṇṇanibhā -pa- rūpadhātupesā. Idañ tañ rūpañ rūpāyatanaṃ.

699. Katamañ tañ rūpañ na rūpāyatanaṃ. Cakkhāyatanaṃ -pa- kabalīkāro āhāro. Idañ tañ rūpañ na rūpāyatanaṃ.

700. Katamañ tañ rūpañ saddāyatanaṃ -pa- gandhāyatanaṃ -pa- rasāyatanaṃ -pa- phoṭṭhabbāyatanaṃ. Pathavīdhātu -pa- phoṭṭhabbadhātupesā. Idañ tañ rūpañ phoṭṭhabbāyatanaṃ.

701. Katamañ tañ rūpañ na phoṭṭhabbāyatanaṃ. Cakkhāyatanaṃ -pa- kabalīkāro āhāro. Idañ tañ rūpañ na phoṭṭhabbāyatanaṃ.

702. Katamaṃ taṃ rūpaṃ cakkhudhātu. Cakkhāyatanam. Idam taṃ rūpaṃ cakkhudhātu.

703. Katamaṃ taṃ rūpaṃ na cakkhudhātu. Sotāyatanam -pa- kabalīkāro āhāro. Idam taṃ rūpaṃ na cakkhudhātu.

704. Katamaṃ taṃ rūpaṃ sotadhātu -pa- ghānadhātu -pa- jivhādhatu -pa- kāyadhātu. Kāyāyatanam. Idam taṃ rūpaṃ kāyadhātu.

705. Katamaṃ taṃ rūpaṃ na kāyadhātu. Cakkhāyatanam -pa- kabalīkāro āhāro. Idam taṃ rūpaṃ na kāyadhātu.

706. Katamaṃ taṃ rūpaṃ rūpadhātu. Rūpāyatanam. Idam taṃ rūpaṃ rūpadhātu.

707. Katamaṃ taṃ rūpaṃ na rūpadhātu. Cakkhāyatanam -pa- kabalīkāro āhāro. Idam taṃ rūpaṃ na rūpadhātu.

708. Katamaṃ taṃ rūpaṃ saddadhātu -pa- gandhadhātu -pa- rasadhātu -pa- phoṭṭhabbadhātu. Phoṭṭhabbāyatanam. Idam taṃ rūpaṃ phoṭṭhabbadhātu.

709. Katamaṃ taṃ rūpaṃ na phoṭṭhabbadhātu. Cakkhāyatanam -pa- kabalīkāro āhāro. Idam taṃ rūpaṃ na phoṭṭhabbadhātu.

710. Katamaṃ taṃ rūpaṃ cakkhundriyam. Yam cakkhu catunnam mahābhūtānam upādāya pasādo -pa- suñño gāmapeso. Idam taṃ rūpaṃ cakkhundriyam.

711. Katamaṃ taṃ rūpaṃ na cakkhundriyam. Sotāyatanam -pa- kabalīkāro āhāro. Idam taṃ rūpaṃ na cakkhundriyam.

712. Katamaṃ taṃ rūpaṃ sotindriyam -pa- ghānindriyam -pa- jivhindriyam -pa- kāyindriyam. Yo kāyo catunnam mahābhūtānam upādāya pasādo -pa- suñño gāmapeso. Idam taṃ rūpaṃ kāyindriyam.

713. Katamaṃ taṃ rūpaṃ na kāyindriyam. Cakkhāyatanam. Kabalīkāro āhāro. Idam taṃ rūpaṃ na kāyindriyam.

714. Katamaṃ taṃ rūpaṃ itthindriyam. Yam itthiyā itthilingam itthinimittam itthikuttam itthākappo itthattam itthibhāvo. Idam taṃ rūpaṃ itthindriyam.

715. Katamaṃ taṃ rūpaṃ na itthindriyaṃ. Cakkhāyatanaṃ -pa-kabaḷīkāro āhāro. Idam taṃ rūpaṃ na itthindriyaṃ.

716. Katamaṃ taṃ rūpaṃ purisindriyaṃ. Yaṃ purisassa purisaliṅgaṃ purisanimittaṃ purisakuttaṃ purisākappo purisattaṃ purisabhāvo. Idam taṃ rūpaṃ purisindriyaṃ.

717. Katamaṃ taṃ rūpaṃ na purisindriyaṃ. Cakkhāyatanaṃ -pa-kabaḷīkāro āhāro. Idam taṃ rūpaṃ na purisindriyaṃ.

718. Katamaṃ taṃ rūpaṃ jīvitindriyaṃ. Yo tesaṃ rūpīnaṃ dhammānaṃ āyu ṭhiti yapaṇā yāpaṇā iriyaṇā vattanā pālaṇā jīvitaṃ jīvitindriyaṃ. Idam taṃ rūpaṃ jīvitindriyaṃ.

719. Katamaṃ taṃ rūpaṃ na jīvitindriyaṃ. Cakkhāyatanaṃ -pa-kabaḷīkāro āhāro. Idam taṃ rūpaṃ na jīvitindriyaṃ.

720. Katamaṃ taṃ rūpaṃ kāyaviññatti. Yā kusalacittassa vā akusalacittassa vā abyākatacittassa vā abhikkamantassa vā paṭikkamantassa vā āloketassa vā vilokentassa vā samīñjantassa vā pasārentassa vā kāyassa thambhaṇā santhambhaṇā santhambhitattaṃ viññatti viññāpaṇā viññāpitattaṃ. Idam taṃ rūpaṃ kāyaviññatti.

721. Katamaṃ taṃ rūpaṃ na kāyaviññatti. Cakkhāyatanaṃ -pa-kabaḷīkāro āhāro. Idam taṃ rūpaṃ na kāyaviññatti.

722. Katamaṃ taṃ rūpaṃ vacīviññatti. Yā kusalacittassa vā akusalacittassa vā abyākatacittassa vā vācā girā byappatho udīraṇaṃ ghoso ghosakammaṃ vācā vacībhedo, ayaṃ vuccati vācā. Yā tāya vācāya viññatti viññāpaṇā viññāpitattaṃ. Idam taṃ rūpaṃ vacīviññatti.

723. Katamaṃ taṃ rūpaṃ na vacīviññatti. Cakkhāyatanaṃ -pa-kabaḷīkāro āhāro. Idam taṃ rūpaṃ na vacīviññatti.

724. Katamaṃ taṃ rūpaṃ ākāśadhātu. Yo ākāso ākāśagataṃ aghaṃ aghagataṃ vivaro vivaragataṃ asaṃphuṭṭhaṃ catūhi mahābhūtehi. Idam taṃ rūpaṃ ākāśadhātu.

725. Katamaṃ taṃ rūpaṃ na ākāśadhātu. Cakkhāyatanaṃ -pa- kabaḷīkāro āhāro. Idaṃ taṃ rūpaṃ na ākāśadhātu.

726. Katamaṃ taṃ rūpaṃ āpodhātu. Yaṃ āpo āpogataṃ sineho sinehagataṃ bandhanattaṃ rūpassa. Idaṃ taṃ rūpaṃ āpodhātu.

727. Katamaṃ taṃ rūpaṃ na āpodhātu. Cakkhāyatanaṃ -pa- kabaḷīkāro āhāro. Idaṃ taṃ rūpaṃ na āpodhātu.

728. Katamaṃ taṃ rūpaṃ rūpassa lahutā. Yā rūpassa lahutā lahupariṇāmatā adandhanatā avitthanatā. Idaṃ taṃ rūpaṃ rūpassa lahutā.

729. Katamaṃ taṃ rūpaṃ rūpassa na lahutā. Cakkhāyatanaṃ -pa- kabaḷīkāro āhāro. Idaṃ taṃ rūpaṃ rūpassa na lahutā.

730. Katamaṃ taṃ rūpaṃ rūpassa mudutā. Yā rūpassa mudutā maddavatā akakkhaḷatā akathinatā. Idaṃ taṃ rūpaṃ rūpassa mudutā.

731. Katamaṃ taṃ rūpaṃ rūpassa na mudutā. Cakkhāyatanaṃ -pa- kabaḷīkāro āhāro. Idaṃ taṃ rūpaṃ rūpassa na mudutā.

732. Katamaṃ taṃ rūpaṃ rūpassa kammaññatā. Yā rūpassa kammaññatā kammaññattaṃ kammaññabhāvo. Idaṃ taṃ rūpaṃ rūpassa kammaññatā.

733. Katamaṃ taṃ rūpaṃ rūpassa na kammaññatā. Cakkhāyatanaṃ -pa- kabaḷīkāro āhāro. Idaṃ taṃ rūpaṃ rūpassa na kammaññatā.

734. Katamaṃ taṃ rūpaṃ rūpassa upacayo. Yo āyatanānaṃ ācayo so rūpassa upacayo. Idaṃ taṃ rūpaṃ rūpassa upacayo.

735. Katamaṃ taṃ rūpaṃ rūpassa na upacayo. Cakkhāyatanaṃ -pa- kabaḷīkāro āhāro. Idaṃ taṃ rūpaṃ rūpassa na upacayo.

736. Katamaṃ taṃ rūpaṃ rūpassa santati. Yo rūpassa upacayo, sā rūpassa santati. Idaṃ taṃ rūpaṃ rūpassa santati.

737. Katamaṃ taṃ rūpaṃ rūpassa na santati. Cakkhāyatanaṃ -pa- kabaḷīkāro āhāro. Idaṃ taṃ rūpaṃ rūpassa na santati.

738. Katamaṃ taṃ rūpaṃ rūpassa jaratā. Yā rūpassa jarā jīraṇatā khaṇḍiccaṃ pāliccaṃ valittacatā āyuno saṃhāni indriyānaṃ paripāko. Idam taṃ rūpaṃ rūpassa jaratā.

739. Katamaṃ taṃ rūpaṃ rūpassa na jaratā. Cakkhāyatanaṃ -pa-kabaḷikāro āhāro. Idam taṃ rūpaṃ rūpassa na jaratā.

740. Katamaṃ taṃ rūpaṃ rūpassa aniccatā. Yo rūpassa khayō vayo bhedo paribhedo aniccatā antaradhānaṃ. Idam taṃ rūpaṃ rūpassa aniccatā.

741. Katamaṃ taṃ rūpaṃ rūpassa na aniccatā. Cakkhāyatanaṃ -pa-kabaḷikāro āhāro. Idam taṃ rūpaṃ rūpassa na aniccatā.

742. Katamaṃ taṃ rūpaṃ kabaḷikāro āhāro. Odano kummāso sattū maccho maṃsaṃ khīraṃ dadhi sappi navanītaṃ telaṃ madhu phāṇitaṃ, yaṃ vā panañṇampi atthi rūpaṃ yaṃhi yaṃhi janapade tesaṃ tesaṃ sattānaṃ mukhāsiyaṃ dantavikhādanaṃ galajjhoharaṇīyaṃ kucchivitthambhanaṃ yāya ojāya sattā yāpenti. Idam taṃ rūpaṃ kabaḷikāro āhāro.

743. Katamaṃ taṃ rūpaṃ na kabaḷikāro āhāro. Cakkhāyatanaṃ -pa-rūpassa aniccatā. Idam taṃ rūpaṃ na kabaḷikāro āhāro. Evaṃ duvidhena rūpasāṅgaho. Dukaniddeso.

Tikaniddesa

744. Katamaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ upādā. Cakkhāyatanaṃ -pa-kāyāyatanaṃ. Idam taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ upādā.

745. Katamaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ upādā. Rūpāyatanaṃ -pa-kabaḷikāro āhāro. Idam taṃ rūpaṃ bāhiraṃ upādā.

746. Katamaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ no upādā. Phoṭṭhabbāyatanaṃ āpodhātu. Idam taṃ rūpaṃ bāhiraṃ no upādā.

747. Katamaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ upādiṇṇaṃ. Cakkhāyatanam -pa-kāyāyatanam. Idam taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ upādiṇṇaṃ.

748. Katamaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ upādiṇṇaṃ. Itthindriyaṃ purisindriyaṃ jīvitindriyaṃ, yaṃ vā panaññaṃpi atthi rūpaṃ kammaṣṣa katattā rūpāyatanam gandhāyatanam rasāyatanam phoṭṭhabbāyatanam ākāśadhātu āpodhātu rūpaṣṣa upacayo rūpaṣṣa santati kabalīkāro āhāro. Idam taṃ rūpaṃ bāhiraṃ upādiṇṇaṃ.

749. Katamaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ anupādiṇṇaṃ. Saddāyatanam kāyaviññatti vacīviññatti rūpaṣṣa lahutā rūpaṣṣa mudutā rūpaṣṣa kammaññatā rūpaṣṣa jaratā rūpaṣṣa aniccatā, yaṃ vā panaññaṃpi atthi rūpaṃ na kammaṣṣa katattā rūpāyatanam gandhāyatanam rasāyatanam phoṭṭhabbāyatanam ākāśadhātu āpodhātu rūpaṣṣa upacayo rūpaṣṣa santati kabalīkāro āhāro. Idam taṃ rūpaṃ bāhiraṃ anupādiṇṇaṃ.

750. Katamaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ upādiṇṇupādāniyaṃ. Cakkhāyatanam -pa- kāyāyatanam. Idam taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ upādiṇṇupādāniyaṃ.

751. Katamaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ upādiṇṇupādāniyaṃ. Itthindriyaṃ purisindriyaṃ jīvitindriyaṃ, yaṃ vā panaññaṃpi atthi rūpaṃ kammaṣṣa katattā rūpāyatanam gandhāyatanam rasāyatanam phoṭṭhabbāyatanam ākāśadhātu āpodhātu rūpaṣṣa upacayo rūpaṣṣa santati kabalīkāro āhāro. Idam taṃ rūpaṃ bāhiraṃ upādiṇṇupādāniyaṃ.

752. Katamaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ anupādiṇṇupādāniyaṃ. Saddāyatanam kāyaviññatti vacīviññatti rūpaṣṣa lahutā rūpaṣṣa mudutā rūpaṣṣa kammaññatā rūpaṣṣa jaratā rūpaṣṣa aniccatā, yaṃ vā panaññaṃpi atthi rūpaṃ na kammaṣṣa katattā rūpāyatanam gandhāyatanam rasāyatanam phoṭṭhabbāyatanam ākāśadhātu āpodhātu rūpaṣṣa upacayo rūpaṣṣa santati kabalīkāro āhāro. Idam taṃ rūpaṃ bāhiraṃ anupādiṇṇupādāniyaṃ.

753. Katamaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ anidassanam. Cakkhāyatanam -pa- kāyāyatanam. Idam taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ anidassanam.

754. Katamaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ sanidassanam. Rūpāyatanam. Idam taṃ rūpaṃ bāhiraṃ sanidassanam.

755. Katamaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ anidassanaṃ. Saddāyatanam -pa-kabaḷīkāro āhāro. Idam taṃ rūpaṃ bāhiraṃ anidassanaṃ.

756. Katamaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ sappatighaṃ. Cakkhāyatanam -pa-kāyāyatanam. Idam taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ sappatighaṃ.

757. Katamaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ sappatighaṃ. Rūpāyatanam -pa-phoṭṭhabbāyatanam. Idam taṃ rūpaṃ bāhiraṃ sappatighaṃ.

758. Katamaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ appatighaṃ. Itthindriyam -pa-kabaḷīkāro āhāro. Idam taṃ rūpaṃ bāhiraṃ appatighaṃ.

759. Katamaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ indriyam. Cakkhundriyam -pa-kāyindriyam. Idam taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ indriyam.

760. Katamaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ indriyam. Itthindriyam purisindriyam jīvitindriyam. Idam taṃ rūpaṃ bāhiraṃ indriyam.

761. Katamaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ na indriyam. Rūpāyatanam -pa-kabaḷīkāro āhāro. Idam taṃ rūpaṃ bāhiraṃ na indriyam.

762. Katamaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ na mahābhūtaṃ. Cakkhāyatanam -pa-kāyāyatanam. Idam taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ na mahābhūtaṃ.

763. Katamaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ mahābhūtaṃ. Phoṭṭhabbāyatanam āpodhātu. Idam taṃ rūpaṃ bāhiraṃ mahābhūtaṃ.

764. Katamaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ na mahābhūtaṃ. Rūpāyatanam -pa-kabaḷīkāro āhāro. Idam taṃ rūpaṃ bāhiraṃ na mahābhūtaṃ.

765. Katamaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ na viññatti. Cakkhāyatanam -pa-kāyāyatanam. Idam taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ na viññatti.

766. Katamaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ viññatti. Kāyaviññatti vacīviññatti. Idam taṃ rūpaṃ bāhiraṃ viññatti.

767. Katamaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ na viññatti. Rūpāyatanam -pa-kabaḷīkāro āhāro. Idam taṃ rūpaṃ bāhiraṃ na viññatti.

768. Katamaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ na cittasamuṭṭhānaṃ. Cakkhāyatanam -pa- kāyāyatanam. Idam taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ na cittasamuṭṭhānaṃ.

769. Katamaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ cittasamuṭṭhānaṃ. Kāyaviññatti vacīviññatti, yaṃ vā panaññampi atthi rūpaṃ cittajaṃ cittahetukaṃ cittasamuṭṭhānaṃ rūpāyatanam saddāyatanam gandhāyatanam rasāyatanam phoṭṭhabbāyatanam ākāsadhātu āpodhātu rūpassa lahutā rūpassa mudutā rūpassa kammaññatā rūpassa upacayo rūpassa santati kabaḷīkāro āhāro. Idam taṃ rūpaṃ bāhiraṃ cittasamuṭṭhānaṃ.

770. Katamaṃ taṃ rūpaṃ bahiraṃ na cittasamuṭṭhānaṃ. Itthindriyaṃ purisindriyaṃ jīvitindriyaṃ rūpassa jaratā rūpassa aniccatā, yaṃ vā panaññampi atthi rūpaṃ na cittajaṃ na cittahetukaṃ na cittasamuṭṭhānaṃ rūpāyatanam saddāyatanam gandhāyatanam rasāyatanam phoṭṭhabbāyatanam ākāsadhātu āpodhātu rūpassa lahutā rūpassa mudutā rūpassa kammaññatā rūpassa upacayo rūpassa santati kabaḷīkāro āhāro. Idam taṃ rūpaṃ bāhiraṃ na cittasamuṭṭhānaṃ.

771. Katamaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ na cittasahabhu. Cakkhāyatanam -pa- kāyāyatanam. Idam taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ na cittasahabhu.

772. Katamaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ cittasahabhu. Kāyaviññatti vacīviññatti. Idam taṃ rūpaṃ bāhiraṃ cittasahabhu.

773. Katamaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ na cittasahabhu. Rūpāyatanam -pa- kabaḷīkāro āhāro. Idam taṃ rūpaṃ bāhiraṃ na cittasahabhu.

774. Katamaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ na cittānuparivatti. Cakkhāyatanam -pa- kāyāyatanam. Idam taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ na cittānuparivatti.

775. Katamaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ cittānuparivatti. Kāyaviññatti vacīviññatti. Idam taṃ rūpaṃ bāhiraṃ cittānuparivatti.

776. Katamaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ na cittānuparivatti. Rūpāyatanam -pa- kabaḷīkāro āhāro. Idam taṃ rūpaṃ bāhiraṃ na cittānuparivatti.

777. Katamaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ olārikaṃ. Cakkhāyatanam -pa- kāyāyatanam. Idam taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ olārikaṃ.

778. Katamaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ oḷārikaṃ. Rūpāyatanam -pa-phoṭṭhabbāyatanam. Idam taṃ rūpaṃ bāhiraṃ oḷārikaṃ.

779. Katamaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ sukhumaṃ. Itthindriyam -pa-kabaḷikāro āhāro. Idam taṃ rūpaṃ bāhiraṃ sukhumaṃ.

780. Katamaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ santike. Cakkhāyatanam -pa-kāyāyatanam. Idam taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ santike.

781. Katamaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ dūre. Itthindriyam -pa-kabaḷikāro āhāro. Idam taṃ rūpaṃ bāhiraṃ dūre.

782. Katamaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ santike. Rūpāyatanam -pa-phoṭṭhabbāyatanam. Idam taṃ rūpaṃ bāhiraṃ santike.

783. Katamaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ cakkhusamphassassa na vatthu. Rūpāyatanam -pa-kabaḷikāro āhāro. Idam taṃ rūpaṃ bāhiraṃ cakkhusamphassassa na vatthu.

784. Katamaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ cakkhusamphassassa vatthu. Cakkhāyatanam. Idam taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ cakkhusamphassassa vatthu.

785. Katamaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ cakkhusamphassassa na vatthu. Sotāyatanam -pa-kāyāyatanam. Idam taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ cakkhusamphassassa na vatthu.

786. Katamaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ cakkhusamphassajāya vedanāya -pa-saññāya -pa-cetanāya -pa-cakkhuviññāṇassa na vatthu. Rūpāyatanam -pa-kabaḷikāro āhāro. Idam taṃ rūpaṃ bāhiraṃ cakkhuviññāṇassa na vatthu.

787. Katamaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ cakkhuviññāṇassa vatthu. Cakkhāyatanam. Idam taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ cakkhuviññāṇassa vatthu.

788. Katamaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ cakkhuviññāṇassa na vatthu. Sotāyatanam -pa-kāyāyatanam. Idam taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ cakkhuviññāṇassa na vatthu.

789. Katamaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ sotasamphassassa -pa-ghānasamphassassa -pa-jivhāsamphassassa -pa-kāyasamphassassa na vatthu. Rūpāyatanam -pa-kabaḷikāro āhāro. Idam taṃ rūpaṃ bāhiraṃ kāyasamphassassa na vatthu.

790. Katamaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ kāyasamphassassa vatthu. Kāyāyatanam. Idam taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ kāyasamphassassa vatthu.

791. Katamaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ kāyasamphassassa na vatthu. Cakkhāyatanam -pa- jivhāyatanam. Idam taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ kāyasamphassassa na vatthu.

792. Katamaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ kāyasamphassajāya vedanāya -pa- saññāya -pa- cetanāya -pa- kāyaviññāṇassa na vatthu. Rūpāyatanam -pa- kabalīkāro āhāro. Idam taṃ rūpaṃ bāhiraṃ kāyaviññāṇassa na vatthu.

793. Katamaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ kāyaviññāṇassa vatthu. Kāyāyatanam. Idam taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ kāyaviññāṇassa vatthu.

794. Katamaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ kāyaviññāṇassa na vatthu. Cakkhāyatanam -pa- jivhāyatanam. Idam taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ kāyaviññāṇassa na vatthu.

795. Katamaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ cakkhusamphassassa na ārammaṇam cakkhāyatanam -pa- kāyāyatana. Idam taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ cakkhusamphassassa na ārammaṇam.

796. Katamaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ cakkhusamphassassa ārammaṇam. Rūpāyatanam. Idam taṃ rūpaṃ bāhiraṃ cakkhusamphassassa ārammaṇam.

797. Katamaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ cakkhusamphassassa na ārammaṇam. Saddāyatanam -pa- kabalīro āhāro. Idam taṃ rūpaṃ bāhiraṃ cakkhusamphassassa na ārammaṇam.

798. Katamaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ cakkhusamphassajāya vedanāyā -pa- saññāya -pa- cetanāya -pa- cakkhuviññāṇassa na ārammaṇam. Cakkhāyatanam -pa- kāyāyatanam. Idam taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ cakkhuviññāṇassa na ārammaṇam.

799. Katamaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ cakkhuviññāṇassa ārammaṇam. Rūpāyatanam. Idam taṃ rūpaṃ bāhiraṃ cakkhuviññāṇassa ārammaṇam.

800. Katamaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ cakkhuviññāṇassa na ārammaṇam. Saddāyatanam -pa- kabalīkāro āhāro. Idam taṃ rūpaṃ bāhiraṃ cakkhuviññāṇassa na ārammaṇam.

801. Katamaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ sotasamphassassa -pa- ghānasamphassassa -pa- jivhāsamphassassa -pa- kāyasamphassassa na ārammaṇam.

cakkhāyatanaṃ -pa- kāyāyatanaṃ. Idaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ
kāyasamphassassa na ārammaṇaṃ.

802. Katamaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ kāyasamphassassa ārammaṇaṃ.
Phoṭṭhabbāyatanaṃ. Idaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ kāyasamphassassa
ārammaṇaṃ.

803. Katamaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ kāyasamphassassa na ārammaṇaṃ.
Rūpāyatanaṃ -pa- kabalīkāro āhāro. Idaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ
kāyasamphassassa na ārammaṇaṃ.

804. Katamaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ kāyasamphassajāya vedanāya
-pa- saññāya -pa- cetanāya -pa- kāyaviññāṇassa na ārammaṇaṃ.
Cakkhāyatanaṃ -pa- kāyāyatanaṃ. Idaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ
kāyaviññāṇassa na ārammaṇaṃ.

805. Katamaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ kāyaviññāṇassa ārammaṇaṃ.
Phoṭṭhabbāyatanaṃ. Idaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ kāyaviññāṇassa ārammaṇaṃ.

806. Katamaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ kāyaviññāṇassa na ārammaṇaṃ.
Rūpāyatanaṃ -pa- kabalīkāro āhāro. Idaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ
kāyaviññāṇassa na ārammaṇaṃ.

807. Katamaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ na cakkhāyatanaṃ. Rūpāyatanaṃ
-pa- kabalīkāro āhāro. Idaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ na cakkhāyatanaṃ.

808. Katamaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ cakkhāyatanaṃ. Yaṃ cakkhu
catunnaṃ mahābhūtānaṃ upādāya pasādo -pa- suñño gāmopeso. Idaṃ taṃ
rūpaṃ ajjhattikaṃ cakkhāyatanaṃ.

809. Katamaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ na cakkhāyatanaṃ. Sotāyatanaṃ
-pa- kāyāyatanaṃ. Idaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ na cakkhāyatanaṃ.

810. Katamaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ na sotāyatanaṃ -pa- na
ghāṇāyatanaṃ -pa- na jivhāyatanaṃ -pa- na kāyāyatanaṃ. Rūpāyatanaṃ
-pa- kabalīkāro āhāro. Idaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ na kāyāyatanaṃ.

811. Katamaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ kāyāyatanaṃ. Yo kāyo catunnaṃ mahābhūtānaṃ upādāya pasādo -pa- suñño gāmopeso. Idaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ kāyāyatanaṃ.

812. Katamaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ na kāyāyatanaṃ. Cakkhāyatanaṃ -pa- jivhāyatanaṃ. Idaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ na kāyāyatanaṃ.

813. Katamaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ na rūpāyatanaṃ. Cakkhāyatanaṃ -pa- kāyāyatanaṃ. Idaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ na rūpāyatanaṃ.

814. Katamaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ rūpāyatanaṃ. Yaṃ rūpaṃ catunnaṃ mahābhūtānaṃ upādāya vaṇṇanibhā -pa- rūpadhātupesā. Idaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ rūpāyatanaṃ.

815. Katamaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ na rūpāyatanaṃ. Saddāyatanaṃ -pa- kabaḷīkāro āhāro. Idaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ na rūpāyatanaṃ.

816. Katamaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ na saddāyatanaṃ -pa- na gandhāyatanaṃ -pa- na rasāyatanaṃ -pa- na phoṭṭhabbāyatanaṃ. Cakkhāyatanaṃ -pa- kāyāyatanaṃ. Idaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ na phoṭṭhabbāyatanaṃ.

817. Katamaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ phoṭṭhabbāyatanaṃ. Pathavīdhātu -pa- phoṭṭhabbadhātupesā. Idaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ phoṭṭhabbāyatanaṃ.

818. Katamaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ na phoṭṭhabbāyatanaṃ. Rūpāyatanaṃ -pa- kabaḷīkāro āhāro. Idaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ na phoṭṭhabbāyatanaṃ.

819. Katamaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ na cakkhudhātu. Rūpāyatanaṃ -pa- kabaḷīkāro āhāro. Idaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ na cakkhudhātu.

820. Katamaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ cakkhudhātu. Cakkhāyatanaṃ. Idaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ cakkhudhātu.

821. Katamaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ na cakkhudhātu. Sotāyatanaṃ -pa- kāyāyatanaṃ. Idaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ na cakkhudhātu.

822. Katamaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ na sotādhātu -pa- na ghānadhātu -pa- na jivhādhātu -pa- na kāyadhātu. Rūpāyatanaṃ -pa- kabaḷīkāro āhāro. Idaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ na kāyadhātu.

823. Katamañ tañ rūpañ ajjhattikañ kāyadhātu. Kāyāyatanañ. Idañ tañ rūpañ ajjhattikañ kāyadhātu.

824. Katamañ tañ rūpañ ajjhattikañ na kāyadhātu. Cakkhāyatanañ -pa- jivhāyatanañ. Idañ tañ rūpañ ajjhattikañ na kāyadhātu.

825. Katamañ tañ rūpañ ajjhattikañ na rūpadhātu. Cakkhāyatanañ -pa- kāyāyatanañ. Idañ tañ rūpañ ajjhattikañ na rūpadhātu.

826. Katamañ tañ rūpañ bāhirañ rūpadhātu. Rūpāyatanañ. Idañ tañ rūpañ bāhirañ rūpadhātu.

827. Katamañ tañ rūpañ bāhirañ na rūpadhātu. Saddāyatanañ -pa- kabalīkāro āhāro. Idañ tañ rūpañ bāhirañ na rūpadhātu.

828. Katamañ tañ rūpañ ajjhattikañ na saddadhātu -pa- na gandhadhātu -pa- na rasadhātu. Na phoṭṭhabbadhātu. Cakkhāyatanañ -pa- kāyāyatanañ. Idañ tañ rūpañ ajjhattikañ na phoṭṭhabbādhdhātu.

829. Katamañ tañ rūpañ bāhirañ phoṭṭhabbadhātu. Phoṭṭhabbāyatanañ. Idañ tañ rūpañ bāhirañ phoṭṭhabbadhātu.

830. Katamañ tañ rūpañ bāhirañ na phoṭṭhabbadhātu -pa- rūpāyatanañ -pa- kabalīkāro āhāro. Idañ tañ rūpañ bāhirañ na phoṭṭhabbadhātu.

831. Katamañ tañ rūpañ bāhirañ na cakkhundriyañ. Rūpāyatanañ -pa- kabalīkāro āhāro. Idañ tañ rūpañ bāhirañ na cakkhundriyañ.

832. Katamañ tañ rūpañ ajjhattikañ cakkhundriyañ. Yañ cakkhu catunnañ mahābhūtānañ upādāya pasādo -pa- suñño gāmapeso. Idañ tañ rūpañ ajjhattikañ cakkhundriyañ.

833. Katamañ tañ rūpañ ajjhattikañ na cakkhundriyañ. Sotāyatanañ -pa- kāyāyatanañ. Idañ tañ rūpañ ajjhattikañ na cakkhundriyañ.

834. Katamañ tañ rūpañ bāhirañ na sotindriyañ -pa- na ghānindriyañ -pa- na jivhindriyañ -pa- na kāyindriyañ. Rūpāyatanañ -pa- kabalīkāro āhāro. Idañ tañ rūpañ bāhirañ na kāyindriyañ.

835. Katamaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ kāyindriyaṃ. Yo kāyo catunnaṃ mahābhūtānaṃ upādāya pasādo -pa- suñño gāmopeso. Idaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ kāyindriyaṃ.

836. Katamaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ na kāyindriyaṃ. Cakkhāyatanaṃ -pa- jivhāyatanaṃ. Idaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ na kāyindriyaṃ.

837. Katamaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ na itthindriyaṃ. Cakkhāyatanaṃ -pa- kāyāyatanaṃ. Idaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ na itthindriyaṃ.

838. Katamaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ itthindriyaṃ. Yaṃ itthiyā itthiliṅgaṃ itthinimittaṃ itthikuttaṃ itthākappo itthattaṃ itthibhāvo. Idaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ itthindriyaṃ.

839. Katamaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ na itthindriyaṃ. Rūpāyatanaṃ -pa- kabalīkāro āhāro. Idaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ na itthindriyaṃ.

840. Katamaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ na purisindriyaṃ. Cakkhāyatanaṃ -pa- kāyāyatanaṃ. Idaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ na purisindriyaṃ.

841. Katamaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ purisindriyaṃ. Yaṃ purisassa purisaliṅgaṃ purisanimittaṃ purisakuttaṃ purisākappo purisattaṃ purisabhāvo. Idaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ purisindriyaṃ.

842. Katamaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ na purisindriyaṃ. Rūpāyatanaṃ -pa- kabalīkāro āhāro. Idaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ na purisindriyaṃ.

843. Katamaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ na jīvitindriyaṃ. Cakkhāyatanaṃ -pa- kāyāyatanaṃ. Idaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ na jīvitindriyaṃ.

844. Katamaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ jīvitindriyaṃ. Yo tesaṃ rūpīnaṃ dhammānaṃ āyu ṭhiti yapaṇā yāpaṇā iriyaṇā vattanā pālanā jīvitaṃ jīvitindriyaṃ. Idaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ jīvitindriyaṃ.

845. Katamaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ na jīvitindriyaṃ. Rūpāyatanaṃ -pa- kabalīkāro āhāro. Idaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ na jīvitindriyaṃ.

846. Katamaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ na kāyaviññatti. Cakkhāyatanaṃ -pa- kāyāyatanaṃ. Idaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ na kāyaviññatti.

847. Katamaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ kāyaviññatti. Yā kusalacittassa vā akusalacittassa vā abyākatacittassa vā abhikkamantassa vā paṭikkamantassa vā āloketassa vā vilokentassa vā samīñjentaṃ vā pasārentassa vā kāyassa thambhanā santhambhanā santhambhitattaṃ viññatti viññāpanā viññāpitattaṃ. Idaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ kāyaviññatti.

848. Katamaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ na kāyaviññatti. Rūpāyatanaṃ -pa-kabaḷīkāro āhāro. Idaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ na kāyaviññatti.

849. Katamaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ na vacīviññatti. Cakkhāyatanaṃ -pa- kāyāyatanaṃ. Idaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ na vacīviññatti.

850. Katamaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ vacīviññatti. Yā kusalacittassa vā akusalacittassa vā abyākatacittassa vā vācā girā byappatho udīraṇaṃ ghoso ghosakammaṃ vācā vacībhedo, ayaṃ vuccati vācā. Yā tāya vācāya viññatti viññāpanā viññāpitattaṃ. Idaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ vacīviññatti.

851. Katamaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ na vacīviññatti. Rūpāyatanaṃ -pa-kabaḷīkāro āhāro. Idaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ na vacīviññatti.

852. Katamaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ na ākāśadhātu. Cakkhāyatanaṃ -pa- kāyāyatanaṃ. Idaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ na ākāśadhātu.

853. Katamaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ ākāśadhātu. Yo ākāso ākāśagataṃ aghaṃ aghagataṃ vivaro vivaragataṃ asamphuṭṭhaṃ catūhi mahābhūtehi. Idaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ ākāśadhātu.

854. Katamaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ na ākāśadhātu. Rūpāyatanaṃ -pa-kabaḷīkāro āhāro. Idaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ na ākāśadhātu.

855. Katamaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ na āpodhātu. Cakkhāyatanaṃ -pa- kāyāyatanaṃ. Idaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ na āpodhātu.

856. Katamaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ āpodhātu. Yaṃ āpo āpogataṃ sineho sinehagataṃ bandhanattaṃ rūpassa. Idaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ āpodhātu.

857. Katamaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ na āpodhātu. Rūpāyatanaṃ -pa-kabaḷīkāro āhāro. Idaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ na āpodhātu.

858. Katamaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ rūpassa na lahutā.
Cakkhāyatanaṃ -pa- kāyāyatanaṃ. Idaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ rūpassa na lahutā.

859. Katamaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ rūpassa lahutā. Yā rūpassa lahutā lahu-pariṇāmatā adandhanatā avitthanatā. Idaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ rūpassa lahutā.

860. Katamaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ rūpassa na lahutā. Rūpāyatanaṃ -pa- kabalīkāro āhāro. Idaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ rūpassa na lahutā.

861. Katamaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ rūpassa na mudutā.
Cakkhāyatanaṃ -pa- kāyāyatanaṃ. Idaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ rūpassa na mudutā.

862. Katamaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ rūpassa mudutā. Yā rūpassa mudutā maddavatā akakkhaḷatā akathinatā. Idaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ rūpassa mudutā.

863. Katamaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ rūpassa na mudutā. Rūpāyatanaṃ -pa- kabalīkāro āhāro. Idaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ rūpassa na mudutā.

864. Katamaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ rūpassa na kammaññatā.
Cakkhāyatanaṃ -pa- kāyāyatanaṃ. Idaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ rūpassa na kammaññatā.

865. Katamaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ rūpassa kammaññatā. Yā rūpassa kammaññatā kammaññattaṃ kammaññabhāvo. Idaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ rūpassa kammaññatā.

866. Katamaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ rūpassa na kammaññatā.
Rūpāyatanaṃ -pa- kabalīkāro āhāro. Idaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ rūpassa na kammaññatā.

867. Katamaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ rūpassa na upacayo.
Cakkhāyatanaṃ -pa- kāyāyatanaṃ. Idaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ rūpassa na upacayo.

868. Katamaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ rūpassa upacayo. Yo āyatanānaṃ ācayo, so rūpassa upacayo. Idaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ rūpassa upacayo.

869. Katamaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ rūpassa na upacayo. Rūpāyatanaṃ -pa- kabalīkāro āhāro. Idaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ rūpassa na upacayo.

870. Katamaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ rūpassa na santati.
Cakkhāyatanaṃ -pa- kāyāyatanaṃ. Idaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ rūpassa na santati.

871. Katamaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ rūpassa santati. Yo rūpassa upacayo, sā rūpassa santati. Idam taṃ rūpaṃ bāhiraṃ rūpassa santati.

872. Katamaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ rūpassa na santati. Rūpāyatanaṃ -pa- kabaḷikāro āhāro. Idam taṃ rūpaṃ bāhiraṃ rūpassa na santati.

873. Katamaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ rūpassa na jaratā. Cakkhāyatanaṃ -pa- kāyāyatanaṃ. Idam taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ rūpassa na jaratā.

874. Katamaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ rūpassa jaratā. Yā rūpassa jarā jīraṇatā khaṇḍiccaṃ pāliccaṃ valittacatā āyuno saṃhāni indriyānaṃ paripāko. Idam taṃ rūpaṃ bāhiraṃ rūpassa jaratā.

875. Katamaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ rūpassa na jaratā. Rūpāyatanaṃ -pa- kabaḷikāro āhāro. Idam taṃ rūpaṃ bāhiraṃ rūpassa na jaratā.

876. Katamaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ rūpassa na aniccatā. Cakkhāyatanaṃ -pa- kāyāyatanaṃ. Idam taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ rūpassa na aniccatā.

877. Katamaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ rūpassa aniccatā. Yo rūpassa khayō vayo bhedo paribhedo aniccatā antaradhānaṃ. Idam taṃ rūpaṃ bāhiraṃ rūpassa aniccatā.

878. Katamaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ rūpassa na aniccatā. Rūpāyatanaṃ -pa- kabaḷikāro āhāro. Idam taṃ rūpaṃ bāhiraṃ rūpassa na aniccatā.

879. Katamaṃ taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ na kabaḷikāro āhāro. Cakkhāyatanaṃ -pa- kāyāyatanaṃ. Idam taṃ rūpaṃ ajjhattikaṃ na kabaḷikāro āhāro.

880. Katamaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ kabaḷikāro āhāro. Odano kummāso sattu maccho maṃsaṃ khīraṃ dadhi sappi navanītaṃ telaṃ madhu phāṇitaṃ, yaṃ vā panaṇṇampi atthi rūpaṃ yamhi yamhi janapade tesāṃ tesāṃ sattānaṃ mukhāsiyaṃ dantavikhādanaṃ galajjhoharaṇīyaṃ kucchivitthambhanaṃ yāya ojāya sattā yāpenti. Idam taṃ rūpaṃ bāhiraṃ kabaḷikāro āhāro.

881. Katamaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ na kabaḷīkāro āhāro. Rūpāyatanam -pa- rūpassa aniccatā. Idaṃ taṃ rūpaṃ bāhiraṃ na kabaḷīkāro āhāro.

Evam tividhena rūpasāṅgaho.

Tikaniddeso.

Catukka

882. Katamaṃ taṃ rūpaṃ upādā upādiṇṇam. Cakkhāyatanam -pa- kāyāyatanam itthindriyam purisindriyam jīvitindriyam, yaṃ vā panaññampi atthi rūpaṃ kammaṣṣa katattā rūpāyatanam gandhāyatanam rasāyatanam ākāśadhātu rūpassa upacayo rūpassa santati kabaḷīkāro āhāro. Idaṃ taṃ rūpaṃ upādā upādiṇṇam.

883. Katamaṃ taṃ rūpaṃ upādā anupādiṇṇam. Saddāyatanam kāyaviññatti vacīviññatti rūpassa lahutā rūpassa mudutā rūpassa kammaññatā rūpassa jaratā rūpassa aniccatā, yaṃ vā panaññampi atthi rūpaṃ na kammaṣṣa katattā rūpāyatanam gandhāyatanam rasāyatanam ākāśadhātu rūpassa upacayo rūpassa santati kabaḷīkāro āhāro. Idaṃ taṃ rūpaṃ upādā anupādiṇṇam.

884. Katamaṃ taṃ rūpaṃ no upādā upādiṇṇam. Kammaṣṣa katattā phoṭṭhabbāyatanam āpodhātu. Idaṃ taṃ rūpaṃ no upādā upādiṇṇam.

885. Katamaṃ taṃ rūpaṃ no upādā anupādiṇṇam. Na kammaṣṣa katattā phoṭṭhabbāyatanam āpodhātu. Idaṃ taṃ rūpaṃ no upādā anupādiṇṇam.

886. Katamaṃ taṃ rūpaṃ upādā upādiṇṇupādāniyam. Cakkhāyatanam -pa- kāyāyatanam itthindriyam purisindriyam jīvitindriyam, yaṃ vā panaññampi atthi rūpaṃ kammaṣṣa katattā rūpāyatanam gandhāyatanam rasāyatanam ākāśadhātu rūpassa upacayo rūpassa santati kabaḷīkāro āhāro. Idaṃ taṃ rūpaṃ upādā upādiṇṇupādāniyam.

887. Katamaṃ taṃ rūpaṃ upādā anupādiṇṇupādāniyam. Saddāyatanam kāyaviññatti vacīviññatti rūpassa lahutā rūpassa mudutā rūpassa kammaññatā

rūpassa jaratā rūpassa aniccatā, yaṃ vā panaññampi atthi rūpaṃ na kammaṣṣa katattā rūpāyatanaṃ gandhāyatanaṃ rasāyatanaṃ ākāśadhātu rūpassa upacayo rūpassa santati kabalīkāro āhāro. Idaṃ taṃ rūpaṃ upādā anupādiṇṇupādāniyaṃ.

888. Katamaṃ taṃ rūpaṃ no upādā upādiṇṇupādāniyaṃ. Kammaṣṣa katattā phoṭṭhabbāyatanaṃ āpodhātu. Idaṃ taṃ rūpaṃ no upādā upādiṇṇupādāniyaṃ.

889. Katamaṃ taṃ rūpaṃ no upādā anupādiṇṇupādāniyaṃ. Na kammaṣṣa katattā phoṭṭhabbāyatanaṃ āpodhātu. Idaṃ taṃ rūpaṃ no upādā anupādiṇṇupādāniyaṃ.

890. Katamaṃ taṃ rūpaṃ upādā sappāṭighaṃ. Cakkhāyatanaṃ -pa-rasāyatanaṃ. Idaṃ taṃ rūpaṃ upādā sappāṭighaṃ.

891. Katamaṃ taṃ rūpaṃ upādā appaṭighaṃ. Itthindriyaṃ -pa-kabalīkāro āhāro. Idaṃ taṃ rūpaṃ upādā appaṭighaṃ.

892. Katamaṃ taṃ rūpaṃ no upādā sappāṭighaṃ. Phoṭṭhabbāyatanaṃ. Idaṃ taṃ rūpaṃ no upādā sappāṭighaṃ.

893. Katamaṃ taṃ rūpaṃ no upādā appaṭighaṃ. Āpodhātu. Idaṃ taṃ rūpaṃ no upādā appaṭighaṃ.

894. Katamaṃ taṃ rūpaṃ upādā oḷārikaṃ. Cakkhāyatanaṃ -pa-rasāyatanaṃ. Idaṃ taṃ rūpaṃ upādā oḷārikaṃ.

895. Katamaṃ taṃ rūpaṃ upādā sukhumaṃ. Itthindriyaṃ -pa-kabalīkāro āhāro. Idaṃ taṃ rūpaṃ upādā sukhumaṃ.

896. Katamaṃ taṃ rūpaṃ no upādā oḷārikaṃ. Phoṭṭhabbāyatanaṃ. Idaṃ taṃ rūpaṃ no upādā oḷārikaṃ.

897. Katamaṃ taṃ rūpaṃ no upādā sukhumaṃ. Āpodhātu. Idaṃ taṃ rūpaṃ no upādā sukhumaṃ.

898. Katamaṃ taṃ rūpaṃ upādā dūre. Itthindriyaṃ -pa- kabalīkāro āhāro. Idaṃ taṃ rūpaṃ upādā dūre.

899. Katamaṃ taṃ rūpaṃ upādā santike. Cakkhāyatanaṃ -pa-rasāyatanaṃ. Idam taṃ rūpaṃ upādā santike.

900. Katamaṃ taṃ rūpaṃ no upādā dūre. Āpodhātu. Idam taṃ rūpaṃ no upādā dūre.

901. Katamaṃ taṃ rūpaṃ no upādā santike. Phoṭṭhabbāyatanaṃ. Idam taṃ rūpaṃ no upādā santike.

902. Katamaṃ taṃ rūpaṃ upādiṇṇaṃ sanidassanaṃ. Kammasa katattā rūpāyatanaṃ. Idam taṃ rūpaṃ upādiṇṇaṃ sanidassanaṃ.

903. Katamaṃ taṃ rūpaṃ upādiṇṇaṃ anidassanaṃ. Cakkhāyatanaṃ -pa- kāyāyatanaṃ itthindriyaṃ purisindriyaṃ jīvitindriyaṃ, yaṃ vā panaññaṃpi atthi rūpaṃ kammasa katattā gandhāyatanaṃ rasāyatanaṃ phoṭṭhabbāyatanaṃ ākāśadhātu āpodhātu rūpassa upacayo rūpassa santati kabaḷīkāro āhāro. Idam taṃ rūpaṃ upādiṇṇaṃ anidassanaṃ.

904. Katamaṃ taṃ rūpaṃ anupādiṇṇaṃ sanidassanaṃ. Na kammasa katattā rūpāyatanaṃ. Idam taṃ rūpaṃ anupādiṇṇaṃ sanidassanaṃ.

905. Katamaṃ taṃ rūpaṃ anupādiṇṇaṃ anidassanaṃ. Saddāyatanaṃ kāyaviññatti vacīviññatti rūpassa lahutā rūpassa mudutā rūpassa kammaññatā rūpassa jaratā rūpassa aniccatā, yaṃ vā panaññaṃpi atthi rūpaṃ na kammasa katattā gandhāyatanaṃ rasāyatanaṃ phoṭṭhabbāyatanaṃ ākāśadhātu āpodhātu rūpassa upacayo rūpassa santati kabaḷīkāro āhāro. Idam taṃ rūpaṃ anupādiṇṇaṃ anidassanaṃ.

906. Katamaṃ taṃ rūpaṃ upādiṇṇaṃ sappaṭighaṃ. Cakkhāyatanaṃ -pa- kāyāyatanaṃ, yaṃ vā panaññaṃpi rūpaṃ kammasa katattā rūpāyatanaṃ gandhāyatanaṃ rasāyatanaṃ phoṭṭhabbāyatanaṃ. Idam taṃ rūpaṃ upādiṇṇaṃ sappaṭighaṃ.

907. Katamaṃ taṃ rūpaṃ upādiṇṇaṃ appaṭighaṃ. Itthindriyaṃ purisindriyaṃ jīvitindriyaṃ, yaṃ vā panaññaṃpi atthi rūpaṃ kammasa katattā ākāśadhātu āpodhātu rūpassa upacayo rūpassa santati kabaḷīkāro āhāro. Idam taṃ rūpaṃ upādiṇṇaṃ appaṭighaṃ.

908. Katamañ tañ rūpañ anupādiññañ sappatiḡhañ. Saddāyatanañ, yañ vā panaññampi atthi rūpañ na kammaṣṣa katattā rūpāyatanañ gandhāyatanañ rasāyatanañ phoṭṭhabbāyatanañ. Idañ tañ rūpañ anupādiññañ sappatiḡhañ.

909. Katamañ tañ rūpañ anupādiññañ appatiḡhañ. Kāyaviññatti vacīviññatti rūpaṣṣa lahutā rūpaṣṣa mudutā rūpaṣṣa kammaññatā rūpaṣṣa jaratā rūpaṣṣa aniccatā, yañ vā panaññampi atthi rūpañ na kammaṣṣa katattā ākāśadhātu āpodhātu rūpaṣṣa upacayo rūpaṣṣa santati kabaḷikāro āhāro. Idañ tañ rūpañ anupādiññañ appatiḡhañ.

910. Katamañ tañ rūpañ upādiññañ mahābhūtañ. Kammaṣṣa katattā phoṭṭhabbāyatanañ āpodhātu. Idañ tañ rūpañ upādiññañ mahābhūtañ.

911. Katamañ tañ rūpañ upādiññañ na mahābhūtañ. Cakkhāyatanañ -pa- kāyāyatanañ itthindriyañ purisindriyañ jīvitindriyañ, yañ vā panaññampi atthi rūpañ kammaṣṣa katattā rūpāyatanañ gandhāyatanañ rasāyatanañ ākāśadhātu rūpaṣṣa upacayo rūpaṣṣa santati kabaḷikāro āhāro. Idañ tañ rūpañ upādiññañ na mahābhūtañ.

912. Katamañ tañ rūpañ anupādiññañ mahābhūtañ. Na kammaṣṣa katattā phoṭṭhabbāyatanañ āpodhātu. Idañ tañ rūpañ anupādiññañ mahābhūtañ.

913. Katamañ tañ rūpañ anupādiññañ na mahābhūtañ. Saddāyatanañ kāyaviññatti vacīviññatti rūpaṣṣa lahutā rūpaṣṣa mudutā rūpaṣṣa kammaññatā rūpaṣṣa jaratā rūpaṣṣa aniccatā, yañ vā panaññampi atthi rūpañ na kammaṣṣa katattā rūpāyatanañ gandhāyatanañ rasāyatanañ ākāśadhātu rūpaṣṣa upacayo rūpaṣṣa santati kabaḷikāro āhāro. Idañ tañ rūpañ anupādiññañ na mahābhūtañ.

914. Katamañ tañ rūpañ upādiññañ oḷārikañ. Cakkhāyatanañ -pa- kāyāyatanañ, yañ vā panaññampi atthi rūpañ kammaṣṣa katattā rūpāyatanañ gandhāyatanañ rasāyatanañ phoṭṭhabbāyatanañ. Idañ tañ rūpañ upādiññañ oḷārikañ.

915. Katamañ tañ rūpañ upādiññañ sukhumañ. Itthindriyañ purisindriyañ jīvitindriyañ, yañ vā panaññampi atthi rūpañ kammaṣṣa katattā ākāśadhātu āpodhātu

rūpassa upacayo rūpassa santati kabaḷīkāro āhāro. Idaṃ taṃ rūpaṃ upādiṇṇaṃ sukhumaṃ.

916. Katamaṃ taṃ rūpaṃ anupādiṇṇaṃ oḷārikaṃ. Saddāyatanam, yaṃ vā panaññaṃpi atthi rūpaṃ na kammaṣṣa katattā rūpāyatanam gandhāyatanam rasāyatanam phoṭṭhabbāyatanam. Idaṃ taṃ rūpaṃ anupādiṇṇaṃ oḷārikaṃ.

917. Katamaṃ taṃ rūpaṃ anupādiṇṇaṃ sukhumaṃ. Kāyaviññatti vacīviññatti rūpassa lahutā rūpassa mudutā rūpassa kammaññatā rūpassa jaratā rūpassa aniccatā, yaṃ vā panaññaṃpi atthi rūpaṃ na kammaṣṣa katattā ākāśadhātu āpodhātu rūpassa upacayo rūpassa santati kabaḷīkāro āhāro. Idaṃ taṃ rūpaṃ anupādiṇṇaṃ sukhumaṃ.

918. Katamaṃ taṃ rūpaṃ upādiṇṇaṃ dūre. Itthindriyam purisindriyam jīvitindriyam, yaṃ vā panaññaṃpi atthi rūpaṃ kammaṣṣa katattā ākāśadhātu āpodhātu rūpassa upacayo rūpassa santati kabaḷīkāro āhāro. Idaṃ taṃ rūpaṃ upādiṇṇaṃ dūre.

919. Katamaṃ taṃ rūpaṃ upādiṇṇaṃ santike. Cakkhāyatanam -pa-kāyāyatanam, yaṃ vā panaññaṃpi atthi rūpaṃ kammaṣṣa katattā rūpāyatanam gandhāyatanam rasāyatanam phoṭṭhabbāyatanam. Idaṃ taṃ rūpaṃ upādiṇṇaṃ santike.

920. Katamaṃ taṃ rūpaṃ anupādiṇṇaṃ dūre. Kāyaviññatti vacīviññatti rūpassa lahutā rūpassa mudutā rūpassa kammaññatā rūpassa jaratā rūpassa aniccatā, yaṃ vā panaññaṃpi atthi rūpaṃ na kammaṣṣa katattā ākāśadhātu āpodhātu rūpassa upacayo rūpassa santati kabaḷīkāro āhāro. Idaṃ taṃ rūpaṃ anupādiṇṇaṃ dūre.

921. Katamaṃ taṃ rūpaṃ anupādiṇṇaṃ santike. Saddāyatanam, yaṃ vā panaññaṃpi atthi rūpaṃ na kammaṣṣa katattā rūpāyatanam gandhāyatanam rasāyatanam phoṭṭhabbāyatanam. Idaṃ taṃ rūpaṃ anupādiṇṇaṃ santike.

922. Katamaṃ taṃ rūpaṃ upādiṇṇupādāniyam sanidassanam. Kammaṣṣa katattā rūpāyatanam. Idaṃ taṃ rūpaṃ upādiṇṇupādāniyam sanidassanam.

923. Katamañ tañ rūpañ upādiñṇupādāniyañ anidassanañ.
Cakkhāyatanañ -pa- kāyāyatanañ itthindriyañ purisindriyañ jīvitindriyañ,
yañ vā panaññampi atthi rūpañ kammaṣa katattā gandhāyatanañ
rasāyatanañ phoṭṭhabbāyatanañ ākāśadhātu āpodhātu rūpaṣa upacayo
rūpaṣa santati kabaḷikāro āhāro. Idañ tañ rūpañ upādiñṇupādāniyañ
anidassanañ.

924. Katamañ tañ rūpañ anupādiñṇupādāniyañ sanidassanañ. Na
kammaṣa katattā rūpāyatanañ. Idañ tañ rūpañ anupādiñṇupādāniyañ
sanidassanañ.

925. Katamañ tañ rūpañ anupādiñṇupādāniyañ anidassanañ.
Saddāyatanañ kāyaviññatti vacīviññatti rūpaṣa lahutā rūpaṣa mudutā
rūpaṣa kammaññatā rūpaṣa jaratā rūpaṣa aniccatā, yañ vā panaññampi
atthi rūpañ na kammaṣa katattā gandhāyatanañ rasāyatanañ
phoṭṭhabbāyatanañ ākāśadhātu āpodhātu rūpaṣa upacayo rūpaṣa santati
kabaḷikāro āhāro. Idañ tañ rūpañ anupādiñṇupādāniyañ anidassanañ.

926. Katamañ tañ rūpañ upādiñṇupādāniyañ sappatiḡhañ.
Cakkhāyatanañ -pa- kāyāyatanañ, yañ vā panaññampi atthi rūpañ
kammaṣa katattā rūpāyatanañ gandhāyatanañ rasāyatanañ
phoṭṭhabbāyatanañ. Idañ tañ rūpañ upādiñṇupādāniyañ sappatiḡhañ.

927. Katamañ tañ rūpañ upādiñṇupādāniyañ appatiḡhañ.
Itthindriyañ purisindriyañ jīvitindriyañ, yañ vā panaññampi atthi rūpañ
kammaṣa katattā ākāśadhātu āpodhātu rūpaṣa upacayo rūpaṣa santati
kabaḷikāro āhāro. Idañ tañ rūpañ upādiñṇupādāniyañ appatiḡhañ.

928. Katamañ tañ rūpañ anupādiñṇupādāniyañ sappatiḡhañ.
Saddāyatanañ, yañ vā panaññampi atthi rūpañ na kammaṣa katattā
rūpāyatanañ gandhāyatanañ rasāyatanañ phoṭṭhabbāyatanañ. Idañ tañ
rūpañ anupādiñṇupādāniyañ sappatiḡhañ.

929. Katamañ tañ rūpañ anupādiñṇupādāniyañ appatiḡhañ.
Kāyaviññatti vacīviññatti rūpaṣa lahutā rūpaṣa mudutā rūpaṣa
kammaññatā rūpaṣa jaratā rūpaṣa aniccatā, yañ vā panaññampi atthi
rūpañ na kammaṣa katattā ākāśadhātu āpodhātu rūpaṣa upacayo rūpaṣa
santati kabaḷikāro āhāro. Idañ tañ rūpañ anupādiñṇupādāniyañ
appatiḡhañ.

930. Katamaṃ taṃ rūpaṃ upādiṇṇupādāniyaṃ mahābhūtaṃ.
Kammaṣṣa katattā phoṭṭhabbāyatanaṃ āpodhātu. Idaṃ taṃ rūpaṃ
upādiṇṇupādāniyaṃ mahābhūtaṃ.

931. Katamaṃ taṃ rūpaṃ upādiṇṇupādāniyaṃ na mahābhūtaṃ.
Cakkhāyatanaṃ -pa- kāyāyatanaṃ itthindriyaṃ purisindriyaṃ jīvitindriyaṃ,
yaṃ vā panaññampi atthi rūpaṃ kammaṣṣa katattā rūpāyatanaṃ
gandhāyatanaṃ rasāyatanaṃ ākāsadhātu rūpassa upacayo rūpassa santati
kabalīkāro āhāro. Idaṃ taṃ rūpaṃ upādiṇṇupādāniyaṃ na mahābhūtaṃ.

932. Katamaṃ taṃ rūpaṃ anupādiṇṇupādāniyaṃ mahābhūtaṃ. Na
kammaṣṣa katattā phoṭṭhabbāyatanaṃ āpodhātu. Idaṃ taṃ rūpaṃ
anupādiṇṇupādāniyaṃ mahābhūtaṃ.

933. Katamaṃ taṃ rūpaṃ anupādiṇṇupādāniyaṃ na mahābhūtaṃ.
Saddāyatanaṃ kāyaviññatti vacīviññatti rūpassa lahutā rūpassa mudutā
rūpassa kammaññatā rūpassa jaratā rūpassa aniccatā, yaṃ vā panaññampi
atthi rūpaṃ na kammaṣṣa upacayo rūpassa santati kabalīkāro āhāro. Idaṃ
taṃ rūpaṃ anupādiṇṇupādāniyaṃ na mahābhūtaṃ.

934. Katamaṃ taṃ rūpaṃ upādiṇṇupādāniyaṃ oḷārikaṃ.
Cakkhāyatanaṃ -pa- kāyāyatanaṃ, yaṃ vā panaññampi atthi rūpaṃ
kammaṣṣa katattā rūpāyatanaṃ gandhāyatanaṃ rasāyatanaṃ
phoṭṭhabbāyatanaṃ. Idaṃ taṃ rūpaṃ upādiṇṇupādāniyaṃ oḷārikaṃ.

935. Katamaṃ taṃ rūpaṃ upādiṇṇupādāniyaṃ sukhumaṃ. Itthindriyaṃ
purisindriyaṃ jīvitindriyaṃ, yaṃ vā panaññampi atthi rūpaṃ kammaṣṣa
katattā ākāsadhātu āpodhātu rūpassa upacayo rūpassa santati kabalīkāro
āhāro. Idaṃ taṃ rūpaṃ upādiṇṇupādāniyaṃ sukhumaṃ.

936. Katamaṃ taṃ rūpaṃ anupādiṇṇupādāniyaṃ oḷārikaṃ.
Saddāyatanaṃ, yaṃ vā panaññampi atthi rūpaṃ na kammaṣṣa katattā
rūpāyatanaṃ gandhāyatanaṃ rasāyatanaṃ phoṭṭhabbāyatanaṃ. Idaṃ taṃ
rūpaṃ anupādiṇṇupādāniyaṃ oḷārikaṃ.

937. Katamaṃ taṃ rūpaṃ anupādiṇṇupādāniyaṃ sukhumaṃ. Kāyaviññatti vacīviññatti rūpassa lahutā rūpassa mudutā rūpassa kammaññatā rūpassa jaratā rūpassa aniccatā, yaṃ vā panaññampi atthi rūpaṃ na kammaṃ katattā ākāśadhātu āpodhātu rūpassa upacayo rūpassa santati kabaḷikāro āhāro. Idaṃ taṃ rūpaṃ anupādiṇṇupādāniyaṃ sukhumaṃ.

938. Katamaṃ taṃ rūpaṃ upādiṇṇupādāniyaṃ dūre. Itthindriyaṃ purisindriyaṃ jīvitindriyaṃ, yaṃ vā panaññampi atthi rūpaṃ kammaṃ katattā ākāśadhātu āpodhātu rūpassa upacayo rūpassa santati kabaḷikāro āhāro. Idaṃ taṃ rūpaṃ upādiṇṇupādāniyaṃ dūre.

939. Katamaṃ taṃ rūpaṃ upādiṇṇupādāniyaṃ santike. Cakkhāyatanaṃ -pa- kāyāyatanaṃ, yaṃ vā panaññampi atthi rūpaṃ kammaṃ katattā rūpāyatanaṃ gandhāyatanaṃ rasāyatanaṃ phoṭṭhabbāyatanaṃ. Idaṃ taṃ rūpaṃ upādiṇṇupādāniyaṃ santike.

940. Katamaṃ taṃ rūpaṃ anupādiṇṇupādāniyaṃ dūre. Kāyaviññatti vacīviññatti rūpassa lahutā rūpassa mudutā rūpassa kammaññatā rūpassa jaratā rūpassa aniccatā, yaṃ vā panaññampi atthi rūpaṃ na kammaṃ katattā ākāśadhātu āpodhātu rūpassa upacayo rūpassa santati kabaḷikāro āhāro. Idaṃ taṃ rūpaṃ anupādiṇṇupādāniyaṃ dūre.

941. Katamaṃ taṃ rūpaṃ anupādiṇṇupādāniyaṃ santike. Saddāyatanaṃ, yaṃ vā panaññampi atthi rūpaṃ na kammaṃ katattā rūpāyatanaṃ gandhāyatanaṃ rasāyatanaṃ phoṭṭhabbāyatanaṃ. Idaṃ taṃ rūpaṃ anupādiṇṇupādāniyaṃ santike.

942. Katamaṃ taṃ rūpaṃ sappatighaṃ indriyaṃ. Cakkhundriyaṃ -pa- kāyindriyaṃ. Idaṃ taṃ rūpaṃ sappatighaṃ indriyaṃ.

943. Katamaṃ taṃ rūpaṃ sappatighaṃ na indriyaṃ. Rūpāyatanaṃ -pa- phoṭṭhabbāyatanaṃ. Idaṃ taṃ rūpaṃ sappatighaṃ na indriyaṃ.

944. Katamaṃ taṃ rūpaṃ appatighaṃ indriyaṃ. Itthindriyaṃ purisindriyaṃ jīvitindriyaṃ. Idaṃ taṃ rūpaṃ appatighaṃ indriyaṃ.

945. Katamaṃ taṃ rūpaṃ appaṭighaṃ na indriyaṃ. Kāyaviññatti vacīviññatti -pa- kabalīkāro āhāro. Idaṃ taṃ rūpaṃ appaṭighaṃ na indriyaṃ.

946. Katamaṃ taṃ rūpaṃ sappāṭighaṃ mahābhūtaṃ. Phoṭṭhabbāyatanam. Idaṃ taṃ rūpaṃ sappāṭighaṃ mahābhūtaṃ.

947. Katamaṃ taṃ rūpaṃ sappāṭighaṃ na mahābhūtaṃ. Cakkhāyatanam -pa- rasāyatanam. Idaṃ taṃ rūpaṃ sappāṭighaṃ na mahābhūtaṃ.

948. Katamaṃ taṃ rūpaṃ appaṭighaṃ mahābhūtaṃ. Āpodhātu. Idaṃ taṃ rūpaṃ appaṭighaṃ mahābhūtaṃ.

949. Katamaṃ taṃ rūpaṃ appaṭighaṃ na mahābhūtaṃ. Itthindriyaṃ -pa- kabalīkāro āhāro. Idaṃ taṃ rūpaṃ appaṭighaṃ na mahābhūtaṃ.

950. Katamaṃ taṃ rūpaṃ indriyaṃ oḷārikaṃ. Cakkhundriyaṃ -pa- kāyindriyaṃ. Idaṃ taṃ rūpaṃ indriyaṃ oḷārikaṃ.

951. Katamaṃ taṃ rūpaṃ indriyaṃ sukhumaṃ. Itthindriyaṃ purisindriyaṃ jīvitindriyaṃ. Idaṃ taṃ rūpaṃ indriyaṃ sukhumaṃ.

952. Katamaṃ taṃ rūpaṃ na indriyaṃ oḷārikaṃ. Rūpāyatanam -pa- phoṭṭhabbāyatanam. Idaṃ taṃ rūpaṃ na indriyaṃ oḷārikaṃ.

953. Katamaṃ taṃ rūpaṃ na indriyaṃ sukhumaṃ. Kāyaviññatti vacīviññatti -pa- kabalīkāro āhāro. Idaṃ taṃ rūpaṃ na indriyaṃ sukhumaṃ.

954. Katamaṃ taṃ rūpaṃ indriyaṃ dūre. Itthindriyaṃ purisindriyaṃ jīvitindriyaṃ. Idaṃ taṃ rūpaṃ indriyaṃ dūre.

955. Katamaṃ taṃ rūpaṃ indriyaṃ santike. Cakkhundriyaṃ -pa- kāyindriyaṃ. Idaṃ taṃ rūpaṃ indriyaṃ santike.

956. Katamaṃ taṃ rūpaṃ na indriyaṃ dūre. Kāyaviññatti vacīviññatti -pa- kabalīkāro āhāro. Idaṃ taṃ rūpaṃ na indriyaṃ dūre.

957. Katamaṃ taṃ rūpaṃ na indriyaṃ santike. Rūpāyatanam -pa- phoṭṭhabbāyatanam. Idaṃ taṃ rūpaṃ na indriyaṃ santike.

958. Katamaṃ taṃ rūpaṃ mahābhūtaṃ oḷārikaṃ. Phoṭṭhabbāyatanam. Idaṃ taṃ rūpaṃ mahābhūtaṃ oḷārikaṃ.

959. Katamaṃ taṃ rūpaṃ mahābhūtaṃ sukhumaṃ. Āpodhātu. Idaṃ taṃ rūpaṃ mahābhūtaṃ sukhumaṃ.

960. Katamaṃ taṃ rūpaṃ na mahābhūtaṃ oḷārikaṃ. Cakkhāyatanaṃ -pa- rasāyatanaṃ. Idaṃ taṃ rūpaṃ na mahābhūtaṃ oḷārikaṃ.

961. Katamaṃ taṃ rūpaṃ na mahābhūtaṃ sukhumaṃ. Itthindriyaṃ -pa- kabalīkāro āhāro. Idaṃ taṃ rūpaṃ na mahābhūtaṃ sukhumaṃ.

962. Katamaṃ taṃ rūpaṃ mahābhūtaṃ dūre. Āpodhātu. Idaṃ taṃ rūpaṃ mahābhūtaṃ dūre.

963. Katamaṃ taṃ rūpaṃ na mahābhūtaṃ santike. Phoṭṭhabbāyatanaṃ. Idaṃ taṃ rūpaṃ mahābhūtaṃ santike.

964. Katamaṃ taṃ rūpaṃ na mahābhūtaṃ dūre. Itthindriyaṃ -pa- kabalīkāro āhāro. Idaṃ taṃ rūpaṃ na mahābhūtaṃ dūre.

965. Katamaṃ taṃ rūpaṃ na mahābhūtaṃ santike. Cakkhāyatanaṃ -pa- rasāyatanaṃ. Idaṃ taṃ rūpaṃ na mahābhūtaṃ santike.

966. Rūpāyatanaṃ diṭṭhaṃ saddāyatanaṃ sutaṃ gandhāyatanaṃ rasāyatanaṃ phoṭṭhabbāyatanaṃ mutaṃ sabbaṃ rūpaṃ manasā viññātaṃ rūpaṃ.

Evam catubbidhena rūpasaṅgaho.

Catukkaṃ.

Pañcaka

967. Katamaṃ taṃ rūpaṃ pathavīdhātu. Yaṃ kakkhaḷaṃ kharagataṃ¹ kakkhaḷattaṃ kakkhaḷabhāvo ajjhattaṃ vā bahiddhā vā upādiṇṇaṃ vā anupādiṇṇaṃ vā. Idaṃ taṃ rūpaṃ pathavīdhātu.

968. Katamaṃ taṃ rūpaṃ āpodhātu. Yaṃ āpo āpogataṃ sineho sinehagataṃ bandhanattaṃ rūpassa ajjhattaṃ vā bahiddhā vā upādiṇṇaṃ vā anupādiṇṇaṃ vā. Idaṃ taṃ rūpaṃ āpodhātu.

1. Kharigataṃ (Ka)

969. Katamaṃ taṃ rūpaṃ tejodhātu. Yaṃ tejo tejogataṃ usmā usmāgataṃ usumaṃ usumagataṃ ajjhataṃ vā bahiddhā vā upādiṇṇaṃ vā anupādiṇṇaṃ vā. Idaṃ taṃ rūpaṃ tejodhātu.

970. Katamaṃ taṃ rūpaṃ vāyodhātu. Yaṃ vāyo vāyogataṃ thambhitattaṃ rūpassa ajjhataṃ vā bahiddhā vā upādiṇṇaṃ vā anupādiṇṇaṃ vā. Idaṃ taṃ rūpaṃ vāyodhātu.

971. Katamaṃ taṃ rūpaṃ upādā. Cakkhāyatanaṃ -pa- kabalīkāro āhāro. Idaṃ taṃ rūpaṃ upādā.

Evam pañcavidhena rūpasāṅgaho.

Pañcakaṃ.

Chakka

972. Rūpāyatanaṃ cakkhuviññeeyaṃ rūpaṃ saddāyatanaṃ sotaviññeeyaṃ rūpaṃ gandhāyatanaṃ ghānaviññeeyaṃ rūpaṃ rasāyatanaṃ jivhāviññeeyaṃ rūpaṃ phoṭṭhabbāyatanaṃ kāyaviññeeyaṃ rūpaṃ sabbaṃ rūpaṃ manoviññeeyaṃ rūpaṃ. Evam chabbidhena rūpasāṅgaho. Chakkaṃ.

Sattaka

973. Rūpāyatanaṃ cakkhuviññeeyaṃ rūpaṃ saddāyatanaṃ sotaviññeeyaṃ rūpaṃ gandhāyatanaṃ ghānaviññeeyaṃ rūpaṃ rasāyatanaṃ jivhāviññeeyaṃ rūpaṃ phoṭṭhabbāyatanaṃ kāyaviññeeyaṃ rūpaṃ rūpāyatanaṃ saddāyatanaṃ gandhāyatanaṃ rasāyatanaṃ phoṭṭhabbāyatanaṃ manodhātuviññeeyaṃ rūpaṃ sabbaṃ rūpaṃ manoviññādhātuviññeeyaṃ rūpaṃ.

Evam sattavidhena rūpasāṅgaho.

Sattakaṃ.

Aṭṭhaka

974. Rūpāyatanam cakkhuviññeyyam rūpaṃ saddāyatanam
 sotaviññeyyam rūpaṃ gandhāyatanam ghānaviññeyyam rūpaṃ rasāyatanam
 jivhāviññeyyam rūpaṃ manāpiyo phoṭṭhabbo sukhasamphasso
 kāyaviññeyyam rūpaṃ amanāpiyo phoṭṭhabbo dukkhasamphasso
 kāyaviññeyyam rūpaṃ rūpāyatanam saddāyatanam gandhāyatanam
 rasāyatanam phoṭṭhabbāyatanam manodhātuvīññeyyam rūpaṃ sabbam
 rūpaṃ manoviññāṇadhātuvīññeyyam rūpaṃ.

Evam aṭṭhavidhena rūpasāṅgaho.

Aṭṭhakam.

Navaka

975. Katamam taṃ rūpaṃ cakkhundriyam. Yam cakkhu catunnam
 mahābhūtānam upādāya pasādo -pa- suñño gāmapeso. Idam taṃ rūpaṃ
 cakkhundriyam.

976. Katamam taṃ rūpaṃ sotindriyam -pa- ghānindriyam -pa-
 jivhindriyam -pa- kāyindriyam -pa- itthindriyam -pa- purisindriyam -pa-
 jīvitindriyam. Yo tesam rūpīnam dhammānam āyu ṭhīti yapanā yāpanā
 iriyanā vattanā pālanā jīvitam jīvitindriyam. Idam taṃ rūpaṃ jīvitindriyam.

977. Katamam taṃ rūpaṃ na indriyam. Rūpāyatanam -pa- kabalīkāro
 āhāro. Idam taṃ rūpaṃ na indriyam.

Evam navavidhena rūpasāṅgaho.

Navakam.

Dasaka

978. Katamam taṃ rūpaṃ cakkhundriyam. Yam cakkhu catunnam
 mahābhūtānam upādāya pasādo -pa- suñño gāmapeso. Idam taṃ rūpaṃ
 cakkhundriyam.

979. Katamam taṃ rūpaṃ sotindriyam -pa- ghānindriyam -pa-
 jivhindriyam -pa- kāyindriyam -pa- itthindriyam -pa- purisindriyam -pa-
 jīvitindriyam. Yo tesam rūpīnam

dhammānaṃ āyu ṭhiti yapaṇā yāpaṇā iriyaṇā vattanā pālanā jīvitāṃ
jīvitindriyaṃ. Idaṃ taṃ rūpaṃ jīvitindriyaṃ.

980. Katamaṃ taṃ rūpaṃ na indriyaṃ sappatighaṃ. Rūpāyatanaṃ -pa-
phoṭṭhabbāyatanaṃ. Idaṃ taṃ rūpaṃ na indriyaṃ sappatighaṃ.

981. Katamaṃ taṃ rūpaṃ na indriyaṃ appatighaṃ. Kāyaviññatti -pa-
kabalīkāro āhāro. Idaṃ taṃ rūpaṃ na indriyaṃ appatighaṃ.

Evam dasavidhena rūpasāṅgaho.

Dasakaṃ.

Ekādasaka

982. Katamaṃ taṃ rūpaṃ cakkhāyatanaṃ. Yaṃ cakkhu catunnaṃ
mahābhūtānaṃ upādāya pasādo -pa- suñño gāmapeso. Idaṃ taṃ rūpaṃ
cakkhāyatanaṃ.

983. Katamaṃ taṃ rūpaṃ sotāyatanaṃ -pa- ghāṇāyatanaṃ -pa-
jivhāyatanaṃ -pa- kāyāyatanaṃ -pa- rūpāyatanaṃ -pa- saddāyatanaṃ -pa-
gandhāyatanaṃ -pa- rasāyatanaṃ -pa- phoṭṭhabbāyatanaṃ. Pathavīdhātu
-pa- phoṭṭhabbadhātupesā. Idaṃ taṃ rūpaṃ phoṭṭhabbāyatanaṃ.

984. Katamaṃ taṃ rūpaṃ anidassanaṃ appatighaṃ
dhammāyanapariyāpannaṃ. Itthindriyaṃ -pa- kabalīkāro āhāro. Idaṃ taṃ
rūpaṃ anidassanaṃ appatighaṃ dhammāyanapariyāpannaṃ.

Evam ekādasavidhena rūpasāṅgaho.

Ekādasakaṃ.

Aṭṭhamo bhāṇavāro.

Rūpavibhatti.

Rūpakaṇḍaṃ niṭṭhitaṃ.

3. Nikkhepaṇḍa

Tikanikkhepa

985. Katame dhammā kusalā. Tīṇi kusalamūlāni alobho adoso amoho, taṁsampayutto vedanākkhandho saññākkhandho saṅkhārakkhandho viññāṇakkhandho, taṁsamutṭhānaṁ kāyakammaṁ vacīkammaṁ manokammaṁ. Ime dhammā kusalā.

986. Katame dhammā akusalā. Tīṇi akusalamūlāni lobho doso moho, tadekaṭṭhā ca kilesā, taṁsampayutto vedanākkhandho saññākkhandho saṅkhārakkhandho viññāṇakkhandho, taṁsamutṭhānaṁ kāyakammaṁ vacīkammaṁ manokammaṁ. Ime dhammā akusalā.

987. Katame dhammā abyākatā. Kusalākusalānaṁ dhammānaṁ vipākā kāmāvacarā rūpāvacarā arūpāvacarā apariyāpannā vedanākkhandho saññākkhandho saṅkhārakkhandho viññāṇakkhandho, ye ca dhammā kiriyaṁ neva kusalā nākusalā na ca kammavipākā sabbañca rūpaṁ asaṅkhatā ca dhātu. Ime dhammā abyākatā.

988. Katame dhammā sukhāya vedanāya sampayuttā. Sukhabhūmiyaṁ kāmāvacare rūpāvacare apariyāpanne sukhaṁ vedanaṁ ṭhapetvā taṁsampayutto saññākkhandho saṅkhārakkhandho viññāṇakkhandho. Ime dhammā sukhāya vedanāya sampayuttā.

989. Katame dhammā dukkhāya vedanāya sampayuttā. Dukkhabhūmiyaṁ kāmāvacare dukkhaṁ vedanaṁ ṭhapetvā taṁsampayutto saññākkhandho saṅkhārakkhandho viññāṇakkhandho. Ime dhammā dukkhāya vedanāya sampayuttā.

990. Katame dhammā adukkhamasukhāya vedanāya sampayuttā. Adukkhamasukhabhūmiyaṁ kāmāvacare rūpāvacare arūpāvacare apariyāpanne adukkhamasukhaṁ vedanaṁ ṭhapetvā taṁsampayutto saññākkhandho saṅkhārakkhandho viññāṇakkhandho. Ime dhammā adukkhamasukhāya vedanāya sampayuttā.

998. Katame dhammā asaṃkiliṭṭhasaṃkilesikā. Sāsavā kusalābyākatā
dhammā kāmāvacarā rūpāvacarā arūpāvacarā rūpakkhando

vedanākkhandho saññākkhandho saṅkhārakkhandho viññāṇakkhandho. Ime dhammā asaṅkiliṭṭhasaṅkilesikā.

999. Katame dhammā asaṅkiliṭṭha-asaṅkilesikā. Apariyāpannā maggā ca maggaṭṭhāni ca asaṅkhatā ca dhātu. Ime dhammā asaṅkiliṭṭha-asaṅkilesikā.

1000. Katame dhammā savitakkasavicārā. Savitakkasavicārabhūmiyaṃ kāmāvacare rūpāvacare apariyāpanne vitakkavicāre ṭhapetvā taṃsampayutto vedanākkhandho -pa- viññāṇakkhandho. Ime dhammā savitakkasavicārā.

1001. Katame dhammā avitakkavicāramattā. Avitakkavicāramattabhūmiyaṃ rūpāvacare apariyāpanne vicāraṃ ṭhapetvā taṃsampayutto vedanākkhandho -pa- viññāṇakkhandho. Ime dhammā avitakkavicāramattā.

1002. Katame dhammā avitakka-avicārā. Avitakka-avicārabhūmiyaṃ kāmāvacare rūpāvacare arūpāvacare apariyāpanne vedanākkhandho -pa- viññāṇakkhandho sabbañca rūpaṃ asaṅkhatā ca dhātu. Ime dhammā avitakka-avicārā.

1003. Katame dhammā pītisahagatā. Pītibhūmiyaṃ kāmāvacare rūpāvacare apariyāpanne pītiṃ ṭhapetvā taṃsampayutto vedanākkhandho -pa- viññāṇakkhandho. Ime dhammā pītisahagatā.

1004. Katame dhammā sukhasahagatā. Sukhabhūmiyaṃ kāmāvacare rūpāvacare apariyāpanne sukhaṃ ṭhapetvā taṃsampayutto saññākkhandho saṅkhārakkhandho viññāṇakkhandho. Ime dhammā sukhasahagatā.

1005. Katame dhammā upekkhāsahagatā. Upekkhābhūmiyaṃ kāmāvacare rūpāvacare arūpāvacare apariyāpanne upekkhaṃ ṭhapetvā taṃsampayutto saññākkhandho saṅkhārakkhandho viññāṇakkhandho. Ime dhammā upekkhāsahagatā.

1006. Katame dhammā dassanena pahātabbā. Tīṇi saññojanāni sakkāyadiṭṭhi vicikicchā sīlabbataparāmāso.

1007. Tattha katamā sakkāyadiṭṭhi. Idha assutavā puthujjano ariyānaṃ adassāvī ariyadhammassa akovido ariyadhamme avinīto sappurisānaṃ adassāvī sappurisdhammassa akovido sappurisdhamme avinīto rūpaṃ attato samanupassati, rūpavantaṃ vā attānaṃ, attani vā rūpaṃ, rūpasmiṃ vā attānaṃ. Vedanaṃ attato samanupassati, vedanāvantaṃ vā attānaṃ, attani vā vedanaṃ, vedanāya vā attānaṃ. Saññaṃ attato samanupassati, saññāvantaṃ vā attānaṃ, attani vā saññaṃ, saññāya vā attānaṃ. Saṅkhāre attato samanupassati, saṅkhāravantaṃ vā attānaṃ, attani vā saṅkhāre, saṅkhāresu vā attānaṃ. Viññāṇaṃ attato samanupassati, viññāṇavantaṃ vā attānaṃ, attani vā viññāṇaṃ, viññāṇasmiṃ vā attānaṃ. Yā evarūpā diṭṭhi diṭṭhigataṃ diṭṭhigahanaṃ diṭṭhikantāro diṭṭhivisūkāyikaṃ¹ diṭṭhivipphanditaṃ diṭṭhisaññojanaṃ gāho paṭiggāho abhiniveso parāmāso kummaggo micchāpatho micchattaṃ titthāyatanaṃ vipariyāsaggāho. Ayaṃ vuccati sakkāyadiṭṭhi.

1008. Tattha katamā vicikicchā. Satthari kaṅkhati vicikicchati, dhamme kaṅkhati vicikicchati, saṃghe kaṅkhati vicikicchati, sikkhāya kaṅkhati vicikicchati, pubbante kaṅkhati vicikicchati, aparante kaṅkhati vicikicchati, pubbantāparante kaṅkhati vicikicchati, idappaccayatā paṭiccasamuppannesu dhammesu kaṅkhati vicikicchati. Yā evarūpā kaṅkhā kaṅkhāyanā kaṅkhāyitattaṃ vimati vicikicchā dvelhakaṃ dvedhāpatho saṃsayo anekasaggāho āsappanā parisappanā aparīyogāhanā thambhitattaṃ cittassa manovilekho. Ayaṃ vuccati vicikicchā.

1009. Tattha katamo sīlabbataparāmāso. Ito bahiddhā samaṇabrāhmaṇānaṃ sīlena suddhi vatena suddhi sīlabbatena suddhīti. Yā evarūpā diṭṭhi diṭṭhigataṃ diṭṭhigahanaṃ diṭṭhikantāro diṭṭhivisūkāyikaṃ diṭṭhivipphanditaṃ diṭṭhisaññojanaṃ gāho paṭiggāho abhiniveso parāmāso kummaggo micchāpatho micchattaṃ titthāyatanaṃ vipariyāsaggāho. Ayaṃ vuccati sīlabbataparāmāso.

1. Diṭṭhivisūkāyitaṃ (Sī)

1010. Imāni tīṇi saṃyojanāni, tadekaṭṭhā ca kilesā taṃsampayutto vedanākkhandho -pa- viññāṇakkhandho, taṃsamuṭṭhānaṃ kāyakammaṃ vacīkammaṃ manokammaṃ. Ime dhammā dassanena pahātabbā.

1011. Katame dhammā bhāvanāya pahātabbā. Avaseso lobho doso moho, tadekaṭṭhā ca kilesā, taṃsampayutto vedanākkhandho -pa- viññāṇakkhandho, taṃsamuṭṭhānaṃ kāyakammaṃ vacīkammaṃ manokammaṃ. Ime dhammā bhāvanāya pahātabbā.

1012. Katame dhammā neva dassanena na bhāvanāya pahātabbā. Kusalābyākātā dhammā kāmāvacarā rūpāvacarā arūpāvacarā apariyāpannā vedanākkhandho -pa- viññāṇakkhandho sabbañca rūpaṃ asaṅkhatā ca dhātu. Ime dhammā neva dassanena na bhāvanāya pahātabbā.

1013. Katame dhammā dassanena pahātabbahetukā. Tīṇi saṃyojanāni sakkāyadiṭṭhi vicikicchā sīlabbataparāmāso.

1014. Tattha katamā sakkāyadiṭṭhi -pa-. Ayaṃ vuccati sakkāyadiṭṭhi.

1015. Tattha katamā vicikicchā -pa-. Ayaṃ vuccati vicikicchā.

1016. Tattha katamo sīlabbataparāmāso -pa-. Ayaṃ vuccati sīlabbataparāmāso.

1017. Imāni tīṇi saṃyojanāni, tadekaṭṭhā ca kilesā taṃsampayutto vedanākkhandho -pa- viññāṇakkhandho, taṃsamuṭṭhānaṃ kāyakammaṃ vacīkammaṃ manokammaṃ, ime dhammā dassanena pahātabbahetukā. Tīṇi saṃyojanāni sakkāyadiṭṭhi vicikicchā sīlabbataparāmāso, ime dhammā dassanena pahātabbā. Tadekaṭṭho lobho doso moho, ime dhammā dassanena pahātabbahetū. Tadekaṭṭhā ca kilesā taṃsampayutto vedanākkhandho -pa- viññāṇakkhandho, taṃsamuṭṭhānaṃ kāyakammaṃ vacīkammaṃ manokammaṃ. Ime dhammā dassanena pahātabbahetukā.

1018. Katame dhammā bhāvanāya pahātabbahetukā. Avaseso lobho doso moho, ime dhammā bhāvanāya pahātabbahetū.

Tadekaṭṭhā ca kilesā taṃsampayutto vedanākkhandho -pa-viññāṇakkhandho, taṃsamuṭṭhānaṃ kāyakammaṃ vacīkammaṃ manokammaṃ. Ime dhammā bhāvanāya pahātabbahetukā.

1019. Katame dhammā neva dassanena na bhāvanāya pahātabbahetukā. Te dhamme ṭhapetvā avasesā kusalākusalābyākatā dhammā kāmāvacarā rūpāvacarā arūpāvacarā aparīyāpannā vedanākkhandho saññākkhandho saṅkhārakkhandho viññāṇakkhandho sabbañca rūpaṃ asaṅkhatā ca dhātu. Ime dhammā neva dassanena na bhāvanāya pahātabbahetukā.

1020. Katame dhammā ācayagāmino. Sāsavā kusalākusalā dhammā kāmāvacarā rūpāvacarā arūpāvacarā vedanākkhandho -pa-viññāṇakkhandho. Ime dhammā ācayagāmino.

1021. Katame dhammā apacayagāmino. Cattāro maggā aparīyāpannā. Ime dhammā apacayagāmino.

1022. Katame dhammā neva ācayagāmi na apacayagāmino. Kusalākusalānaṃ dhammānaṃ vipākā kāmāvacarā rūpāvacarā arūpāvacarā aparīyāpannā vedanākkhandho -pa- viññāṇakkhandho, ye ca dhammā kiriyā neva kusalā nākusalā na ca kammavipākā sabbañca rūpaṃ asaṅkhatā ca dhātu. Ime dhammā neva ācayagāmi na apacayagāmino.

1023. Katame dhammā sekkhā. Cattāro maggā aparīyāpannā heṭṭhimāni ca tīṇi sāmāññaphalāni. Ime dhammā sekkhā.

1024. Katame dhammā asekkhā. Upariṭṭhimaṃ¹ Arahattaphalaṃ. Ime dhammā asekkhā.

1025. Katame dhammā nevasekkhanāsekkhā. Te dhamme ṭhapetvā avasesā kusalākusalābyākatā dhammā kāmāvacarā rūpāvacarā arūpāvacarā vedanākkhandho -pa- viññāṇakkhandho sabbañca rūpaṃ asaṅkhatā ca dhātu. Ime dhammā nevasekkhanāsekkhā.

1. Uparimaṃ (Syā)

1026. Katame dhammā parittā. Sabbeva kāmāvacarā kusalākusalābyākatā dhammā rūpakkkhandho -pa- viññāṇakkhandho. Ime dhammā parittā.

1027. Katame dhammā mahaggatā. Rūpāvacarā arūpāvacarā kusalābyākatā dhammā vedanākkhandho -pa- viññāṇakkhandho. Ime dhammā mahaggatā.

1028. Katame dhammā appamāṇā. Apariyāpannā maggā ca maggaphalāni ca asaṅkhatā ca dhātu. Ime dhammā appamāṇā.

1029. Katame dhammā parittārammaṇā. Paritte dhamme ārabbhā ye uppajjanti cittacetasikā dhammā. Ime dhammā parittārammaṇā.

1030. Katame dhammā mahaggatārammaṇā. Mahaggate dhamme ārabbhā ye uppajjanti cittacetasikā dhammā. Ime dhammā mahaggatārammaṇā.

1031. Katame dhammā appamāṇārammaṇā. Appamāṇe dhamme ārabbhā ye uppajjanti cittacetasikā dhammā. Ime dhammā appamāṇārammaṇā.

1032. Katame dhammā hīnā. Tīṇi akusalamūlāni lobho doso moho, tadekaṭṭhā ca kilesā taṁsampayutto vedanākkhandho -pa- viññāṇakkhandho, taṁsamutṭhānaṁ kāyakammaṁ vacikammaṁ manokammaṁ. Ime dhammā hīnā.

1033. Katame dhammā majjhimā. Sāsavā kusalābyākatā dhammā kāmāvacarā rūpāvacarā arūpāvacarā rūpakkkhandho -pa- viññāṇakkhandho. Ime dhammā majjhimā.

1034. Katame dhammā paṇītā. Apariyāpannā maggā ca maggaphalāni ca asaṅkhatā ca dhātu. Ime dhammā paṇītā.

1035. Katame dhammā micchattaniyatā. Pañca kammāni ānantarikāni yā ca micchādiṭṭhi niyatā. Ime dhammā micchattaniyatā.

1036. Katame dhammā sammattaniyatā. Cattāro maggā apariyāpannā. Ime dhammā sammattaniyatā.

1037. Katame dhammā aniyatā. Te dhamme ṭhapetvā avasesā kusalākusalābyākatā dhammā kāmāvacarā rūpāvacarā arūpāvacarā apariyāpannā vedanākkhandho -pa- viññāṇakkhandho sabbañca rūpaṃ asaṅkhatā ca dhātu. Ime dhammā aniyatā.

1038. Katame dhammā maggārammaṇā. Ariyamaggaṃ ārabha ye uppajjanti cittacetasikā dhammā. Ime dhammā maggārammaṇā.

1039. Katame dhammā maggahetukā. Ariyamaggasamaṅgissa maggaṅgāni ṭhapetā taṃsampayutto vedanākkhandho -pa- viññāṇakkhandho, ime dhammā maggahetukā. Ariyamaggasamaṅgissa sammādiṭṭhi maggo ceva hetu ca, sammādiṭṭhiṃ ṭhapetvā taṃsampayutto vedanākkhandho -pa- viññāṇakkhandho, ime dhammā maggahetukā. Ariyamaggasamaṅgissa alobho adoso amoho, ime dhammā maggahetū. Taṃsampayutto vedanākkhandho -pa- viññāṇakkhandho. Ime dhammā maggahetukā.

1040. Katame dhammā maggādhipatino. Ariyamaggaṃ adhipatiṃ karitvā ye uppajjanti cittacetasikā dhammā, ime dhammā maggādhipatino. Ariyamaggasamaṅgissa vīmaṃsādhipateyyaṃ maggaṃ bhāvayantassa vīmaṃsaṃ ṭhapetvā taṃsampayutto vedanākkhandho -pa- viññāṇakkhandho. Ime dhammā maggādhipatino.

1041. Katame dhammā uppannā. Ye dhammā jātā bhūtā sañjātā nibbattā abhinibbattā pātubhūtā uppannā samuppannā uṭṭhitā samuṭṭhitā uppannā uppannaṃsena saṅgahitā rūpaṃ¹ vedanā saññā saṅkhārā viññāṇaṃ. Ime dhammā uppannā.

1042. Katame dhammā anuppannā. Ye dhammā ajātā abhūtā asañjātā anibbattā anabhinibbattā apātubhūtā anuppannā asamuppannā anuṭṭhitā asamuṭṭhitā anuppannā anuppannaṃsena saṅgahitā rūpaṃ vedanā saññā saṅkhārā viññāṇaṃ. Ime dhammā anuppannā.

1043. Katame dhammā uppādinō. Kusalākusalānaṃ dhammānaṃ avipakkavipākānaṃ vipākā kāmāvacarā rūpāvacarā arūpāvacarā apariyāpannā vedanākkhandho -pa- viññāṇakkhandho, yañca rūpaṃ kamassa katattā uppajjissati. Ime dhammā uppādinō.

1. Rūpā (bahūsu)

1044. Katame dhammā atītā. Ye dhammā atītā niruddhā vigatā vipariṇatā atthaṅgatā abbatthaṅgatā uppajjitvā vigatā atītā atītaṃsena saṅgahitā rūpaṃ vedanā saññā saṅkhārā viññāṇaṃ. Ime dhammā atītā.

1045. Katame dhammā anāgatā. Ye dhammā ajātā abhūtā asaṅjātā anibbattā anabhinibbattā apātubhūtā anuppannā asamuppannā anuṭṭhitā asamuṭṭhitā anāgatā anāgataṃsena saṅgahitā rūpaṃ vedanā saññā saṅkhārā viññāṇaṃ. Ime dhammā anāgatā.

1046. Katame dhammā paccuppannā. Ye dhammā jātā bhūtā saṅjātā nibbattā abhinibbattā pātubhūtā uppannā samuppannā uṭṭhitā samuṭṭhitā paccuppannā paccuppannaṃsena saṅgahitā rūpaṃ vedanā saññā saṅkhārā viññāṇaṃ. Ime dhammā paccuppannā.

1047. Katame dhammā atītārammaṇā. Atīte dhamme ārabha ye uppajjanti cittaetasikā dhammā. Ime dhammā atītārammaṇā.

1048. Katame dhammā anāgatārammaṇā. Anāgate dhamme ārabha ye uppajjanti cittaetasikā dhammā. Ime dhammā anāgatārammaṇā.

1049. Katame dhammā paccuppannārammaṇā. Paccuppanne dhamme ārabha ye uppajjanti cittaetasikā dhammā. Ime dhammā paccuppannārammaṇā.

1050. Katame dhammā ajjhataṃ. Ye dhammā tesaṃ tesaṃ sattānaṃ ajjhataṃ paccattaṃ niyatā pāṭipuggalikā upādiṇṇā rūpaṃ vedanā saññā saṅkhārā viññāṇaṃ. Ime dhammā ajjhataṃ.

1051. Katame dhammā bahiddhā. Ye dhammā tesaṃ tesaṃ parasattānaṃ parapuggalānaṃ ajjhataṃ paccattaṃ niyatā pāṭipuggalikā upādiṇṇā rūpaṃ vedanā saññā saṅkhārā viññāṇaṃ. Ime dhammā bahiddhā.

1052. Katame dhammā ajjhatabhiddhā. Tadubhayaṃ. Ime dhammā ajjhatabhiddhā.

1053. Katame dhammā ajjhataṃrammaṇā. Ajjhatte dhamme ārabha ye uppajjanti cittaetasikā dhammā. Ime dhammā ajjhataṃrammaṇā.

1054. Katame dhammā bahiddhārammaṇā. Bahiddhā dhamme ārabha ye uppajjanti cittacetasikā dhammā. Ime dhammā bahiddhārammaṇā.

1055. Katame dhammā ajjhatabhiddhārammaṇā. Ajjhatabhiddhā dhamme ārabha ye uppajjanti cittacetasikā dhammā. Ime dhammā ajjhatabhiddhārammaṇā.

1056. Katame dhammā sanidassanasappaṭighā. Rūpāyatanam. Ime dhammā sanidassanasappaṭighā.

1057. Katame dhammā anidassanasappaṭighā. Cakkhāyatanam sotāyatanam ghānāyatanam jivhāyatanam kāyāyatanam saddāyatanam gandhāyatanam rasāyatanam phoṭṭhabbāyatanam. Ime dhammā anidassanasappaṭighā.

1058. Katame dhammā anidassana-appaṭighā. Vedanākkhandho saññākkhandho saṅkhārakkhandho viññāṇakkhandho, yañca rūpam anidassanam appaṭigham dhammāyatanapariyāpannam asaṅkhatā ca dhātu. Ime dhammā anidassana-appaṭighā.

Tikaṃ.

Dukanikkhepa

Hetugocchaka

1059. Katame dhammā hetū. Tayo kusalahetū, tayo akusalahetū, tayo abyākatahetū, nava kāmāvacarahetū, cha rūpāvacarahetū, cha arūpāvacarahetū, cha apariyāpannahetū.

1060. Tattha katame tayo kusalahetū. Alobho adoso amoho.

1061. Tattha katamo alobho. Yo alobho alubbhanā alubhitattam asāraḅo asārajjanā asārajjitattam anabhijjhā alobho kusalamūlam. Ayam vuccati alobho.

1062. Tattha katamo adoso. Yo adoso adussanā adussitattaṃ metti mettāyanā mettāyitattaṃ anuddā anuddāyanā anudāyitattaṃ hitesitā anukampā abyāpādo abyāpajjo adoso kusalamūlaṃ. Ayaṃ vuccati adoso.

1063. Tattha katamo amoho. Dukkhe ñāṇaṃ, dukkhasamudaye ñāṇaṃ, dukkhanirodhe ñāṇaṃ, dukkhanirodhagāminiyā paṭipadāya ñāṇaṃ, pubbanteñāṇaṃ, aparante ñāṇaṃ, pubbantāparante ñāṇaṃ, idappaccayatā paṭiccasamuppannesu dhammesu ñāṇaṃ. Yā evarūpā paññā pajānanā vicayo pavicayo dhammavicayo sallakkhaṇā upalakkhaṇā paccupalakkhaṇā paṇḍiccaṃ kosallaṃ nepuññaṃ vebhabyā cintā upaparikkhā bhūrī medhā pariñāyikā vipassanā sampajaññaṃ patodo paññā paññindriyaṃ paññābalaṃ paññāsattaṃ paññāpāsādo paññā-āloko paññā-obhāso paññāpajjoto paññāratanāṃ amoho dhammavicayo sammādiṭṭhi. Ayaṃ vuccati amoho.

Ime tayo kusalahetū.

1064. Tattha katame tayo akusalahetū. Lobho doso moho.

1065. Tattha katamo lobho. Yo rāgo sārāgo anunayo anurodho nandī nandīrāgo¹ cittassa sārāgo icchā mucchā ajjhosānaṃ gedho paligedho saṅgo paṅgo eja māyā janikā sañjananī sibbinī² jālinī saritā visattikā suttaṃ visaṭā āyūhinī³ dutiyā paṇidhi bhavanetti vanaṃ vanatho santhavo sineho apekkhā paṭibandhu āsā āsisanā āsisitattaṃ⁴ rūpāsā saddāsā gandhāsā rasāsā phoṭṭhabbāsā lābhāsā dhanāsā puttāsā jīvitāsā jappā pajappā abhijappā jappā jappanā jappitattaṃ loluppaṃ loluppāyanā loluppāyitattaṃ pucchañjikatā⁵ sādhuṃkamyatā adhammarāgo visamalobho nikanti nikāmanā patthanā pihanā sampatthanā kāmatanḥā bhavatanḥā vibhavatanḥā rūpatanḥā arūpatanḥā nirodhatanḥā rūpatanḥā saddatanḥā

1. Nandirāgo (Sī)

2. Sibbanī (Sī)

3. Āyūhanī (Sī, Syā)

4. Āsimsanā āsimsitattaṃ (Sī, Syā)

5. Puñcikatā (Syā) pucchikatā (Sī)

gandhataṇhā rasataṇhā phoṭṭhabbataṇhā dhammataṇhā ogho yogo gantho
upādānaṃ āvaraṇaṃ nīvaraṇaṃ chādanaṃ bandhanaṃ upakkilesa anusayo
pariyuṭṭhānaṃ latā vevicchaṃ dukkhamūlaṃ dukkhanidānaṃ
dukkhappabhavo mārāpāso mārābaḷisaṃ mārāvisayo taṇhānādī taṇhājālaṃ
taṇhāgaddulaṃ taṇhāsamuddo abhijjhā lobho akusalamūlaṃ. Ayaṃ vuccati
lobho.

1066. Tattha katamo doso. “Anatthaṃ me acarī”ti āghāto jāyati,
“anatthaṃ me caratī”ti āghāto jāyati, “anatthaṃ me carissatī”ti āghāto
jāyati, “piyassa me manāpassa anatthaṃ acari -pa- anatthaṃ carati -pa-
anatthaṃ carissatī”ti āghāto jāyati, “appiyassa me amanāpassa atthaṃ acari
-pa- atthaṃ carati -pa- atthaṃ carissatī”ti āghāto jāyati, atṭhāne vā pana
āghāto jāyati. Yo evarūpo cittassa āghāto paṭighāto paṭighaṃ paṭivirodho
kopo pakopo sampakopo doso padoso sampadoso cittassa byāpatti
manopadoso kodho kujjhanā kujjhitattaṃ doso dussanā dussitattaṃ byāpatti
byāpajjanā byāpajjitattaṃ virodho paṭivirodho caṇḍikkaṃ asuropo
anattamanatā cittassa. Ayaṃ vuccati doso.

1067. Tattha katamo moho. Dukkhe aññāṇaṃ, dukkhasamudaye
aññāṇaṃ, dukkhanirodhe aññāṇaṃ, dukkhanirodhagāminiyaṃ paṭipadāya
aññāṇaṃ, pubbante aññāṇaṃ, aparante aññāṇaṃ, pubbantāparante aññāṇaṃ,
idappaccayatā paṭiccasamuppannesu dhammesu aññāṇaṃ. Yaṃ evarūpaṃ
aññāṇaṃ adassanaṃ anabhisamayo ananubodho asambodho appaṭivedho
asaṃgāhanā apariyogāhanā asamapekkhanā apaccavekkhanā
apaccakkhakammaṃ dummejjaṃ bālyaṃ asampajāññaṃ moho pamoho
sammoho avijjā avijjogho avijjāyogo avijjānusayo avijjāpariyuṭṭhānaṃ
avijjālaṅgī moho akusalamūlaṃ. Ayaṃ vuccati moho.

Ime tayo akusalahetū.

1068. Tattha katame tayo abyākatahetū. Kusalānaṃ vā dhammānaṃ
vipākato kiriyābyākatesu vā dhammesu alobho adoso amoho. Ime tayo
abyākatahetū.

1069. Tattha katame nava kāmāvacarahetū. Tayo kusalahetū, tayo akusalahetū, tayo abyākatahetū. Ime nava kāmāvacarahetū.

1070. Tattha katame cha rūpāvacarahetū. Tayo kusalahetū, tayo abyākatahetū. Ime cha rūpāvacarahetū.

1071. Tattha katame cha arūpāvacarahetū. Tayo kusalahetū, tayo abyākatahetū. Ime cha arūpāvacarahetū.

1072. Tattha katame cha apariyāpannahetū. Tayo kusalahetū, tayo abyākatahetū. Ime cha apariyāpannahetū.

1073. Tattha katame tayo kusalahetū. Alobho adoso amoho.

1074. Tattha katamo alobho. Yo alobho alubbhanā alubbhitattaṃ asārāgo asārajjanā asārajjitattaṃ anabhijjhā alobho kusalamūlaṃ. Ayaṃ vuccati alobho.

1075. Tattha katamo adoso. Yo adoso adussanā adussitattaṃ -pa-abyāpādo abyāpajjo adoso kusalamūlaṃ. Ayaṃ vuccati adoso.

1076. Tattha katamo amoho. Dukkhe ñāṇaṃ, dukkhasamudaye ñāṇaṃ, dukkhanirodhe ñāṇaṃ, dukkhanirodhagāminiyā paṭipadāya ñāṇaṃ, pubbante ñāṇaṃ, aparante ñāṇaṃ, pubbantāparante ñāṇaṃ, idappaccayatā paṭiccasamuppannesu dhammesu ñāṇaṃ. Yā evarūpā paññā pajānanā vicayo pavicayo dhammavicayo sallakkhaṇā upalakkhaṇā paccupalakkhaṇā paṇḍiccaṃ kosallaṃ nepuññaṃ vebhabyā cintā upaparikkhā bhūrī medhā pariñāyikā vipassanā sampajaññaṃ patodo paññā paññindriyaṃ paññābalaṃ paññāsattaṃ paññāpāsādo paññā-āloko paññā-obhāso paññāpajjoto paññāratanāṃ amoho dhammavicayo sammādiṭṭhi dhammavicayasambojjhaṅgo maggaṅgaṃ maggapariyāpannaṃ. Ayaṃ vuccati amoho.

Ime tayo kusalahetū.

1077. Tattha katame tayo abyākatahetū. Kusalānaṃ dhammānaṃ vipākato alobho adoso amoho. Ime tayo abyākatahetū. Ime cha apariyāpannahetū. Ime dhammā hetū.

1078. Katame dhammā na hetū. Te dhamme ṭhapetvā avasesā kusalākusalābyākatā dhammā kāmāvacarā rūpāvacarā arūpāvacarā apariyāpannā vedanākkhandho -pa- viññāṇakkhandho sabbañca rūpaṃ asaṅkhatā ca dhātu. Ime dhammā na hetū.

1079. Katame dhammā sahetukā. Tehi dhammehi ye dhammā sahetukā vedanākkhandho -pa- viññāṇakkhandho. Ime dhammā sahetukā.

1080. Katame dhammā ahetukā. Tehi dhammehi ye dhammā ahetukā vedanākkhandho -pa- viññāṇakkhandho sabbañca rūpaṃ asaṅkhatā ca dhātu. Ime dhammā ahetukā.

1081. Katame dhammā hetusampayuttā. Tehi dhammehi ye dhammā sampayuttā vedanākkhandho -pa- viññāṇakkhandho. Ime dhammā hetusampayuttā.

1082. Katame dhammā hetuvippayuttā. Tehi dhammehi ye dhammā vippayuttā vedanākkhandho -pa- viññāṇakkhandho sabbañca rūpaṃ asaṅkhatā ca dhātu. Ime dhammā hetuvippayuttā.

1083. Katame dhammā hetū ceva sahetukā ca. Lobho mohena hetu ceva sahetuko ca, moho lobhena hetu ceva sahetuko ca, doso mohena hetu ceva sahetuko ca, moho dosena hetu ceva sahetuko ca, alobho adoso amoho, te aññamaññaṃ hetū ceva sahetukā ca. Ime dhammā hetū ceva sahetukā ca.

1084. Katame dhammā sahetukā ceva na ca hetū. Tehi dhammehi ye dhammā sahetukā, te dhamme ṭhapetvā vedanākkhandho -pa- viññāṇakkhandho. Ime dhammā sahetukā ceva na ca hetū.

1085. Katame dhammā hetū ceva hetusampayuttā ca. Lobho mohena hetu ceva hetusampayutto ca, moho lobhena hetu ceva hetusampayutto ca, doso mohena hetu ceva hetusampayutto ca, moho dosena hetu ceva hetusampayutto ca, alobho adoso amoho, te aññamaññaṃ hetū ceva hetusampayuttā ca. Ime dhammā hetū ceva hetusampayuttā ca.

1086. Katame dhammā hetusampayuttā ceva na ca hetū. Tehi dhammehi ye dhammā sampayuttā, te dhamme ṭhapetvā vedanākkhandho -pa- viññāṇakkhandho. Ime dhammā hetusampayuttā ceva na ca hetū.

1087. Katame dhammā na hetū sahetukā. Tehi dhammehi ye dhammā na hetū sahetukā vedanākkhandho -pa- viññāṇakkhandho. Ime dhammā na hetū sahetukā.

1088. Katame dhammā na hetū ahetukā. Tehi dhammehi ye dhammā na hetū ahetukā vedanākkhandho -pa- viññāṇakkhandho sabbañca rūpaṃ asaṅkhatā ca dhātu. Ime dhammā na hetū ahetukā.

Cūḷantaraduka

1089. Katame dhammā sappaccayā. Pañcakkhandhā rūpakkhando vedanākkhandho saññākkhandho saṅkhārakkhandho viññāṇakkhandho. Ime dhammā sappaccayā.

1090. Katame dhammā appaccayā. Asaṅkhatā dhātu. Ime dhammā appaccayā.

1091. Katame dhammā saṅkhatā. Yeva te dhammā sappaccayā, teva te dhammā saṅkhatā.

1092. Katame dhammā asaṅkhatā. Yo eva so dhammo appaccayo, so eva so dhammo asaṅkhato.

1093. Katame dhammā sanidassanā. Rūpāyatanāṃ. Ime dhammā sanidassanā.

1094. Katame dhammā anidassanā. Cakkhāyatanaṃ -pa-phoṭṭhabbāyatanaṃ vedanākkhandho -pa- viññāṇakkhandho, yañca rūpaṃ anidassanaṃ appaṭighaṃ dhammāyatana-pariyāpannaṃ asaṅkhatā ca dhātu. Ime dhammā anidassanā.

1095. Katame dhammā sappaṭighā. Cakkhāyatanaṃ -pa-phoṭṭhabbāyatanaṃ. Ime dhammā sappaṭighā.

1096. Katame dhammā appaṭighā. Vedanākkhandho -pa-viññāṇakkhandho, yañca rūpaṃ anidassanaṃ appaṭighaṃ dhammāyatana-pariyāpannaṃ asaṅkhatā ca dhātu. Ime dhammā appaṭighā.

1097. Katame dhammā rūpino. Cattāro ca mahābhūtā catunnañca mahābhūtānaṃ upādāya rūpaṃ. Ime dhammā rūpino.

1098. Katame dhammā arūpino. Vedanākkhandho -pa-viññāṇakkhandho asaṅkhatā ca dhātu. Ime dhammā arūpino.

1099. Katame dhammā lokiyā. Sāsavā kusalākusalābyākatā dhammā kāmāvacarā rūpāvacarā arūpāvacarā rūpakkhando -pa- viññāṇakkhandho. Ime dhammā lokiyā.

1100. Katame dhammā lokuttarā. Apariyāpannā maggā ca maggaphalāni ca asaṅkhatā ca dhātu. Ime dhammā lokuttarā.

1101. Katame dhammā kenaci viññeyyā kenaci na viññeyyā. Ye te dhammā cakkhuviññeyyā na te dhammā sotaviññeyyā, ye vā pana te dhammā sotaviññeyyā na te dhammā cakkhuviññeyyā. Ye te dhammā cakkhuviññeyyā na te dhammā ghānaviññeyyā, ye vā pana te dhammā ghānaviññeyyā na te dhammā cakkhuviññeyyā. Ye te dhammā cakkhuviññeyyā na te dhammā jivhāviññeyyā, ye vā pana te dhammā jivhāviññeyyā na te dhammā cakkhuviññeyyā. Ye te dhammā cakkhuviññeyyā na te dhammā kāyaviññeyyā, ye vā pana te dhammā kāyaviññeyyā na te dhammā cakkhuviññeyyā. Ye te dhammā sotaviññeyyā na te dhammā ghānaviññeyyā, ye vā pana te dhammā ghānaviññeyyā na te dhammā sotaviññeyyā. Ye te dhammā sotaviññeyyā na te dhammā jivhāviññeyyā, ye vā pana te

dhammā jivhāviññeyyā na te dhammā sotaviññeyyā. Ye te dhammā
 sotaviññeyyā na te dhammā kāyaviññeyyā, ye vā pana te dhammā
 kāyaviññeyyā na te dhammā sotaviññeyyā. Ye te dhammā sotaviññeyyā na
 te dhammā cakkhuviññeyyā, ye vā pana te dhammā cakkhuviññeyyā na te
 dhammā sotaviññeyyā. Ye te dhammā ghānaviññeyyā na te dhammā
 jivhāviññeyyā, ye vā pana te dhammā jivhāviññeyyā na te dhammā
 ghānaviññeyyā. Ye te dhammā ghānaviññeyyā na te dhammā kāyaviññeyyā,
 ye vā pana te dhammā kāyaviññeyyā na te dhammā ghānaviññeyyā. Ye te
 dhammā ghānaviññeyyā na te dhammā cakkhuviññeyyā, ye vā pana te
 dhammā cakkhuviññeyyā na te dhammā ghānaviññeyyā. Ye te dhammā
 ghānaviññeyyā na te dhammā sotaviññeyyā, ye vā pana te dhammā
 sotaviññeyyā na te dhammā ghānaviññeyyā. Ye te dhammā jivhāviññeyyā
 na te dhammā kāyaviññeyyā, ye vā pana te dhammā kāyaviññeyyā na te
 dhammā jivhāviññeyyā. Ye te dhammā jivhāviññeyyā na te dhammā
 cakkhuviññeyyā, ye vā pana te dhammā cakkhuviññeyyā na te dhammā
 jivhāviññeyyā. Ye te dhammā jivhāviññeyyā na te dhammā sotaviññeyyā, ye
 vā pana te dhammā sotaviññeyyā na te dhammā jivhāviññeyyā. Ye te
 dhammā jivhāviññeyyā na te dhammā ghānaviññeyyā, ye vā pana te
 dhammā ghānaviññeyyā na te dhammā jivhāviññeyyā. Ye te dhammā
 kāyaviññeyyā na te dhammā cakkhuviññeyyā, ye vā pana te dhammā
 cakkhuviññeyyā na te dhammā kāyaviññeyyā. Ye te dhammā kāyaviññeyyā
 na te dhammā sotaviññeyyā, ye vā pana te dhammā sotaviññeyyā na te
 dhammā kāyaviññeyyā. Ye te dhammā kāyaviññeyyā na te dhammā
 ghānaviññeyyā, ye vā pana te dhammā ghānaviññeyyā na te dhammā
 kāyaviññeyyā. Ye te dhammā kāyaviññeyyā na te dhammā jivhāviññeyyā,
 ye vā pana te dhammā jivhāviññeyyā na te dhammā kāyaviññeyyā. Ime
 dhammā kenaci viññeyyā kenaci na viññeyyā.

Āsavagocchaka

1102. Katame dhammā āsavā. Cattāro āsavā kāmāsavo bhavāsavo
 diṭṭhāsavo avijjāsavo.

1103. Tattha katamo kāmāsavo. Yo kāmesu kāmaccando kāmārāgo kāmanandī kāmataṇhā kāmasineho kāmāpariḷāho kāmamucchā kāmajjhosānaṃ. Ayaṃ vuccati kāmāsavo.

1104. Tattha katamo bhavāsavo. Yo bhavesu bhavachando¹ bhavarāgo bhavanandī bhavataṇhā bhavasineho bhavāpariḷāho bhavamucchā bhavajjhosānaṃ. Ayaṃ vuccati bhavāsavo.

1105. Tattha katamo diṭṭhāsavo. “Sassato loko”ti vā, “asassato loko”ti vā, “antavā loko”ti vā, “anantavā loko”ti vā, “taṃ jīvaṃ taṃ sarīraṃ”ti vā, “aññaṃ jīvaṃ aññaṃ sarīraṃ”ti vā, “hoti tathāgato paraṃ maraṇā”ti vā, “na hoti tathāgato paraṃ maraṇā”ti vā, “hoti ca na ca hoti tathāgato paraṃ maraṇā”ti vā, “neva hoti na na hoti tathāgato paraṃ maraṇā”ti vā. Yā evarūpā diṭṭhi diṭṭhigataṃ diṭṭhigahanā diṭṭhikantāro diṭṭhivisūkāyikaṃ diṭṭhivipphanditaṃ diṭṭhisaññojanaṃ gāho paṭiggāho abhiniveso parāmāso kummaggo micchāpatho micchattaṃ tiṭṭhāyatanāṃ vipariyāsaggāho. Ayaṃ vuccati diṭṭhāsavo. Sabbāpi micchādiṭṭhi diṭṭhāsavo.

1106. Tattha katamo avijjāsavo. Dukkhe aññāṇaṃ, dukkhasamudaye aññāṇaṃ, dukkhanirodhe aññāṇaṃ, dukkhanirodhagāminiyaṃ paṭipadāya aññāṇaṃ, pubbante aññāṇaṃ, aparante aññāṇaṃ, pubbantāparante aññāṇaṃ, idappaccayatā paṭiccasamuppannesu dhammesu aññāṇaṃ. Yaṃ evarūpaṃ aññāṇaṃ adassanaṃ anabhisamayo ananubodho asambodho appaṭivedho asaṃgāhanā aparīyogāhanā asamapekkhanā apaccavekkhanā apaccakkhakammaṃ dummejjaṃ bālyaṃ asampajaññaṃ moho pamoho sammoho avijjā avijjogho avijjāyogo avijjānusayo avijjāpariyutṭhānaṃ avijjālaṅgī moho akusalamūlaṃ. Ayaṃ vuccati avijjāsavo.

Ime dhammā āsavā.

1107. Katame dhammā no āsavā. Te dhamme ṭhapetvā avasesā kusalākusalābyākatā dhammā kāmāvacarā rūpāvacarā arūpāvacarā

1. Bhavacchando (Sī, Syā)

apariyāpaṇṇā vedanākkhandho -pa- viññāṇakkhandho sabbañca rūpaṃ
asaṅkhatā ca dhātu. Ime dhammā no āsavā.

1108. Katame dhammā sāsavā. Kusalākusalābyākātā dhammā
kāṃāvacarā rūpāvacarā arūpāvacarā rūpakkkhandho -pa- viññāṇakkhandho.
Ime dhammā sāsavā.

1109. Katame dhammā anāsavā. Apariyāpaṇṇā maggā ca maggaphalāni
ca asaṅkhatā ca dhātu. Ime dhammā anāsavā.

1110. Katame dhammā āsavasampayuttā. Tehi dhammehi ye dhammā
sampayuttā vedanākkhandho -pa- viññāṇakkhandho. Ime dhammā
āsavasampayuttā.

1111. Katame dhammā āsavavippayuttā. Tehi dhammehi ye dhammā
vippayuttā vedanākkhandho -pa- viññāṇakkhandho sabbañca rūpaṃ
asaṅkhatā ca dhātu. Ime dhammā āsavavippayuttā.

1112. Katame dhammā āsavā ceva sāsavā ca. Te yeva āsavā āsavā ceva
sāsavā ca.

1113. Katame dhammā sāsavā ceva no ca āsavā. Tehi dhammehi ye
dhammā sāsavā, te dhamme ṭhapetvā avasesā sāsavā kusalākusalābyākātā
dhammā kāṃāvacarā rūpāvacarā arūpāvacarā rūpakkkhandho -pa-
viññāṇakkhandho. Ime dhammā sāsavā ceva no ca āsavā.

1114. Katame dhammā āsavā ceva āsavasampayuttā ca. Kāmāsavo
avijjāsavena āsavo ceva āsavasampayutto ca, avijjāsavo kāṃāsavena āsavo
ceva āsavasampayutto ca, bhavāsavo avijjāsavena āsavo ceva
āsavasampayutto ca, avijjāsavo bhavāsavena āsavo ceva āsavasampayutto
ca, diṭṭhāsavo avijjāsavena āsavo ceva āsavasampayutto ca, avijjāsavo
diṭṭhāsavena āsavo ceva āsavasampayutto ca. Ime dhammā āsavā ceva
āsavasampayuttā ca.

1115. Katame dhammā āsavasampayuttā ceva no ca āsavā. Tehi dhammehi ye dhammā sampayuttā, te dhamme ṭhapetvā vedanākkhandho -pa- viññāṇakkhandho. Ime dhammā āsavasampayuttā ceva no ca āsavā.

1116. Katame dhammā āsavavippayuttā sāsavā. Tehi dhammehi ye dhammā vippayuttā sāsavā kusalākusalābyākātā dhammā kāmāvacarā rūpāvacarā arūpāvacarā rūpakkkhandho -pa- viññāṇakkhandho. Ime dhammā āsavavippayuttā sāsavā.

1117. Katame dhammā āsavavippayuttā anāsavā. Apariyāpannā maggā ca maggaphalāni ca asaṅkhatā ca dhātu. Ime dhammā āsavavippayuttā anāsavā.

Nikkhepakaṇḍe paṭhamabhāṇavāro.

Saññojanagocchaka

1118. Katame dhammā saññojānā. Dasa saññojanāni kāmārāgasaññojanam paṭighasaññojanam mānasasāññojanam diṭṭhisaññojanam vicikicchasaññojanam sīlabbataparāmāsasaññojanam bhavarāgasaññojanam issāsasaññojanam macchariyasaññojanam avijjāsasaññojanam.

1119. Tattha katamam kāmārāgasaññojanam. Yo kāmesu kāmaccchando kāmārāgo kāmanandī kāmataṇhā kāmasineho kāmapiṇḍo kāmamucchā kāmajjhosaṇam. Idam vuccati kāmārāgasaññojanam.

1120. Tattha katamam paṭighasaññojanam. “Anattham me acari”ti āghāto jāyati, “anattham me carati”ti āghāto jāyati, “anattham me carissati”ti āghāto jāyati, “piyassa me manāpassa anattham acari -pa- anattham carati -pa- anattham carissati”ti āghāto jāyati, “appiyassa me amanāpassa attham acari -pa- attham carati -pa- attham carissati”ti

āghāto jāyati, aṭṭhāne vā pana āghāto jāyati. Yo evarūpo cittassa āghāto paṭighāto paṭighaṃ paṭivirodho kopo pakopo sampakopo doso padoso sampadoso cittassa byāpatti manopadoso kodo kujjhanā kujjhitattaṃ doso dussanā dussitattaṃ byāpatti byāpajjanā byāpajjitattaṃ virodho paṭivirodho caṇḍikkaṃ asuro po anattamanatā cittassa. Idam vuccati paṭighasaññojanam.

1121. Tattha katamaṃ mānasaññojanam. “Seyyohamasmī”ti māno, “sadisohamasmī”ti māno, “hīnohamasmī”ti māno. Yo evarūpo māno maññanā maññitattaṃ unnati unnamo¹ dhajo sampaggāho ketukamyatā cittassa. Idam vuccati mānasaññojanam.

1122. Tattha katamaṃ diṭṭhisaññojanam. “Sassato loko”ti vā, “asassato loko”ti vā, “antavā loko”ti vā, “anantavā loko”ti vā, “taṃ jīvaṃ taṃ sarīraṃ”ti vā, “aññaṃ jīvaṃ aññaṃ sarīraṃ”ti vā, “hoti tathāgato paraṃ maraṇā”ti vā, “na hoti tathāgato paraṃ maraṇā”ti vā, “hoti ca na ca hoti tathāgato paraṃ maraṇā”ti vā, “neva hoti na na hoti tathāgato paraṃ maraṇā”ti vā. Yā evarūpā diṭṭhi diṭṭhigataṃ diṭṭhigahanam diṭṭhikantāro diṭṭhivisūkāyikaṃ diṭṭhivipphanditaṃ diṭṭhisaññojanam gāho paṭiggāho abhiniveso parāmāso kummaggo micchāpatho micchattaṃ titthāyatanam vipariyāsaggāho. Idam vuccati diṭṭhisaññojanam. Thapetvā sīlabbataparāmāsasaññojanam sabbāpi micchādiṭṭhi diṭṭhisaññojanam.

1123. Tatthā katamaṃ vicikicchasaññojanam. Satthari kaṅkhati vicikicchati, dhamme kaṅkhati vicikicchati, saṃghe kaṅkhati vicikicchati, sikkhāya kaṅkhati vicikicchati, pubbante kaṅkhati vicikicchati, aparante kaṅkhati vicikicchati, pubbantāparante kaṅkhati vicikicchati, idappaccayatā paṭiccasamuppannesu dhammesu kaṅkhati vicikicchati. Yā evarūpā kaṅkhā kaṅkhāyanā kaṅkhāyitattaṃ vimati vicikicchā dvelhakam dvedhāpatho saṃsayo anekamaṃsaggāho āsappanā parisappanā apariyogāhanā thambhitattaṃ cittassa manovilekho. Idam vuccati vicikicchasaññojanam.

1. Uṇṇati uṇṇāmo (Syā)

1124. Tattha katamaṃ sīlabbataparāmāsasaññojanam. “Ito bahiddhā samaṇabrāhmaṇānaṃ sīlena suddhi vatena suddhi sīlabbatena suddhī”ti yā evarūpā diṭṭhi diṭṭhigataṃ diṭṭhigahanam diṭṭhikantāro diṭṭhivisūkāyikaṃ diṭṭhivipphanditaṃ diṭṭhisaññojanam gāho paṭiṭṭhāho abhiniveso parāmāso kummagge micchāpatho micchattaṃ tiṭṭhāyatanaṃ vipariyāsaggāho. Idam vuccati sīlabbataparāmāsasaññojanam.

1125. Tattha katamaṃ bhavarāgasaññojanam. Yo bhavesu bhavachando bhavarāgo bhavanandī bhavataṇhā bhavasineho bhavapariḷāho bhavamucchā bhavajjhosaṇam. Idam vuccati bhavarāgasaññojanam.

1126. Tattha katamaṃ issāsasaññojanam. Yā paralābhasakkāragarukāramānanavandanapūjanāsu issā issāyanā issāyitattaṃ usūyā usūyanā usūyitattaṃ¹. Idam vuccati issāsasaññojanam.

1127. Tattha katamaṃ macchariyasaññojanam. Pañca macchariyāni āvāsa macchariyaṃ kulamacchariyaṃ lābhamacchariyaṃ vaṇṇamacchariyaṃ dhammamacchariyaṃ. Yaṃ evarūpaṃ maccheraṃ maccharāyanā maccharāyitattaṃ veciccaṃ kadariyaṃ kaṭukañcukatā aggahitattaṃ cittassa. Idam vuccati macchariyasaññojanam.

1128. Tattha katamaṃ avijjāsasaññojanam. Dukkhe aññāṇam, dukkhasamudaye aññāṇam, dukkhanirodhe aññāṇam, dukkhanirodhagāminiyaṃ paṭipadāya aññāṇam, pubbante aññāṇam, aparante aññāṇam, pubbantāparante aññāṇam, idappaccayatā paṭiccasamuppannesu dhammesu aññāṇam. Yaṃ evarūpaṃ aññāṇam adassanaṃ anabhisamayo ananubodho asambodho appaṭivedho asaṃgāhanā अपरियोगāhanā asamapekkhanā apaccavekkhanā apaccakkhakammaṃ dummejjaṃ bālyaṃ asampajaññaṃ moho pamoho sammoho avijjā avijjogho avijjāyogo avijjānusayo avijjāpariyuṭṭhānaṃ avijjālaṅgī moho akusalamūlaṃ. Idam vuccati avijjāsasaññojanam.

Ime dhammā saññojanā.

1. Ussuyā ussuyanā ussuyitattaṃ (Ka)

1129. Katame dhammā no saññojanā. Te dhamme ṭhapetvā avasesā kusalākusalābyākatā dhammā kāmāvacarā rūpāvacarā arūpāvacarā apariyāpannā vedanākkhandho -pa- viññāṇakkhandho sabbañca rūpaṃ asaṅkhatā ca dhātu. Ime dhammā no saññojanā.

1130. Katame dhammā saññojaniyā. Sāsavā kusalākusalābyākatā dhammā kāmāvacarā rūpāvacarā arūpāvacarā rūpakkkhandho -pa- viññāṇakkhandho. Ime dhammā saññojaniyā.

1131. Katame dhammā asaññojaniyā. Apariyāpannā maggā ca maggaphalāni ca asaṅkhatā ca dhātu. Ime dhammā asaññojaniyā.

1132. Katame dhammā saññojanasampayuttā. Tehi dhammehi ye dhammā sampayuttā vedanākkhandho -pa- viññāṇakkhandho. Ime dhammā saññojanasampayuttā.

1133. Katame dhammā saññojanavippayuttā. Tehi dhammehi ye dhammā vippayuttā vedanākkhandho -pa- viññāṇakkhandho sabbañca rūpaṃ asaṅkhatā ca dhātu. Ime dhammā saññojanavippayuttā.

1134. Katame dhammā saññojanā ceva saññojaniyā ca. Tāneva saññojanāni saññojanā ceva saññojaniyā ca.

1135. Katame dhammā saññojaniyā ceva no ca saññojanā. Tehi dhammehi ye dhammā saññojaniyā, te dhamme ṭhapetvā avasesā sāsavā kusalākusalābyākatā dhammā kāmāvacarā rūpāvacarā arūpāvacarā rūpakkkhandho -pa- viññāṇakkhandho. Ime dhammā saññojaniyā ceva no ca saññojanā.

1136. Katame dhammā saññojanā ceva saññojanasampayuttā ca. Kāmarāgasaññojanāṃ avijjāsaññojanena saññojanañceva saññojanasampayuttañca, avijjāsaññojanāṃ kāmarāgasaññojanena saññojanañceva saññojanasampayuttañca, paṭighasāññojanāṃ avijjāsaññojanena saññojanañceva saññojanasampayuttañca, avijjāsāññojanāṃ paṭighasāññojanena

saññojanañceva saññojanasampayuttañca, mānasaññojanam
 avijjāsaññojanena saññojanañceva saññojanasampayuttañca,
 avijjāsaññojanam mānasaññojanena saññojanañceva
 saññojanasampayuttañca, diṭṭhisaññojanam avijjāsaññojanena
 saññojanañceva saññojanasampayuttañca, avijjāsaññojanam
 diṭṭhisaññojanena saññojanañceva saññojanasampayuttañca,
 vicikicchāsaññojanam avijjāsaññojanena saññojanañceva
 saññojanasampayuttañca, avijjāsaññojanam vicikicchāsaññojanena
 saññojanañceva saññojanasampayuttañca, sīlabbataparāmāsasaññojanam
 avijjāsaññojanena saññojanañceva saññojanasampayuttañca,
 avijjāsaññojanam sīlabbataparāmāsasaññojanena saññojanañceva
 saññojanasampayuttañca, bhavarāgasaññojanam avijjāsaññojanena
 saññojanañceva saññojanasampayuttañca, avijjāsaññojanam
 bhavarāgasaññojanena saññojanañceva saññojanasampayuttañca,
 issāsaññojanam avijjāsaññojanena saññojanañceva saññojanasampayuttañca,
 avijjāsaññojanam issāsaññojanena saññojanañceva saññojanasampayuttañca,
 macchariyasaññojanam avijjāsaññojanena saññojanañceva
 saññojanasampayuttañca, avijjāsaññojanam macchariyasaññojanena
 saññojanañceva saññojanasampayuttañca. Ime dhammā saññojanā ceva
 saññojanasampayuttā ca.

1137. Katame dhammā saññojanasampayuttā ceva no ca saññojanā.
 Tehi dhammehi ye dhammā sampayuttā, te dhamme ṭhapetvā
 vedanākkhandho -pa- viññāṇakkhandho. Ime dhammā saññojanasampayuttā
 ceva no ca saññojanā.

1138. Katame dhammā saññojanavippayuttā saññojaniyā. Tehi
 dhammehi ye dhammā vippayuttā sāsavā kusalākusalābyākatā dhammā
 kāmāvacarā rūpāvacarā arūpāvacarā rūpakkkhandho -pa- viññāṇakkhandho.
 Ime dhammā saññojanavippayuttā saññojaniyā.

1139. Katame dhammā saññojanavippayuttā asaññojaniyā.
 Apariyāpannā maggā ca maggaphalāni ca asaṅkhatā ca dhātu. Ime dhammā
 saññojanavippayuttā asaññojaniyā.

1142. Tattha katamo byāpādo kāyagantho. “Anattham me acarī”ti āghāto jāyati, “anattam me caratī”ti āghāto jāyati, “anattam me carissatī”ti āghāto jāyati, “piyassa me manāpassa anattam acari -pa- anattam carati -pa- anattam carissatī”ti āghāto jāyati, “appiyassa me amanāpassa attham acari -pa- attham carati -pa- attham carissatī”ti āghāto jāyati, atthāne vā pana āghāto jāyati. Yo evarūpo cittassa āghāto paṭighāto paṭigham paṭivirodho kopo pakopo sampakopo doso padoso sampadoso cittassa byāpatti manopadoso kodho kujjhanā kujjhitattam doso

dussanā dussitattaṃ byāpatti byāpajjanā byāpajjitattaṃ virodho paṭivirodho caṇḍikkam asuro po anattamanatā cittassa. Ayaṃ vuccati byāpādo kāyagantho.

1143. Tattha katamo sīlabbataparāmāso kāyagantho. “Ito bahiddhā samaṇabrāhmaṇānaṃ sīlena suddhi vatena suddhi sīlabbatena suddhī”ti yā evarūpā diṭṭhi diṭṭhigataṃ diṭṭhigahanam diṭṭhikantāro diṭṭhivisūkāyikaṃ diṭṭhivipphanditaṃ diṭṭhisaññojanaṃ gāho paṭiṭṭhāho abhiniveso parāmāso kummaggo micchāpatho micchattaṃ hitthāyatanaṃ vipariyāsaggāho. Ayaṃ vuccati sīlabbataparāmāso kāyagantho.

1144. Tattha katamo idaṃsaccābhiniveso kāyagantho. “Sassato loko idameva saccaṃ moghamaññaṃ”ti vā, “asassato loko idameva saccaṃ moghamaññaṃ”ti vā, “antavā loko idameva saccaṃ moghamaññaṃ”ti vā, “anantavā loko idameva saccaṃ moghamaññaṃ”ti vā, “taṃ jīvaṃ taṃ sarīraṃ idameva saccaṃ moghamaññaṃ”ti vā, “aññaṃ jīvaṃ aññaṃ sarīraṃ idameva saccaṃ moghamaññaṃ”ti vā, “hoti tathāgato paraṃ maraṇā idameva saccaṃ moghamaññaṃ”ti vā, “na hoti tathāgato paraṃ maraṇā idameva saccaṃ moghamaññaṃ”ti vā, “hoti ca na ca hoti tathāgato paraṃ maraṇā idameva saccaṃ moghamaññaṃ”ti vā, “neva hoti na na hoti tathāgato paraṃ maraṇā idameva saccaṃ moghamaññaṃ”ti vā. Yā evarūpā diṭṭhi diṭṭhigataṃ diṭṭhigahanam diṭṭhikantāro diṭṭhivisūkāyikaṃ diṭṭhivipphanditaṃ diṭṭhisaññojanaṃ gāho paṭiṭṭhāho abhiniveso parāmāso kummaggo micchāpatho micchattaṃ tithāyatanaṃ vipariyāsaggāho. Ayaṃ vuccati idaṃsaccābhiniveso kāyagantho. Ṭhapetvā sīlabbataparāmāsaṃ kāyaganthaṃ sabbāpi micchādiṭṭhi idaṃsaccābhiniveso kāyagantho.

Ime dhammā ganthā.

1145. Katame dhammā no ganthā. Te dhamme ṭhapetvā avasesā kusalākusalābyākatā dhammā kāmāvacarā rūpāvacarā arūpāvacarā apariyāpannā vedanākkhandho -pa- viññāṇakkhandho sabbañca rūpaṃ asaṅkhatā ca dhātu. Ime dhammā no ganthā.

1146. Katame dhammā ganthaniyā. Sāsavā kusalākusalābyākātā dhammā kāmāvacarā rūpāvacarā arūpāvacarā rūpakkkhandho -pa- viññāṇakkhandho. Ime dhammā ganthaniyā.

1147. Katame dhammā aganthaniyā. Apariyāpannā maggā ca maggaphalāni ca asaṅkhatā ca dhātu. Ime dhammā aganthaniyā.

1148. Katame dhammā ganthasampayuttā. Tehi dhammehi ye dhammā sampayuttā vedanākkhandho -pa- viññāṇakkhandho. Ime dhammā gandhasampayuttā.

1149. Katame dhammā ganthavippayuttā. Tehi dhammehi ye dhammā vippayuttā vedanākkhandho -pa- viññāṇakkhandho sabbañca rūpaṇi asaṅkhatā ca dhātu. Ime dhammā ganthavippayuttā.

1150. Katame dhammā ganthā ceva ganthaniyā ca. Teva ganthā ganthā ceva ganthaniyā ca.

1151. Katame dhammā ganthaniyā ceva no ca ganthā. Tehi dhammehi ye dhammā ganthaniyā, te dhamme ṭhapetvā avasesā sāsavā kusalākusalābyākātā dhammā kāmāvacarā rūpāvacarā arūpāvacarā rūpakkkhandho -pa- viññāṇakkhandho. Ime dhammā ganthaniyā ceva no ca ganthā.

1152. Katame dhammā ganthā ceva ganthasampayuttā ca. Sīlabbataparāmāso kāyagantho abhiijhākāyaganthena gantho ceva ganthasampayutto ca, abhiijhākāyagantho sīlabbataparāmāsena kāyaganthena gantho ceva ganthasampayutto ca, idaṃsaccābhiniveso kāyagantho abhiijhākāyaganthena gantho ceva ganthasampayutto ca, abhiijhākāyagantho idaṃsaccābhinivesena kāyaganthena gantho ceva ganthasampayutto ca. Ime dhammā ganthā ceva ganthasampayuttā ca.

1153. Katame dhammā ganthasampayuttā ceva no ca ganthā. Tehi dhammehi ye dhammā sampayuttā, te dhamme ṭhapetvā vedanākkhandho -pa- viññāṇakkhandho. Ime dhammā ganthasampayuttā ceva no ca ganthā.

1154. Katame dhammā ganthavippayuttā ganthaniyā. Tehi dhammehi ye dhammā vippayuttā sāsavā kusalākusalābyākatā dhammā kāmāvacarā rūpāvacarā arūpāvacarā rūpakkkhandho -pa- viññāṇakkhandho. Ime dhammā ganthavippayuttā ganthaniyā.

1155. Katame dhammā ganthavippayuttā aganthaniyā. Apariyāpannā maggā ca maggāphalāni ca asaṅkhatā ca dhātu. Ime dhammā ganthavippayuttā aganthaniyā.

Oghagocchaka

1156. Katame dhammā oghā -pa-.

Yogagocchaka

1157. Katame dhammā yogā -pa-.

Nīvaraṇagocchaka

1158. Katame dhammā nīvaraṇā. Cha nīvaraṇā¹ kāmaccchandanivaraṇaṃ byāpādanīvaraṇaṃ thinamiddhanīvaraṇaṃ uddhaccakukkuccanīvaraṇaṃ vicikicchānīvaraṇaṃ avijjānīvaraṇaṃ.

1159. Tattha katamaṃ kāmaccchandanivaraṇaṃ. Yo kāmesu kāmaccchando kāmarāgo kāmanandī kāmataṇhā kāmasineho kāmapariḷāho kāmamucchā kāmajjhosaṇaṃ. Idaṃ vuccati kāmaccchandanivaraṇaṃ.

1160. Tattha katamaṃ byāpādanīvaraṇaṃ. “Anatthaṃ me acarī”ti āghāto jāyati, “anattaṃ me caratī”ti āghāto jāyati, “anattaṃ me carissatī”ti āghāto jāyati, “piyassa me manāpassa anatthaṃ acari -pa- anattaṃ carati -pa- anattaṃ carissatī”ti āghāto jāyati,

1. Nīvaraṇāni (Syā)

“appiyassa me amanāpassa atthaṃ acari -pa- atthaṃ carati -pa- atthaṃ carissatī”ti āghāto jāyati, atthāne vā pana āghāto jāyati. Yo evarūpo cittassa āghāto paṭighāto paṭighaṃ paṭivirodho kopo pakopo sampakopo doso padoso sampadoso cittassa byāpatti manopadoso kodho kujjhanā kujjhitattaṃ doso dussanā dussitattaṃ byāpatti byāpajjanā byāpajjitattaṃ virodho paṭivirodho caṇḍikkaṃ asuropo anattamanatā cittassa. Idaṃ vuccati byāpādanīvaraṇaṃ.

1161. Tattha katamaṃ thinamiddhanīvaraṇaṃ. Atthi thinam, atthi middham.

1162. Tattha katamaṃ thinam. Yā cittassa akallatā akammaññatā olīyanā sallīyanā līnaṃ līyanā līyitattaṃ thinam thiyanā thiyitattaṃ cittassa. Idaṃ vuccati thinam.

1163. Tattha katamaṃ middham. Yā kāyassa akallatā akammaññatā onāho pariyonāho antosamorodho middham soppaṃ pacalāyikā soppaṃ supanā supitattaṃ. Idaṃ vuccati middham. Iti idaṇca thinam idaṇca middham, idaṃ vuccati thinamiddhanīvaraṇaṃ.

1164. Tattha katamaṃ uddhaccakukkuccanīvaraṇaṃ. Atthi uddhaccaṃ, atthi kukkuccaṃ.

1165. Tattha katamaṃ uddhaccaṃ. Yaṃ cittassa uddhaccaṃ avūpasamo cetaso vikkhepo bhantattaṃ cittassa. Idaṃ vuccati uddhaccaṃ.

1166. Tattha katamaṃ kukkuccaṃ. Akappiye kappiyasaññitā, kappiye akappiyasaññitā, avajje vajjasaññitā, vajje avajjasaññitā. Yaṃ evarūpaṃ kukkuccaṃ kukkuccāyanā kukkuccāyitattaṃ cetaso vipphaṇṣāro manovilekho. Idaṃ vuccati kukkuccaṃ. Iti idaṇca uddhaccaṃ idaṇca kukkuccaṃ, idaṃ vuccati uddhaccakukkuccanīvaraṇaṃ.

1167. Tattha katamaṃ vicikicchānīvaraṇaṃ. Satthari kaṅkhati vicikicchati, dhamme kaṅkhati vicikicchati, saṃghe kaṅkhati vicikicchati, sikkhāya kaṅkhati vicikicchati, pubbante kaṅkhati vicikicchati, aparante kaṅkhati vicikicchati,

pubbantāparante kaṅkhati vicikicchati, idappaccayatā paṭiccasamuppannesu dhammesu kaṅkhati vicikicchati. Yā evarūpā kaṅkhā kaṅkhāyanā kaṅkhāyitattaṃ vimati vicikicchā dvelhakaṃ dvedhāpatho saṃsāyo anekasaggāho āsappanā parisappanā अपariyogāhanā thambhitattaṃ cittassa manovilekho. Idam vuccati vicikicchānīvaraṇaṃ.

1168. Tattha katamaṃ avijjānīvaraṇaṃ. Dukkhe aññāṇaṃ, dukkhasamudaye aññāṇaṃ, dukkhanirodhe aññāṇaṃ, dukkhanirodhagāminiya paṭipadāya aññāṇaṃ, pubbante aññāṇaṃ, aparante aññāṇaṃ, pubbantāparante aññāṇaṃ, idappaccayatā paṭiccasamuppannesu dhammesu aññāṇaṃ. Yaṃ evarūpaṃ aññāṇaṃ adassanaṃ anabhisamayo ananubodho asam bodho appaṭivedho asaṃgāhanā अपariyogāhanā asamapekkhanā apaccavekkhanā apaccakkhakammaṃ dummejjaṃ bālyaṃ asampajāññaṃ moho pamoho sammoho avijjā avijjogho avijjāyogo avijjānusayo avijjāpariyutthānaṃ avijjālaṅgī moho akusalamūlaṃ. Idam vuccati avijjānīvaraṇaṃ.

Ime dhammā nīvaraṇā.

1169. Katame dhammā no nīvaraṇā. Te dhamme ṭhapetvā avasesā kusalākusalābyākatā dhammā kāmāvacarā rūpāvacarā arūpāvacarā अपariyāpannā vedanākkhandho -pa- viññāṇakkhandho sabbañca rūpaṃ asaṅkhatā ca dhātu. Ime dhammā no nīvaraṇā.

1170. Katame dhammā nīvaraṇiṇi. Sāsavā kusalākusalābyākatā dhammā kāmāvacarā rūpāvacarā arūpāvacarā rūpakkhando -pa- viññāṇakkhandho. Ime dhammā nīvaraṇiṇi.

1171. Katame dhammā anīvaraṇiṇi. Apariyāpannā maggā ca maggaphalāni ca asaṅkhatā ca dhātu. Ime dhammā anīvaraṇiṇi.

1172. Katame dhammā nīvaraṇasampayuttā. Tehi dhammehi ye dhammā sampayuttā vedanākkhandho -pa- viññāṇakkhandho. Ime dhammā nīvaraṇasampayuttā.

1173. Katame dhammā nīvaraṇavippayuttā. Tehi dhammehi ye dhammā vippayuttā vedanākkhandho -pa- viññāṇakkhandho sabbañca rūpaṃ asaṅkhatā ca dhātu. Ime dhammā nīvaraṇavippayuttā.

1174. Katame dhammā nīvaraṇā ceva nīvaraṇiyā ca. Tāneva nīvaraṇāni nīvaraṇā ceva nīvaraṇiyā ca.

1175. Katame dhammā nīvaraṇiyā ceva no ca nīvaraṇā. Tehi dhammehi ye dhammā nīvaraṇiyā, te dhamme ṭhapetvā avasesā sāsavā kusalākusalābyākatā dhammā kāmāvacarā rūpāvacarā arūpāvacarā rūpakkhando -pa- viññāṇakkhandho. Ime dhammā nīvaraṇiyā ceva no ca nīvaraṇā.

1176. Katame dhammā nīvaraṇā ceva nīvaraṇasampayuttā ca. Kāmacchandanivaraṇaṃ avijjānīvaraṇena nīvaraṇaṇceva nīvaraṇasampayuttaṇca, avijjānīvaraṇaṃ kāmacchandanivaraṇena nīvaraṇaṇceva nīvaraṇasampayuttaṇca, byāpādanīvaraṇaṃ avijjānīvaraṇena nīvaraṇaṇceva nīvaraṇasampayuttaṇca, avijjānīvaraṇaṃ byāpādanīvaraṇena nīvaraṇaṇceva nīvaraṇasampayuttaṇca, thinamiddhanivaraṇaṃ avijjānīvaraṇena nīvaraṇaṇceva nīvaraṇasampayuttaṇca, avijjānīvaraṇaṃ thinamiddhanivaraṇena nīvaraṇaṇceva nīvaraṇasampayuttaṇca, uddhaccanīvaraṇaṃ avijjānīvaraṇena nīvaraṇaṇceva nīvaraṇasampayuttaṇca, avijjānīvaraṇaṃ uddhaccanīvaraṇena nīvaraṇaṇceva nīvaraṇasampayuttaṇca, kukkuccanīvaraṇaṃ avijjānīvaraṇena nīvaraṇaṇceva nīvaraṇasampayuttaṇca, avijjānīvaraṇaṃ kukkuccanīvaraṇena nīvaraṇaṇceva nīvaraṇasampayuttaṇca, vicikicchānīvaraṇaṃ avijjānīvaraṇena nīvaraṇaṇceva nīvaraṇasampayuttaṇca, avijjānīvaraṇaṃ vicikicchānīvaraṇena nīvaraṇaṇceva nīvaraṇasampayuttaṇca, kāmacchandanivaraṇaṃ uddhaccanīvaraṇena nīvaraṇaṇceva nīvaraṇasampayuttaṇca, uddhaccanīvaraṇaṃ kāmacchandanivaraṇena nīvaraṇaṇceva nīvaraṇasampayuttaṇca, byāpādanīvaraṇaṃ uddhaccanīvaraṇena nīvaraṇaṇceva nīvaraṇasampayuttaṇca, uddhaccanīvaraṇaṃ byāpādanīvaraṇena nīvaraṇaṇceva nīvaraṇasampayuttaṇca, thinamiddhanivaraṇaṃ uddhaccanīvaraṇena nīvaraṇaṇceva nīvaraṇasampayuttaṇca, uddhaccanīvaraṇaṃ thinamiddhanivaraṇena nīvaraṇaṇceva nīvaraṇasampayuttaṇca, kukkuccanīvaraṇaṃ uddhaccanīvaraṇena nīvaraṇaṇceva nīvaraṇasampayuttaṇca, uddhaccanīvaraṇaṃ kukkuccanīvaraṇena nīvaraṇaṇceva nīvaraṇasampayuttaṇca, vicikicchānīvaraṇaṃ uddhaccanīvaraṇena

nīvaraṇaṇceva nīvaraṇasampayuttaṇca, uddhaccanīvaraṇaṇ
vicikicchānīvaraṇena nīvaraṇaṇceva nīvaraṇasampayuttaṇca,
avijjānīvaraṇaṇ uddhaccanīvaraṇena nīvaraṇaṇceva nīvaraṇasampayuttaṇca,
uddhaccanīvaraṇaṇ avijjānīvaraṇena nīvaraṇaṇceva nīvaraṇasampayuttaṇca.
Ime dhammā nīvaraṇā ceva nīvaraṇasampayuttā ca.

1177. Katame dhammā nīvaraṇasampayuttā ceva no ca nīvaraṇā. Tehi dhammehi ye dhammā sampayuttā, te dhamme ṭhapetvā vedanākkhandho -pa- viññāṇakkhandho. Ime dhammā nīvaraṇasampayuttā ceva no ca nīvaraṇā.

1178. Katame dhammā nīvaraṇavippayuttā nīvaraṇiyā. Tehi dhammehi ye dhammā vippayuttā sāsavā kusalābyākātā dhammā kāmāvacarā rūpāvacarā arūpāvacarā rūpakkhando -pa- viññāṇakkhandho. Ime dhammā nīvaraṇavippayuttā nīvaraṇiyā.

1179. Katame dhammā nīvaraṇavippayuttā anīvaraṇiyā. Apariyāpannā maggā ca maggaphalāni ca asaṅkhatā ca dhātu. Ime dhammā nīvaraṇavippayuttā anīvaraṇiyā.

Parāmāsagocchaka

1180. Katame dhammā parāmāsā. Diṭṭhiparāmāso.

1181. Tattha katamo diṭṭhiparāmāso. “Sassato loko”ti vā, “asassato loko”ti vā, “antavā loko”ti vā, “anantavā loko”ti vā, “taṃ jīvaṃ taṃ sarīraṇ”ti vā, “aññaṃ jīvaṃ aññaṃ sarīraṇ”ti vā, “hoti tathāgato paraṃ maraṇā”ti vā, “na hoti tathāgato paraṃ maraṇā”ti vā, hoti ca na ca hoti tathāgato paraṃ maraṇā”ti vā, “neva hoti na na hoti tathāgato paraṃ maraṇā”ti vā. Yā evarūpā diṭṭhi diṭṭhigataṃ diṭṭhigahanā diṭṭhikantāro diṭṭhivisūkāyikaṃ diṭṭhivipphanditaṃ diṭṭhisaññojanaṃ gāho paṭiggāho abhiniveso parāmāso kummaggo micchāpatho micchattaṃ titthāyatanā vipariyāsaggāho. Ayaṃ vuccati diṭṭhiparāmāso. Sabbāpi micchādiṭṭhi diṭṭhiparāmāso.

Ime dhammā parāmāsā.

1182. Katame dhammā no parāmāsā. Te dhamme ṭhapetvā avasesā kusalākusalābyākatā dhammā kāmāvacarā rūpāvacarā arūpāvacarā apariyāpannā vedanākkhandho -pa- viññāṇakkhandho sabbañca rūpaṃ asaṅkhatā ca dhātu. Ime dhammā no parāmāsā.

1183. Katame dhammā parāmaṭṭhā. Sāsavā kusalākusalābyākatā dhammā kāmāvacarā rūpāvacarā arūpāvacarā rūpakkkhandho -pa- viññāṇakkhandho. Ime dhammā parāmaṭṭhā.

1184. Katame dhammā aparāmaṭṭhā. Apariyāpannā maggā ca maggaphalāni ca asaṅkhatā ca dhātu. Ime dhammā aparāmaṭṭhā.

1185. Katame dhammā parāmāsasampayuttā. Tehi dhammehi ye dhammā sampayuttā vedanākkhandho -pa- viññāṇakkhandho. Ime dhammā parāmāsasampayuttā.

1186. Katame dhammā parāmāsavippayuttā. Tehi dhammehi ye dhammā vippayuttā vedanākkhandho -pa- viññāṇakkhandho sabbañca rūpaṃ asaṅkhatā ca dhātu. Ime dhammā parāmāsavippayuttā.

1187. Katame dhammā parāmāsā ceva parāmaṭṭhā ca. Sveva parāmāso parāmāso ceva parāmaṭṭho ca.

1188. Katame dhammā parāmaṭṭhā ceva no ca parāmāsā. Tehi dhammehi ye dhammā parāmaṭṭhā, te dhamme ṭhapetvā avasesā sāsavā kusalākusalābyākatā dhammā kāmāvacarā rūpāvacarā arūpāvacarā rūpakkkhandho -pa- viññāṇakkhandho. Ime dhammā parāmaṭṭhā ceva no ca parāmāsā.

1189. Katame dhammā parāmāsavippayuttā parāmaṭṭhā. Tehi dhammehi ye dhammā vippayuttā sāsavā kusalākusalābyākatā dhammā kāmāvacarā rūpāvacarā arūpāvacarā rūpakkkhandho -pa- viññāṇakkhandho. Ime dhammā parāmāsavippayuttā parāmaṭṭhā.

1190. Katame dhammā parāmāsavippayuttā aparāmaṭṭhā. Apariyāpannā maggā ca maggaphalāni ca asaṅkhatā ca dhātu. Ime dhammā parāmāsavippayuttā aparāmaṭṭhā.

Mahantaraduka

1191. Katame dhammā sārammaṇā. Vedanākkhandho saññākkhandho saṅkhārakkhandho viññāṇakkhandho. Ime dhammā sārammaṇā.

1192. Katame dhammā anārammaṇā. Sabbañca rūpaṃ asaṅkhatā ca dhātu. Ime dhammā anārammaṇā.

1193. Katame dhammā cittā. Cakkhuviññāṇaṃ sotaviññāṇaṃ ghānaviññāṇaṃ jivhāviññāṇaṃ kāyaviññāṇaṃ manodhātu manoviññāṇadhātu. Ime dhammā cittā.

1194. Katame dhammā no cittā. Vedanākkhandho saññākkhandho saṅkharakkhandho sabbañca rūpaṃ asaṅkhatā ca dhātu. Ime dhammā no cittā.

1195. Katame dhammā cetasikā. Vedanākkhandho saññākkhandho saṅkhārakkhandho. Ime dhammā cetasikā.

1196. Katame dhammā acetasikā. Cittañca sabbañca rūpaṃ asaṅkhatā ca dhātu. Ime dhammā acetasikā.

1197. Katame dhammā cittasampayuttā. Vedanākkhandho saññākkhandho saṅkhārakkhandho. Ime dhammā cittasampayuttā.

1198. Katame dhammā cittavippayuttā. Sabbañca rūpaṃ asaṅkhatā ca dhātu. Ime dhammā cittavippayuttā. Cittaṃ na vattabbaṃ cittena sampayuttantipi cittena vippayuttantipi.

1199. Katame dhammā cittasaṃsaṭṭhā. Vedanākkhandho saññākkhandho saṅkharakkhandho. Ime dhammā cittasaṃsaṭṭhā.

1200. Katame dhammā cittavisaṃsaṭṭhā. Sabbañca rūpaṃ asaṅkhatā ca dhātu. Ime dhammā cittavisaṃsaṭṭhā. Cittaṃ na vattabbaṃ cittena saṃsaṭṭhantipi cittena visaṃsaṭṭhantipi.

1201. Katame dhammā cittasamuṭṭhānā. Vedanākkhandho saññākkhandho saṅkhārakkhandho kāyaviññatti vacīviññatti, yaṃ vā panaññampi atthi rūpaṃ cittajaṃ cittahetukaṃ cittasamuṭṭhānaṃ rūpāyatanaṃ saddāyatanaṃ gandhāyatanaṃ rasāyatanaṃ phoṭṭhabbāyatanaṃ ākāśadhātu āpodhātu rūpassa lahutā rūpassa mudutā rūpassa kammaññatā rūpassa upacayo rūpassa santati kabalīkāro āhāro. Ime dhammā cittasamuṭṭhānā.

1202. Katame dhammā no cittasamuṭṭhānā. Cittaṅca avasesaṅca rūpaṃ asaṅkhatā ca dhātu. Ime dhammā no cittasamuṭṭhānā.

1203. Katame dhammā cittasahabhuno. Vedanākkhandho saññākkhandho saṅkhārakkhandho kāyaviññatti vacīviññatti. Ime dhammā cittasahabhuno.

1204. Katame dhammā no cittasahabhuno. Cittaṅca avasesaṅca rūpaṃ asaṅkhatā ca dhātu. Ime dhammā no cittasahabhuno.

1205. Katame dhammā cittānuparivattino. Vedanākkhandho saññākkhandho saṅkhārakkhandho kāyaviññatti vacīviññatti. Ime dhammā cittānuparivattino.

1206. Katame dhammā no cittānuparivattino. Cittaṅca avasesaṅca rūpaṃ asaṅkhatā ca dhātu. Ime dhammā no cittānuparivattino.

1207. Katame dhammā cittasaṃsaṭṭhasamuṭṭhānā. Vedanākkhandho saññākkhandho saṅkhārakkhandho. Ime dhammā cittasaṃsaṭṭhasamuṭṭhānā.

1208. Katame dhammā no cittasaṃsaṭṭhasamuṭṭhānā. Cittaṅca sabbaṅca rūpaṃ asaṅkhatā ca dhātu. Ime dhammā no cittasaṃsaṭṭhasamuṭṭhānā.

1209. Katame dhammā cittasaṃsaṭṭhasamuṭṭhānasahabhuno. Vedanākkhandho saññākkhandho saṅkhārakkhandho. Ime dhammā cittasaṃsaṭṭhasamuṭṭhānasahabhuno.

1210. Katame dhammā no cittasaṃsaṭṭhasamuṭṭhānasahabhuno. Cittaṅca sabbaṅca rūpaṃ asaṅkhatā ca dhātu. Ime dhammā no cittasaṃsaṭṭhasamuṭṭhānasahabhuno.

1211. Katame dhammā cittasaṃsaṭṭhasamuṭṭhānānuparivattino. Vedanākkhandho saññākkhandho saṅkhārakkhandho. Ime dhammā cittasaṃsaṭṭhasamuṭṭhānānuparivattino.

1212. Katame dhammā no cittasaṁsaṭṭhasamuṭṭhanānuparivattino. Cittaṅca sabbaṅca rūpaṁ asaṅkhatā ca dhātu. Ime dhammā no cittasaṁsaṭṭhasamuṭṭhānānuparivattino.

1213. Katame dhammā ajjhattikā. Cakkhāyatanaṁ -pa- manāyatanaṁ. Ime dhammā ajjhattikā.

1214. Katame dhammā bāhirā. Rūpāyatanaṁ -pa- dhammāyatanaṁ. Ime dhammā bāhirā.

1215. Katame dhammā upādā. Cakkhāyatanaṁ -pa- kabalīkāro āhāro. Ime dhammā upādā.

1216. Katame dhammā no upādā. Vedanākkhandho saññākkhandho saṅkhārakkhandho viññāṇakkhandho cattāro ca mahābhūtā asaṅkhatā ca dhātu. Ime dhammā no upādā.

1217. Katame dhammā upādiṇṇā. Sāsavā kusalākusalānaṁ dhammānaṁ vipākā kāmāvacarā rūpāvacarā arūpāvacarā vedanākkhandho -pa- viññāṇakkhandho, yaṅca rūpaṁ na kammaṣṣa katattā. Ime dhammā upādiṇṇā.

1218. Katame dhammā anupādiṇṇā. Sāsavā kusalākusalā dhammā kāmāvacarā rūpāvacarā arūpāvacarā vedanākkhandho -pa- viññāṇakkhandho, ye ca dhammā kiriyā neva kusalā nākusalā na ca kammavipākā, yaṅca rūpaṁ na kammaṣṣa katattā अपariyāpannā maggā ca maggaṭṭhalāni ca asaṅkhatā ca dhātu. Ime dhammā anupādiṇṇā.

Upādānagocchaka

1219. Katame dhammā upādānā. Cattāri upādānāni kāmupādānaṁ diṭṭhupādānaṁ sīlabbatupādānaṁ attavādupādānaṁ¹.

1. Kāmupādānaṁ diṭṭhupādānaṁ sīlabbatupādānaṁ attavādupādānaṁ (Sī)

1220. Tattha katamaṃ kāmupādānaṃ. Yo kāmesu kāmacchando kāmarāgo kāmanandī kāmatanḥā kāmāsineho kāmapariḷāho kāmamucchā kāmajjhosānaṃ. Idaṃ vuccati kāmupādānaṃ.

1221. Tattha katamaṃ diṭṭhupādānaṃ. “Natthi dinnam, natthi yiṭṭham, natthi hutam, natthi sukatadukkaṭānaṃ kammānaṃ phalaṃ vipāko, natthi ayaṃ loko, natthi paro loko, natthi mātā, natthi pitā, natthi sattā opapātikā, natthi loka samaṇabrāhmaṇā sammaggatā¹ sammāpaṭipannā, ye imaṇca lokam paraṇca lokam sayam abhiññā sacchikatvā pavedenti”ti yā evarūpā diṭṭhi diṭṭhigataṃ diṭṭhigahanaṃ diṭṭhikantāro diṭṭhivisūkāyikaṃ diṭṭhivipphanditaṃ diṭṭhisaññojanaṃ gāho patiṭṭhāho abhiniveso parāmāso kummaggo micchāpatho micchattaṃ titthāyatanaṃ vipariyāsaggāho. Idaṃ vuccati diṭṭhupādānaṃ. Thapetvā sīlabbatupādānaṇca attavādupādānaṇca sabbāpi micchādiṭṭhi diṭṭhupādānaṃ.

1222. Tattha katamaṃ sīlabbatupādānaṃ. “Ito bahiddhā samaṇabrāhmaṇānaṃ sīlena suddhi vatena suddhi sīlabbatena suddhī”ti yā evarūpā diṭṭhi diṭṭhigataṃ diṭṭhigahanaṃ diṭṭhikantāro diṭṭhivisūkāyikaṃ diṭṭhivipphanditaṃ diṭṭhisaññojanaṃ gāho patiṭṭhāho abhiniveso parāmāso kummaggo micchāpatho micchattaṃ titthāyatanaṃ vipariyāsaggāho. Idaṃ vuccati sīlabbatupādānaṃ.

1223. Tattha katamaṃ attavādupādānaṃ. Idha assutavā puthujjano ariyānaṃ adassāvī ariyadhammassa akovido ariyadhamme avinīto sappurisānaṃ adassāvī sappurisdhammassa akovido sappurisdhamme avinīto rūpaṃ attato samanupassati, rūpavantaṃ vā attānaṃ, attani vā rūpaṃ, rūpasmiṃ vā attānaṃ. Vedanaṃ -pa-. Saññaṃ -pa-. Saṅkhāre -pa-. Viññāṇaṃ attato samanupassati, viññāṇavantaṃ vā attānaṃ, attani vā viññāṇaṃ, viññāṇasmiṃ vā attānaṃ. Yā evarūpā diṭṭhi diṭṭhigataṃ diṭṭhigahanaṃ diṭṭhikantāro diṭṭhivisūkāyikaṃ diṭṭhivipphanditaṃ diṭṭhisaññojanaṃ gāho patiṭṭhāho abhiniveso parāmāso kummaggo micchāpatho micchattaṃ titthāyatanaṃ vipariyāsaggāho. Idaṃ vuccati attavādupādānaṃ.

Ime dhammā upādānā.

1. Samaggatā (Ka)

1224. Katame dhammā no upādānā. Te dhamme ṭhapetvā avasesā kusalākusalābyākatā dhammā kāmāvacarā rūpāvacarā arūpāvacarā अपariyāpannā vedanākkhandho -pa- viññāṇakkhandho sabbañca rūpaṃ asaṅkhatā ca dhātu. Ime dhammā no upādānā.

1225. Katame dhammā upādāniyā. Sāsavā kusalākusalābyākatā dhammā kāmāvacarā rūpāvacarā arūpāvacarā rūpakkkhandho -pa- viññāṇakkhandho. Ime dhammā upādāniyā.

1226. Katame dhammā anupādāniyā. Apariyāpannā maggā ca maggaphalāni ca asaṅkhatā ca dhātu. Ime dhammā anupādāniyā.

1227. Katame dhammā upādānasampayuttā. Tehi dhammehi ye dhammā sampayuttā vedanākkhandho. Viññāṇakkhandho. Ime dhammā upādānasampayuttā.

1228. Katame dhammā upādānavippayuttā. Tehi dhammehi ye dhammā vippayuttā vedanākkhandho -pa- viññāṇakkhandho sabbañca rūpaṃ asaṅkhatā ca dhātu. Ime dhammā upādānavippayuttā.

1229. Katame dhammā upādānā ceva upādāniyā ca. Tāneva upādānāni upādānā ceva upādāniyā ca.

1230. Katame dhammā upādāniyā ceva no ca upādānā. Tehi dhammehi ye dhammā upādāniyā, te dhamme ṭhapetvā avasesā sāsavā kusalākusalābyākatā dhammā kāmāvacarā rūpāvacarā arūpāvacarā rūpakkkhandho -pa- viññāṇakkhandho. Ime dhammā upādāniyā ceva no ca upādānā.

1231. Katame dhammā upādānā ceva upādānasampayuttā ca. Diṭṭhupādānaṃ kāmupādānena upādānañceva upādānasampayuttañca, kāmupādānaṃ diṭṭhupādānena upādānañceva upādānasampayuttañca, sīlabbatupādānaṃ kāmupādānena upādānañceva upādānasampayuttañca, kāmupādānaṃ sīlabbatupādānena upādānañceva

upādānasampayuttañca, attavādupādānaṃ kāmupādānena upādānañceva
upādānasampayuttañca, kāmupādānaṃ attavādupādānena upādānañceva
upādānasampayuttañca. Ime dhammā upādānā ceva upādānasampayuttā ca.

1232. Katame dhammā upādānasampayuttā ceva no ca upādānā. Tehi
dhammehi ye dhammā sampayuttā, te dhamme ṭhapetvā vedanākkhandho
-pa- viññāṇakkhandho. Ime dhammā upādānasampayuttā ceva no ca
upādānā.

1233. Katame dhammā upādānavippayuttā upādāniyā. Tehi dhammehi
ye dhammā vippayuttā sāsavā kusalākusalābyākātā dhammā kāmāvacarā
rūpāvacarā arūpāvacarā rūpakkkhandho -pa- viññāṇakkhandho. Ime dhammā
upādānavippayuttā upādāniyā.

1234. Katame dhammā upādānavippayuttā anupādāniyā. Apariyāpannā
maggā ca maggaphalāni ca asaṅkhatā ca dhātu. Ime dhammā
upādānavippayuttā anupādāniyā.

Nikkhepakaṇḍe dutiyabhāṇavāro.

Kilesagocchaka

1235. Katame dhammā kilesā. Dasa kilesavatthūni lobho doso moho
māno diṭṭhi vicikicchā thināṃ uddhaccaṃ ahirikaṃ anottappaṃ.

1236. Tattha katamo lobho. Yo rāgo sārāgo anunayo anurodho nandī
nandīrāgo cittassa sārāgo icchā mucchā ajjhosānaṃ gedho paligedho saṅgo
paṅko eja māyā janikā sañjananī sibbinī jālinī saritā visattikā suttamā visaṭṭhā
āyūhinī dutiyā paṇidhi bhavanetti vanaṃ vanatho santhavo sineho apekkhā
paṭibandhu āsā āsisanā āsisitattaṃ rūpāsā saddāsā gandhāsā

rasāsā phoṭṭhabbāsā lābhāsā dhanāsā puttāsā jīvitāsā jappā pajappā
 abhijappā jappā jappanā jappitattam loluppaṃ loluppāyanā loluppāyitattam
 pucchañjikatā sādhuṇṇakamyatā adhammarāgo visamalobho nikanti nikāmanā
 patthanā pihanā sampatthānā kāmataṇhā bhavataṇhā vibhavataṇhā rūpataṇhā
 arūpataṇhā nirodhatāṇhā rūpataṇhā saddataṇhā gandhataṇhā rasataṇhā
 phoṭṭhabbataṇhā dhammataṇhā ogho yogo gantho upādānam āvaraṇam
 nīvaraṇam chādanam bandhanam upakkilesa anusayo pariyuṭṭhānam latā
 veviccam dukkhamūlam dukkhanidānam dukkhappabhavo mārapāso
 mārabaḷisaṃ māravisayo taṇhānadī taṇhājālam taṇhāgaddulam
 taṇhāsamuddo abhijjhā lobho akusalamūlam. Ayaṃ vuccati lobho.

1237. Tattha katamo doso. “Anattham me acarī”ti āghāto jāyati,
 “anattham me caratī”ti āghāto jāyati, “anattham me carissatī”ti āghāto
 jāyati, “piyassa me manāpassa anattham acari -pa- anattham carati -pa-
 anattham carissatī”ti āghāto jāyati, “appiyassa me amanāpassa attham acari
 -pa- attham carati -pa- attham carissatī”ti āghāto jāyati, atṭhāne vā pana
 āghāto jāyati. Yo evarūpo cittassa āghāto paṭighāto paṭigham paṭivirodho
 kopo pakopo sampakopo doso padoso sampadoso cittassa byāpatti
 manopadoso kodho kujjhanā kujjhitattam doso dussanā dussitattam byāpatti
 byāpajjanā byāpajjitattam virodho paṭivirodho caṇḍikkam asuropo
 anattamanatā cittassa. Ayaṃ vuccati doso.

1238. Tattha katamo moho. Dukkhe aññāṇam, dukkhasamudaye
 aññāṇam, dukkhanirodhe aññāṇam, dukkhanirodhagāminiyā paṭipadāya
 aññāṇam pubbante aññāṇam, aparante aññāṇam, pubbantāparante aññāṇam,
 idappaccayatā paṭiccasamuppannesu dhammesu aññāṇam. Yaṃ evarūpaṃ
 aññāṇam adassanam anabhisamayo ananubodho asambodho appaṭivedho
 asaṅgāhanā apariyogāhanā asamapekkhanā apaccavekkhanā
 apaccakkhakammaṃ dummejjham bālyam asampajaññaṃ moho pamoho
 sammoho avijjā avijjogho avijjāyogo avijjānusayo avijjāpariyuṭṭhānam
 avijjālaṅgī moho akusalamūlam. Ayaṃ vuccati moho.

1239. Tattha katamo māno. “Seyyohamasmī”ti māno, “sadisohamasmī”ti māno, “hīnohamasmī”ti māno. Yo evarūpo māno maññanā maññitattam unnati unnamo dhajo sampaggāho ketukamyatā cittassa. Ayaṃ vuccati māno.

1240. Tattha katamā diṭṭhi. “Sassato loko”ti vā, “asassato loko”ti vā, “antavā loko”ti vā, “anantavā loko”ti vā, “taṃ jīvaṃ taṃ sarīraṃ”ti vā, “aññaṃ jīvaṃ aññaṃ sarīraṃ”ti vā, “hoti tathāgato paraṃ maraṇā”ti vā, “na hoti tathāgato paraṃ maraṇā”ti vā, “hoti ca na ca hoti tathāgato paraṃ maraṇā”ti vā, “neva hoti na na hoti tathāgato paraṃ maraṇā”ti vā. Yā evarūpā diṭṭhi diṭṭhigataṃ diṭṭhigahanam diṭṭhikantāro diṭṭhivisūkāyikaṃ diṭṭhivipphanditaṃ diṭṭhisaññojanam gāho patiṭṭhāho abhiniveso parāmāso kummaggo micchāpatho micchattam titthāyatanam vipariyāsaggāho. Ayaṃ vuccati diṭṭhi. Sabbāpi micchādiṭṭhi diṭṭhi.

1241. Tattha katamā vicikicchā. Satthari kaṅkhati vicikicchati, dhamme kaṅkhati vicikicchati, saṃghe kaṅkhati vicikicchati, sikkhāya kaṅkhati vicikicchati, pubbante kaṅkhati vicikicchati, aparante kaṅkhati vicikicchati, pubbantāparante kaṅkhati vicikicchati, idappaccayatā paṭiccasamuppannesu dhammesu kaṅkhati vicikicchati. Yā evarūpā kaṅkhā kaṅkhāyanā kaṅkhāyitattam vimati vicikicchā dvelhakam dvedhāpatho saṃsayo anekasaggāho āsappanā parisappanā apariyogāhanā thambhitattam cittassa manovilekho. Ayaṃ vuccati vicikicchā.

1242. Tattha katamam thinam. Yā cittassa akallatā akammaññatā olīyanā sallīyanā līnam līyanā līyitattam thinam thīyanā thīyitattam cittassa. Idaṃ vuccati thinam.

1243. Tattha katamam uddhaccam. Yaṃ cittassa uddhaccam avūpasamo cetaso vikkhepo bhantattam cittassa. Idaṃ vuccati uddhaccam.

1244. Tattha katamam ahirikaṃ. Yaṃ na hiriyati hiriyitabbena na hiriyati pāpakānam akusalānam dhammānam samāpattiyā. Idaṃ vuccati ahirikaṃ.

1245. Tattha katamaṃ anottappaṃ. Yaṃ na ottappati ottappitabbena na ottappati pāpakānaṃ akusalānaṃ dhammānaṃ samāpattiyā. Idaṃ vuccati anottappaṃ.

Ime dhammā kilesā.

1246. Katame dhammā no kilesā. Te dhamme ṭhapetvā avasesā kusalākusalābyākata dhammā kāmāvacarā rūpāvacarā arūpāvacarā apariyāpannā vedanākkhandho -pa- viññāṇakkhandho sabbañca rūpaṃ asaṅkhatā ca dhātu. Ime dhammā no kilesā.

1247. Katame dhammā saṅkilesikā. Sāsavā kusalākusalābyākata dhammā. Kāmāvacarā rūpāvacarā arūpāvacarā rūpakkkhandho -pa- viññāṇakkhandho. Ime dhammā saṅkilesikā.

1248. Katame dhammā asaṅkilesikā apariyāpannā maggā ca maggaphalāni ca asaṅkhatā ca dhātu. Ime dhammā asaṅkilesikā.

1249. Katame dhammā saṅkiliṭṭhā. Tīṇi akusalamūlāni lobho doso moho, tadekaṭṭhā ca kilesā taṃsampayutto vedanākkhandho -pa- viññāṇakkhandho, taṃsamutṭhānaṃ kāyakammaṃ vacīkammaṃ manokammaṃ. Ime dhammā saṅkiliṭṭhā.

1250. Katame dhammā asaṅkiliṭṭhā. Kusalābyākata dhammā kāmāvacarā rūpāvacarā arūpāvacarā apariyāpannā vedanākkhandho -pa- viññāṇakkhandho sabbañca rūpaṃ asaṅkhatā ca dhātu. Ime dhammā asaṅkiliṭṭhā.

1251. Katame dhammā kilesasampayuttā. Tehi dhammehi ye dhammā sampayuttā vedanākkhandho -pa- viññāṇakkhandho. Ime dhammā kilesasampayuttā.

1252. Katame dhammā kilesavippayuttā. Tehi dhammehi ye dhammā vippayuttā vedanākkhandho -pa- viññāṇakkhandho sabbañca rūpaṃ asaṅkhatā ca dhātu. Ime dhammā kilesavippayuttā.

1253. Katame dhammā kilesā ceva saṅkilesikā ca. Teva kilesā kilesā ceva saṅkilesikā ca.

1254. Katame dhammā saṅkilesikā ceva no ca kilesā. Tehi dhammehi ye dhammā saṅkilesikā, te dhamme ṭhapetvā avasesā sāsavā kusalākusalābyākatā dhammā kāmāvacarā rūpāvacarā arūpāvacarā rūpakkhandho -pa- viññāṇakkhandho. Ime dhammā saṅkilesikā ceva no ca kilesā.

1255. Katame dhammā kilesā ceva saṅkiliṭṭhā ca. Teva kilesā kilesā ceva saṅkiliṭṭhā ca.

1256. Katame dhammā saṅkiliṭṭhā ceva no ca kilesā. Tehi dhammehi ye dhammā saṅkiliṭṭhā, te dhamme ṭhapetvā vedanākkhandho -pa- viññāṇakkhandho. Ime dhammā saṅkiliṭṭhā ceva no ca kilesā.

1257. Katame dhammā kilesā ceva kilesasampayuttā ca. Lobho mohena kilesa ceva kilesasampayutto ca, moho lobhena kilesa ceva kilesasampayutto ca, doso mohena kilesa ceva kilesasampayutto ca, moho dosena kilesa ceva kilesasampayutto ca, māno mohena kilesa ceva kilesasampayutto ca, moho mānena kilesa ceva kilesasampayutto ca, diṭṭhi mohena kilesa ceva kilesasampayuttā ca, moho diṭṭhiyā kilesa ceva kilesasampayutto ca, vicikicchā mohena kilesa ceva kilesasampayuttā ca, moho vicikicchāya kilesa ceva kilesasampayutto ca, thināṃ mohena kilesa ceva kilesasampayuttañca, moho thinena kilesa ceva kilesasampayutto ca, uddhaccaṃ mohena kilesa ceva kilesasampayuttañca, moho uddhaccena kilesa ceva kilesasampayutto ca, ahirikaṃ mohena kilesa ceva kilesasampayuttañca, moho ahirikena kilesa ceva kilesasampayutto ca, anottappaṃ mohena kilesa ceva kilesasampayuttañca, moho anottappena kilesa ceva kilesasampayutto ca, lobho

uddhaccena kilesa ceva kilesasampayutto ca, uddhaccaṃ lobhena kilesa
 ceva kilesasampayuttañca, doso uddhaccena kilesa ceva kilesasampayutto
 ca, uddhaccaṃ dosena kilesa ceva kilesasampayuttañca, moho uddhaccena
 kilesa ceva kilesasampayutto ca, uddhaccaṃ mohena kilesa ceva
 kilesasampayuttañca, māno uddhaccena kilesa ceva kilesasampayutto ca,
 uddhaccaṃ mānena kilesa ceva kilesasampayuttañca, diṭṭhi uddhaccena
 kilesa ceva kilesasampayuttā ca, uddhaccaṃ diṭṭhiyā kilesa ceva
 kilesasampayuttañca, vicikicchā uddhaccena kilesa ceva kilesasampayuttā
 ca, uddhaccaṃ vicikicchāya kilesa ceva kilesasampayuttañca, thināṃ
 uddhaccena kilesa ceva kilesasampayuttañca, uddhaccaṃ thinena kilesa
 ceva kilesasampayuttañca, ahirikaṃ uddhaccena kilesa ceva
 kilesasampayuttañca, uddhaccaṃ ahirikena kilesa ceva kilesasampayuttañca,
 anottappaṃ uddhaccena kilesa ceva kilesasampayuttañca, uddhaccaṃ
 anottappena kilesa ceva kilesasampayuttañca, lobho ahirikena kilesa ceva
 kilesasampayutto ca, ahirikaṃ lobhena kilesa ceva kilesasampayuttañca,
 doso ahirikena kilesa ceva kilesasampayutto ca, ahirikaṃ dosena kilesa
 ceva kilesasampayuttañca, moho ahirikena kilesa ceva kilesasampayutto ca,
 ahirikaṃ mohena kilesa ceva kilesasampayuttañca, māno ahirikena kilesa
 ceva kilesasampayutto ca, ahirikaṃ mānena kilesa ceva
 kilesasampayuttañca, diṭṭhi ahirikena kilesa ceva kilesasampayuttā ca,
 ahirikaṃ diṭṭhiyā kilesa ceva kilesasampayuttañca, vicikicchā ahirikena
 kilesa ceva kilesasampayuttā ca, ahirikaṃ vicikicchāya kilesa ceva
 kilesasampayuttañca, thināṃ ahirikena kilesa ceva kilesasampayuttañca,
 ahirikaṃ thinena kilesa ceva kilesasampayuttañca, uddhaccaṃ ahirikena
 kilesa ceva kilesasampayuttañca, ahirikaṃ uddhaccena kilesa ceva
 kilesasampayuttañca, anottappaṃ ahirikena kilesa ceva
 kilesasampayuttañca, ahirikaṃ anottappena kilesa ceva
 kilesasampayuttañca, lobho anottappena kilesa ceva kilesasampayutto ca,
 anottappaṃ lobhena kilesa ceva

kilesasampayuttañca, doso anottappena kilesa ceva kilesasampayutto ca, anottappaṃ dosena kilesa ceva kilesasampayuttañca, moho anottappena kilesa ceva kilesasampayutto ca, anottappaṃ mohena kilesa ceva kilesasampayuttañca, māno anottappena kilesa ceva kilesasampayutto ca, anottappaṃ mānena kilesa ceva kilesasampayuttañca, diṭṭhi anottappena kilesa ceva kilesasampayuttā ca, anottappaṃ diṭṭhiyā kilesa ceva kilesasampayuttañca, vicikicchā anottappena kilesa ceva kilesasampayuttā ca, anottappaṃ vicikicchāya kilesa ceva kilesasampayuttañca, thināṃ anottappena kilesa ceva kilesasampayuttañca, anottappaṃ thinena kilesa ceva kilesasampayuttañca, uddhaccaṃ anottappena kilesa ceva kilesasampayuttañca, anottappaṃ uddhaccena kilesa ceva kilesasampayuttañca, ahirikaṃ anottappena kilesa ceva kilesasampayuttañca, anottappaṃ ahirikena kilesa ceva kilesasampayuttañca. Ime dhammā kilesā ceva kilesasampayuttā ca.

1258. Katame dhammā kilesasampayuttā ceva no ca kilesā. Tehi dhammehi ye dhammā sampayuttā, te dhamme ṭhapetvā vedanākkhandho -pa- viññāṇakkhandho. Ime dhammā kilesasampayuttā ceva no ca kilesā.

1259. Katame dhammā kilesavippayuttā saṃkilesikā. Tehi dhammehi ye dhammā vippayuttā sāsavā kusalābyākātā dhammā kāmāvacarā rūpāvacarā arūpāvacarā rūpakkkhandho -pa- viññāṇakkhandho. Ime dhammā kilesavippayuttā saṃkilesikā.

1260. Katame dhammā kilesavippayuttā asaṃkilesikā. Apariyāpannā maggā ca maggaphalāni ca asaṃkhatā ca dhātu. Ime dhammā kilesavippayuttā asaṃkilesikā.

Piṭṭhiduka

1261. Katame dhammā dassanena pahātabbā. Tīṇi saññojanāni sakkāyadiṭṭhi vicikicchā sīlabbataparāmāso.

1262. Tattha katamā sakkāyadiṭṭhi. Idha assutavā puthujjano ariyānaṃ adassāvī ariyadhammassa akovido ariyadhamme avinīto sappurisānaṃ adassāvī sappurisdhammassa akovido sappurisdhamme avinīto rūpaṃ attato samanupassati, rūpavantaṃ vā attānaṃ, attani vā rūpaṃ, rūpasmiṃ vā attānaṃ. Vedanaṃ -pa-. Saññaṃ -pa-. Saṅkhāre -pa-. Viññāṇaṃ attato samanupassati, viññāṇavantaṃ vā attānaṃ, attani vā viññāṇaṃ, viññāṇasmiṃ vā attānaṃ. Yā evarūpā diṭṭhi diṭṭhigataṃ -pa- vipariyāsaggāho. Ayaṃ vuccati sakkāyadiṭṭhi.

1263. Tattha katamā vicikicchā. Satthari kaṅkhati vicikicchati -pa- thambhitattaṃ cittassa manovilekho. Ayaṃ vuccati vicikicchā.

1264. Tattha katamo sīlabbataparāmāso. “Ito bahiddhā samaṇabrāhmaṇānaṃ sīlena suddhi vatena suddhi sīlabbatena suddhī”ti yā evarūpā diṭṭhi diṭṭhigataṃ -pa- vipariyāsaggāho. Ayaṃ vuccati sīlabbataparāmāso. Imāni tīṇi saññojanāni, tadekaṭṭhā ca kilesā taṃsampayutto vedanākkhandho -pa- viññāṇakkhandho, taṃsamutṭhānaṃ kāyakammaṃ vacīkammaṃ manokammaṃ. Ime dhammā dassanena pahātabbā.

1265. Katame dhammā na dassanena pahātabbā. Te dhamme ṭhapetvā avasesā kusalākusalābyākātā dhammā kāmāvacarā rūpāvacarā arūpāvacarā apariyāpannā vedanākkhandho -pa- viññāṇakkhandho sabbañca rūpaṃ asaṅkhatā ca dhātu. Ime dhammā na dassanena pahātabbā.

1266. Katame dhammā bhāvanāya pahātabbā. Avaseso lobho doso moho, tadekaṭṭhā ca kilesā taṃsampayutto vedanākkhandho -pa- viññāṇakkhandho, taṃsamutṭhānaṃ kāyakammaṃ vacīkammaṃ manokammaṃ. Ime dhammā bhāvanāya pahātabbā.

1267. Katame dhammā na bhāvanāya pahātabbā. Te dhamme ṭhapetvā avasesā kusalākusalābyākātā dhammā kāmāvacara rūpāvacarā arūpāvacarā apariyāpannā vedanākkhandho -pa- viññāṇakkhandho sabbañca rūpaṃ asaṅkhatā ca dhātu. Ime dhammā na bhāvanāya pahātabbā.

1268. Katame dhammā dassanena pahātabbahetukā. Tīṇi saññojanāni sakkāyadiṭṭhi vicikicchā sīlabbataparāmāso.

1269. Tattha katamā sakkāyadiṭṭhi. Idha assutavā puthujjano ariyānaṃ adassāvī ariyadhammassa akovido ariyadhamme avinīto sappurisānaṃ adassāvī sappurisdhammassa akovido sappurisdhamme avinīto rūpaṃ attato samanupassati, rūpavantaṃ vā attānaṃ, attani vā rūpaṃ, rūpasmiṃ vā attānaṃ. Vedanaṃ -pa-. Saññaṃ -pa-. Saṅkhāre -pa-. Viññāṇaṃ attato samanupassati, viññāṇavantaṃ vā attānaṃ, attani vā viññāṇaṃ, viññāṇasmiṃ vā attānaṃ. Yā evarūpā diṭṭhi diṭṭhigataṃ -pa- vipariyāsaggaho. Ayaṃ vuccati sakkāyadiṭṭhi.

1270. Tattha katamā vicikicchā. Satthari kaṅkhati vicikicchati -pa- thambhitattaṃ cittassa manovilekho. Ayaṃ vuccati vicikicchā.

1271. Tattha katamo sīlabbataparāmāso. “Ito bahiddhā samaṇabrāhmaṇānaṃ sīlena suddhi vatena suddhi sīlabbatena suddhī”ti yā evarūpā diṭṭhi diṭṭhigataṃ -pa- vipariyāsaggāho. Ayaṃ vuccati sīlabbataparāmāso. Imāni tīṇi saṃyojanāni, tadekaṭṭhā ca kilesā taṃsampayutto vedanākkhandho -pa- viññāṇakkhandho, taṃsamutṭhānaṃ kāyakammaṃ vacīkammaṃ manokammaṃ, ime dhammā dassanena pahātabbahetukā. Tīṇi saññojanāni sakkāyadiṭṭhi vicikicchā sīlabbataparāmāso, ime dhammā dassanena pahātabbā. Tadekaṭṭho lobho doso moho, ime dhammā dassanena pahātabbahetū. Tadekaṭṭhā ca kilesā taṃsampayutto vedanākkhandho -pa- viññāṇakkhandho, taṃsamutṭhānaṃ kāyakammaṃ vacīkammaṃ manokammaṃ. Ime dhammā dassanena pahātabbahetukā.

1272. Katame dhammā na dassanena pahātabbahetukā. Te dhamme ṭhapetvā avasesā kusalākusalābyākatā dhammā kāmāvacarā rūpāvacarā arūpāvacarā aparīyāpannā vedanākkhandho -pa- viññāṇakkhandho sabbañca rūpaṃ asaṅkhatā ca dhātu. Ime dhammā na dassanena pahātabbahetukā.

1273. Katame dhammā bhāvanāya pahātabbahetukā. Avaseso lobho doso moho, ime dhammā bhāvanāya pahātabbahetū.

Tadekaṭṭhā ca kilesā taṁsampayutto vedanākkhandho -pa- viññāṇakkhandho, taṁsamutṭhānaṁ kāyakammaṁ vacīkammaṁ manokammaṁ. Ime dhammā bhāvanāya pahātabbahetukā.

1274. Katame dhammā na bhāvanāya pahātabbahetukā. Te dhamme ṭhapetvā avasesā kusalākusalābyākatā dhammā kāmāvacarā rūpāvacarā arūpāvacarā apariyāpannā vedanākkhandho -pa- viññāṇakkhandho sabbañca rūpaṁ asaṅkhatā ca dhātu. Ime dhammā na bhāvanāya pahātabbahetukā.

1275. Katame dhammā savitakkā. Savitakkabhūmiyaṁ kāmāvacare rūpāvacare apariyāpanne vitakkaṁ ṭhapetvā taṁsampayutto vedanākkhandho -pa- viññāṇakkhandho. Ime dhammā savitakkā.

1276. Katame dhammā avitakkā. Avitakkabhūmiyaṁ kāmāvacare rūpāvacare arūpāvacare apariyāpanne vedanākkhandho -pa- viññāṇakkhandho vitakko ca sabbañca rūpaṁ asaṅkhatā ca dhātu. Ime dhammā avitakkā.

1277. Katame dhammā savicārā. Savicārabhūmiyaṁ kāmāvacare rūpāvacare apariyāpanne vicāraṁ ṭhapetvā taṁsampayutto vedanākkhandho saññākkhandho saṅkhārakkhandho viññāṇakkhandho. Ime dhammā savicārā.

1278. Katame dhammā avicārā. Avicārabhūmiyaṁ kāmāvacare rūpāvacare arūpāvacare apariyāpanne vedanākkhandho -pa- viññāṇakkhandho vicāro ca sabbañca rūpaṁ asaṅkhatā ca dhātu. Ime dhammā avicārā.

1279. Katame dhammā sappītikā. Sappītikabhūmiyaṁ kāmāvacare rūpāvacare apariyāpanne pītiṁ ṭhapetvā taṁsampayutto vedanākkhandho -pa- viññāṇakkhandho. Ime dhammā sappītikā.

1280. Katame dhammā appītikā. Appītikabhūmiyaṁ kāmāvacare rūpāvacare arūpāvacare apariyāpanne vedanākkhandho -pa- viññāṇakkhandho pīti ca sabbañca rūpaṁ asaṅkhatā ca dhātu. Ime dhammā appītikā.

1281. Katame dhammā pītisahagatā. Pītibhūmiyaṁ kāmāvacare rūpāvacare apariyāpanne pītiṁ ṭhapetvā taṁsampayutto vedanākkhandho -pa- viññāṇakkhandho. Ime dhammā pītisahagatā.

1282. Katame dhammā na pītisahagatā. Na pītibhūmiyaṃ kāmāvacare rūpāvacare arūpāvacare अपariyāpanne vedanākkhandho -pa-viññāṇakkhandho pīti ca sabbañca rūpaṃ asaṅkhatā ca dhātu. Ime dhammā na pītisahagatā.

1283. Katame dhammā sukkasahagatā. Sukkhabhūmiyaṃ kāmāvacare rūpāvacare अपariyāpanne sukhaṃ ṭhapetvā taṃsampayutto saññākkhandho saṅkhārakkhandho viññāṇakkhandho. Ime dhammā sukkasahagatā.

1284. Katame dhammā na sukkasahagatā. Na sukkhabhūmiyaṃ kāmāvacare rūpāvacare arūpāvacare अपariyāpanne vedanākkhandho -pa-viññāṇakkhandho sukhañca sabbañca rūpaṃ asaṅkhatā ca dhātu. Ime dhammā na sukkasahagatā.

1285. Katame dhammā upekkhāsahagatā. Upekkhābhūmiyaṃ kāmāvacare rūpāvacare arūpāvacare अपariyāpanne upekkhaṃ ṭhapetvā taṃsampayutto saññākkhandho saṅkhārakkhandho viññāṇakkhandho. Ime dhammā upekkhāsahagatā.

1286. Katame dhammā na upekkhāsahagatā. Na upekkhābhūmiyaṃ kāmāvacare rūpāvacare अपariyāpanne vedanākkhandho -pa-viññāṇakkhandho upekkhā ca sabbañca rūpaṃ asaṅkhatā ca dhātu. Ime dhammā na upekkhāsahagatā.

1287. Katame dhammā kāmāvacarā. Heṭṭhato Avicinirayaṃ pariyantaṃ karitvā uparito Paranimmitavasavattī deve¹ anto karitvā yaṃ etasmiṃ antare etthāvacarā ettha pariyāpannā khandhadhātu āyatanā rūpaṃ vedanā saññā saṅkhārā viññāṇaṃ. Ime dhammā kāmāvacarā.

1288. Katame dhammā na kāmāvacarā. Rūpāvacarā arūpāvacarā अपariyāpannā. Ime dhammā na kāmāvacarā.

1289. Katame dhammā rūpāvacarā. Heṭṭhato brahmalokaṃ pariyantaṃ karitvā uparito Akaniṭṭhe deve² anto karitvā yaṃ etasmiṃ antare etthāvacarā ettha pariyāpannā samāpannassa vā upapannassa vā diṭṭhidhammasukkhavihārissa³ vā cittacetasikā dhammā. Ime dhammā rūpāvacarā.

1. Paranimmitavasavattideve (Sī, Ka)

2. Akaniṭṭhadeve (Sī, Ka)

3. Diṭṭhadhammasukkhavihārassa (Ka)

1290. Katame dhammā na rūpāvacarā. Kāmāvacarā arūpāvacarā अपरियāpannā. Ime dhammā na rūpāvacarā.

1291. Katame dhammā arūpāvacarā. Heṭṭhato Ākāsānañcāyatanupage deve pariyantaṃ karitvā uparito Nevasaññānāsaññāyatanupage deve anto karitvā yaṃ etasmiṃ antare etthāvacarā ettha pariyāpannā samāpannassa vā upapannassa vā diṭṭhadhammasukhavihārissa vā cittacetasikā dhammā. Ime dhammā arūpāvacarā.

1292. Katame dhammā na arūpāvacarā. Kāmāvacarā rūpāvacarā अपरियāpannā. Ime dhammā na arūpāvacarā.

1293. Katame dhammā pariyāpannā. Sāsavā kusalākusalābyākatā dhammā kāmāvacarā rūpāvacarā arūpāvacarā rūpakkkhandho -pa- viññāṇakkhandho. Ime dhammā pariyāpannā.

1294. Katame dhammā अपरियāpannā. Maggā ca maggaphalāni ca asaṅkhatā ca dhātu. Ime dhammā अपरियāpannā.

1295. Katame dhammā niyyānikā. Cattāro maggā अपरियāpannā. Ime dhammā niyyānikā.

1296. Katame dhammā aniyyānikā. Te dhamme ṭhapetvā avasesā kusalākusalābyākatā dhammā kāmāvacarā rūpāvacarā arūpāvacarā अपरियāpannā vedanākkhandho -pa- viññāṇakkhandho sabbañca rūpaṃ asaṅkhatā ca dhātu. Ime dhammā aniyyānikā.

1297. Katame dhammā niyatā. Pañca kammāni ānantarikāni yā ca micchādiṭṭhi niyatā cattāro maggā अपरियāpannā. Ime dhammā niyatā.

1298. Katame dhammā aniyatā. Te dhamme ṭhapetvā avasesā kusalākusalābyākatā dhammā kāmāvacarā rūpāvacarā arūpāvacarā अपरियāpannā vedanākkhandho -pa- viññāṇakkhandho sabbañca rūpaṃ asaṅkhatā ca dhātu. Ime dhammā aniyatā.

1299. Katame dhammā sa-uttarā. Sāsavā kusalākusalābyākatā dhammā kāmāvacarā rūpāvacarā arūpāvacarā rūpakkkhandho -pa- viññāṇakkhandho. Ime dhammā sa-uttarā.

1300. Katame dhammā anuttarā. Apariyāpannā maggā ca maggaphalāni ca asaṅkhatā ca dhātu. Ime dhammā anuttarā.

1301. Katame dhammā saraṇā. Tīṇi akusalamūlāni lobho doso moho, tadekaṭṭhā ca kilesā taṁsampayutto vedanākkhandho -pa- viññāṇakkhandho, taṁsamutṭhānaṁ kāyakammaṁ vacīkammaṁ manokammaṁ. Ime dhammā saraṇā.

1302. Katame dhammā araṇā. Kusalābyākatā dhammā kāmāvacarā rūpāvacarā arūpāvacarā apariyāpannā vedanākkhandho -pa- viññāṇakkhandho sabbaṅca rūpaṁ asaṅkhatā ca dhātu. Ime dhammā araṇā.

Abhidhammadukarṇam.

Suttantikadukanikkhepa

1303. Katame dhammā vijjābhāgino. Vijjāya sampayuttakā dhammā. Ime dhammā vijjābhāgino.

1304. Katame dhammā avijjābhāgino. Avijjāya sampayuttakā dhammā. Ime dhammā avijjābhāgino.

1305. Katame dhammā vijjūpamā. Heṭṭhimesu tīsu ariyamaggesu paññā. Ime dhammā vijjūpamā.

1306. Katame dhammā vajirūpamā. Upariṭṭhime Arahattamagge paññā. Ime dhammā vajirūpamā.

1307. Katame dhammā bālā. Ahirikaṅca anottappaṅca. Ime dhammā bālā. Sabbepi akusalā dhammā bālā.

1308. Katame dhammā paṇḍitā. Hirī ca ottappaṇca. Ime dhammā paṇḍitā. Sabbepi kusalā dhammā paṇḍitā.

1309. Katame dhammā kaṇhā. Ahirīkaṇca anottappaṇca. Ime dhammā kaṇhā. Sabbepi akusalā dhammā kaṇhā.

1310. Katame dhammā sukkā. Hirī ca ottappaṇca. Ime dhammā sukkā. Sabbepi kusalā dhammā sukkā.

1311. Katame dhammā tapanīyā. Kāyaduccaritaṃ vacīduccaritaṃ manoduccaritaṃ. Ime dhammā tapanīyā. Sabbepi akusalā dhammā tapanīyā.

1312. Katame dhammā atapanīyā. Kāyasucaritaṃ vacīsucaritaṃ manosucaritaṃ. Ime dhammā atapanīyā. Sabbepi kusalā dhammā atapanīyā.

1313. Katame dhammā adhivacanā. Yā tesaṃ tesaṃ dhammānaṃ saṅkhā samaññā paññatti vohāro nāmaṃ nāmakammaṃ nāmadheyyaṃ nirutti byañjanaṃ abhilāpo. Ime dhammā adhivacanā. Sabbeva dhammā adhivacanapathā.

1314. Katame dhammā nirutti. Yā tesaṃ tesaṃ dhammānaṃ saṅkhā samaññā paññatti vohāro nāmaṃ nāmakammaṃ nāmadheyyaṃ nirutti byañjanaṃ abhilāpo. Ime dhammā nirutti. Sabbeva dhammā niruttipathā.

1315. Katame dhammā paññatti. Yā tesaṃ tesaṃ dhammānaṃ saṅkhā samaññā paññatti vohāro nāmaṃ nāmakammaṃ nāmadheyyaṃ nirutti byañjanaṃ abhilāpo. Ime dhammā paññatti. Sabbeva dhammā paññattipathā.

1316. Tattha katamaṃ nāmaṃ. Vedanākkhandho saññākkhandho saṅkhārakkhandho viññāṇakkhandho asaṅkhatā ca dhātu. Idaṃ vuccati nāmaṃ.

1317. Tattha katamaṃ rūpaṃ. Cattāro ca mahābhūtā catunnaṇca mahābhūtānaṃ upādāya rūpaṃ. Idaṃ vuccati rūpaṃ.

1318. Tattha katamā avijjā. Yaṃ aññāṇaṃ adassanaṃ -pa- avijjālaṅgī moho akusalamūlaṃ. Ayaṃ vuccati avijjā.

1319. Tattha katamā bhavataṇhā. Yo bhavesu bhavachando -pa-bhavajjhosānaṃ. Ayaṃ vuccati bhavataṇhā.

1320. Tattha katamā bhavadiṭṭhi. “Bhavissati attā ca loko cā”ti yā evarūpā diṭṭhi diṭṭhigataṃ -pa- vipariyāsaggāho. Ayaṃ vuccati bhavadiṭṭhi.

1321. Tattha katamā vibhavadiṭṭhi. “Na bhavissati attā ca loko cā”ti yā evarūpā diṭṭhi diṭṭhigataṃ -pa- vipariyāsaggāho. Ayaṃ vuccati vibhavadiṭṭhi.

1322. Tattha katamā sassatadiṭṭhi. “Sassato attā ca loko cā”ti yā evarūpā diṭṭhi diṭṭhigataṃ -pa- vipariyāsaggāho. Ayaṃ vuccati sassatadiṭṭhi.

1323. Tattha katamā ucchedadiṭṭhi. “Ucchiḍḍissati attā ca loko cā”ti yā evarūpā diṭṭhi diṭṭhigataṃ -pa- vipariyāsaggāho. Ayaṃ vuccati ucchedadiṭṭhi.

1324. Tattha katamā antavā diṭṭhi. “Antavā attā ca loko cā”ti yā evarūpā diṭṭhi diṭṭhigataṃ -pa- vipariyāsaggāho. Ayaṃ vuccati antavā diṭṭhi.

1325. Tattha katamā anantavā diṭṭhi. “Anantavā attā ca loko cā”ti yā evarūpā diṭṭhi diṭṭhigataṃ -pa- vipariyāsaggāho. Ayaṃ vuccati anantavā diṭṭhi.

1326. Tattha katamā pubbantānudiṭṭhi. Pubbantaṃ ārabba yā uppajjati diṭṭhi diṭṭhigataṃ -pa- vipariyāsaggāho. Ayaṃ vuccati pubbantānudiṭṭhi.

1327. Tattha katamā aparantānudiṭṭhi. Aparantaṃ ārabba yā uppajjati diṭṭhi diṭṭhigataṃ -pa- vipariyāsaggāho. Ayaṃ vuccati aparantānudiṭṭhi.

1328. Tattha katamaṃ ahirikaṃ. Yaṃ na hiriyati hiriyitabbena na hiriyati pāpakānaṃ akusalānaṃ dhammānaṃ samāpattiyā. Idaṃ vuccati ahirikaṃ.

1329. Tattha katamaṃ anottappaṃ. Yaṃ na ottappati ottappitabbena na ottappati pāpakānaṃ akusalānaṃ dhammānaṃ samāpattiyā. Idaṃ vuccati anottappaṃ.

1330. Tattha katamā hirī. Yaṃ hirīyati hiriyitabbena hirīyati pāpakānaṃ akusalānaṃ dhammānaṃ samāpattiyā. Ayaṃ vuccati hirī.

1331. Tattha katamaṃ ottappaṃ. Yaṃ ottappati ottappitabbena ottappati pāpakānaṃ akusalānaṃ dhammānaṃ samāpattiyā. Idaṃ vuccati ottappaṃ.

1332. Tattha katamā dovacassatā. Sahadhammike vuccamāne dovacassāyaṃ dovacassiyaṃ dovacassatā vipaṭṭikūlaggāhitā vipaccanīkasātataṃ anādariyaṃ anādaratā agāravatā appaṭṭissavatā. Ayaṃ vuccati dovacassatā.

1333. Tattha katamā pāpamittatā. Ye te puggalā assaddhā dussilā appassutā maccharino duppaññā. Yā tesāṃ sevanā nisevanā saṃsevanā bhajanā sambhajanā bhatti sambhatti taṃsampavaṅkatā. Ayaṃ vuccati pāpamittatā.

1334. Tattha katamā sovacassatā. Sahadhammike vuccamāne sovacassāyaṃ sovacassiyaṃ sovacassatā appaṭṭikūlaggāhitā avipaccanīkasātataṃ sagāravatā sādariyaṃ sādaratā sappaṭṭissavatā. Ayaṃ vuccati sovacassatā.

1335. Tattha katamā kalyāṇamittatā. Ye te puggalā saddhā sīlavanto bahussutā cāgavanto paññavanto. Yā tesāṃ sevanā nisevanā saṃsevanā bhajanā sambhajanā bhatti sambhatti taṃsampavaṅkatā. Ayaṃ vuccati kalyāṇamittatā.

1336. Tattha katamā āpattikusalatā. Pañcapi āpattikkhandhā āpattiyo, sattapi āpattikkhandhā āpattiyo. Yā tāsāṃ āpattīnaṃ āpattikusalatā paññā pajānanā -pa- amoho dhammavicayo sammādiṭṭhi. Ayaṃ vuccati āpattikusalatā.

1337. Tattha katamā āpattivuṭṭhānakusalatā. Yā tāhi āpattīhi vuṭṭhānakusalatā paññā pajānanā -pa- amoho dhammavicayo sammādiṭṭhi. Ayaṃ vuccati āpattivuṭṭhānakusalatā.

1338. Tattha katamā samāpattikusalatā. Atthi savitakkasavicārā samāpatti, atthi avitakkavicāramattā samāpatti, atthi avitakka-avicārā samāpatti. Yā tāsāṃ samāpattīnaṃ samāpattikusalatā paññā pajānanā -pa- amoho dhammavicayo sammādiṭṭhi. Ayaṃ vuccati samāpattikusalatā.

1339. Tattha katamā samāpattivuṭṭhānakusalatā. Yā tāhi samāpattīhi vuṭṭhānakusalatā paññā pajānanā -pa- amoho dhammavicayo sammādiṭṭhi. Ayaṃ vuccati samāpattivuṭṭhānakusalatā.

1340. Tattha katamā dhātukusalatā. Aṭṭhārāsa dhātuyo cakkhudhātu rūpadhātu cakkhuvīññādhātu, sotadhātu saddadhātu sotaviññādhātu, ghānadhātu gandhadhātu ghānaviññādhātu, jivhādhātu rasadhātu jivhaviññādhātu, kāyadhātu phoṭṭhabbhadhātu kāyaviññādhātu, manodhātu dhammadhātu manoviññādhātu. Yā tāsāṃ dhātūnaṃ dhātukusalatā paññā pajānanā -pa- amoho dhammavicayo sammādiṭṭhi. Ayaṃ vuccati dhātukusalatā.

1341. Tattha katamā manasikārakusalatā. Yā tāsāṃ dhātūnaṃ manasikārakusalatā paññā pajānanā -pa- amoho dhammavicayo sammādiṭṭhi. Ayaṃ vuccati manasikārakusalatā.

1342. Tattha katamā āyatanakusalatā. Dvādasāyatanāni cakkhāyatanāṃ rūpāyatanāṃ, sotāyatanāṃ saddāyatanāṃ, ghānāyatanāṃ gandhāyatanāṃ, jivhāyatanāṃ rasāyatanāṃ, kāyāyatanāṃ phoṭṭhabbāyatanāṃ, manāyatanāṃ dhammāyatanāṃ. Yā tesāṃ āyatanānaṃ āyatanakusalatā paññā pajānanā -pa- amoho dhammavicayo sammādiṭṭhi. Ayaṃ vuccati āyatanakusalatā.

1343. Tattha katamā paṭiccasamuppādakusalatā. “Avijjāpaccayā saṅkhārā, saṅkhārapaccayā viññāṇaṃ, viññāṇapaccayā nāmarūpaṃ, nāmarūpapaccayā saḷāyatanāṃ, saḷāyatanapaccayā phasso, phassapaccayā vedanā, vedanāpaccayā taṇhā, taṇhāpaccayā upādānaṃ, upādānapaccayā bhavo, bhavapaccayā jāti, jātipaccayā jarāmaraṇaṃ, sokaparidevadukkhadomanassupāyāsā sambhavanti,

evametassa kevalassa dukkhakkhandhassa samudayo hoti”ti yā tattha paññā pajānanā -pa- amoho dhammavicayo sammādiṭṭhi. Ayaṃ vuccati paṭiccasamuppādakusalatā.

1344. Tattha katamā ṭhānakusalatā. “Ye ye dhammā yesaṃ yesaṃ dhammānaṃ hetū paccayā uppādāya¹ taṃ taṃ ṭhānaṃ”ti yā tattha paññā pajānanā -pa- amoho dhammavicayo sammādiṭṭhi. Ayaṃ vuccati ṭhānakusalatā.

1345. Tattha katamā aṭṭhānakusalatā. “Ye ye dhammā yesaṃ yesaṃ dhammānaṃ na hetū na paccayā uppādāya taṃ taṃ aṭṭhānaṃ”ti yā tattha paññā pajānanā -pa- amoho dhammavicayo sammādiṭṭhi. Ayaṃ vuccati aṭṭhānakusalatā.

1346. Tattha katamo ajjavo. Yā ajjavatā ajimhatā avaṅkatā akuṭilatā. Ayaṃ vuccati ajjavo.

1347. Tattha katamo maddavo. Yā mudutā maddavatā akakkhaḷatā akathinatā nīcacittatā. Ayaṃ vuccati maddavo.

1348. Tattha katamā khanti. Yā khanti khamanatā adhivāsanaṭṭha acaṇḍikkam anasuro po attamanatā cittassa. Ayaṃ vuccati khanti.

1349. Tattha katamaṃ soraccaṃ. Yo kāyiko avītikkamo, vācasiko avītikkamo, kāyikavācasiko avītikkamo. Idaṃ vuccati soraccaṃ. Sabbopi sīlasaṃvaro soraccaṃ.

1350. Tattha katamaṃ sākhalāyaṃ. Yā sā vācā aṇḍakā kakkasā parakaṭukā parābhisajjanī kodhasāmantā asamādhisaṃvattanikā tathārūpiṃ vācāṃ pahāya yā sā vācā neḷā kaṇṇasukhā pemaṇīyā hadayaṅgamā porī bahujaṇakantā bahujaṇamanāpā tathārūpiṃ vācāṃ bhāsitaṃ hoti. Yā tattha saṇhāvācatā sakhilavācatā apharusavācatā. Idaṃ vuccati sākhalāyaṃ.

1. Upādāya (Sī, Ka)

1351. Tattha katamo paṭisanthāro. Dve paṭisanthārā āmisapaṭisanthāro ca dhammapaṭisanthāro ca. Idhekacco paṭisanthārako hoti āmisapaṭisanthārena vā dhammapaṭisanthārena vā. Ayaṃ vuccati paṭisanthāro.

1352. Tattha katamā indriyesu aguttadvāratā. Idhekacco cakkhunā rūpaṃ disvā nimittaggāhī hoti anubyañjanaggāhī yatvādhikaraṇamenam cakkhundriyaṃ asaṃvutaṃ viharantaṃ abhiijhādomanassā pāpakā akusalā dhammā anvāssaveyyuṃ tassa saṃvarāya na paṭipajjati na rakkhati cakkhundriyaṃ cakkhundriye na saṃvaraṃ āpajjati, sotenā saddaṃ sutvā -pa- ghānena gandhaṃ ghāyitvā -pa- jivhāya rasaṃ sāyitvā -pa- kāyena phoṭṭhabbaṃ phusitvā -pa- manasā dhammaṃ viññāya nimittaggāhī hoti anubyañjanaggāhī yatvādhikaraṇamenam manindriyaṃ asaṃvutaṃ viharantaṃ abhiijhādomanassā pāpakā akusalā dhammā anvāssaveyyuṃ tassa saṃvarāya na paṭipajjati na rakkhati manindriyaṃ manindriye na saṃvaraṃ āpajjati. Yā imesaṃ channaṃ indriyānaṃ agutti agopanā anārakkho asaṃvaro. Ayaṃ vuccati indriyesu aguttadvāratā.

1353. Tattha katamā bhojane amattaññutā. Idhekacco appaṭisaṅkhā ayoniso āhāraṃ āhāreti davāya madāya maṇḍanāya vibhūsanāya. Yā tattha asantuṭṭhitā amattaññutā appaṭisaṅkhā bhojane. Ayaṃ vuccati bhojane amattaññutā.

1354. Tattha katamā indriyesu guttadvāratā. Idhekacco cakkhunā rūpaṃ disvā na nimittaggāhī hoti nānubyañjanaggāhī yatvādhikaraṇamenam cakkhundriyaṃ asaṃvutaṃ viharantaṃ abhiijhādomanassā pāpakā akusalā dhammā anvāssaveyyuṃ tassa saṃvarāya paṭipajjati rakkhati cakkhundriyaṃ cakkhundriye saṃvaraṃ āpajjati, sotenā saddaṃ sutvā -pa- ghānena gandhaṃ ghāyitvā -pa- jivhāya rasaṃ sāyitvā -pa- kāyena phoṭṭhabbaṃ phusitvā -pa- manasā dhammā viññāya na nimittaggāhī hoti nānubyañjanaggāhī yatvādhikaraṇamenam manindriyaṃ asaṃvutaṃ viharantaṃ abhiijhādomanassā pāpakā akusalā dhammā anvāssaveyyuṃ tassa saṃvarāya paṭipajjati rakkhati manindriyaṃ manindriye saṃvaraṃ āpajjati. Yā imesaṃ channaṃ indriyānaṃ gutti gopanā ārakkho saṃvaro. Ayaṃ vuccati indriyesu guttadvāratā.

1355. Tattha katamā bhojane mattaññutā. Idhekacco paṭisaṅkhā yoniso āhāraṃ āhāreti “neva davāya na madāya na maṇḍanāya na vibhūsanāya yāvadeva imassa kāyassa ṭhitiyā yāpanāya vihiṃsūparatiyā brahmacariyānuggahāya iti purāṇaṇca vedanaṃ paṭihaṅkhāmi, navaṇca vedanaṃ na uppādessāmi, yātrā ca me bhavissati, anavajjatā ca phāsuvihāro cā”ti yā tattha santuṭṭhitā mattaññutā paṭisaṅkhā bhojane. Ayaṃ vuccati bhojane mattaññutā.

1356. Tattha katamaṃ muṭṭhasaccaṃ. Yā asati ananussati appaṭissati asati asaraṇatā adhāraṇatā pilāpanatā sammusanatā. Idam vuccati muṭṭhasaccaṃ.

1357. Tattha katamaṃ asampajaññaṃ. Yaṃ aññāṇaṃ adassanaṃ -pa- avijjālaṅgī moho akusalamūlaṃ. Idam vuccati asampajaññaṃ.

1358. Tattha katamā sati. Yā sati anussati paṭissati sati saraṇatā dhāraṇatā apilāpanatā asammusanatā sati satindriyaṃ satibalaṃ sammāsati. Ayaṃ vuccati sati.

1359. Tattha katamaṃ sampajaññaṃ. Yā paññā pajānanā -pa- amoho dhammavicayo sammādiṭṭhi. Idam vuccati sampajaññaṃ.

1360. Tattha katamaṃ paṭisaṅkhānabalaṃ. Yā paññā pajānanā -pa- amoho dhammavicayo sammādiṭṭhi. Idam vuccati paṭisaṅkhānabalaṃ.

1361. Tattha katamaṃ bhāvanābalaṃ. Yā kusalānaṃ dhammānaṃ āsevanā bhāvanā bahuḷīkammaṃ. Idam vuccati bhāvanābalaṃ. Sattapi bhojjhaṅgā bhāvanābalaṃ.

1362. Tattha katamo samatho. Yā cittassa ṭhiti -pa- sammāsamādhi. Ayaṃ vuccati samatho.

1363. Tattha katamā vipassanā. Yā paññā pajānanā -pa- amoho dhammavicayo sammādiṭṭhi. Ayaṃ vuccati vipassanā.

1364. Tattha katamaṃ samathanimittam. Yā cittassa ṭhiti -pa- sammāsamādhī. Idam vuccati samathanimittam.

1365. Tattha katamaṃ paggāhanimittam. Yo cetasiko vīriyārambho -pa- sammāvāyāmo. Idam vuccati paggāhanimittam.

1366. Tattha katamo paggāho. Yo cetasiko vīriyārambho -pa- sammāvāyāmo. Ayaṃ vuccati paggāho.

1367. Tattha katamo avikkhepo. Yā cittassa ṭhiti -pa- sammāsamādhī. Ayaṃ vuccati avikkhepo.

1368. Tattha katamā sīlavipatti. Yo kāyiko vītikkamo, vācasiko vītikkamo, kāyikavācasiko vītikkamo. Ayaṃ vuccati sīlavipatti. Sabbampi dussilyaṃ sīlavipatti.

1369. Tattha katamā diṭṭhivipatti. “Natthi dinnam, natthi yiṭṭham, natthi hutam, natthi sukata dukkaṭāṇaṃ kammāṇaṃ phalaṃ vipāko, natthi ayaṃ loko, natthi paro loko, natthi mātā, natthi pitā, natthi sattā opapātikā, natthi loke samaṇabrāhmaṇā sammaggaṭā sammāpaṭipannā, ye imaṇca lokaṃ paraṇca lokaṃ sayam abhiññā sacchikatvā pavedentī”ti yā evarūpā diṭṭhi diṭṭhigataṃ -pa- vipariyāsaggāho. Ayaṃ uccati diṭṭhivipatti. Sabbāpi micchādiṭṭhi diṭṭhivipatti.

1370. Tattha katamā sīlasampadā. Yo kāyiko avītikkamo, vācasiko avītikkamo, kāyikavācasiko avītikkamo. Ayaṃ vuccati sīlasampadā. Sabbopi sīlasamvaro sīlasampadā.

1371. Tattha katamā diṭṭhisampadā. “Atthi dinnam, atthi yiṭṭham, atthi hutam, atthi sukata dukkaṭāṇaṃ kammāṇaṃ phalaṃ vipāko, atthi ayaṃ loko, atthi paro loko, atthi mātā, atthi pitā, atthi sattā opapātikā, atthi loke samaṇabrāhmaṇā sammaggaṭā sammāpaṭipannā, ye imaṇca lokaṃ paraṇca lokaṃ sayam abhiññā sacchikatvā pavedentī”ti yā evarūpā paññā pajānanā -pa- amoho dhammavicayo sammādiṭṭhi. Ayaṃ vuccati diṭṭhisampadā. Sabbāpi sammādiṭṭhi diṭṭhisampadā.

1372. Tattha katamā sīlavisuddhi. Yo kāyiko avītikkamo, vācasiko avītikkamo, kāyikavācasiko avītikkamo. Ayaṃ vuccati sīlavisuddhi. Sabbopi sīlasaṃvaro sīlavisuddhi.

1373. Tattha katamā diṭṭhivisuddhi. Kammassakataññaṃ saccānulomikaññaṃ maggasaṃgissa ññaṃ phalasaṃgissa ññaṃ.

1374. **Diṭṭhivisuddhi kho paṇāti** yā paññā pajānanā -pa- amoho dhammavicayo sammādiṭṭhi.

1375. **Yathādiṭṭhissa ca padhānanti** yo cetasiko vīriyārambho -pa- sammāvāyāmo.

1376. **Samvegoti** jātibhayaṃ jarābhayaṃ byādhibhayaṃ maraṇābhayaṃ, samvejaniyaṃ¹ ṭhānanti jāti jarā byādhi maraṇaṃ.

1377. **Samviggassa ca yoniso padhānanti** idha bhikkhu anuppannānaṃ pāpakānaṃ akusalānaṃ dhammānaṃ anuppādāya chandaṃ janeti vāyamati vīriyaṃ ārabhati cittaṃ paggaṇhāti padahati, uppannānaṃ pāpakānaṃ akusalānaṃ dhammānaṃ pahānāya chandaṃ janeti vāyamati vīriyaṃ ārabhati cittaṃ paggaṇhāti padahati, anuppannānaṃ kusālānaṃ dhammānaṃ anuppādāya chandaṃ janeti vāyamati vīriyaṃ ārabhati cittaṃ paggaṇhāti padahati, uppannānaṃ kusālānaṃ dhammānaṃ ṭhitiyā asammosāya bhiyyobhāvāya vepullāya bhāvanāya pāripūriyā chandaṃ janeti vāyamati vīriyaṃ ārabhati cittaṃ paggaṇhāti padahati.

1378. **Asantuṭṭhitā ca kusalesu dhammesūti** yā kusālānaṃ dhammānaṃ bhāvanāya asantuṭṭhassa bhiyyokamyatā.

1379. **Appaṭivānitā ca padhānasminti** yā kusālānaṃ dhammānaṃ bhāvanāya sakkaccakiriyatā sātaccakiriyatā aṭṭhitakiriyatā anolīnavuttitā anikkhittachandatā anikkhittadhuratā āsevanā bhāvanā bahulīkammaṃ.

1. Samvejaniyaṃ (Sī)

1380. **Vijjā**ti tisso vijjā. Pubbenivāsānussatiñāṇaṃ vijjā, sattānaṃ cutūpapāte ñāṇaṃ vijjā, āsavānaṃ khaye ñāṇaṃ vijjā.

1381. **Vimuttī**ti dve vimuttiyo. Cittassa¹ adhimutti nibbānañca.

1382. **Khaye ñāṇanti** maggasamaṅgissa ñāṇaṃ.

1383. **Anuppāde ñāṇanti** phalasamaṅgissa ñāṇaṃ.

Nikkhepakandaṃ niṭṭhito.

1. Cittassa ca (Sī, Syā)

4. Aṭṭhakathākaṇḍa

Tika-atthuddhāra

1384. Katame dhammā kusalā. Catūsu bhūmīsu kusalaṃ. Ime dhammā kusalā.

1385. Katame dhammā akusalā. Dvādasa akusalacittuppādā. Ime dhammā akusalā.

1386. Katame dhammā abyākatā. Catūsu bhūmīsu vipāko tīsu bhūmīsu kiriyābyākataṃ rūpaṇca nibbānaṇca. Ime dhammā abyākatā.

1387. Katame dhammā sukhāya vedanāya sampayuttā. Kāmāvacarakusalato cattāro somanassasahagatacittuppādā akusalato cattāro kāmāvacarakusalassa vipākato ca kiriyato ca pañca rūpāvacaratikacatukkajjhānā kusalato ca vipākato ca kiriyato ca lokuttaratikacatukkajjhānā kusalato ca vipākato ca etthuppannaṃ sukhaṃ vedanaṃ ṭhapetvā. Ime dhammā sukhāya vedanāya sampayuttā.

1388. Katame dhammā dukkhāya vedanāya sampayuttā. Dve domanassasahagatacittuppādā dukkhasahagataṃ kāyaviññāṇaṃ etthuppannaṃ dukkhaṃ vedanaṃ ṭhapetvā. Ime dhammā dukkhāya vedanāya sampayuttā.

1389. Katame dhammā adukkhamasukhāya vedanāya sampayuttā. Kāmāvacarakusalato cattāro upekkhāsahagatacittuppādā akusalato cha kāmāvacarakusalassa vipākato dasa akusalassa vipākato cha kiriyato cha rūpāvacaraṃ catutthaṃ jhānaṃ kusalato ca vipākato ca kiriyato ca cattāro arūpāvacarā kusalato ca vipākato ca etthuppannaṃ adukkhamasukhaṃ vedanaṃ ṭhapetvā. Ime dhammā adukkhamasukhāya vedanāya sampayuttā. Tisso ca vedanā rūpaṇca nibbānaṇca.

Ime dhammā na vattabbā sukhāya vedanāya sampayuttatīpi dukkhāya vedanāya sampayuttatīpi adukkhamasukhāya vedanāya sampayuttatīpi.

1390. Katame dhammā vipākā. Catūsu bhūmīsu vipāko. Ime dhammā vipākā.

1391. Katame dhammā vipākadhammadhammā. Catūsu bhūmīsu kusalaṃ akusalaṃ. Ime dhammā vipākadhammadhammā.

1392. Katame dhammā nevavipākanavipākadhammadhammā. Tīsu bhūmīsu kiriyābyākataṃ rūpaṇca nibbānaṇca. Ime dhammā nevavipākanavipākadhammadhammā.

1393. Katame dhammā upādiṇṇupādāniyā. Tīsu bhūmīsu vipāko, yaṇca rūpaṃ kammaṣa katattā. Ime dhammā upādiṇṇupādāniyā.

1394. Katame dhammā anupādiṇṇupādāniyā. Tīsu bhūmīsu kusalaṃ akusalaṃ tīsu bhūmīsu kiriyābyākataṃ, yaṇca rūpaṃ na kammaṣa katattā. Ime dhammā anupādiṇṇupādāniyā.

1395. Katame dhammā anupādiṇṇa-anupādāniyā. Cattāro maggā aparīyāpannā cattāri ca sāmāññāphalāni nibbānaṇca. Ime dhammā anupādiṇṇa-anupādāniyā.

1396. Katame dhammā saṃkiliṭṭhasaṃkilesikā. Dvādasākusalacittuppādā. Ime dhammā saṃkiliṭṭhasaṃkilesikā.

1397. Katame dhammā asaṃkiliṭṭhasaṃkilesikā. Tīsu bhūmīsu kusalaṃ tīsu bhūmīsu vipāko tīsu bhūmīsu kiriyābyākataṃ sabbaṇca rūpaṃ. Ime dhammā asaṃkiliṭṭhasaṃkilesikā.

1398. Katame dhammā asaṃkiliṭṭha-asaṃkilesikā. Cattāro maggā aparīyāpannā cattāri ca sāmāññāphalāni nibbānaṇca. Ime dhammā asaṃkiliṭṭha-asaṃkilesikā.

1399. Katame dhammā savitakkasavicārā. Kāmāvacaraṃ kusalaṃ akusalaṃ kāmāvacarakusalassa vipākato ekādasa cittuppādā akusalassa vipākato dve kiriyato ekādasa rūpāvacaraṃ paṭhamam

jhānaṃ kusalato ca vipākato ca kiriyato ca lokuttaraṃ paṭhamāṃ jhānaṃ kusalato ca vipākato ca etthuppanne vitakkavicāre ṭhapetvā. Ime dhammā savitakkasavicārā.

1400. Katame dhammā avitakkavicāramattā. Rūpāvacarapañcakanaye dutiyaṃ jhānaṃ kusalato ca vipākato ca kiriyato ca lokuttarapañcakanaye dutiyaṃ jhānaṃ kusalato ca vipākato ca etthuppannaṃ vicāraṃ ṭhapetvā vitakko ca. Ime dhammā avitakkavicāramattā.

1401. Katame dhammā avitakka-avicārā. Dvepañcaviññāṇāni rūpāvacaratikatikajjhānā kusalato ca vipākato ca kiriyato ca cattāro āruppā kusalato ca vipākato ca kiriyato ca lokuttaratikatikajjhānā kusalato ca vipākato ca pañcakanaye dutiye jhāne¹ uppanno ca vicāro rūpañca nibbānañca. Ime dhammā avitakka-avicārā. Vitakkasahajāto vicāro na vattabbo savitakkasavicārotipi avitakkavicāramattotipi avitakka-avicārotipi.

1402. Katame dhammā pītisahagatā. Kāmāvacarakusalato cattāro somanassasahagatacittuppādā akusalato cattāro kāmāvacarakusalassa vipākato pañca kiriyato pañca rūpāvacaradukatikajjhānā kusalato ca vipākato ca kiriyato ca lokuttaradukatikajjhānā kusalato ca vipākato ca etthuppannaṃ pītiṃ ṭhapetvā. Ime dhammā pītisahagatā.

1403. Katame dhammā sukhasahagatā. Kāmāvacarakusalato cattāro somanassasahagatacittuppādā akusalato cattāro kāmāvacarakusalassa vipākato cha kiriyato pañca rūpāvacaratikacatukkajjhānā kusalato ca vipākato ca kiriyato ca lokuttaratikacatukkajjhānā kusalato ca vipākato ca etthuppannaṃ sukhaṃ ṭhapetvā. Ime dhammā sukhasahagatā.

1404. Katame dhammā upekkhāsahagatā. Kāmāvacarakusalato cattāro upekkhāsahagatacittuppādā akusalato cha kāmāvacara-

1. Dutiyajjhāne (Sī)

kusalassa vipākato dasa akusalassa vipākato cha kiriyato cha rūpāvacaraṃ catutthaṃ jhānaṃ kusalo ca vipākato ca kiriyato ca cattāro āruppā kusalo ca vipākato ca kiriyato ca lokuttaraṃ catutthaṃ jhānaṃ kusalo ca vipākato ca etthuppannaṃ upekkhaṃ ṭhapetvā. Ime dhammā upekkhāsahagatā. Pīti na pītisahagatā sukhasahagatā na upekkhāsahagatā, sukhaṃ na sukhasahagataṃ siyā pītisahagataṃ na upekkhāsahagataṃ siyā na vattabbaṃ pītisahagatanti. Dve domanassasahagatacittuppādā dukkhasahagatakāyaviññāṇaṃ, yā ca vedanā upekkhā rūpañca nibbānañca. Ime dhammā na vattabbā pītisahagatātipi sukhasahagatātipi upekkhāsahagatātipi.

1405. Katame dhammā dassanena pahātabbā. Cattāro diṭṭhigatasampayuttacittuppādā vicikicchāsahagato cittuppādo. Ime dhammā dassanenapahātabbā.

1406. Katame dhammā bhāvanāya pahātabbā. Uddhaccasahagato cittuppādo. Ime dhammā bhāvanāya pahātabbā. Cattāro diṭṭhigatavippayuttā lobhasahagatacittuppādā dve domanassasahagatacittuppādā. Ime dhammā siyā dassanena pahātabbā, siyā bhāvanāya pahātabbā.

1407. Katame dhammā neva dassanena na bhāvanāya pahātabbā. Catūsu bhūmīsu kusalaṃ catūsu bhūmīsu vipāko tīsu bhūmīsu kiriyābyākataṃ rūpañca nibbānañca. Ime dhammā neva dassanena na bhāvanāya pahātabbā.

1408. Katame dhammā dassanena pahātabbahetukā. Cattāro diṭṭhigatasampayuttacittuppādā vicikicchāsahagato cittuppādo etthuppannaṃ mohaṃ ṭhapetvā. Ime dhammā dassanena pahātabbahetukā.

1409. Katame dhammā bhāvanāya pahātabbahetukā. Uddhaccasahagato cittuppādo etthuppannaṃ mohaṃ ṭhapetvā. Ime dhammā bhāvanāya bhāvanāya pahātabbahetukā. Cattāro diṭṭhigatavippayuttā lobhasahagatacittuppādā dve domanassasahagatacittuppādā. Ime dhammā siyā dassanena pahātabbahetukā, siyā bhāvanāya pahātabbahetukā.

1410. Katame dhammā neva dassanena na bhāvanāya pahātabbahetukā. Vicikicchāsahagato moho uddhaccasahagato moho catūsu bhūmīsu kusalaṃ catūsu bhūmīsu vipāko tīsu bhūmīsu kiriyābyākataṃ rūpañca nibbānañca. Ime dhammā neva dassanena na bhāvanāya pahātabbahetukā.

1411. Katame dhammā ācayagāmino. Tīsu bhūmīsu kusalaṃ akusalaṃ. Ime dhammā ācayagāmino.

1412. Katame dhammā apacayagāmino. Cattāro maggā apariyāpannā. Ime dhammā apacayagāmino.

1413. Katame dhammā nevācayagāmināpacayagāmino. Catūsu bhūmīsu vipāko tīsu bhūmīsu kiriyābyākataṃ rūpañca nibbānañca. Ime dhammā nevācayagāmināpacayagāmino.

1414. Katame dhammā sekkhā. Cattāro maggā apariyāpannā heṭṭhimāni ca tīṇi sāmāññaphalāni. Ime dhammā sekkhā.

1415. Katame dhammā asekkhā. Upariṭṭhimaṃ Arahattaphalaṃ. Ime dhammā asekkhā.

1416. Katame dhammā nevasekkhanāsekkhā. Tīsu bhūmīsu kusalaṃ akusalaṃ tīsu bhūmīsu vipāko tīsu bhūmīsu kiriyābyākataṃ rūpañca nibbānañca. Ime dhammā nevasekkhanāsekkhā.

1417. Katame dhammā parittā. Kāmāvacarakusalaṃ akusalaṃ sabbo kāmāvacarassa vipāko kāmāvacarakiriyābyākataṃ sabbañca rūpaṃ. Ime dhammā parittā.

1418. Katame dhammā mahaggaṭā. Rūpāvacarā arūpāvacarā kusalaḥbyākataḥ. Ime dhammā mahaggaṭā.

1419. Katame dhammā appamāṇā. Cattāro maggā apariyāpannā cattāri ca sāmāññaphalāni nibbānañca. Ime dhammā appamāṇā.

1420. Katame dhammā parittārammaṇā. Sabbo kāmāvacarassa vipāko kiriyāmanodhātu kiriyāhetukamanoviññādhātu somanassasahagatā. Ime dhammā parittārammaṇā.

1421. Katame dhammā mahaggaṭārammaṇā. Viññāṇaṇcāyatanam nevasaññānāsaññāyatanam. Ime dhammā mahaggaṭārammaṇā.

1422. Katame dhammā appamāṇārammaṇā. Cattāro maggā apariyāpannā cattāri ca sāmāññaphalāni. Ime dhammā appamāṇārammaṇā. Kāmāvacarakusalato cattāro ñāṇavippayuttacittuppādā kiriyato cattāro ñāṇavippayuttacittuppādā sabbaram akusalam. Ime dhammā siyā parittārammaṇā, siyā mahaggaṭārammaṇā, na appamāṇārammaṇā. Siyā na vattabbā parittārammaṇātipi mahaggaṭārammaṇātipi. Kāmāvacarakusalato cattāro ñāṇasampayuttacittuppādā kiriyato cattāro ñāṇasampayuttacittuppādā rūpāvacaram catuttham jhānam kusalo ca kiriyato ca kiriyāhetukamanoviññādhātu upekkhāsahagatā. Ime dhammā siyā parittārammaṇā, siyā mahaggaṭārammaṇā, siyā appamāṇārammaṇā. Siyā na vattabbā parittārammaṇātipi mahaggaṭārammaṇātipi appamāṇārammaṇātipi. Rūpāvacaratikacatukkajjhānā kusalo ca vipākato ca kiriyato ca catutthassa jhānassa vipāko ākāśāṇcāyatanam ākiñcaññāyatanam. Ime dhammā na vatthabbā parittārammaṇātipi mahaggaṭārammaṇātipi appamāṇārammaṇātipi. Rūpañca nibbānañca anārammaṇā.

1423. Katame dhammā hīnā. Dvādasā akusalacittuppādā. Ime dhammā hīnā.

1424. Katame dhammā majjhimā. Tīsu bhūmīsu kusalam tīsu bhūmīsu vipāko tīsu bhūmīsu kiriyābyākataṃ sabbañca rūpaṃ. Ime dhammā majjhimā.

1425. Katame dhammā paṇītā. Cattāro maggā apariyāpannā cattāri ca sāmāññaphalāni nibbānañca. Ime dhammā paṇītā.

1426. Katame dhammā micchattaniyatā. Cattāro diṭṭhigatasampayuttacittuppādā dve domanassasahagatacittuppādā. Ime dhammā siyā micchattaniyatā, siyā aniyatā.

1427. Katame dhammā sammattaniyatā. Cattāro maggā apariyāpannā. Ime dhammā sammattaniyatā.

1428. Katame dhammā aniyatā. Cattāro diṭṭhigatavippayuttalobhasahagatacittuppādā vicikicchāsahagato cittuppādo uddhaccasahagato cittuppādo tīsu bhūmīsu kusalaṃ catūsu bhūmīsu vipāko tīsu bhūmīsu kiriyābyākataṃ rūpañca nibbānañca. Ime dhammā aniyatā.

1429. Katame dhammā maggārammaṇā. Kāmāvacarakusalato cattāro ñāṇasampayuttacittuppādā kiriyato cattāro ñāṇasampayuttacittuppādā. Ime dhammā siyā maggārammaṇā, na maggahetukā, siyā maggādhīpatino. Siyā na vattaḃbā maggārammaṇātipi maggādhīpatinotipi. Cattāro ariyamaggā na maggārammaṇā maggahetukā, siyā maggādhīpatino. Siyā na vattaḃbā maggādhīpatinoti. Rūpāvacaracatutthaṃ jhānaṃ kusalato ca kiriyato ca kiriyāhetukamanoviññādhātu upekkhāsahagatā. Ime dhammā siyā maggārammaṇā, na maggahetukā, na maggādhīpatino. Siyā na vattaḃbā maggārammaṇātipi. Kāmāvacarakusalato cattāro ñāṇavippayuttacittuppādā sabbaṃ akusalaṃ sabbo kāmāvacarassa vipāko kiriyato cha cittuppādā rūpāvacaratikacatukajjhānā kusalato ca vipākato ca kiriyato ca catutthassa jhānassa vipāko cattāro āruppā kusalato ca vipākato ca kiriyato ca cattāri ca sāmāññāphalāni. Ime dhammā na vattaḃbā maggārammaṇātipi maggahetukātipi maggādhīpatinotipi. Rūpañca nibbānañca anārammaṇā.

1430. Katame dhammā uppānnā. Catūsu bhūmīsu vipāko, yañca rūpaṃ kammaṣṣa katattā. Ime dhammā siyā uppānnā siyā uppādinō. Na vattaḃbā anuppānnātipi. Catūsu bhūmīsu kusalaṃ akusalaṃ tīsu bhūmīsu kiriyābyākataṃ, yañca rūpaṃ na kammaṣṣa katattā. Ime dhammā siyā uppānnā siyā anuppānnā. Na vattaḃbā uppādinoti. Nibbānaṃ na vattaḃbāṃ anuppānantipi anuppānantipi uppādinotipi.

1431. Nibbānaṃ ṭhapetvā sabbe dhammā siyā atītā siyā anāgatā siyā paccuppannā. Nibbānaṃ na vattaḃbāṃ atītāntipi anāgatāntipi paccuppannāntipi.

1432. Katame dhammā atītārammaṇā. Viññāṇaṇcāyatanam nevasaññānāsaññāyatanam. Ime dhammā atītārammaṇā.

1433. Niyogā anāgatārammaṇā natthi.

1434. Katame dhammā paccuppannārammaṇā. Dvepaṇcaviññāṇāni tisso ca manodhātuyo. Ime dhammā paccuppannārammaṇā. Kāmāvacarakusalassa vipākato dasa cittuppādā akusalassa vipākato manoviññāṇadhātu upekkhāsahagatā kiriyāhetukamanoviññāṇadhātu somanassasahagatā, ime dhammā siyā atītārammaṇā siyā anāgatārammaṇā siyā paccuppannārammaṇā. Kāmāvacarakusalam akusalam kiriyato nava cittuppādā rūpāvacaram catuttham jhānam kusalo ca kiriyato ca, ime dhammā siyā atītārammaṇā siyā anāgatārammaṇā siyā paccuppannārammaṇā. Siyā na vattabbā atītārammaṇātipi anāgatārammaṇātipi paccuppannārammaṇātipi. Rūpāvacaratikacatukkajjhānā kusalo ca vipākato ca kiriyato ca catutthassa jhānassa vipāko ākāsaṇaṇcāyatanam ākiṇcaññāyatanam cattāro maggā apariyāpannā cattāri ca sāmāññaphalāni, ime dhammā na vattabbā atītārammaṇātipi anāgatārammaṇātipi paccuppannārammaṇātipi. Rūpaṇca nibbānaṇca anārammaṇā.

1435. Anindriyabaddharūpaṇca nibbānaṇca ṭhapetvā sabbe dhammā siyā ajjhata siyā bahiddhā siyā ajjhatabhiddhā. Anindriyabaddharūpaṇca nibbānaṇca bahiddhā.

1436. Katame dhammā ajjhataṇṇārammaṇā. Viññāṇaṇcāyatanam nevasaññānāsaññāyatanam. Ime dhammā ajjhataṇṇārammaṇā.

1437. Katame dhammā bahiddhārammaṇā. Rūpāvacaratikacatukkajjhānā kusalo ca vipākato ca kiriyato ca catutthassa jhānassa vipāko ākāsaṇaṇcāyatanam cattāro maggā apariyāpannā cattāri ca sāmāññaphalāni. Ime dhammā bahiddhārammaṇā. Rūpam ṭhapetvā sabbeva kāmāvacarā kusālākusalābyākatā dhammā rūpāvacaram catuttham jhānam kusalo ca kiriyato ca, ime dhammā siyā ajjhataṇṇārammaṇā

siyā bahiddhārammaṇā siyā ajjhatabhiddhārammaṇā. Ākiñcaññāyatanam
na vattabbaṃ ajjhattārammaṇāntipi bahiddhārammaṇantipi
ajjhatabhiddhārammaṇantipi. Rūpañca nibbānañca anārammaṇā.

1438. Katame dhammā sanidassanasappaṭighā. Rūpāyatanam. Ime
dhammā sanidassanasappaṭighā.

1439. Katame dhammā anidassanasappaṭighā. Cakkhāyatanam -pa-
phoṭṭhabbāyatanam. Ime dhammā anidassanasappaṭighā.

1440. Katame dhammā anidassana-appaṭighā. Catūsu bhūmīsu kusalam
akusalam catūsu bhūmīsu vipāko tīsu bhūmīsu kiriyābyākataṃ, yañca rūpaṃ
anidassanam appaṭighaṃ dhammāyatanapariyāpannam nibbānañca. Ime
dhammā anidassana-appaṭighā.

Tikaṃ.

Duka-atthuddhāra

Hetugocchaka

1441. Katame dhammā hetū. Tayo kusalahetū tayo akusalahetū tayo
abyākatahetū, alobho kusalahetu adoso kusalahetu catūsu bhūmīsu kusalesu
upapajjanti, amoho kusalahetu kāmāvacarakusalato cattāro ñāṇavippayutte
cittuppāde ṭhapetvā catūsu bhūmīsu kusalesu upapajjati.

Lobho aṭṭhasu lobhasahagatesu cittuppādesu upapajjati, doso dvīsu
domanassasahagatesu cittuppādesu upapajjati, moho sabbākusalesu upapajjati.

Alobho vipākahetu adoso vipākahetu kāmāvacarassa vipākato ahetuke
cittuppāde ṭhapetvā catūsu bhūmīsu vipākesu upapajjanti, amoho vipākahetu
kāmāvacarassa vipākato

ahetuke cittuppāde ṭhapetvā cattāro ñāṇavippayutte cittuppāde ṭhapetvā catūsu bhūmīsu vipākesu uppajjati.

Alobho kiriyahetu adoso kiriyahetu kāmāvacarakiriyato ahetuke cittuppāde ṭhapetvā tīsu bhūmīsu kiriyesu uppajjanti, amoho kiriyahetu kāmāvacarakiriyato ahetuke cittuppāde ṭhapetvā cattāro ñāṇavippayutte cittuppāde ṭhapetvā tīsu bhūmīsu kiriyesu uppajjati. Ime dhammā hetū.

1442. Katame dhammā na hetū. Ṭhapetvā hetū catūsu bhūmīsu kusalaṃ akusalaṃ catūsu bhūmīsu vipāko tīsu bhūmīsu kiriyābyākataṃ rūpaṇca nibbānaṇca. Ime dhammā na hetū.

1443. Katame dhammā sahetukā. Vicikicchāsahagataṃ uddhaccasahagataṃ mohaṃ ṭhapetvā avasesaṃ akusalaṃ catūsu bhūmīsu kusalaṃ kāmāvacarassa vipākato ahetuke cittuppāde ṭhapetvā catūsu bhūmīsu vipāko kāmāvacarakiriyato ahetuke cittuppāde ṭhapetvā tīsu bhūmīsu kiriyābyākataṃ. Ime dhammā sahetukā.

1444. Katame dhammā ahetukā. Vicikicchāsahagato moho uddhaccasahagato moho dvepañcaviññāṇāni tisso ca manodhātuyo pañca ca ahetukamanoviññāṇadhātuyo rūpaṇca nibbānaṇca. Ime dhammā ahetukā.

1445. Katame dhammā hetusampayuttā. Vicikicchāsahagataṃ uddhaccasahagataṃ mohaṃ ṭhapetvā avasesaṃ akusalaṃ catūsu bhūmīsu kusalaṃ kāmāvacarassa vipākato ahetuke cittuppāde ṭhapetvā catūsu bhūmīsu vipāko kāmāvacarakiriyato ahetuke cittuppāde ṭhapetvā tīsu bhūmīsu kiriyābyākataṃ. Ime dhammā hetusampayuttā.

1446. Katame dhammā hetuvippayuttā. Vicikicchāsahagato moho uddhaccasahagato moho dvepañcaviññāṇāni tisso ca manodhātuyo pañca ca ahetukamanoviññāṇadhātuyo rūpaṇca nibbānaṇca. Ime dhammā hetuvippayuttā.

1447. Katame dhammā hetū ceva sahetukā ca. Yattha dve tayo hetū ekato uppajjanti. Ime dhammā hetū ceva sahetukā ca.

1448. Katame dhammā sahetukā ceva na ca hetū. Catūsu bhūmīsu kusalaṃ akusalaṃ kāmāvacarassa vipākato ahetuke cittuppāde ṭhapetvā catūsu bhūmīsu vipāko kāmāvacarakiriyato ahetuke cittuppāde ṭhapetvā tīsu bhūmīsu kiriyābyākataṃ etthuppanne hetū ṭhapetvā. Ime dhammā sahetukā ceva na ca hetū. Ahetukā dhammā na vattabbā hetū ceva sahetukā cātipi sahetukā ceva na ca hetūhipi.

1449. Katame dhammā hetū ceva hetusampayuttā ca. Yattha dve tayo hetū ekato uppajjanti. Ime dhammā hetū ceva hetusampayuttā ca.

1450. Katame dhammā hetusampayuttā ceva na ca hetū. Catūsu bhūmīsu kusalaṃ akusalaṃ kāmāvacarassa vipākato ahetuke cittuppāde ṭhapetvā catūsu bhūmīsu vipāko kāmāvacarakiriyato ahetuke cittuppāde ṭhapetvā tīsu bhūmīsu kiriyābyākataṃ etthuppanne hetū ṭhapetvā. Ime dhammā hetusampayuttā ceva na ca hetū. Hetuvippayuttā dhammā na vattabbā hetū ceva hetusampayuttā cātipi hetusampayuttā ceva na ca hetūtipi.

1451. Katame dhammā na hetū sahetukā. Catūsu bhūmīsu kusalaṃ akusalaṃ kāmāvacarassa vipākato ahetuke cittuppāde ṭhapetvā catūsu bhūmīsu vipāko kāmāvacarakiriyato ahetuke cittuppāde ṭhapetvā tīsu bhūmīsu kiriyābyākataṃ etthuppanne hetū ṭhapetvā. Ime dhammā na hetū sahetukā.

1452. Katame dhammā na hetū ahetukā. Dvepañcaviññāṇāni tisso ca manodhātuyo pañca ca ahetukamanoviññāṇadhātuyo rūpañca nibbānañca. Ime dhammā na hetū ahetukā. Hetū dhammā na vattabbā na hetū sahetukātipi na hetū ahetukātipi.

Cūlantaraduka

1453. Katame dhammā sappaccayā. Catūsu bhūmīsu kusalaṃ akusalaṃ catūsu bhūmīsu vipāko tīsu bhūmīsu kiriyābyākataṃ sabbañca rūpaṃ. Ime dhammā sappaccayā.

1454. Katame dhammā appaccayā. Nibbānaṃ. Ime dhammā appaccayā.

1455. Katame dhammā saṅkhatā. Catūsu bhūmīsu kusalaṃ akusalaṃ catūsu bhūmīsu vipāko tīsu bhūmīsu kiriyābyākataṃ sabbañca rūpaṃ. Ime dhammā saṅkhatā.

1456. Katame dhammā asaṅkhatā. Nibbānaṃ. Ime dhammā asaṅkhatā.

1457. Katame dhammā sanidassanā. Rūpāyatanaṃ. Ime dhammā sanidassanā.

1458. Katame dhammā anidassanā. Cakkhāyatanaṃ -pa-phoṭṭhabbāyatanaṃ catūsu bhūmīsu kusalaṃ akusalaṃ catūsu bhūmīsu vipāko tīsu bhūmīsu kiriyābyākataṃ, yañca rūpaṃ anidassanaṃ appaṭighaṃ dhammāyatanaṃ pariyāpannaṃ nibbānañca. Ime dhammā anidassanā.

1459. Katame dhammā sappāṭighā. Cakkhāyatanaṃ -pa-phoṭṭhabbāyatanaṃ. Ime dhammā sappāṭighā.

1460. Katame dhammā appaṭighā. Catūsu bhūmīsu kusalaṃ akusalaṃ catūsu bhūmīsu vipāko tīsu bhūmīsu kiriyābyākataṃ, yañca rūpaṃ anidassanaṃ appaṭighaṃ dhammāyatanaṃ pariyāpannaṃ nibbānañca. Ime dhammā appaṭighā.

1461. Katame dhammā rūpino. Cattāro ca mahābhūtā catunnañca mahābhūtānaṃ upādāya rūpaṃ. Ime dhammā rūpino.

1462. Katame dhammā arūpino. Catūsu bhūmīsu kusalaṃ akusalaṃ catūsu bhūmīsu vipāko tīsu bhūmīsu kiriyābyākataṃ nibbānañca. Ime dhammā arūpino.

1463. Katame dhammā lokiyā. Tīsu bhūmīsu kusalaṃ akusalaṃ tīsu bhūmīsu vipāko tīsu bhūmīsu kiriyābyākataṃ sabbañca rūpaṃ. Ime dhammā lokiyā.

1464. Katame dhammā lokuttarā. Cattāro maggā apariyāpannā cattāri ca samaññaphalāni nibbānañca. Ime dhammā lokuttarā. Sabbe¹ dhammā kenaci viññeyyā kenaci na viññeyyā.

Āsavagocchaka

1465. Katame dhammā āsavā. Cattāro āsavā kāmāsavo bhavāsavo diṭṭhāsavo avijjāsavo. Kāmāsavo aṭṭhasu lobhasahagatesu cittuppādesu uppajjati, bhavāsavo catūsu diṭṭhigatavippayuttalobhasahagatesu cittuppādesu uppajjati, diṭṭhāsavo catūsu diṭṭhigatasampayuttesu cittuppādesu uppajjati, avijjāsavo sabbākusalesu uppajjati. Ime dhammā āsavā.

1466. Katame dhammā no āsavā. Ṭhapetvā āsave avasesaṃ akusalaṃ catūsu bhūmīsu kusalaṃ catūsu bhūmīsu vipāko tīsu bhūmīsu kiriyābyākataṃ rūpañca nibbānañca. Ime dhammā no āsavā.

1467. Katame dhammā sāsavā. Tīsu bhūmīsu kusalaṃ akusalaṃ tīsu bhūmīsu vipāko tīsu bhūmīsu kiriyābyākataṃ sabbañca rūpaṃ. Ime dhammā sāsavā.

1468. Katame dhammā anāsavā. Cattāro maggā apariyāpannā cattāri ca samaññaphalāni nibbānañca. Ime dhammā anāsavā.

1469. Katame dhammā āsavasampayuttā. Dve domanassasahagatacittuppādā etthuppannaṃ mohaṃ ṭhapetvā, vicikicchāsahagataṃ uddhaccasahagataṃ mohaṃ ṭhapetvā avasesaṃ akusalaṃ. Ime dhammā āsavasampayuttā.

1. Sabbeva (Syā)

1470. Katame dhammā āsavavippayuttā. Dvīsu domanassasahagatesu cittuppādesu uppanno moho vicikicchāsahagato moho uddhaccasahagato moho catūsu bhūmīsu kusalaṃ catūsu bhūmīsu vipāko tīsu bhūmīsu kiriyābyākataṃ rūpañca nibbānañca. Ime dhammā āsavavippayuttā.

1471. Katame dhammā āsavo ceva sāsavā ca. Teva āsavā āsavā ceva sāsavā ca.

1472. Katame dhammā sāsavā ceva no ca āsavā. Ṭhapetvā āsave avasesaṃ akusalaṃ tīsu bhūmīsu kusalaṃ tīsu bhūmīsu vipāko tīsu bhūmīsu kiriyābyākataṃ sabbañca rūpaṃ. Ime dhammā sāsavā ceva no ca āsavā. Anāsavā dhammā na vattabbā āsavā ceva sāsavā cātipi sāsavā ceva no ca āsavātipi.

1473. Katame dhammā āsavā ceva āsavasampayuttā ca. Yattha dve tayo āsavā ekato uppajjanti. Ime dhammā āsavā ceva āsavasampayuttā ca.

1474. Katame dhammā āsavasampayuttā ceva no ca āsavā. Ṭhapetvā āsave avasesaṃ akusalaṃ. Ime dhammā āsavasampayuttā ceva no ca āsavā. Āsavavippayuttā dhammā na vattabbā āsavā ceva āsavasampayuttā cātipi āsavasampayuttā ceva no ca āsavātipi.

1475. Katame dhammā āsavavippayuttā sāsavā. Dvīsu domanassasahagatesu cittuppādesu uppannā moho vicikicchāsahagato moho uddhaccasahagato moho tīsu bhūmīsu kusalaṃ tīsu bhūmīsu vipāko tīsu bhūmīsu kiriyābyākataṃ sabbañca rūpaṃ. Ime dhammā āsavavippayuttā sāsavā.

1476. Katame dhammā āsavavippayuttā anāsavā. Cattāro maggā apariyāpannā cattāri ca sāmāññaphalāni nibbānañca. Ime dhammā āsavavippayuttā anāsavā. Āsavasampayuttā dhammā na vattabbā āsavavippayuttā sāsavātipi āsavavippayuttā anāsavātipi.

Saññojanagocchaka

1477. Katame dhammā saññojanā. Dasa saññojanāni kāmārāgasaññojanam paṭighasaññojanam mānasaññojanam diṭṭhisaññojanam vicikicchasaññojanam sīlabbataparāmāsasaññojanam bhavarāgasaññojanam issāsasaññojanam macchariyasaññojanam avijjāsasaññojanam. Kāmārāgasaññojanam aṭṭhasu lobhasahagatesu cittuppādesu uppajjati, paṭighasaññojanam dvīsu domanassasahagatesu cittuppādesu uppajjati, mānasaññojanam catūsu diṭṭhigatavippayuttalobhasahagatesu cittuppādesu uppajjati, diṭṭhisaññojanam catūsu diṭṭhigatasampayuttesu cittuppādesu uppajjati, vicikicchasaññojanam vicikicchāsahagatesu cittuppādesu uppajjati, sīlabbataparāmāsasaññojanam catūsu diṭṭhigatasampayuttesu cittuppādesu uppajjati, bhavarāgasaññojanam catūsu diṭṭhigatavippayuttalobhasahagatesu cittuppādesu uppajjati, issāsasaññojanā ca macchariyasaññojanā dvīsu domanassasahagatesu cittuppādesu uppajjanti, avijjāsasaññojanam sabbākusalesu uppajjati. Ime dhammā saññojanā.

1478. Katame dhammā no saññojanā. Ṭhapetvā saññojane avasesaṃ akusalaṃ catūsu bhūmīsu kusalaṃ catūsu bhūmīsu vipāko tīsu bhūmīsu kiriyābyākataṃ rūpaṇa nibbānaṇa. Ime dhammā no saññojanā.

1479. Katame dhammā saññojaniyā. Tīsu bhūmīsu kusalaṃ akusalaṃ tīsu bhūmīsu vipāko tīsu bhūmīsu kiriyābyākataṃ sabbaṇa rūpaṃ. Ime dhammā saññojaniyā.

1480. Katame dhammā asaññojaniyā. Cattāro maggā apariyāpannā cattāri ca sāmāññaphalāni nibbānaṇa. Ime dhammā asaññojaniyā.

1481. Katame dhammā saññojanasampayuttā. Uddhaccasahagataṃ mohaṃ ṭhapetvā avasesaṃ akusalaṃ. Ime dhammā saññojanasampayuttā.

1482. Katame dhammā saññojanavippayuttā. Uddhaccasahagato moho catūsu bhūmīsu kusalaṃ catūsu bhūmīsu vipāko tīsu bhūmīsu kiriyābyākataṃ rūpaṇa nibbānaṇa. Ime dhammā saññojanavippayuttā.

1483. Katame dhammā saññojanā ceva saññojaniyā ca. Tāneva saññojanāni saññojanā ceva saññojaniyā ca.

1484. Katame dhammā saññojaniyā ceva no ca saññojanā. Thapetvā saññojane avasesaṃ akusalaṃ tīsu bhūmīsu kusalaṃ tīsu bhūmīsu vipāko tīsu bhūmīsu kiriyābyākataṃ sabbañca rūpaṃ. Ime dhammā saññojaniyā ceva no ca saññojanā. Asaññojaniyā dhammā na vattabbā saññojanā ceva saññojaniyā cātipi saññojaniyā ceva no ca saññojanātipi.

1485. Katame dhammā saññojanā ceva saññojanasampayuttā ca. Yattha dve tīpi saññojanāni ekato uppajjanti. Ime dhammā saññojanā ceva saññojanasampayuttā ca.

1486. Katame dhammā saññojanasampayuttā ceva no ca saññojanā. Thapetvā saññojane avasesaṃ akusalaṃ. Ime dhammā saññojanasampayuttā ceva no ca saññojanā. Saññojanavippayuttā dhammā na vattabbā saññojanā ceva saññojanasampayuttā cātipi saññojanasampayuttā ceva no ca saññojanātipi.

1487. Katame dhammā saññojanavippayuttā saññojaniyā. Uddhaccasahagato moho tīsu bhūmīsu kusalaṃ tīsu bhūmīsu vipāko tīsu bhūmīsu kiriyābyākataṃ sabbañca rūpaṃ. Ime dhammā saññojanavippayuttā saññojaniyā.

1488. Katame dhammā saññojanavippayuttā asaññojaniyā. Cattāro maggā aparīyāpannā cattāri ca sāmāññaphalāni nibbānañca. Ime dhammā saññojanavippayuttā asaññojaniyā. Saññojanasampayuttā dhammā na vattabbā saññojanavippayuttā saññojaniyātipi saññojanavippayuttā asaññojaniyātipi.

Ganthagocchaka

1489. Katame dhammā ganthā. Cattāro ganthā abhijjhākāyagantho byāpādo kāyagantho silabbataparāmāso kāyagantho idaṃsaccābhiniveso kāyagantho. Abhijjhākāyagantho aṭṭhasu

lobhasahagatesu cittuppādesu uppajjati, byāpādo kāyagantho dvīsu domanassasahagatesu cittuppādesu uppajjati, sīlabbataparāmāso kāyagantho ca idaṃsaccābhīniveso kāyagantho ca catūsu diṭṭhigatasampayuttasu cittuppādesu uppajjanti. Ime dhammā ganthā.

1490. Katame dhammā no ganthā. Ṭhapetvā ganthe avasesaṃ akusalaṃ catūsu bhūmīsu kusalaṃ catūsu bhūmīsu vipāko tīsu bhūmīsu kiriyābyākataṃ rūpaṇca nibbānaṇca. Ime dhammā no ganthā.

1491. Katame dhammā ganthaniyā. Tīsu bhūmīsu kusalaṃ akusalaṃ tīsu bhūmīsu vipāko tīsu bhūmīsu kiriyābyākataṃ sabbaṇca rūpaṃ. Ime dhammā ganthaniyā.

1492. Katame dhammā aganthaniyā. Cattāro maggā apariyāpannā cattāri ca sāmāññaphalāni nibbānaṇca. Ime dhammā aganthaniyā.

1493. Katame dhammā ganthasampayuttā. Cattāro diṭṭhigatasampayuttacittuppādā cattāro diṭṭhigatavippayuttalobhasahagatacittuppādā etthuppannaṃ lobhaṃ ṭhapetvā, dve domanassasahagatacittuppādā etthuppannaṃ paṭighaṃ ṭhapetvā. Ime dhammā ganthasampayuttā.

1494. Katame dhammā ganthavippayuttā. Catūsu diṭṭhigatavippayuttalobhasahagatesu cittuppādesu uppanno lobho dvīsu domanassasahagatesu cittuppādesu uppannaṃ paṭighaṃ vicikicchāsahagato cittuppādo uddhaccasahagato cittuppādo catūsu bhūmīsu kusalaṃ catūsu bhūmīsu vipāko tīsu bhūmīsu kiriyābyākataṃ rūpaṇca nibbānaṇca. Ime dhammā ganthavippayuttā.

1495. Katame dhammā ganthā ceva ganthaniyā ca. Teva ganthā ganthā ceva ganthaniyā ca.

1496. Katame dhammā ganthaniyā ceva no ca ganthā. Ṭhapetvā ganthe avasesaṃ akusalaṃ tīsu bhūmīsu kusalaṃ tīsu bhūmīsu vipāko tīsu bhūmīsu kiriyābyākataṃ sabbaṇca rūpaṃ. Ime dhammā ganthaniyā ceva no ca ganthā. Aganthaniyā dhammā na vattabbā ganthā ceva ganthaniyā cātipi ganthaniyā ceva no ca ganthātipi.

1497. Katame dhammā ganthā ceva ganthasampayuttā ca. Yattha diṭṭhi ca lobho ca ekato uppajjanti. Ime dhammā ganthā ceva ganthasampayuttā ca.

1498. Katame dhammā ganthasampayuttā ceva no ca ganthā. Aṭṭha lobhasahagatacittuppādā dve domanassasahagatacittuppādā etthuppanne ganthe ṭhapetvā. Ime dhammā ganthasampayuttā ceva no ca ganthā. Ganthavippayuttā dhammā na vattabbā ganthā ceva ganthasampayuttā cātipi ganthasampayuttā ceva no ca ganthātipi.

1499. Katame dhammā ganthavippayuttā ganthaniyā. Catūsu diṭṭhigatavippayuttalobhasahagatesu cittuppādesu uppanno lobho dvīsu domanassasahagatesu cittuppādesu uppannaṃ paṭighaṃ vicikicchāsahagato cittuppādo uddhaccasahagato cittuppādo tīsu bhūmīsu kusalaṃ tīsu bhūmīsu vipāko tīsu bhūmīsu kiriyābyākataṃ sabbañca rūpaṃ. Ime dhammā ganthavippayuttā ganthaniyā.

1500. Katame dhammā ganthavippayuttā aganthaniyā. Cattāro maggā apariyāpannā cattāri ca sāmāññaphalāni nibbānañca. Ime dhammā ganthavippayuttā aganthaniyā. Ganthasampayuttā dhammā na vattabbā ganthavippayuttā ganthaniyātipi ganthavippayuttā aganthaniyātipi.

Oghagocchaka

1501. Katame dhammā oghā -pa-.

Yogagocchaka

1502. Katame dhammā yogā -pa-.

Nīvaraṇagocchaka

1503. Katame dhammā nīvaraṇā. Cha nīvaraṇā kāmacchandanaīvaraṇaṃ byāpādanaīvaraṇaṃ thinamiddhanaīvaraṇaṃ uddhaccakukkuccanaīvaraṇaṃ vicikicchānīvaraṇaṃ

avijjānīvaraṇaṃ. Kāmacchandanaīvaraṇaṃ aṭṭhasu lobhasahagatesu cittuppādesu uppajjati, byāpādanaīvaraṇaṃ dvīsu domanassasahagatesu cittuppādesu uppajjati, thinamiddhanaīvaraṇaṃ sasaṅkhārikesu akusalesu uppajjati, uddhaccanaīvaraṇaṃ uddhaccasahagatesu cittuppādesu uppajjati, kukkuccanaīvaraṇaṃ dvīsu domanassasahagatesu cittuppādesu uppajjati, vicikicchānīvaraṇaṃ vicikicchāsahagatesu cittuppādesu uppajjati, avijjānīvaraṇaṃ sabbākusalesu uppajjati. Ime dhammā nīvaraṇā.

1504. Katame dhammā no nīvaraṇā. Ṭhapetvā nīvaraṇe avasesaṃ akusalaṃ catūsu bhūmīsu kusalaṃ catūsu bhūmīsu vipāko tīsu bhūmīsu kiriyābyākataṃ rūpaṇca nibbānaṇca. Ime dhammā no nīvaraṇā.

1505. Katame dhammā nīvaraṇīyā. Tīsu bhūmīsu kusalaṃ akusalaṃ tīsu bhūmīsu vipāko tīsu bhūmīsu kiriyābyākataṃ sabbaṇca rūpaṃ. Ime dhammā nīvaraṇīyā.

1506. Katame dhammā anīvaraṇīyā. Cattāro maggā apariyāpannā cattāri ca sāmāññaphalāni nibbānaṇca. Ime dhammā anīvaraṇīyā.

1507. Katame dhammā nīvaraṇasampayuttā. Dvādasa akusalacittuppādā. Ime dhammā nīvaraṇasampayuttā.

1508. Katame dhammā nīvaraṇavippayuttā. Catūsu bhūmīsu kusalaṃ catūsu bhūmīsu vipāko tīsu bhūmīsu kiriyābyākataṃ rūpaṇca nibbānaṇca. Ime dhammā nīvaraṇavippayuttā.

1509. Katame dhammā nīvaraṇā ceva nīvaraṇīyā ca. Tāneva nīvaraṇāni nīvaraṇā ceva nīvaraṇīyā ca.

1510. Katame dhammā nīvaraṇīyā ceva no ca nīvaraṇā. Ṭhapetvā nīvaraṇe avasesaṃ akusalaṃ tīsu bhūmīsu kusalaṃ tīsu bhūmīsu vipāko tīsu bhūmīsu kiriyābyākataṃ sabbaṇca rūpaṃ. Ime dhammā nīvaraṇīyā ceva no ca nīvaraṇā. Anīvaraṇīyā dhammā na vattabbā nīvaraṇā ceva nīvaraṇīyā cātipi nīvaraṇīyā ceva no ca nīvaraṇātipi.

1511. Katame dhammā nīvaraṇā ceva nīvaraṇasampayuttā ca. Yattha dve tīṇi nīvaraṇāni ekato uppajjanti. Ime dhammā nīvaraṇā ceva nīvaraṇasampayuttā ca.

1512. Katame dhammā nīvaraṇasampayuttā ceva no ca nīvaraṇā. Thapetvā nīvaraṇe avasesaṃ akusalaṃ. Ime dhammā nīvaraṇasampayuttā ceva no ca nīvaraṇā. Nīvaraṇavippayuttā dhammā na vattabbā nīvaraṇā ceva nīvaraṇasampayuttā cātipi nīvaraṇasampayuttā ceva no ca nīvaraṇātipi.

1513. Katame dhammā nīvaraṇavippayuttā nīvaraṇiyā. Tīsu bhūmīsu kusalaṃ tīsu bhūmīsu vipāko tīsu bhūmīsu kiriyābyākataṃ sabbañca rūpaṃ. Ime dhammā nīvaraṇavippayuttā nīvaraṇiyā.

1514. Katame dhammā nīvaraṇavippayuttā anīvaraṇiyā. Cattāro maggā apariyāpannā cattāri ca sāmaññaphalāni nibbānañca. Ime dhammā nīvaraṇavippayuttā anīvaraṇiyā. Nīvaraṇasampayuttā dhammā na vattabbā nīvaraṇavippayuttā nīvaraṇiyātipi nīvaraṇavippayuttā anīvaraṇiyātipi.

Parāmāsagocchaka

1515. Katame dhammā parāmāsā. Diṭṭhiparāmāso catūsu diṭṭhigatasampayuttesu cittuppādesu uppajjati. Ime dhammā parāmāsā.

1516. Katame dhammā no parāmāsā. Thapetvā parāmāsaṃ avasesaṃ akusalaṃ catūsu bhūmīsu kusalaṃ catūsu bhūmīsu vipāko tīsu bhūmīsu kiriyābyākataṃ rūpañca nibbānañca. Ime dhammā no parāmāsā.

1517. Katame dhammā parāmaṭṭhā. Tīsu bhūmīsu kusalaṃ akusalaṃ tīsu bhūmīsu vipāko tīsu bhūmīsu kiriyābyākataṃ sabbañca rūpaṃ. Ime dhammā parāmaṭṭhā.

1518. Katame dhammā aparāmaṭṭhā. Cattāro maggā apariyāpannā cattāri ca sāmaññaphalāni nibbānañca. Ime dhammā aparāmaṭṭhā.

1519. Katame dhammā parāmāsasampayuttā. Cattāro diṭṭhigatasampayuttacittuppādā etthuppannaṃ parāmāsaṃ ṭhapetvā. Ime dhammā parāmāsasampayuttā.

1520. Katame dhammā parāmāsavippayuttā. Cattāro diṭṭhigatavippayuttalobhasahagatacittuppādā dve domanassasahagatacittuppādā vicikicchāsahagato cittuppādo uddhaccasahagato cittuppādo catūsu bhūmīsu kusalaṃ catūsu bhūmīsu vipāko tīsu bhūmīsu kiriyābyākataṃ rūpañca nibbānañca. Ime dhammā parāmāsavippayuttā. Parāmāso na vattabbo parāmāsasampayuttotipi parāmāsavippayuttotipi.

1521. Katame dhammā parāmāsā ceva parāmaṭṭhā ca. So eva parāmāso parāmāso ceva parāmaṭṭho ca.

1522. Katame dhammā parāmaṭṭhā ceva no ca parāmāsā. Ṭhapetvā parāmāsaṃ avasesaṃ akusalaṃ tīsu bhūmīsu kusalaṃ tīsu bhūmīsu vipāko tīsu bhūmīsu kiriyābyākataṃ sabbañca rūpaṃ. Ime dhammā parāmaṭṭhā ceva no ca parāmāsā. Aparāmaṭṭhā dhammā na vattabbā parāmāsā ceva parāmaṭṭhā cātīpi parāmaṭṭhā ceva no ca parāmāsātīpi.

1523. Katame dhammā parāmasavippayuttā parāmaṭṭhā. Cattāro diṭṭhigatavippayuttalobhasahagatacittuppādā dve domanassasahagatacittuppādā vicikicchāsahagato cittuppādo uddhaccasahagato cittuppādo tīsu bhūmīsu kusalaṃ tīsu bhūmīsu vipāko tīsu bhūmīsu kiriyābyākataṃ sabbañca rūpaṃ. Ime dhammā parāmāsavippayuttā parāmaṭṭhā.

1524. Katame dhammā parāmāsavippayuttā aparāmaṭṭhā. Cattāro maggā apariyāpannā cattāri ca sāmaññaphalāni nibbānañca. Ime dhammā parāmāsavippayuttā aparāmaṭṭhā. Parāmāsā ca parāmāsasampayuttā ca dhammā na vattabbā parāmāsavippayuttā parāmaṭṭhātīpi parāmāsavippayuttā aparāmaṭṭhātīpi.

Mahantaraduka

1525. Katame dhammā sārammaṇā. Catūsu bhūmīsu kusalaṃ akusalaṃ catūsu bhūmīsu vipāko tīsu bhūmīsu kiriyābyākataṃ. Ime dhammā sārammaṇā.

1526. Katame dhammā anārammaṇā. Rūpaṇca nibbānaṇca. Ime dhammā anārammaṇā.

1527. Katame dhammā cittā. Cakkhaviññāṇaṃ sotaviññāṇaṃ ghānaviññāṇaṃ jivhāviññāṇaṃ kāyaviññāṇaṃ manodhātu manoviññāṇadhātu. Ime dhammā cittā.

1528. Katame dhammā no cittā. Vedanākkhandho saññākkhandho saṅkhārakkhandho rūpaṇca nibbānaṇca. Ime dhammā no cittā.

1529. Katame dhammā cetasikā. Vedanākkhandho saññākkhandho. Saṅkhārakkhandho. Ime dhammā cetasikā.

1530. Katame dhammā acetasikā. Cittaṇca rūpaṇca nibbānaṇca. Ime dhammā acetasikā.

1531. Katame dhammā cittasampayuttā. Vedanākkhandho saññākkhandho saṅkhārakkhandho. Ime dhammā cittasampayuttā.

1532. Katame dhammā cittavippayuttā. Rūpaṇca nibbānaṇca. Ime dhammā cittavippayuttā. Cittaṃ na vattabbaṃ cittaena sampayuttantipi cittaena vippayuttantipi.

1533. Katame dhammā cittasaṃsaṭṭhā. Vedanākkhandho saññākkhandho saṅkhārakkhandho. Ime dhammā cittasaṃsaṭṭhā.

1534. Katame dhammā cittavisaṃsaṭṭhā. Rūpaṇca nibbānaṇca. Ime dhammā cittavisaṃsaṭṭhā. Cittaṃ na vattabbaṃ cittaena saṃsaṭṭhantipi cittaena visaṃsaṭṭhantipi.

1535. Katame dhammā cittasamuṭṭhānā. Vedanākkhandho saññākkhandho saṅkhārakkhandho kāyaviññatti vacīviññatti, yaṃ vā panaññampi atthi rūpaṃ cittajaṃ

cittahetukaṃ cittasamuṭṭhānaṃ rūpāyatanam saddāyatanam gandhāyatanam
rasāyatanam phoṭṭhabbāyatanam ākāśadhātu āpodhātu rūpassa lahutā
rūpassa mudutā rūpassa kammaññatā rūpassa upacayo rūpassa santati
kabalīkāro āhāro. Ime dhammā cittasamuṭṭhānā.

1536. Katame dhammā no cittasamuṭṭhānā. Cittañca avasesaṇca rūpaṃ
nibbānaṇca. Ime dhammā no cittasamuṭṭhānā.

1537. Katame dhammā cittasahabhuno. Vedanākkhandho
saññākkhandho saṅkhārakkhandho kāyaviññatti vacīviññatti. Ime dhammā
cittasahabhuno.

1538. Katame dhammā no cittasahabhuno. Cittañca avasesaṇca rūpaṃ
nibbānaṇca. Ime dhammā no cittasahabhuno.

1539. Katame dhammā cittānuparivattino. Vedanākkhandho
saññākkhandho saṅkhārakkhandho kāyaviññatti vacīviññatti. Ime dhammā
cittānuparivattino.

1540. Katame dhammā no cittānuparivattino. Cittañca avasesaṇca
rūpaṃ nibbānaṇca. Ime dhammā no cittānuparivattino.

1541. Katame dhammā cittaśamsaṭṭhasamuṭṭhānā. Vedanākkhandho
saññākkhandho saṅkhārakkhandho. Ime dhammā cittaśamsaṭṭhasamuṭṭhānā.

1542. Katame dhammā no cittaśamsaṭṭhasamuṭṭhānā. Cittañca rūpaṇca
nibbānaṇca. Ime dhammā no cittaśamsaṭṭhasamuṭṭhānā.

1543. Katame dhammā cittaśamsaṭṭhasamuṭṭhānasahabhuno.
Vedanākkhandho saññākkhandho saṅkhārakkhandho. Ime dhammā
cittaśamsaṭṭhasamuṭṭhānasahabhuno.

1544. Katame dhammā no cittaśamsaṭṭhasamuṭṭhānasahabhuno.
Cittañca rūpaṇca nibbānaṇca. Ime dhammā no
cittaśamsaṭṭhasamuṭṭhānasahabhuno.

1545. Katame dhammā cittaśamsaṭṭhasamuṭṭhānānuparivattino.
Vedanākkhandho saññākkhandho saṅkhārakkhandho. Ime dhammā
cittaśamsaṭṭhasamuṭṭhānānuparivattino.

1546. Katame dhammā no cittasaṃsaṭṭhasamuṭṭhānānuparivattino. Cittaṇca rūpaṇca nibbānaṇca. Ime dhammā no cittasaṃsaṭṭhasamuṭṭhānānuparivattino.

1547. Katame dhammā ajjhakkā. Cakkhāyatanaṃ -pa- manāyatanaṃ. Ime dhammā ajjhakkā.

1548. Katame dhammā bāhirā. Rūpāyatanaṃ -pa- dhammāyatanaṃ. Ime dhammā bāhirā.

1549. Katame dhammā upādā. Cakkhāyatanaṃ -pa- kabalīkāro āhāro. Ime dhammā upādā.

1550. Katame dhammā no upādā. Catūsu bhūmīsu kusalaṃ akusalaṃ catūsu bhūmīsu vipāko tīsu bhūmīsu kiriyābyākataṃ cattāro ca mahābhūtā nibbānaṇca. Ime dhammā no upādā.

1551. Katame dhammā upādiṇṇā. Tīsu bhūmīsu vipāko, yaṇca rūpaṃ kammaṣa katattā. Ime dhammā upādiṇṇā.

1552. Katame dhammā anupādiṇṇā. Tīsu bhūmīsu kusalaṃ akusalaṃ tīsu bhūmīsu kiriyābyākataṃ, yaṇca rūpaṃ na kammaṣa katattā cattāro maggā aparīyāpannā cattāri ca sāmāññaphalāni nibbānaṇca. Ime dhammā anupādiṇṇā.

Upādānagocchaka

1553. Katame dhammā upādānā. Cattāri upādānāni kāmupādānaṃ diṭṭhupādānaṃ sīlabbatupādānaṃ attavādupādānaṃ. Kāmupādānaṃ aṭṭhasu lobhasahagatesu cittuppādesu upapajjati, diṭṭhupādānaṇca sīlabbatupādānaṇca attavādupādānaṇca catūsu diṭṭhigatasampayuttesu cittuppādesu upapajjanti. Ime dhammā upādānā.

1554. Katame dhammā no upādānā. Thapetvā upādāne avasesaṃ akusalaṃ catūsu bhūmīsu kusalaṃ catūsu bhūmīsu vipāko tīsu bhūmīsu kiriyābyākataṃ rūpaṇca nibbānaṇca. Ime dhammā no upādānā.

1555. Katame dhammā upādāṇiyā. Tīsu bhūmīsu kusalaṃ akusalaṃ tīsu bhūmīsu vipāko tīsu bhūmīsu kiriyābyākataṃ sabbañca rūpaṃ. Ime dhammā upādāṇiyā.

1556. Katame dhammā anupādāṇiyā. Cattāro maggā aparīyāpannā cattāri ca sāmāññaphalāni nibbānañca. Ime dhammā anupādāṇiyā.

1557. Katame dhammā upādāṇasampayuttā. Cattāro diṭṭhigatasampayuttalobhasahagatacittuppādā cattāro diṭṭhigatavippayuttalobhasahagatacittuppādā etthuppannaṃ lobhaṃ ṭhapetvā. Ime dhammā upādāṇasampayuttā.

1558. Katame dhammā upādāṇavippayuttā. Catūsu diṭṭhigatavippayuttalobhasahagatesu cittuppādesu uppanno lobho dve domanassasahagatacittuppādā vicikicchāsahagato cittuppādo uddhaccasahagato cittuppādo catūsu bhūmīsu kusalaṃ catūsu bhūmīsu vipāko tīsu bhūmīsu kiriyābyākataṃ rūpañca nibbānañca. Ime dhammā upādāṇavippayuttā.

1559. Katame dhammā upādāṇā ceva upādāṇiyā ca. Tāneva upādāṇāni upādāṇā ceva upādāṇiyā ca.

1560. Katame dhammā upādāṇiyā ceva no ca upādāṇā. Ṭhapetvā upādāṇe avasesaṃ akusalaṃ tīsu bhūmīsu kusalaṃ tīsu bhūmīsu vipāko tīsu bhūmīsu kiriyābyākataṃ sabbañca rūpaṃ. Ime dhammā upādāṇiyā ceva no ca upādāṇā. Anupādāṇiyā dhammā na vattabbā upādāṇā ceva upādāṇiyā cātipi upādāṇiyā ceva no ca upādāṇātīpi.

1561. Katame dhammā upādāṇā ceva upādāṇasampayuttā ca. Yattha diṭṭhi ca lobho ca ekato uppajjanti. Ime dhammā upādāṇā ceva upādāṇasampayuttā ca.

1562. Katame dhammā upādāṇasampayuttā ceva no ca upādāṇā. Aṭṭhalobhasahagatacittuppādā etthuppanne upādāṇe ṭhapetvā. Ime dhammā upādāṇasampayuttā ceva no ca upādāṇā. Upādāṇavippayuttā dhammā na vattabbā upādāṇā ceva upādāṇasampayuttā cātipi upādāṇasampayuttā ceva no ca upādāṇātīpi.

1563. Katame dhammā upādānavippayuttā upādāniyā. Catūsu diṭṭhigatavippayuttalobhasahagatesu cittuppādesu uppanno lobho dve domanassasahagatacittuppādā vicikicchāsahagato cittuppādo uddhaccasahagato cittuppādo tīsu bhūmīsu kusalaṃ tīsu bhūmīsu vipāko tīsu bhūmīsu kiriyābyākataṃ sabbañca rūpaṃ. Ime dhammā upādānavippayuttā upādāniyā.

1564. Katame dhammā upādānavippayuttā anupādāniyā. Cattāro maggā apariyāpannā cattāri ca sāmaññaphalāni nibbānañca. Ime dhammā upādānavippayuttā anupādāniyā. Upādānasampayuttā dhammā na vattabbā upādānavippayuttā upādāniyātipi upādānavippayuttā anupādāniyātipi.

Kilesagocchaka

1565. Katame dhammā kilesā. Dasa kilesavatthūni lobho doso moho māno diṭṭhi vicikicchā thināṃ uddhaccaṃ ahirikaṃ anottappaṃ. Lobho aṭṭhasu lobhasahagatesu cittuppādesu uppajjati, doso dvīsu domanassasahagatesu cittuppādesu uppajjati, moho sabbākusalesu uppajjati, māno catūsu diṭṭhigatavippayuttalobhasahagatesu cittuppādesu uppajjati, diṭṭhi catūsu diṭṭhigatasampayuttesu cittuppādesu uppajjati, vicikicchā vicikicchāsahagatesu cittuppādesu uppajjati, thināṃ sasaṅkhārikesu akusalesu uppajjati, uddhaccañca ahirikañca anottappañca sabbākusalesu uppajjanti. Ime dhammā kilesā.

1566. Katame dhammā no kilesā. Ṭhapetvā kilese avasesaṃ akusalaṃ catūsu bhūmīsu kusalaṃ catūsu bhūmīsu vipāko tīsu bhūmīsu kiriyābyākataṃ rūpañca nibbānañca. Ime dhammā no kilesā.

1567. Katame dhammā saṃkilesikā. Tīsu bhūmīsu kusalaṃ akusalaṃ tīsu bhūmīsu vipāko tīsu bhūmīsu kiriyābyākataṃ sabbañca rūpaṃ. Ime dhammā saṃkilesikā.

1568. Katame dhammā asaṃkilesikā. Cattāro maggā apariyāpannā cattāri ca sāmaññaphalāni nibbānañca. Ime dhammā asaṃkilesikā.

1569. Katame dhammā saṁkiliṭṭhā. Dvādasa akusalacittuppādā. Ime dhammā saṁkiliṭṭhā.

1570. Katame dhammā asaṁkiliṭṭhā. Catūsu bhūmīsu kusalaṁ catūsu bhūmīsu vipāko tīsu bhūmīsu kiriyābyākataṁ rūpaṇca nibbānaṇca. Ime dhammā asaṁkiliṭṭhā.

1571. Katame dhammā kilesasampayuttā. Dvādasa akusalacittuppādā. Ime dhammā kilesasampayuttā.

1572. Katame dhammā kilesavippayuttā. Catūsu bhūmīsu kusalaṁ catūsu bhūmīsu vipāko tīsu bhūmīsu kiriyābyākataṁ rūpaṇca nibbānaṇca. Ime dhammā kilesavippayuttā.

1573. Katame dhammā kilesā ceva saṁkilesikā ca. Teva kilesā kilesā ceva saṁkilesikā ca.

1574. Katame dhammā saṁkilesikā ceva no ca kilesā. Ṭhapetvā kilese avasesaṁ akusalaṁ tīsu bhūmīsu kusalaṁ tīsu bhūmīsu vipāko tīsu bhūmīsu kiriyābyākataṁ sabbaṇca rūpaṇ. Ime dhammā saṁkilesikā ceva no ca kilesā. Asaṁkilesikā dhammā na vattabbā kilesā ceva saṁkilesikā cātipi saṁkilesikā ceva no ca kilesātipi.

1575. Katame dhammā kilesā ceva saṁkiliṭṭhā ca. Teva kilesā kilesā ceva saṁkiliṭṭhā ca.

1576. Katame dhammā saṁkiliṭṭhā ceva no ca kilesā. Ṭhapetvā kilese avasesaṁ akusalaṁ. Ime dhammā saṁkiliṭṭhā ceva no ca kilesā. Asaṁkiliṭṭhā dhammā na vattabbā kilesā ceva saṁkiliṭṭhā cātipi saṁkiliṭṭhā ceva no ca kilesātipi.

1577. Katame dhammā kilesā ceva kilesasampayuttā ca. Yattha dve tayo kilesā ekato uppajjanti. Ime dhammā kilesā ceva kilesasampayuttā ca.

1578. Katame dhammā kilesasampayuttā ceva no ca kilesā. Ṭhapetvā kilese avasesaṃ akusalaṃ. Ime dhammā kilesasampayuttā ceva no ca kilesā. Kilesavippayuttā dhammā na vattabbā kilesā ceva kilesasampayuttā cātipi kilesasampayuttā ceva no ca kilesātipi.

1579. Katame dhammā kilesavippayuttā saṃkilesikā. Tīsu bhūmīsu kusalaṃ tīsu bhūmīsu vipāko tīsu bhūmīsu kiriyābyākataṃ sabbaṃca rūpaṃ. Ime dhammā kilesavippayuttā saṃkilesikā.

1580. Katame dhammā kilesavippayuttā asaṃkilesikā. Cattāro maggā apariyāpannā cattāri ca sāmāññaphalāni nibbānaṃca. Ime dhammā kilesavippayuttā asaṃkilesikā. Kilesasampayuttā dhammā na vattabbā kilesavippayuttā saṃkilesikātipi kilesavippayuttā asaṃkilesikātipi.

Piṭṭhiduka

1581. Katame dhammā dassanena pahātabbā. Cattāro diṭṭhigatasampayuttacittuppādā vicikicchāsahagato cittuppādo. Ime dhammā dassanena pahātabbā. Cattāro diṭṭhigatavippayuttalobhasahagatacittuppādā dve domanassasahagatacittuppādā. Ime dhammā siyā dassanena pahātabbā, siyā na dassanena pahātabbā.

1582. Katame dhammā na dassanena pahātabbā. Uddhaccasahagato cittuppādo catūsu bhūmīsu kusalaṃ catūsu bhūmīsu vipāko tīsu bhūmīsu kiriyābyākataṃ rūpaṃca nibbānaṃca. Ime dhammā na dassanena pahātabbā.

1583. Katame dhammā bhāvanāya pahātabbā. Uddhaccasahagato cittuppādo. Ime dhammā bhāvanāya pahātabbā. Cattāro diṭṭhigatavippayuttalobhasahagatacittuppādā dve domanassasahagatacittuppādā. Ime dhammā siyā bhāvanāya pahātabbā, siyā na bhāvanāya pahātabbā.

1584. Katame dhammā na bhāvanāya pahātabbā. Cattāro diṭṭhigatasampayuttacittuppādā vicikicchāsahagato cittuppādo catūsu bhūmīsu kusalaṃ catūsu bhūmīsu vipāko tīsu bhūmīsu kiriyābyākataṃ rūpañca nibbānañca. Ime dhammā na bhāvanāya pahātabbā.

1585. Katame dhammā dassanena pahātabbahetukā. Cattāro diṭṭhigatasampayuttacittuppādā vicikicchāsahagato cittuppādo etthuppannaṃ mohaṃ ṭhapetvā. Ime dhammā dassanena pahātabbahetukā. Cattāro diṭṭhigatavippayuttalobhasahagatacittuppādā dve domanassasahagatacittuppādā. Ime dhammā siyā dassanena pahātabbahetukā, siyā na dassanena pahātabbahetukā.

1586. Katame dhammā na dassanena pahātabbahetukā. Vicikicchāsahagato moho uddhaccasahagato cittuppādo catūsu bhūmīsu kusalaṃ catūsu bhūmīsu vipāko tīsu bhūmīsu kiriyābyākataṃ rūpañca nibbānañca. Ime dhammā na dassanena pahātabbahetukā.

1587. Katame dhammā bhāvanāya pahātabbahetukā. Uddhaccasahagato cittuppādo etthuppannaṃ mohaṃ ṭhapetvā. Ime dhammā bhāvanāya pahātabbahetukā. Cattāro diṭṭhigatavippayuttalobhasahagatacittuppādā dve domanassasahagatacittuppādā. Ime dhammā siyā bhāvanāya pahātabbahetukā, siyā na bhāvanāya pahātabbahetukā.

1588. Katame dhammā na bhāvanāya pahātabbahetukā. Cattāro diṭṭhigatasampayuttacittuppādā vicikicchāsahagato cittuppādo uddhaccasahagato moho catūsu bhūmīsu kusalaṃ catūsu bhūmīsu vipāko tīsu bhūmīsu kiriyābyākataṃ rūpañca nibbānañca. Ime dhammā na bhāvanāya pahātabbahetukā.

1589. Katame dhammā savitakkā. Kāmāvacarakusalaṃ akusalaṃ kāmāvacarakusalassa vipākato ekādasa cittuppādā akusalassa vipākato dve kiriyato ekādasa rūpāvacaraṃ paṭhamaṃ jhānaṃ kusalo ca vipākato ca kiriyato ca lokuttaraṃ paṭhamaṃ jhānaṃ kusalo ca vipākato ca etthuppannaṃ vitakkaṃ ṭhapetvā. Ime dhammā savitakkā.

1590. Katame dhammā avitakkā. Dvepañcaviññāṇāni rūpāvacaratikacatukkajjhānā kusalo ca vipākato ca kiriyato ca cattāro arūpāvacarā kusalo ca vipākato ca kiriyato ca lokuttaratikacatukkajjhānā kusalo ca vipākato ca vitakko ca rūpañca nibbānañca. Ime dhammā avitakkā.

1591. Katame dhammā savicārā. Kāmāvacarakusalam akusalam kāmāvacarakusalassa vipākato ekādasa cittuppādā akusalassa vipākato dve kiriyato ekādasa rūpāvacara-ekakadukajjhānā kusalo ca vipākato ca kiriyato ca lokuttara-ekakadukajjhānā kusalo ca vipākato ca etthuppannam vicāram ṭhapetvā. Ime dhammā savicārā.

1592. Katame dhammā avicārā. Dvepañcaviññāṇāni rūpāvacaratikatikajjhānā kusalo ca vipākato ca kiriyato ca cattāro āruppā kusalo ca vipākato ca kiriyato ca lokuttaratikatikajjhānā kusalo ca vipākato ca vicāro ca rūpañca nibbānañca. Ime dhammā avicārā.

1593. Katame dhammā sappītikā. Kāmāvacarakusalato cattāro somanassasahagatacittuppādā akusalato cattāro kāmāvacarakusalassa vipākato pañca kiriyato pañca rūpāvacaradukatikajjhānā kusalo ca vipākato ca kiriyato ca lokuttaradukatikajjhānā kusalo ca vipākato ca etthuppannam pītim ṭhapetvā. Ime dhammā sappītikā.

1594. Katame dhammā appītikā. Kāmāvacarakusalato cattāro upekkhāsahagatacittuppādā akusalato aṭṭha kāmāvacarakusalassa vipākato ekādasa akusalassa vipākato satta kiriyato cha rūpāvacaradukadukajjhānā kusalo ca vipākato ca kiriyato ca cattāro āruppā kusalo ca vipākato ca kiriyato ca lokuttaradukadukajjhānā kusalo ca vipākato ca pīti ca rūpañca nibbānañca. Ime dhammā appītikā.

1595. Katame dhammā pītisahagatā. Kāmāvacarakusalato cattāro somanassasahagatacittuppādā akusalato cattāro kāmāvacarakusalassa vipākato pañca kiriyato pañca rūpāvacaradukatikajjhānā kusalo ca vipākato ca kiriyato ca lokuttaradukatikajjhānā kusalo ca vipākato ca etthuppannaṃ pītiṃ ṭhapetvā. Ime dhammā pītisahagatā.

1596. Katame dhammā na pītisahagatā. Kāmāvacarakusalato cattāro upekkhāsahagatacittuppādā akusalato aṭṭha kāmāvacarakusalassa vipākato ekādasa akusalassa vipākato satta kiriyato cha rūpāvacaradukadukajjhānā kusalo ca vipākato ca kiriyato ca cattāro āruppā kusalo ca vipākato ca kiriyato ca lokuttaradukadukajjhānā kusalo ca vipākato ca pīti ca rūpañca nibbānañca. Ime dhammā na pītisahagatā.

1597. Katame dhammā sukhasahagatā. Kāmāvacarakusalato cattāro somanassasahagatacittuppādā akusalato cattāro kāmāvacarakusalassa vipākato cha kiriyato pañca rūpāvacaratikacatukkajjhānā kusalo ca vipākato ca kiriyato ca lokuttaratikacatukkajjhānā kusalo ca vipākato ca etthuppannaṃ sukhaṃ ṭhapetvā. Ime dhammā sukhasahagatā.

1598. Katame dhammā na sukhasahagatā. Kāmāvacarakusalato cattāro upekkhāsahagatacittuppādā akusalato aṭṭha kāmāvacarakusalassa vipākato dasa akusalassa vipākato satta kiriyato cha rūpāvacaraṃ catutthaṃ jhānaṃ kusalo ca vipākato ca kiriyato ca cattāro āruppā kusalo ca vipākato ca kiriyato ca lokuttaraṃ catutthaṃ jhānaṃ kusalo ca vipākato ca sukhañca rūpañca nibbānañca. Ime dhammā na sukhasahagatā.

1599. Katame dhammā upekkhāsahagatā. Kāmāvacarakusalato cattāro upekkhāsahagatacittuppādā akusalato cha kāmāvacarakusalassa vipākato dasa akusalassa vipākato cha kiriyato

cha rūpāvacaraṃ catutthaṃ jhānaṃ kusalato ca vipākato ca kiriyato ca cattāro āruppā kusalato ca vipākato ca kiriyato ca lokuttaraṃ catutthaṃ jhānaṃ kusalato ca vipākato ca etthuppannaṃ upekkhaṃ ṭhapetvā. Ime dhammā upekkhāsahagatā.

1600. Katame dhammā na upekkhāsahagatā. Kāmāvacarakusalato cattāro somanassasahagatacittuppādā akusalato cha kāmāvacarakusalassa vipākato cha akusalassa vipākato eko kiriyato pañca rūpāvacaratikacatukkajjhānā kusalato ca vipākato ca kiriyato ca lokuttaratikacatukkajjhānā kusalato ca vipākato ca upekkhā ca rūpañca nibbānañca. Ime dhammā na upekkhāsahagatā.

1601. Katame dhammā kāmāvacarā. Kāmāvacarakusalaṃ akusalaṃ sabbo kāmāvacarassa vipāko kāmāvacarakiriyābyākataṃ sabbañca rūpaṃ ime dhammā kāmāvacarā.

1602. Katame dhammā na kāmāvacarā. Rūpāvacarā arūpāvacarā apariyāpannā. Ime dhammā na kāmāvacarā.

1603. Katame dhammā rūpāvacarā. Rūpāvacaracatukkapañcakajjhānā kusalato ca vipākato ca kiriyato ca. Ime dhammā rūpāvacarā.

1604. Katame dhammā na rūpāvacarā. Kāmāvacarā arūpāvacarā apariyāpannā. Ime dhammā na rūpāvacarā.

1605. Katame dhammā na arūpāvacarā. Cattāro āruppā kusalato ca vipākato ca kiriyato ca. Ime dhammā arūpāvacarā.

1606. Katame dhammā na arūpāvacarā. Kāmāvacarā rūpāvacarā apariyāpannā. Ime dhammā na arūpāvacarā.

1607. Katame dhammā pariyaṇṇā. Tīsu bhūmīsu kusalaṃ akusalaṃ tīsu bhūmīsu vipāko tīsu bhūmīsu kiriyābyākataṃ sabbañca rūpaṃ. Ime dhammā pariyaṇṇā.

1608. Katame dhammā apariyāpannā. Cattāro maggā apariyāpannā cattāri ca sāmaññaphalāni nibbānañca. Ime dhammā apariyāpannā.

1609. Katame dhammā niyyānikā. Cattāro maggā aparīyāpaṇṇā. Ime dhammā niyyānikā.

1610. Katame dhammā anīyyānikā. Tīsu bhūmīsu kusalaṃ akusalaṃ catūsu bhūmīsu vipāko tīsu bhūmīsu kiriyābyākataṃ rūpaṇca nibbānaṇca. Ime dhammā anīyyānikā.

1611. Katame dhammā niyatā. Cattāro diṭṭhigatasampayuttacittuppādā dve domanassasahagatacittuppādā, ime dhammā siyā niyatā siyā aniyatā. Cattāro maggā aparīyāpaṇṇā. Ime dhammā niyatā.

1612. Katame dhammā aniyatā. Cattāro diṭṭhigatavippayuttalobhasahagatacittuppādā vicikicchāsahagato cittuppādo uddhaccasahagato cittuppādo tīsu bhūmīsu kusalaṃ catūsu bhūmīsu vipāko tīsu bhūmīsu kiriyābyākataṃ rūpaṇca nibbānaṇca. Ime dhammā aniyatā.

1613. Katame dhammā sa-uttarā. Tīsu bhūmīsu kusalaṃ akusalaṃ tīsu bhūmīsu vipāko tīsu bhūmīsu kiriyābyākataṃ sabbaṇca rūpaṇ. Ime dhammā sa-uttarā.

1614. Katame dhammā anuttarā. Cattāro maggā aparīyāpaṇṇā cattāri ca sāmāññaphalāni nibbānaṇca. Ime dhammā anuttarā.

1615. Katame dhammā saraṇā. Dvādasa akusalacittuppādā. Ime dhammā saraṇā.

1616. Katame dhammā araṇā. Catūsu bhūmīsu kusalaṃ catūsu bhūmīsu vipāko tīsu bhūmīsu kiriyābyākataṃ rūpaṇca nibbānaṇca. Ime dhammā araṇā.

Atthuddhāro niṭṭhito.

Dhammasaṅgaṇīpakaraṇaṃ niṭṭhitaṃ.

Dhammasaṅgaṇīpāliya

Lakkhitabbapadānaṃ anukkamaṇikā

Padānukkamo	Piṭṭhaṅko	Padānukkamo	Piṭṭhaṅko
[A]		[A]	
Akusalavipākapañca-		Arūpāvacaravipākam	117
viññāṇāni	136	Alobho	214
Akusalavipākamanodhātu	137	Avikkhepo	26, 95
Akusalavipākamano-		Avijjāsavo	222
viññāṇadhātu	138	Avitakka-avicārā	207
Aṭṭhaka	203	Avitakkavicāramattā	207
Aṭṭhakkhattukam	57, 59	Ahirikabalaṃ	94
Aṭṭhamam cittaṃ	43	Ahirikam	95
Aṭṭhindriyāni	29	[Ā]	
Atītā	213	Ākāśadhātu	169, 177
Anāgatā	213	Ācayagāmino	210
Adoso	215	Āpodhātu	175
Anidassanaṃ	172	Ārammaṇāni	51, 57
Anupādiṇṇupādāniyam	171	Ārammaṇam	174
Anupādiṇṇam	171	[I]	
Anottappaṃ	95	Itthindriyam	168
Anottappabalaṃ	94	Indriyam	172
Apacayagāmino	210	[U]	
Appaccayā	219	Uddhaccasampayuttaṃ	103
Appaṭighaṃ	172	Upādārūpaṃ	156
Appamāṇā	211	Upādiṇṇupādāniyam	171
Abyākatā	205	Upādiṇṇam	171
Abhiijhā	94	Upādānā	240
Amoho	215	Upekkhāsahagatā	207
Arūpāvacarakiriya	143	Upekkhāsahagataṃ	97, 99

Padānukkamo	Piṭṭhaṅko	Padānukkamo	Piṭṭhaṅko
[E]		[Ca]	
Ekādasaka	204	Cakkhundriyaṃ	176
[O]		Catukkanayo	44
Oḷārikaṃ	173	Catukkarūpasaṅgaha	192
[Ka]		Catuttho maggo	89
Kabaḷikāro	169	Catutthaṃ cittaṃ	40
Kāmāvacarakiriyā	142	Cittakammaññatā	24
Kāmāsavo	222	Cittapāguññatā	24
Kāyakammaññatā	24	Cittamudutā	24
Kāyapāguññatā	24	Cittalahutā	24
Kāyamudutā	24	Cittasamuṭṭhānaṃ	172
Kāyāyatanam	161	Cittasahabhu	173
Kāyalahutā	24	Cittassekaggatā	19
Kāyaviññāṇam	106	Cittānuparivatti	173
Kāyaviññatti	168, 177	Cittujukatā	25
Kāyujukatā	24	Cittaṃ	18
Kiriyāmanodhātu	139	Cetanā	18
Kiriyāmanoviññāṇadhātu	140	[Cha]	
Kilesā	243	Chakka	202
[Ga]		Chaṭṭhaṃ cittaṃ	42
Ganthā	229	[Ja]	
Gandhāyatanam	165	Jivhāyatanam	160
[Gha]		Jīvitindriyam	20, 168
Ghānāyatanam	159	[Ta]	
[Ca]		Tatiyo maggo	89
Cakkhāyatanam	157	Tatiyaṃ cittaṃ	39
Cakkhuviññāṇam	104	Tayo hetū	33
		Tikaniddesarūpasaṅgaha	179
		Tīṇi akusalamūlāni	205
		Tīṇi kusalamūlāni	205

Padānukkamo Piṭṭhaṅko

[Da]

Dasaka	203
Dassanena pahātabbā	207
Diṭṭhāsavo	222
Dukkhapaṭipadaṃ	
dandhābhiññādi	52
Dutiyādimaggavipāko	134
Dutiyo maggo	89
Dutiyam cittam	38
Dūrerūpaṃ	173
Domanassasahagataṃ	100, 102
Doso	216

[Dha]

Dhammadhātu	28
Dhammāyatanam	28

[Na]

Navaka	203
Nīvaraṇā	232

[Pa]

Paggāho	25, 95
Paccuppannā	213
Pañcaka	201
Pañcakanayo	46
Pañcaṅgiko maggo	31
Pañcaṅgikam jhānam	30
Pañcamam cittam	42
Paññindriyam	19
Paṭipadā	50, 56
Paṭhamamaggavipāko	134
Paṭhamo maggo	89

Padānukkamo Piṭṭhaṅko

[Pa]

Paṭhamam cittam	38
Paṇītā	211
Parāmāsā	236
Parittā	211
Parittārammaṇā	211
Pīti	18
Pītisahagatā	207
Purisindriyam	168, 177

[Pha]

Phassāhāra	28
Phasso	18
Phoṭṭhabbāyatanam	170

[Ba]

Bāhiram	173
---------	-----

[Bha]

Bhavāsavo	222
-----------	-----

[Ma]

Majjhimā	211
Manāyatanam	27
Manindriyam	20
Manodhātu	108, 137
Manoviññāṇadhātu	28, 111, 113
Manosañcetanāhāro	28
Mahaggatā	211
Mahābhūtam	172
Micchattaniyatā	211

Padānukkamo	Piṭṭhaṅko	Padānukkamo	Piṭṭhaṅko
[Ma]		[Va]	
Micchādiṭṭhi	93	Viññāṇakkhandho	27
Micchāvāyāmo	93	Viññāṇāhāra	28
Micchāsaṅkappo	91, 93	Vitakko	18
Micchāsamādhī	93	Vipassanā	25
Moho	94, 216	Vīriyabalaṃ	21, 93
[Ra]		Vīriyindriyaṃ	19, 93
Rasāyatanaṃ	167	Vīsati mahānaya	87, 125
Rūpaṇḍamātikā	145	Vedanā	18
Rūpassa aniccata	169	Vedanākkhandho	26
Rūpassa upacayo	169	[Sa]	
Rūpassa kammaññatā	169	Sakkāyadiṭṭhi	208
Rūpassa jaratā	169	Saṅkhārakkhandho	27
Rūpassa mudutā	169	Saññā	18
Rūpassa lahutā	169	Saññākkhandho	27
Rūpassa santati	169	Saññojana	224
Rūpāyatanaṃ	162	Sattaka	202
Rūpāvacarakiriyā	142	Satta balāni	32
Rūpāvacaravipāka	116	Sattamaṃ cittaṃ	43
[La]		Sati	25
Lokuttaraṃ jhānaṃ	72, 129	Satibalaṃ	21
Lobho	94, 215	Satindriyaṃ	19
[Va]		Santikerūpaṃ	173
Vacīviññatti	168, 177	Saddāyatanaṃ	164
Vatthu	173	Saddhābalaṃ	21
Vicāro	18	Saddhindriyaṃ	19
Vicikicchā	208	Sanidassanaṃ	171
Vicikicchāsampayuttaṃ	102	Sappaccayā	219
Viññatti	172	Sappaṭighaṃ	172
		Sampajaññaṃ	25

Padānukkamo	Piṭṭhaṅko	Padānukkamo	Piṭṭhaṅko
[Sa]		[Sa]	
Samatho	25	Suddhikapaṭipadā	126
Samādhibalaṃ	21	Suddhikasunñatā	128
Samādhindriyaṃ	19	Sekkhā	210
Sammādiṭṭhi	20	Sotaviññāṇaṃ	106
Sammāvāyāmo	21	Sotāyatanam	158
Sammāsaṅkappo	20	Sotindriyaṃ	176
Sammāsaṭi	21	Somanassasahagatā	116
Sammāsamādhi	21	Somanassasahagataṃ	90, 96
Savitakkasavicārā	207	Somanassindriyaṃ	20
Sīlabbataparāmāso	208	[Ha]	
Sukhasahagatā	207	Hīnā	211
Sukhumaṃ rūpaṃ	173	Hetū	214
Sukhaṃ	19		

Dhammasaṅgaṇīpāliya

Nānāpāṭhā

Paṭhamo mūlapāṭho, Sī = Sīhaḷapoththakaṃ, Syā = Syāmapoththakaṃ,
Kaṃ = Kambojapoththakaṃ, I = Iṅgalisapoththakaṃ, Ka = kesuci
Marammapoththakesu dissamānapāṭho, Ka-Sī = kesuci Sīhaḷapoththakesu
dissamānapāṭho, Tṭha = Aṭṭhakathā.

Dhammasaṅgaṇīpāliya

Nānāpāṭhā

Piṭṭhaṅkā

[A]

Akaniṭṭhe deve = Akaniṭṭhadeve (Sī, Ka)	253
Adussanā adussitattaṃ = Adūsanā adūsitattaṃ (Syā)	22
Anidassana-appaṭighā = Anidassanāppaṭighā (Syā)	3
Anidassana-appaṭighaṃ = Anidassanaṃ appaṭighaṃ (Sī, Syā)	155
Anupādiṇṇa-anupādāniyā = Anupādinnānupādāniyā (Syā)	1
Arūpajhānāni = Arūpajjhānāni (Sī, Syā)	69
Avitakka-avicārā = Avitakkāvicārā (Syā)	2
Avūpasamo = Avupasamo (Sī)	103
Asubhajhānaṃ = Asubhajjhānaṃ (Sī, Syā)	68
Asaṃkiliṭṭha-asamkilesikā = Asaṃkiliṭṭhāsamkilesikā (Syā)	1

[Ā]

Āyūhinī = Āyūhanī (Sī, Syā)	215
Āsisanā āsisitattaṃ = Āsiṃsanā āsiṃsitattaṃ (Sī, Syā)	215

[I]

Itthattaṃ itthibhāvo = Itthittaṃ itthībhāvo (Syā)	168
Iriyanā = Irīyanā (Sī)	20

Nānāpāṭhā

Piṭṭhaṅkā

[U]

Unnati unnamo = Uṇṇati uṇṇāmo (Syā)	225
Upariṭṭhimam = Uparimam (Syā)	210
Upādiṇṇā = Upādinnā (Sī, Syā)	10
Upādiṇṇupādāniyā = Upādinnupādāniyā (Syā)	1
Uppādāya = Upādāya (Sī, Ka)	260
Usūyā usūyanā usūyitattam = Ussuyā ussuyanā ussuyitattam (Ka)	226
Ussolhī = Ussolhi (Sī)	19

[Ka]

Kāmupādānam = Kāmūpādānam (Sī)	240
Kāyapassaddhi = Kāyappassaddhi (Syā)	17
Kāyujukatā = Kāyujjukatā (Sī, Ka)	17

[Kha]

Kharagatam = Kharigatam (Ka)	201
------------------------------	-----

[Ca]

Cakkhu = Cakkhum (Sī, Syā)	157
Catuttham jhānam = Catutthajjhānam (Sī)	46
Caturamsam = Caturassam (Sī, Ka)	162
Cittapassaddhi = Cittappassaddhi (Syā)	17
Cittassa = Cittassa ca (Sī, Syā)	265
Cittujukatā = Cittujjukatā (Sī, Ka)	17
Cetayitattam = Sañcetayitattam (Syā)	18

[Tha]

Thapetvā = Thapetvā (Ka)	27
--------------------------	----

[Ta]

Tatiam jhānam = Tatiyajjhānam (Sī)	45
------------------------------------	----

Nānāpāṭhā

Piṭṭhaṅkā

[Da]

Diṭṭhadhammasukhavihārissa = Diṭṭhadhammasukhavihārassa (Ka)	253
Diṭṭhivisūkāyikaṃ = Diṭṭhivisūkāyitaṃ (Sī)	208
Dukkhapaṭipadaṃ = Dukkhāpaṭipadaṃ (bahūsu)	50
Dutiye jhāne = Dutiyajjhāne (Sī)	268
Dutiyam jhānaṃ = Dutiyajjhānaṃ (Sī)	44

[Na]

Nandīrāgo = Nandirāgo (Sī)	215
Nīvaraṇā = Nīvaraṇāni (Syā)	232
Nevasekkhānāsekkhā = Nevasekkhānāsekkhā (Sī, Syā)	2
Nevācayagāmi nāpacayagāmino = Nevācayagāmino nāpacayagāmino (Syā)	2

[Pa]

Pañcamaṃ jhānaṃ = Pañcamajjhānaṃ (Sī)	49
Paṭiṭṭhāho = Paṭiggāho (Sī, Syā)	93
Paṭipassaddhi = Paṭippassaddhi (Sī, Syā)	23
Paṭipassambhanā = Paṭippassambhanā (Sī, Syā)	23
Paṭipassambhitattaṃ = Paṭippassambhitattaṃ (Sī, Syā)	23
Paṭisanthāro ca = Paṭisandhāro ca (Ka)	15
Paṭhamam jhānaṃ = Paṭhamajjhānaṃ (Sī)	44
Paranimmitavasavattī deve = Paranimmitavasavattideve (Sī, Ka)	253
Pucchañjikatā = Puñcikatā (Syā) Pucchikatā (Sī)	215
Puḷavakasaññā = Puḷuvakasaññā (Ka)	68

[Ba]

Brahmavihārajhānāni = Brahmavihārajjhānāni (Sī, Syā)	67
--	----

[Bha]

Bhavachando = Bhavacchando (Sī, Syā)	222
--------------------------------------	-----

Nānāpāṭhā

Piṭṭhaṅkā

[Ma]

Mañjiṭṭhakam = Mañjetṭhakam (Sī, Syā) 162

[Ra]

Rūpāvacaratikacatukkajhānā = Rūpāvacaratikacatukkajjhānā (Sī, Syā) 266

Rūpaṁ = Rūpā (bahūsu) 212

Rūpaṁ = Rūpiyaṁ (Sī) 145

[La]

Lambilaṁ = Lapilakaṁ (Sī) 167

[Va]

Vipariyāsaggāho = Vipariyesaggāho (Ka) 93

Vīriyabalaṁ = Viriyabalaṁ (Sī, Syā) 17

Vīriyārambho = Viriyārambho (Sī, Syā) 19

Vīriyindriyaṁ = Viriyindriyaṁ (Sī, Syā) 17

[Sa]

Sabbe = Sabbeva (Syā) 278

Sibbinī = Sibbanī (Sī) 215

Sukhapaṭipadaṁ = Sukhāpaṭipadaṁ (bahūsu) 50

Suttantikadukamātikā = Suttantamātikā (Syā) 16

Sūriyamaṇḍalassa = Suriyamaṇḍalassa (Sī, Syā) 162

Saṁvejanīyaṁ = Saṁvejaniyaṁ (Syā, Ka) 264